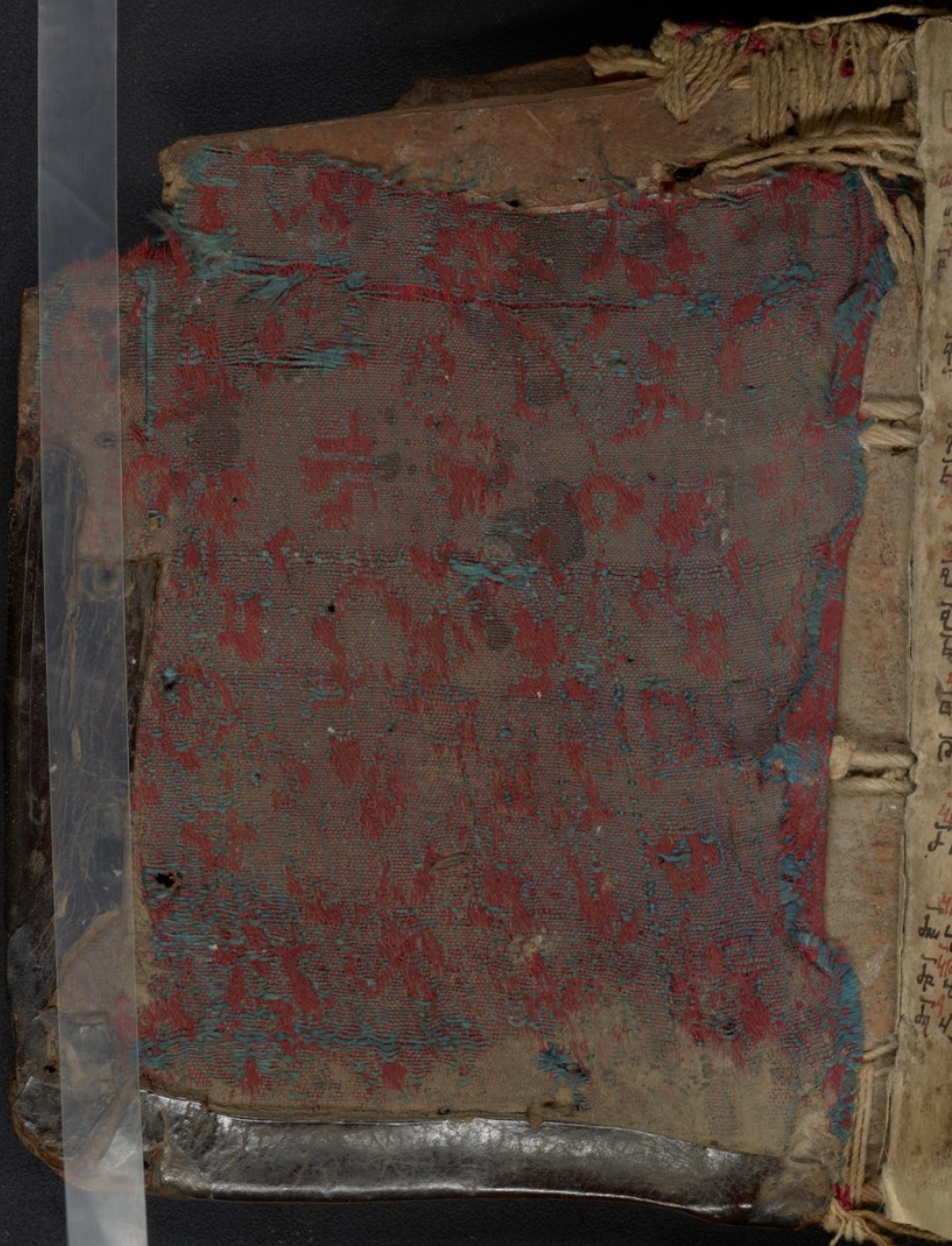
ԳԻՐՔ ԾՆՆԴԵ ԱՆ ՅԻ ՔԻ ՈՐԴՒՈՅ ԴԱՒԹԻ ՈՐԴՒՈՅ Ա ԲՐԱՀԱՄՈՒ

ԱԲՐԱՀԱՄ ԾՆԱՒ ԶԻ ՍԱՀԱԿ ԻՍԱ

[illegible]

Ա Տղն մոգուցն ։
Բ Տղն կատարածնեա
նկարանցն ։
Գ Տղն քարոզութեան
յովաննու ։
Դ Տղն երկնից արքայութեան
Ե Տղն վարդապետու
թեան փրկչին ։
Զ Տղն երանութեան
Է Տղն բորոտին ։
Ը Տղն հարսնեւորապետին ։
Թ Տղն զղջանչին պետրոսի ։
Ժ Տղն բժշկութեան ամեն
այնցաւոյ ։
ԺԱ Տղն ոռոչեալ հոգամանն
եւթանսուն ։
ԺԲ Տղն սատանէլոյ զլոցն ։
ԺԳ Տղն դժխեա հարացն ։
ԺԴ Տղն անդամալուծին ։

ԺԵ Տղն մատթէի ։
ԺԶ Տղն դատաւորն ժողովրդ
ապերին ։
ԺԷ Տղն տեառնատենին ։
ԺԸ Տղն երկուց կուրացն ։
ԺԹ Տղն խաչին և դժխեա հարսին ։
Ի Տղն առաքելոյն իշխան
ութեան ։
ԻԱ Տղն առաքելոցն ելմանէ ։
ԻԲ Տղն ձեռնդաւոսպցեալին ։
ԻԳ Տղն կոյր և խուլ շղթայաշար
ին ։
ԻԴ Տղն որոյ խնդրէր եկին շանա ։
ԻԵ Տղն առակացն ։
ԻԶ Տղն յովաննու և հերովդ
էի ։
ԻԷ Տղն հինգ հացիցն ։
ԻԸ Տղն [illegible]
ԻԹ Տղն անզգամն և զպատուհասն
Լ Տղն քանանացւոյն ։
ԼԱ Տղն բժշկելոյ զժողովուրդն ։
ԼԲ Տղն եւթն հացին ։
ԼԳ Տղն խմորոյ փարիսեցւոյն
ԼԴ Տղն որոյ կես [illegible]

ԼԴ գլ. [illegible] թէ՛ն:
ԼԵ գլ. Յովնանա հայրին:
ԼԶ գլ. խնդրողացն զհարկս դիդրամեանն:
ԼԷ գլ. Հարցանելն թէ ո՞ մեծ իցէ:
ԼԸ գլ. առակի. Ճ. ոչխարին:
ԼԹ գլ. [illegible]ելոյ զեղբօր տաղանդացն:
Խ գլ. Հարցանելն [illegible] արձ
ԽԱ գլ. Հարցանելն մեծատանն:
ԽԲ գլ. վարձու մշակացն:
ԽԳ գլ. [illegible] որդւոցն զեբեդեա:
ԽԴ գլ. երկու կուրացն:
ԽԵ գլ. իշոյն և յաւանակին:
ԽԶ գլ. կուրացն և կաղացն:
ԽԷ գլ. չորացելոյ թզենոյն:
ԽԸ գլ. Հարցման քհնիցն և ծերոցն:
ԽԹ գլ. [illegible] որդոցն առակին:
Ծ գլ. այգւոյն առակին:
ԾԱ գլ. կոչելոցն ի հարսանիսն:
ԾԲ գլ. դահեկանին [illegible]:
ԾԳ գլ. սադուկեցոցն
ԾԴ գլ. աւրինականացն:

ԾԵ գլ. Հարցման զՔրիստոսէ:
ԾԶ գլ. վայ տալոյ դպրացն և փարիսեցւոց:
ԾԷ գլ. [illegible] կատարածի:
ԾԸ գլ. աւուրն և ժամուն:
ԾԹ գլ. Ժ. կուսանացն:
Կ գլ. զտաղանդն տալոյ:
ԿԱ գլ. գալստեանն [illegible]:
ԿԲ գլ. աւծանելոյ զտէրն իւղով:
ԿԳ գլ. պատրաստել զպասեքն:
ԿԴ գլ. աւրինաւորելոյ խորհրդոյն:
ԿԵ գլ. մատնութեանն տն:
ԿԶ գլ. ուրացութեանն պետրոսի:
ԿԷ գլ. յուդայի զղջմանն:
ԿԸ գլ. խնդրելոյ զտն մարմինն:

2

ԳԻՐՔ
ԾՆՆԴԵ
ԱՆ ՅՍԻ ՔԻ
ՈՐԴՒՈՅ
ԴԱՒԹԻ

ՈՐԴՒՈՅԱ
ԲՐԱՀԱՄՈՒ
ԱԲՐԱՀԱՄ
ԾՆԱՒԶԻ
ՍԱՀԱԿ ԻՍԱ

հակ ծնաւ զյա
կովբ : Յակովբ
ծնաւ զյուդայ եւ
զեղբարս նորա :
յուդայ ծնաւ զփա
րէս եւ զզարայ ի
թամարայ . փարէ
ս ծնաւ զեզրոմն :
եզրոմն ծնաւ զար
ամ : արամ ծնաւ
զամինադաբ . ամ
ինադաբ ծնաւ զնա
ասոն : նաասոն
ծնաւ զսաղմոն :
սաղմոն ծնաւ զբո
ոս ի հռաքաբայ :
բոոս ծնաւ զով
բէդ ի հռութայ :
ովբէդ ծնաւ զյե
սսէ : յեսսէ ծնաւ
զդաւիթ թագաւոր :

դաւիթ ծնաւ զսո
ղոմոն ի կնոջէ
ն ուրիայ : սողո
մոն ծնաւ զռոբո
վամ . ռոբովամ ծն
աւ զաբիայ : աբի
այ ծնաւ զասայ :
ասայ ծնաւ զյով
սափատ : յովսա
փատ ծնաւ զյովր
ամ : յովրամ ծն
աւ զոզիա : ոզիա
ծնաւ զյովաթամ :
յովաթամ ծնաւ
զաքազ : աքազ ծ
նաւ զեզեկիա : եզե
կիա ծնաւ զմա
նասէ : մանասէ
ծնաւ զամոն :
ամոն ծնաւ զյով
սիայ : յովսիայ ծն

նաւ զկերպարանն իւրոյ
և զերկրպագութեանն որա
առ զկերտութեն
բարեխաւսցէ ող։
Յ(ետ) զկերտութեն
բարեխաւսցուող ծն(ո)ղ
նաւ յկերպարանն իւրոյ
զմասնակցութեն. սա
ղա թե ծնողն
զցորոբարէն. զաւ
րաբաբէն ծնողն
զաբերոյդ. աբի
ուղծնաւ զերկրա
կեամ. եղբաւկիւմծը
նաւ զազգորդն. ազ
ովն ծնաւ զաւաղ
ովկ. ...ողովկծը
նաւ զաբեն. աբեն
ծնաւ զերկրորդ. եղ
իուղ ծնողն զերէ
ազգ... ...էազար

ծնողն զմանկութեան.
մանկութեան ծնաւ
զյակոբն. յակո
վբ ծնողն զմուրեան
զայրն մարիամայ.
որում իւրոյ ... ...
զմարիամ կոյս.
յորմէ ծնողն յս
որ անուանեցաւ քս։

ԺԷ Ս—րդ ասեն
այն ազգն յաւերա
նանէ. մինչև ի
դարսն. ազգքն նոր
էքստասասանք. և ի
դարսն մինչև ի
գերութեան բաբ
ելացւոց ազգքն նոր
էք տասասանք։
Ե ւ իգերութե
ն էն բաբելացւոց
մինչև ի քսն ազգք
նորէքտասասանք։

Եւ յի քի ծնու
նդն էր այս
պէս։ Խաւսեալ
զմայր նորա մարի
ամ յովսեփաւ։ մի
նչ չեւ եկեալ առ
միմեանս․ գտաւ
յղացեալ ի հոգւ
ոյն սրբոյ։
Եւ յովսեփ այր
նորա քանզի արդ
ար էր․ և ոչ կա
մէր առակել զնա․
խորհեցաւ լռել
այն արձակել զնա։
Եւ մինչդեռ նա
զայս ածէր զմտաւ։
ահա հրեշտակ
տն երեւեալ եւ էր
և եցոյց նմա և ա
սէ․ յովսեփ որդի․
դաւթի

մի երկնչիր առն
ուլ առ քեզ զմար
իամ կին քո։ քան
զի որ ի նմանէ ծն
եալ է ի հոգւոյն սր
բոյ է։ Ծնցի որդի
և կոչեսցես զա
նուն նորա յս։ զի
նա փրկեսցէ զժո
ղովուրդ իւր ի մե
ղաց իւրեանց։
Այս ամե
նայն եղև զի լցցի
որ ասացաւն ի տնէ
ի ձեռն եսայեա
մարգարէի։ ահա
կոյս յղասցի և ծը
նցի որդի և կոչես
ցեն զանուն նորա
էմմանուէլ որ թա
րգմանի ընդ մեզ ած։

Եւ զարթուց
եալ յովսէփ ի քն
ոյ անուր արար որ
պէս հրամայեաց
նմա հրեշտակն տն.
եւ առ յինքն զկինն
իւր. եւ ոչ գիտէր
զնա. մինչեւ ծն
աւ զորդին իւր զան
դրանիկ. եւ կոչ
եաց զանուն
նորա յս.

Դ Ի ծնանելն
յի ի բեթղեհէմ

հրէաստանի յաւ
ուրս հերովդէի
արքայի. Ահա
մոգք յարեւելից
եկին յեմ եւ ասեն
ուր է որ ծնաւ ար
քայն հրէից. զի
տեսաք զաստղն
նորա յարեւելս. եւ
եկաք երկիրպագա
նել նմա.

Եւ լուեալ հերով
դէս արքայ խռովեց
աւ եւ ամէ
նայն եմ ընդ նմա.
եւ ժողովեալ զամէ
նայն զ.քահանայ
ապետս եւ զդպիրս
ժողովրդեանն.
հարցանէր ի նոց
անէ թէ ուր ծնա
նիցի քսն.

Ե Եւ նոքա ասեն
ցնա ի բեթղեհէմ
հրէաստանի.
Զի այսպէս գրեալ
է ի ձեռն մարգար
էին. եւ դու բեթղեհէմ

երկիր յուդայ:
Չէ ինչ կրտսեր ես
յիշխանս յուդայ:
ի քէն ելցէ ինձ իշ
խան որ հովուես
ցէ զժողովուրդ իմ
Է զիէղ: Յայնժամ
հերովդէս գաղտ
կոչեաց զմոգսն. և
ստուգեաց ի նոց
անէ զժամանակ
աստեղն երևելոյ:
և առաքեաց զնո
սա ի բեթղեհէմ.
գնացէք ստուգե
ցէք վասն մանկ
անն. և յորժամ
գտանիցէք ազդ
արասջիք ինձ. զի
և ես եկեալ երկիր
պագից նմա:

Եւ նոքա իբրև
լուան ի թագաւ
որէն գնացին.
և ահա աստղն
զոր տեսին յար
ևելս. առաջնոր
դէր նոցա մին
չև եկեալ եկաց
ուր էր մանուկն
Իբր և տեսին զաս
տղն խնդացին
յոյժ ուրախու
թիւն մեծ:
Եւ իբրև մտին
ի տունն. տեսին
զմանուկն հան
դերձ մարեմաւ
մաւրն իւրով. և
անկեալ երկիր
պագանէին նը
մա. և բացեալ

զգանձս խոր
եանց մատանց
անեղին նախագա
տարագս. որպէս.
և կնոջ որովք. և
զմ ոսոս :
Ե ւ հրամանաւ
եալ խոնարհեալ եան
հրամանաւ մեղաց
էն ատ հերովդէն.
ընդ այս ծանս
պարհ գնացին
յաշխարհն իւր
եանց :
Ե ւ խնդրել զնա
ցին նորա անսալ.
անհա հրեշտակ
տին եւս երևն տես
լեան յաղանձ
ոս և աներ· արև
ատ զմանուկն
և զմայրն իւր և
փախեան յեգիպտ
ոս. և անդ մնին
Չեր ցոր ժամանա
ցեց վեր. քանզի
ի խնդրել հերով
դէս կորուսանել
զմանուկն :
Ե ւ նա յաւիտ
ցեալ ատ զման
ուկն և զմայր իւր
գ իշխել. ևանց
յեգիպտոս. և
անդ էր մինչև
կատարածն հերով դի:
Զ ւերցին ա
ացեալ խմար
գարէ նոր յեգ
իպտոսէ կոչեցից
զորդի իմ :
Յ այն ժամ

ետես հերովդէս
թէ խաբեցաւ ի
մոգուց անտի․ բար
կացաւ յոյժ։ եւ առ
աքեաց կոտորեաց
զամենայն մանկ
ունսն որ էին ի բէ
թղեհէմ եւ յամէն
այն սահմանս նո
րա յերկեմենից եւ ի
խոնարհ․ ըստ ժա
մանակին զոր ստ
ուգեաց ի մոգուցն ։
Յայնժամ կատա
րեցաւ ասացէ
ալն ի ձեռն երե
միայ մարգարէի․
որ ասէ ։
Ձայն գուժեաց ի
հռամայ․ ողբումն
եւ լալումն եւ աշխ
արհումն յոյժ ։
հռաքէլ լայր զոր
դիս իւր եւ ոչ կամէր
մխիթարել զի ոչ էին ։
Իբրեւ վախճան
եցն հերովդի․ ահա
հրեշտակ տն երեւ
եցաւ երեւէր յովս
եփայ յեգիպտոս եւ
ասէր ։ արի առ
զմանուկն եւ զմայր
իւր․ եւ գնա յերկ
իրն իսրլի ։ զի մեռան
որ խնդրէին զան
ձն մանկանն ։
Եւ նա յարուց
եալ առ զմանուկն
եւ զմայր նորա․ եւ
եկ յերկիրն իսրլի ։
Իբրեւ լուաւ
եթէ արքեղայոս

Թագաւորեաց հր
էաստանի փոխա
նակ հերովդի
հաւրն իւրոյ երկ
եաւ երթալ անդր։
եւ հրաման առեալ
ի տեսլեան. գնաց
ի կողմանս գալիլէ
ացւոց. եւ եկեալ
բնակեցաւ ի քաղ
աքին որ կոչէր նա
զարէթ. զի լցցի
բան մարգարէիցն.
Թէ նազովրեցի
կոչեսցի։

Է Յ աւուրսն յայն
ոսիկ գայ յով
աննէս մկրտիչ քա
րոզել յանապա
տին հրէաստանի
եւ ասել. ապաշխ
արեցէք զի մերձ
եալ է արքայութիւն
երկնից։

Ը Զ իսա է վասն որոյ
ասացաւ ի ձեռն
եսայեայ մարգարէի
որ ասէ. ձայն բար
բառոյ յանապատի.
պատրաստ արարէք
զճանապարհ տեառն
ուղիղ արարէք զշ
աւիղս նորա։

Թ Ե ւ ինքն յովհանն
էս ունէր հանդերձ
ի ստեւոյ ուղտու. եւ
գաւտի մաշկեղէն
ընդ մէջ իւր. եւ կեր
ակուր նորա էր մար
ախ եւ մեղր վայրենի։

Յ այնժամ ելանէին
առնա ամենայն երս

ացիք · և ամեն
այն հրէաստան ·
և ամենայն կողմն
յորդանանու մկ
րտէին ի նմանէ ի
յորդանան : և խո
ստովանեալ լինէին
ըզմեղս իւրեանց :
է Ե · ւ տեսեալ զբա
զումս ի սադուկեցւ
ոցն և փարիսեց
ւոց եկեալս ի մկրտ
ութիւնն նորա ·
ասէ ցնոսա · ծնու
նդք իժից · ո՞ ցոյց
ձեզ փախչել ի բար
կութենէն որ գալ
ոցն է ·
Ա · րարէք այսու
հետև պտուղ ար
ժանի ապաշխարու
թեան · և մի՛ հա
մարիցիք ասել
յանձինս թէ ու
նիմք մեք հայր
զաբրահամ : աս
եմ ձեզ : զի կար
ող է ած ի քարան
ցս յայսցանէ յար
ուցանել որդիս
աբրահամու :
Զ իահաւասիկ
տապար առ ար
մի՛ն ծառոց դնի :
ամենայն ծառ որ
ոչ առնիցէ պտ
ուղ բարի · հատ
անի և ի հուր ար
ժա կանի : Ե · ս մկրտ
եմ զձեզ ջրով
յապաշխարութի ·
բայց որ զկնի իմ

զայս հզաւրագոյն
է քան զիս. եւ
ես չեմ բաւական
բառնալ զկաւշիկս
նորա. նա մկր-
տեսցէ զձեզ ի
հոգին սուրբ եւ ի հուր.
ժե Որոյ հեթանոցն
ի ձեռին իւրում է.
եւ արբեսցէ զկալ
իւր. եւ ժողովես-
ցէ զցորեանն իւր
ի շտեմարանս իւր.
եւ զյարդն այրեսցէ
անշէջ հրով.
ժզ Յայնժամ գայ յս
ի Գալիլեէ ի Յորդ-
անան առ Յովհան-
նէս մկրտել ի նմանէ.
Ե Եւ Յովհաննէս ար-
գելոյր զնա եւ ասէ.
ինձ պիտոյ է ի քէն
մկրտել, եւ դու
առ իս գաս.
Պ Պատասխանի
ետ յս եւ ասէ ցնա.
Թոյլ տուր այժմ.
զի այսպէս վայել է
մեզ լնուլ զամե-
նայն արդարութիւն.
եւ ապա թոյլ ետ ն-
մա. Ե Եւ իբրեւ մկ-
րտեցաւ յս. ել վա-
ղվաղակի ի ջրոյ
անտի. Ե Եւ ահա
բացան նմա երկ-
ինք. եւ ետես զհո-
գին այ զի իջանէր
իբրեւ զաղաւնի.
եւ գայր ի վերայ նորա.
ժէ Ե Եւ ահա ձայն
յերկնից որ ասէր.

դա է որդի իմ սիրե
լի ընդ որ հաճեցայ:
ժե Յայնժամ վար
եցաւ յս յանապատ
ի հոգւոյն փորձել
ի սատանայէ :
ժզ Եւ պահեալ զք
առասուն տիւ և
զքառասուն գիշեր·
քաղցեաւ :
Եւ մատուցեալ
փորձիչն ասէ ցնա·
եթէ որդի ես այ· ասա
զի քարինքս այսոքիկ
հաց լինիցին :
Նա պատասխա
նի ետ և ասէ · գր
եալ է թէ ոչ հացիւ
միայն կեցցէ մարդ·
այլ ամենայն բանիւ
որ ելանէ ի բերանոյ
այ :

Յայնժամ առ
եալ ածէ զնա սատա
նայ ի քաղաքն
սբ· և կացուցանէ
զնա ի վերայ աշտա
րակի տաճարին·
և ասէ ցնա· եթէ
որդի ես այ· արկ
զքեզ աստի ի վայր·
զի գրեալ է· թէ հր
եշտակաց իւրոց պա
տուիրեսցէ վասն քո·
և ի վերայ ձեռաց բար
ձցեն զքեզ· զի մի
երբեք հարցես զքա
րի զոտն քո :
Ասէ ցնա դարձ
եալ յս· գրեալ է թէ
ոչ փորձեսցես զտր ժէ
այ քո: Դարձեալ
առնու ածէ զնա սա

սատանայ ի լեառն
մի բարձր յոյժ. և
ցուցանէ նմա զա
մենայն թագաւո
րութիւնս աշխա
րհին և զփառս
նոցա. և ասէ ցնա.
զայս ամենայն
քեզ տաց. եթէ ան
կեալ երկիր պա
գանիցես ինձ.
Յայնժամ ասէ
ցնա յս. երթ յետս
իմ սատանայ. զի
գրեալ է. տն այ
քում երկիր պագ
ցես. և զնա միայն
պաշտեսցես.
ժե Ապա եթող զ
նա սատանայ. և
ահա հրեշտակք
մատուցան և պաշ
տէին զնա.
ժզ ։ Իբրև լու
աւ յս եթէ յով
հաննէս մատնեց
աւ. մեկնեցաւ գն
աց ի գալիլեա.
ժէ Ե. թողեալ զնա
զարեթ. եկն բնակ
եցաւ ի կափառնա
ում. ի ծովեզերին.
ի սահմանս զաբ
ողոնի և նեփթա
ղիմայ.
Զ Ի լցցի բանն որ
ասացաւ ի ձեռն ես
այեա մարգարէի.
երկիր զաբողոնի.
և երկիր նեփթաղ
իմայ ճանապարհ
ծովու. յայնկոյս յոր

ա / է

դանանու. գալի
լեա հեթանոսաց.
Ժողովուրդ որ նս
տէր ի խաւարի ետ
ես լոյս մեծ. և
որոց նստէին յաշ
խարհին և ի ստուե
րս մահու լոյս ծա
գեաց նոցա :
Է Յ այնմ հետէ
սկսաւ քարոզել
յս և ասել. ապաշ
խարեցէք զի մեր
ձեալ է արքայու
թիւն երկնից :
Մ ինչդեռ զնայր
յս ընդ եզր ծովուն
գալիլեացւոց. ետ
ես երկուս եղբարս.
զսիմովն զկոչեց
եալն պետրոս. և
զանդրէաս եղբ
այր նորա արկեալ
ուռկանս ի ծով
քանզի ձկնորսք էին:
ԻԱ Ե ւ ասէ ցնոսա
եկայք զկնի իմ. և
արարից զձեզ որս
որդս մարդկան.
Ե ւ նոքա թողեալ
վաղվաղակի զգոր
ծիսն. գնացին զհետ
նորա :
ԻԲ Ե ւ մատուցեալ
անտի յառաջ. ետ
ես այլ երկուս եղ
բարս. զյակով
բոս զեբեդեան և
զյովհաննէս զեղ
բայր նորա ի նաւի
զեբեդեաւ հանդ
երձ հարբն իւրեանց:

մինչդեռ կազմէին զուռկանս իւրեանց. եւ կոչեաց զնոսա. նոցա թողեալ վաղվաղակի զնաւն եւ զհայրն իւրեանց. գնացին զհետ նորա:

ԻԳ Եւ շրջէր Յիսուս ընդ ամենայն կողմն Գալիլեացւոց. ուսուցանէր ի ժողովուրդս նոցա. եւ քարոզէր զաւետարանն արքայութեան եւ բժշկէր զամենայն հիւանդութիւնս. եւ զամենայն ախտս ի ժողովրդեանն:

Եւ ել լուր նորա ընդ ամենայն երկիրն Ասորոց. եւ մատուցին նմա զամենայն հիւանդս որ նեղեալ էին ի պէսպէս ցաւս եւ ի տանջանս. եւ զդիւահարս. եւ զլուսնոտս. եւ զանդամալոյծս. եւ բժշկեաց զնոսա:

Եւ երթային զհետ նորա ժողովուրդք բազումք. ի Գալիլեէ եւ ի Դեկապօլեայ. եւ յԵրուսաղեմէ եւ ի Հրէաստանէ. եւ յայնկոյս Յորդանանու. եւ բժշկեաց զնոսա :

Է իդ ՏԵՍ
եալ զժողով
ուրդն ել ի լեառն:
և իբրև նստաւ
անդ՝ մատեան առ
նա աշակերտքն
նորա:
իե Եւ բացեալ զբ
երան իւր ուսուց
անէր զնոսա և աս
էր: Երանի աղ
քատաց հոգւով.
զի նոցա է արքայ
ութիւն երկնից:
իզ Երանի սգաւոր
աց. զի նոքա մխի
թարեսցին:
իէ Երանի հեզոց.
զի նոքա ժառանգ
եսցեն զերկիր:
իը Երանի որ քաղց
եալ և ծարաւի ից
են արդարութեան.
զի նոքա յագեսցին:
իթ Երանի ողորմած
աց. զի նոքա ողոր
մութիւն գտցեն:
Երանի այնոցիկ
որ սուրբ են սրտիւք.
զի նոքա զԱստուած տես
ցեն: Երանի խաղ
աղարարաց. զի նո
քա որդիք Աստուծոյ կոչ
եսցին:
Երանի որ հալա
ծեալ իցեն վասն ար
դարութեան. զի նոցա է
արքայութիւն ե
րկնից:
լ Երանի է ձեզ յոր
ժամ նախատեսցեն
զձեզ և հալածեսցեն

և ասասասցեն զամ
ենայն բանս չար
զձէնջ վասն անուան իմ.
ցնծացէք և ուր
ախ լերուք. զի
վարձք ձեր բազ
ում են յերկինս.
զի այնպէս հալա
ծեցին զմարգար
էսն որ յառաջ
քան զձեզ էին.

Դուք էք աղ երկ
րի. ապա թէ աղն
անհամի. իւ յաղ
իցի. ոչ իմիք ազդ
իցէ այնուհետև.
բայց եթէ ընկէն
ուլ արտաքս և կո
խան լինել ի մար
դկանէ.

Դուք էք լոյս աշխ
արհի. ոչ կարէ
քաղաք թաքչել
որ ի վերա լերին
կայց է. և ոչ լոյց
անեն ճրագ և դն
են ընդ գրուանաւ.
այլ ի վերա աշտ
անակի և լուսատ
ամենեցուն որ ի
տանն իցեն. այս
պէս լուսաւորես
ցէ լոյս ձեր առաջի
մարդկան. որպէս
զի տեսցեն զգոր
ծս ձեր բարիս. և
փառաւորեսցեն
զհայր ձեր որ յեր
կինսն է.

ԻԳ Մի համարիք է
Թէ եկի լուծ
անել զաւրէնս կամ

Դ

զմարգարէս. ո՛չ
եկի լուծանել այլ
լնուլ ։
ԺԳ Ամէն ասեմ ձեզ.
մինչև անցցեն երկ
ինք և երկիր. յովտ
մի որ նշանախեց
մի է. ո՛չ անցցէ յաւ
րինաց և ի մարգար
էից. մինչև ամէն
այն եղիցի ։
ԺԴ Որ ոք լուծցէ մի
ինչ ի պատուիրա
նացս յայսցանէ ի
փոքունց. և ուսու
ցէ այնպէս զմար
դիկ. փո՛քր կոչեսցի
յարքայութե երկնից.
Իսկ որ արասցէ և
ուսուսցէ. նա մեծ
կոչեսցի յարքայու
թեան երկնից ։
Բայց ասեմ ձեզ.
եթէ ոչ առաւել ու
ցու արդարութի
ձեր աւելի քան
զդպրացն և զփարի
սեցւոցն. ո՛չ մտա
նիցէք յարքայ
ու թիւն երկնից ։
Լուարուք զի ա
սացաւ առաջնոցն
թէ մի՛ սպանաներ.
զի որ սպանանիցէ
պարտական լիցի
դատաստանի ։
Այլ ես ասեմ ձեզ.
եթէ ամենայն որ
բարկանայ եղբաւր
իւրում տարա
պարտուց պարտ
ական լիցի ատ[illegible]
անի ։

Եւ որ ասիցէ ցեղ
բայր իւր յիմար.
պարտաւոր լիցի
ատենին.
Եւ որ ասիցէ ցեղ
բայր իւր մորոս.
պարտաւոր լիցի
գեհենին հրոյն:
Եթէ մատուցա
նիցես զպատար
ագ քո ի վերայ սեղ
անոյ. եւ անդ յիշ
եսցես եթէ եղբայր
քո ունիցի ինչ խէթ
զքէն. Թող զպա
տարագն քո առ
աջի սեղանոյն.
երթ նախ հաշտ
եաց ընդ եղբաւր
քում. եւ ապա եկ
եալ մատուսցես
զպատարագն քո:
ԻԳ Եր իրաւախոհ
ընդ ոսոխի քում
վաղվաղակի. մինչ
դեռ իցես ընդ նմա
ի ճանապարհի.
գուցէ մատնիցէ
զքեզ ոսոխն դա
տաւորի. եւ դա
տաւորն դահճի.
եւ արկանիցիս ի
բանտ. Ամէն ասեմ
քեզ. ոչ ելանիցես
անտի. մինչեւ հա
տուցանիցես զյե
տին նաքարակիտն:
ԻԴ Լուարուք զի
ասացաւ մի շնար.
Այլ ես ասեմ ձեզ.
թէ ամենայն որ
հայի ի կին մարդ

առ ի ցանկանալ
ոյ նմա · անդէն շն
ացաւ ընդ նմա ի
սրտի իւրում ։
Եթէ ակն քո աջ
գայթագղեցուցա
նէ՛ խլեա զնա եւ ըն զ՛քեզ
կեա ի քէն · զի լաւ է
քեզ եթէ մի յանդա
մոց քոց կորիցէ ։ եւ
մի ամենայն մարմ
ինդ անկանիցի ի
գեհեն ։ Եւ եթէ
աջ ձեռն քո գայթ
ագղեցուցէ զքեզ ·
հատ զնա եւ ընկեա
ի քէն · զի լաւ է քեզ
եթէ մի յանդամոց
քոց կորիցէ · եւ մի
ամենայն մարմինդ
քո անկանիցի ի գեհ
են ։

Ապաքէն ասացաւ ·
թէ որ արձակեսցէ
զկին իւր · տացէ
նմա զարձակման ։
Բայց ես ասեմ ձեզ ·
թէ ամենայն որ ար
ձակէ զկին իւր առ
անց բանի պոռնկ
ութեան · նա տայ
նմա շնալ ։ եւ որ
զարձակեալն առ
նէ շնայ ։
Դարձեալ լուար
ուք զի ասացաւ առ
աջնոցն · մի երդն
ուցուս սուտ · բայց
հատուսցես տն զեր
դմունս քո ։
Այլ ես ասեմ ձեզ ·
ամենեւին մի երդ
նուլ ։ մի յերկինս ·

զի աթոռ է այ․ և ԼԸ
մի յերկիր զի պա
տուանդան է ոտ
ից նորա․ և մի յէմ․
զի քաղաք է մեծի
արքայի․ և մի ի
գլուխ քո երդնու
ցուս․ զի ոչ կարես
մազ մի սպիտակ ԼԹ
առնել կամ սեւ․
Այլ եղիցի բան ձեր․
այոն․ այո․ և ոչն․ ոչ․
զի աւելի քան զայն
ի չարէ է․
Լուարուք զի ասա
ցաւ ակն ընդ ակ
ան․ և ատամն ընդ
ատաման․
Այլ ես ասեմ ձեզ․
մի կալ հակառակ
չարին․

Այլ եթէ ոք ածիցէ
ապտակ յաջ ծն
աւտ քո․ դարձոյ
նմա և զմիւսն․
Եւ որ կամիցի ըք
դատել և առնուլ
զշապիկ քո․ թող
նմա և զբաճկոնկ քո․
Եւ որ տարապարհ
վարիցէ զքեզ մղոն
մի․ երթ ընդ նմա և
երկոսս․ որու խն
դրէ ի քէն տուր․ և
որ կամի փոխ առն
ուլ մի դարձուցան
երեսս․
Լուարուք ապա
քէն զի ասացաւ սիր
եսցես զընկեր քո և
ատեսցես զթշնա
մին քո ։

Խ Այլ ես ասեմ ձեզ.
սիրեցէք զԹշնա
միս ձեր. աւրհնե
ցէք զանիծիչս ձեր.
բարի արարէք ատե
լեացձերոց. եւ աղ
աւթս ի վերա այն
ոցիկ որ լլկեն զձ
եզ եւ հալածեն. զի
որդիք եղիջիք հաւր ձերոյ
որ յերկինսն է. զի
զարեգակն իւր ծա
գէ ի վերա չարաց
է եւ բարեաց. եւ ածէ
անձրեւ ի վերա ար
դարոց եւ մեղաւորաց.
Խա Զի եթէ սիրեցէք
զայնոսիկ որ սիրեն
զձեզ. զինչ վարձք
իցեն. ոչ ապաքէն
եւ մեղաւորք զնոյն.
գործեն. եւ եթէ
տայցէք միայն ող
ջոյն բարեկամաց
ձերոց. զինչ աւելի
առնէք. ոչ ապա
քէն մաքսաւորք
եւ մեղաւորք զնոյն
գործեն.
Եղերուք դուք
կատարեալք. որ
պէս եւ հայրն ձեր
երկնաւոր կատար
եալ է.
ԽԲ Զգոյշ լերուք
ողորմութեան
ձերում. մի առնել
առաջի մարդկան.
որպէս թէ ի ցոյց
ինչ նոցա. ապա թէ
ոչ վարձս ոչ ընդու
նիցիք ի հաւրէ ձերմէ

որ յերկինսն է ։

Այլ յորժամ առ
նիցես ողորմութիւն
մի հարկաներ
փող առաջի քո որ
պէս կեղծաւորքն
առնեն ի ժողովու
րդս և ի հրապար
ակս. որպէս զի
փառաւորեսցին
ի մարդկանէ ։

Ամէն ասեմ (ձեզ) այն
ընկալեն զվարձս նոցա ։

Այլ դու յորժամ
ողորմութիւն առնից
ես. մի գիտասցէ
ձախ քո զինչ գործէ
աջ քո ։ որպէս զի
եղիցի ողորմութիւն
քո ի ծածուկ. և Հայ
րն քո որ տեսանէ ի
ծածուկ. հատուսցէ
քեզ յայտնապէս ։

Եւ յորժամ յաղօ
թս կայցես. մի լին
իցիս որպէս կեղծաւ
որքն ։ զի սիրեն ի ժող
ովուրդս. և յանկ
իւնս հրապարակ
աց կալ յաղօթս
որպէս զի երևեսցին
ի մարդկան ։

Ամէն ասեմ ձեզ
այն ընկալեն զվարձս նոցա ։

Այլ դու յորժամ
կայցես յաղօթս.
մուտ ի սենեակ քո.
և փակեա զդուրս
քո. և կաց յաղօ
թս առ Հայր քո ի ծա
ծուկ. և Հայրն քո
որ տեսանէ ի ծածուկ

հատուսցէ քեզ
յայտնապէս։
Եւ յորժամ կայց
էք յաղօթս. մի
շատախօս խօսք լին
իք իբրեւ զհեթան
ոսն. զի համարին
եթէ ի բազմախօսու
թեանց իւրեանց լսելի
լին իցեն։
Արդ մի նմանի
ցէք նոցա. զի գի
տէ հայրն ձեր զինչ
պիտոյ է ձեզ մինչչեւ
ձեր խնդրեալ ինչ
ի ցէ ի նմանէ։
Եւ արդ այսպէս
կայցէք ղօթքս յաղ
աւ թս.
Հայր մեր որ յեր
կինս. սբ եղիցի ան

ուն քո. եկեսցէ
արքայութիւն քո.
եղիցին կամք քո
որպէս յերկինս
եւ յերկրի. զհաց
մեր հանապազորդ
տուր մեզ այսօր։
եւ թող մեզ զպար
տիս մեր. որպէս
եւ մեք թողումք
մերոց պարտապա
նաց. եւ մի տանիր
զմեզ ի փորձութիւն.
այլ փրկեա զմեզ ի
չարէ. զի քո է ար
քայութիւն եւ զօրու
թիւն եւ փառք յաւ
իտեանս. ամէն։
Զի եթէ թողուց
ուք մարդկան զյան
ցանանցս նոցա

~~ձեզ հայրն եր~~

~~կնաւոր~~ ։

խդ Զի եթէ թողուց
ուք մարդկան զյա
նցանս նոցա. թող
ցէ և ձեզ հայրն
երկնաւոր ։

Ապա թէ ոչ թո
ղուցուք մարդկան զյանց
անս նոցա. և ոչ
հայրն ձեր թողցէ
ձեզ զյանցանս ձեր։

խե Եւ յորժամ պահ
իցէք. մի՛ լինիք որ
պէս զկեղծաւորն
տրտմերեսք. որ
ապականեն զեր
եսս իւրեանց. որ
պէս զի երևեսցին
մարդկան թէ պա
հեցեն. ամէն աս
եմ ձեզ այն ինկալեն
վարձք նոցա ։

Այլ դու յորժամ
պահիցես. աւ ծ
զգլուխ քո. և լու
ա զերեսս քո. զի
մի երևեսցիս մար
դկան իբրև զպահ
ող. այլ հաւրդ քում
ի ծածուկ է. և հայ
րն քո որ տեսանէ
ի ծածուկ. հատու
սցէ քեզ ։

Մի գանձէք ձեզ
գանձս յերկրի.
ուր ցեց և ուտիճ
ապականեն. և ուր
գողք ականեն հա
նեն և գողանան։

խզ Այլ գանձեցէք
ձեզ գանձս յերկինս.

ուր ոչ ցեց եւ ոչ
ուտիճ ապականե
նեն։ Եւ ո՛չ գողք ա
կական հատանեն
եւ գողանան. զի
ուր գանձք ձեր են.
անդ եւ սիրտ
ք ձեր լինիցին։

Զ խէ ՃՐԱԳ ՄԱՐ
մնոյ ական է. եթէ
ակն քո առատ է,
ամենայն մարմին քո
լուսաւոր եղիցի։
ապա թէ ակն քո
չար է. ամենայն
մարմին քո խաւար
ին եղիցի ։
Իսկ արդ եթէ
լոյսն որ ի քեզ է
խաւար է. խաւա
րն որչափ եւս ·

խը Ոչ ոք կարէ երկու
ց տերանց ծառա
յել. կամ զմին ա
տիցէ եւ զմիւսն սիր
եսցէ. կամ զմին մեծ
արեսցէ. եւ զմիւսն
արհամարհեսցէ.
Ոչ կարէք այ ծառա
յել եւ մամոնայի։

խթ Վասն այսորիկ
ասեմ ձեզ. մի հոգա
յք վասն ոգւոց
ձերոց զինչ ուտիցէք
կամ զինչ ըմպիցէք։
եւ մի վասն մարմն
ոց ձերոց թէ զինչ
ագանիցիք. ոչ ա
պաքէն ոգի առա
ւել է քան զկերակ
ուր. եւ մարմին քան
զհանդերձ ։

Հայեցարուք ի
թռչունս երկնից·
զի ոչ վարեն· և ոչ
հնձեն· և ոչ ժողով
են ի շտեմարանս·
և հայր ձեր երկն
աւոր կերակրէ զնո
սա· ոչ ապաքէն դուք
առաւել էք քան զնոսա·
Իսկ արդ ո՞ ի ձէնջ
առ հոգալ իւրում
յաւելուլ կարիցէ
ի հասակ իւր կանգ
ուն մի· և վասն հա
նդերձի զի՞ հոգայք
հայեցարուք ի շու
շանն վայրենի· որ
պէս աճէ ոչ ջանայ·
և ոչ նիւթէ· ասեմ
ձեզ զի և ոչ սողով
մոն յամենայն ի

փառսն իւրում զգե
ցաւ իբրև զմի ի
նոցանէ·
Իսկ եթէ զխոտ
ի վայրի որ այսաւ
րէ· և վաղիւ ի հն
ոց արկանի· ա՜ծ
այնպէս զգեցուց
անէ· ոչ չափ ևս
առաւել զձեզ թեր
ահաւատք·
Մի այսուհետև
հոգայցէք և ա
սիցէք զինչ կերից
ուք· կամ զինչ արբ
ցուք· կամ զինչ զգե
ցուք· զի զայդ ամե
նայն հեթանոսք
խնդրեն· քանզի
գիտէ հայրն ձեր
երկնաւոր թէպէտ

ոյ է ձեր այդ ամենայն:
Խնդրեցէք նախ
զարքայութիւն Այ
եւ զարդարութիւն
նորա. եւ այդ ամե-
նայն յաւելցի ձեզ:
Մի այսուհետեւ
հոգայցէք վասն
վաղուին: զի վաղ-
ուին վասն իւր հոգ-
ասցի:
Շատ է աւուրն
չար իւր:
է [ծ] Մի դատէք, զի
մի դատիցիք: զի
որով դատաստան-
աւ դատիք, դատ-
եսջիք. եւ որով
չափով չափէք,
չափեսցի ձեզ:
ծա Զի տեսանես զշ-
իւղ յական եղբաւր
քո. եւ ի քում ական-
նդ զգերանդն ոչ
տեսանես:
Կամ զիարդ ասես
ցեղբայր քո. Թող
հանից զշիւղդ յական
քումմէ. եւ ահաւա-
սիկ ի քում ականդ
գերան կայ:
Կեղծաւոր հան
նախ զգերանդդ
յականէ քումմէ.
եւ ապա հայեսցես
հանել զշիւղն յա-
կանէ եղբաւր քո:
ծբ Մի տայք զսրբու-
թիւն շանց. եւ մի
արկանէք զմար-
գարիտս ձեր առա-
ջի խոզաց. զի մի

առ ոտն կոխեսցեն
զնոսա. և դարձ
եալ երկիծուսցեն
զձեզ.
ծդ Խնդրեցէք և տա
ցի ձեզ. հայցեցէ
ք և գտանիջիք. բա
խեցէք և բացցի ձեզ
զի ամենայն որ խնդ
րէ առնու. և որ
հայցէ գտանէ. և
որ բախէ բացցի
նմա.
Ո՞վ իցէ ի ձէնջ
մարդ. որ խնդրի
ցէ որդի իւր հաց.
միթէ քար տայցէ
նմա. և կամ խնդր
իցէ ձուկն. միթէ
օձ տայցէ նմա.
Արդ եթէ դուք
որ չար էք. գիտ
էք պարգևս բար
իս տալ որդւոց
ձերոց. որչափ ևս
առաւել հայրն
ձեր որ յերկինսն է
տացէ բարիս այն
ոցիկ որ խնդրեն
զնա.
ծե Զամենայն որ մի
անգամ կամիցիք
թէ արասցեն ձեզ
մարդիկ այնպէս
և դուք արարէք
նոցա. զի այս է օր
էնք և
մարգարէք.
ծզ Մտէք ընդ նեղ
դուռն. քանզի ընդ
արձակ է դուռնն և
համարձակ ճանա

պարհն որ տանի
ի կորուստ · և բա
զումք են որ մտա
նեն ընդ նմա ։ քանզի
անձուկ է դուռն և
նեղ ճանապարհն
որ տանի ի կեանս ·
և սակաւք են որ
գտանեն զնա ։

ծն Զ գոյշ լերուք ի
սուտ մարգարէի
ցն որ գան առ ձեզ
հանդերձիւք ոչխ
արաց · և ի ներքոյ
են գայլք յափշտա
կողք ։ ի պտղոց
նոցա ծանիջիք
զնոսա ։

ծն Մ իթէ քաղեց
են ի փշոց խաղող ·
կամ ի տատասկէ
թուզ ։

ծն Ա յսպէս ամէն
այն ծառ բարի · պտ
ուղ բարի առնէ · և
ծառ չար պտուղ
չար առնէ ։

Ո չ կարէ ծառ
բարի պտուղ չար
առնել · և ոչ ծառ
չար պտուղ բարի
առնել ։

Ա մենայն ծառ
որ ոչ առնէ պտուղ
բարի · հատանի
և ի հուր արկանի ։

Ա պա ի պտղոյ նո
ցա ծանիջիք զնոսա ։

ծն Ո չ ամենայն որ
ասիցէ ցիս տէր տէր
մտցէ յարքայութի
ւն երկնից ։ այլ որ առ
նէ զկամս հաւր իմ

ոյ որ յերկինսն է։
կ Բ·ազումք ասից
են ցիս յաւուրն
յայնմիկ տր տր·
ոչ յանուն քո մա
րգարէացաք· և
յանուն քո դևս
հանաք· և յանուն
· քո զաւրութիւնս
բազումս արար
աք ։ և յայնժամ
ասացից նոցա։
եթէ ոչ երբէք գի
տէի զձեզ· ի բաց
կացէք յինէն ա
մենեքեան որք
գործէիք զանաւր
ութիւն ։
կա Ամենայն որ լուէ
զբանս իմ զայսոսի
կ և առնէ զնոսա։

նմանեսցէ առն իմա
ստնոյ· որ շինեաց
զտուն իւր ի վերա
վիմի։ իջին անձր
ևք· և խաղացաց
ին գետք· շնչեցին
հողմք· և բախեցին
զտունն ։ և ոչ կոր
ծանեցաւ· քանզի ի
վերա վիմի հաստ
ատեալ էր ։
Եւ ամենայն որ
լսէ զբանս իմ զայս
ոսիկ· և ոչ առնէ
զնոսա· նմանեսցի
առն յիմարի որ շին
եաց զտուն իւր ի վե
րա աւազոյ։ իջին
անձրևք· յարեան
գետք· շնչեցին հող
մք· հարին զտունն և

անկաւ. և եր
կործանումն նորա
մեծ յոյժ.
կբ Եւ եղև իբրև կա
տարեաց յս զամե
նայն զբանս զայսոս
իկ. զարմանային ժող
ովուրդքն վարդապետու
թեանն նորա. զի իբրև
իշխանութիւն ուսու
ցանէր, և ոչ որպէս
դպիրքն:
կգ Այլ իջանել նորա ի լեռ
նէ անտի. գնացին
զհետ նորա ժողով
ուրդք բազումք.
Եւ ահա մատու
ցեալ բորոտ մի եր
կիր պագանէր նմա
և ասէր. տր եթէ
կամիս կարող ես զիս
սրբել:

Ձգեաց զձեռն
իւր և հպեցաւ ի
նա յս. և ասէ. կա
միմ սրբեաց:
Եւ վաղվաղակի
սրբեցաւ ի նմա
նէ բորոտութիւնն:
Եւ ասէ ցնա յս.
զգոյշ լեր. մի ումեք
ասիցես. այլ երթ
ցոյց զանձն քո
քահանային. և մա
տոյց զպատարա
գն զոր հրամայ
եաց մովսէս ի վկայ
ութիւն նոցա:
կդ Եւ մտեալ ի կա
փառնաում մա
տեաւ հարիւրապ
ետն աղաչէր զնա
և ասէր. տր մանուկ

իմ անկեալ կայ ի
տան անդամա
լոյծ չարաչար տա
նջեալ ։

Ասէ ցնա յս ես
եկից և բժշկեցից
զնա։ Պատասխա
նի ետ հարիւրա
պետն և ասէ։ տր.
չեմ բաւական
եթէ ընդ յարկաւ
իմով մտցես. այլ
ասա բանիւ և բժ
շկեսցի մանուկն
իմ։ քանզի և ես
այր մի եմ ընդ իշխ
անութբ ։ ունիմ
ընդ ինև զինուո
րս. ասեմ սմա
երթ և երթայ. և
այլումն եկ. և գայ։

և ծառայի իմում
թէ արա զայս և առ
նէ։ Իբրև լուա
յս զարմացաւ. և
ասէ ցայնոսիկ որ
զհետն երթային.
ամէն ասեմ ձեզ. և
ոչ յիսրլի այսպէս ի
հաւատս գտի երբէք։
կե Բայց ասեմ ձեզ։
զի բազումք յարև
ելից և յարևմտից
եկեսցեն և բազմ
եսցին ընդ աբրահա
մու և ընդ սահակայ
և ընդ յակովբայ
յարքայութեն երկնից։
և որդիք արքայու
թեան ելցեն ի խաւ
արն արտաքին. անդ
եղիցի լալ և կրճել ատա
մանց։

կզ Եւ ասէ յս ցհարիւ
րապետն. երթ. և
որպէս հաւատաց
երդ. եղիցի քեզ ։
Եւ ողջացաւ մա
նուկն նորա յաւուր
յայնմիկ ։
կէ Եւ եկեալ յս ի
տուն պետրոսի. ետ
Բկ ես զզոքանչ նորա
անկեալ ջերմատա
պացեալ. կալաւ
զձեռանէ նորա.
և եթող զնա ջերմն.
յոտն եկաց և պաշ
տէր զնոսա ։
Ընդ երեկս եղև
մատուցին առ նա
դիւահարս բազ
ումս. և եհան զայ
սն բանիւ և զամե

նայն հիւանդսն
բժշկեաց ։
Զի լցցի բանն որ
ասացաւ ի ձեռն
Եսայեա մարգար
էի. Նա զհիւանդ
ութիւնս մեր վեր
ացոյց և զցաւս
մեր եբարձ ։
Եսեալ յս զժող
ովուրդ բազմ
շուրջ զիւրեաւ ։
հրամայեաց երթ
ալ յայն կոյս ։
կը Եւ մատուցեալ
դպիր մի ասէ ցնա.
վարդապետ եկից
և ես զհետ քո յոր
վայր և երթիցես
սէ ցնա յս.
աղուեսուց որջ

գոն. և թռչնոց
երկնից բոյնք:
այլ որդւոյ մարդոյ
ոչ գոյ ուր դնիցէ
զգլուխ իւր:
Ե ւ այլ ոմն յաշա
կերտացն նորա ա
սէ ցնա: տէր տուր
ինձ հրաման զի
երթայց նախ
թաղեցից զհայր իմ.
Ա սէ ցնա յս.
եկ զկնի իմ. և թող
մեռելոցն
թաղել զմեռեալս
իւրեանց:
ԿԹ Ե ւ իբրև եմուտ
ի նաւն. գնացին
զկնի նորա աշա
կերտք նորա: և
ահա շարժումն
մեծ եղև ի ծովուն:
մինչ նաւին ծածկ
եալ յալեաց [illegible] ալեացն:
և ինքն ննջէր:
Ե ւ մատուցեալ
աշակերտքն յար
ուցին զնա և ասեն:
տէր. փրկեա զմեզ զի
կորնչիմք:
Ե ւ ասէ ցնոսա.
ընդէր վատասիրտք
էք սակաւահաւա տք:
Յ այնժամ յարու
ցեալ սաստեաց
հողմոցն և ծովուն.
և եղև խաղաղու
թիւն մեծ:
Ե ւ մարդիկն զար
մացան և ասէին.
որպիսի ոք իցէ սա.
զի հողմք և ծովք հնա
զանդին սմա:

Եւ իբրեւ անց յայն
կոյս յեզերն գերգ
եսացւոց․ պատահ
եցին նմա դիւահարք
երկու․ ելեալ ի գեր
եզմանացն չարա
չարք յոյժ ։ որպէս
զի չէր հնար անցան
ել ընդ այն ճանա
պարհ ։ և աղաղ
ակեցին և ասեն․
զի կայ մեր և քո յս
որդի այ ։ եկիր աստ
ա ժամանակաւ տանջել զմեզ ։
Եւ էր հեռագոյն ի
նոցանէ երամակ
մի խոզից արածեա
կան ։ Եւ դեւքն աղա
չէին զնա և ասէին ․
եթէ հանես զմեզ
տուր հրաման տր
մեզ երթալ յերա
մակ խոզիցն ։
Եւ ասէ ցնոսա․
երթայք ։
Եւ նոքա ելեալ
գնացին յերամա
կն խոզից ։ Եւ դիմ
եաց ամենայն եր
ամակն ի դարէ
անտի ի ծով․ և մե
ռան ի ջուրսն ։
Եւ խոզարածքն
փախեան․ և երթ
եալ ի քաղաքն
պատմեցին զա
մենայն․ և զիրս
դիւա հարացն ։
Եւ ահա ամենայն
քաղաքն ել ընդառա
ջ յի ։ իբրեւ տեսին
զնա․ աղաչեցին

։ զի գնասցէ
ի սահմանացն նոցա։
Է Եւ մտեալ ի նաւ
անց յայնկոյս. եւ
եկն ի քաղաք իւր։
Եւ ահա մատու
ցեալ առ նա ան
դամալոյծ մի որ
դնէր ի մահիճս։
Եւ տեսեալ յի(սուս)
զհաւատս նոցա
ասէ ցանդամա
լոյծն. թողեալ լի
ցին քեզ մեղքք։
Եւ ահա ոմանք ի
դպրացն ասէին ընդ
միտս. հայհոյէ դա։
Եւ ծանուցեալ
յի(սուս) զխորհուրդս նո
ցա. ասէ ցնոսա.
ընդէ՞ր խորհիք
դուք չարիս ի սիրտս
ձեր. զի՞նչ դիւրին
ասել. թողեալ լից
ին քեզ մեղք քո.
եթէ ասել արի եւ
շրջեաց։
Այլ զի գիտասջիք
թէ իշխանու
թիւն ունի որդի
մարդոյ յերկրի
թողուլ զմեղս.
յայնժամ ասէ ցան
դամալոյծն. արի
առ զմահիճս քո.
եւ երթ ի տուն քո.
եւ յարուցեալ եւ գն
աց ի տուն իւր։
Իբրեւ տեսին ժող
ովուրդքն զարմ
ացան. եւ փառաւոր
առնէին զԱծ զտուո

իչ այնպիսի իշխ
անութե մարդկան:

ԲԲ. հա ւ անցեալ

ընդ այն յիս. ետ

ես այր մի զի նստէր
ի մաքսաւորութե
մաթէոս անուն.
եւ ասէ ցնա եկ զկնի
իմ: Ե. ւ յարուցեալ
գնաց զկնի նորա

հբ Ե. ւ եղեւ իբրեւ
բազմեալ էր նա ի
տանն. եւ ահա
մաքսաւորք եւ մեղ
աւորք եկեալ բա
զմեալ էին ընդ յիս եւ
ընդ աշակերտսն նորա:
Տ. եսեալ փար
իսեցւոցն. ասէին
ցաշակերտսն նորա.
ընդէր ընդ մաքս

աւորս եւ ընդ մեղ
ղաւորս ուտէ վար
դապետն ձեր:
հգ Ն. ա իբրեւ լուա
ւ ասէ ցնոսա.
ոչ ինչ պիտոյ է բժշկ
կ առողջաց. այլ
հիւանդաց:
Ե. րթայք ուսար
ուք զինչ է զողոր
մութ կամիմ եւ
ոչ զոհ. զի ոչ եկի
կոչել զարդարս.
այլ զմեղաւորս:
Յ. այնժամ մատ
եան առ նա աշակ
երտքն յովհաննու
եւ ասեն. ընդէր մեք
եւ փարիսեցիքն
պահեմք յաճախ.
եւ քո աշակերտքդ ոչ
պահեն:

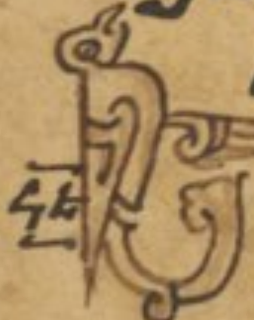
Ասէ ցնոսա յս·
միթէ մարթ ինչ
իցէ մանկանց առ-
ագաստի սուգ
առնուլ մինչ փե-
սայն ընդ նոսա իցէ:
այլ եկեսցեն աւ-
ուրք յորժամ բար-
ձցի ի նոցանէ փես- հր
այն և ապա պահե-
սցեն :
Ոչ ոք արկանէ
կապերտ անթափ
ի վերա հնացեալ
ձորձոյ· զի առնու-
ղանէ զլրութիւնն
նորա ի հանդերձէն:
և ևս չար պատառու-
ումն լինի :
Եւ ոչ արկանեն
գինի նոր ի տիկս
հինս· ապա թէ ոչ
տիկքն պատառին·
և գինին հեղու· և
տիկքն կորնչին:
այլ արկանեն զգի-
նի նոր ի տիկս նորս·
և երկոքեն ն ապա
հին : բգ
Մինչ դեռ նա
զայս խաւսէր ընդ
նոսա· ահա իշխ-
ան մի երկիր պա-
գանէր նմա և ասէր·
դուստր իմ այժմ
վախճանեցաւ :
այլ եկեալ դիցես
զձեռն քո ի վերա,
և կեցցէ :
Յարեաւ յս և գն-
աց զկնի նորա աշ-
ակերտաւքն հանդ-
երձ:

Եւ ահա կին մի տեռա
տես երկոտասան
ամեայ . մատուցեալ
յետոյ մերձեցաւ
ի դրաւշակ հանդ
երձի նորա . քան
զի ասէր ի մտի իւրում.
թէ միայն մերձեն
ամ ի հանդերձս նո
րա . փրկիմ .

Իսկ յս̅ իբրև դար
ձաւ և ետես զնա.
ասէ քաջալերեաց
դուստր . հաւատք
քո կեցուցին զքեզ։
Եւ փրկեցաւ կինն
ի ժամէն յայնմանէ.
Իբրև եկն յս̅ ի տուն
իշխանին . և ետես
զփողհարսն և ամբ
ոխ յոյժ . ասէ ցնոսա.

ի բաց գնասջիք .
զի ոչ թէ մեռեալ
է աղջիկդ . այլ ննջէ.
Եւ ծաղր առնէին
ին զնա։ Եւ իբրև
եղ զամբոխն ի բաց.
եմուտ կալաւ զձ
եռանէ նորա . և
յարեաւ աղջիկն.
Եւ ել համբաւս
այս ընդ ամենայն
երկիրն ընդ այն։

նէ

ւ մինչդեռ
անցանէր
ընդ այն յս̅ . զհետ
եղեն նորա կոյրք
երկու աղաղակէ
ին և ասէին . ողոր
մեա մեզ որդի դաւ
թի։ Եւ իբրև եկն
ի տուն . մատեան ն

առ նա կոյրքն:
Եւ ասէ ցնոսա
յի՛ս. հաւատա՞յք եթէ
կարող եմ առնել
ձեզ զայդ:
Ասեն ցնա. այո՛
տէր. յայնժամ
մերձեցաւ յաչս
նոցա և ասէ. ըստ
հաւատոց ձեր
եղիցի ձեզ:
Եւ բացան աչք
նոցա: Եւ սաս
տեաց նոցա յս և
ասէ. զգոյշ կացջիք:
մի ոք գիտասցէ:
Եւ նոքա ելեալ
համբաւեցին զնա
ընդ ամենայն երկ
իրն ընդ այն:
Եւ յելանել նոցա

ահաւասիկ. ահա մա
տուցին առ նա այր
մի համր դիւահար:
և յելանելն դիւին խօսեա
ցաւ համրն:
Եւ զարմացան ժող
ովուրդքն. և ասէին:
թէ ոչ երբեք երևե
ցաւ այսպիսի ինչ
յիսրայէլ:

Հզ Եւ շրջէր յս ընդ
ամենայն քաղ
աքս. և ընդ գեա
ղս ուսուցանէր ի
ժողովուրդս նոցա.
և քարոզէր զաւե
տարանն արքայու
թեան. և բժշկէր
զամենայն ախտս
և զամենայն հիւա
նդութիւնս ի ժողովրդ

որդեանն ։
ՀԷ Եւ տեսեալ զժող
ովուրդսն գթացա
ւ ի նոսա· զի էին աշ
խատեալք եւ ցրու
եալք· իբրեւ զոչխ
արս որոց ոչ իցէ
հովիւ ։
ՀԸ Յայնժամ ասէ ցաշ
ակերտսն իւր· հու
նձք բազում են եւ մշ
ակք սակաւ· աղ
աչեցէք զՏր հնձոց
զի հանցէ մշակս ի
հունձս իւր ։
ՀԹ Եւ կոչեցեալ առ
ինքն զերկոտասան
եսին աշակերտսն
իւր· ետ նոցա իշխ
անութիւն այսոց պղ
ծոց հանել զնոսա։
եւ բժշկել զամ
ենայն ցաւս եւ զա
մենայն հիւանդ
ութիւնս
Ձ Եւ առաքելոցն
երկոտասանից
էին անուանք այս
ոքիկ· առաջին
սիմոն որ անուան
եալն պետրոս· եւ
անդրէաս եղբայր
նորա· յակոբոս
զեբեդեան եւ յովհ
աննէս եղբայր նո
րա։ փիլիպպոս· եւ
բարթողիմէոս·
թովմաս· եւ մա
տթէոս մաքսաւոր·
յակոբոս ալփեա·
եւ ղեբէոս որ անուա
նեցաւ թադէոս·

սիմովն կանանացի
և յուդայ իսկար
իովտացի որ և մա
տնեացն զնա ։

ՃԱ Զնոսա երկոտա
սանեսին առաք
եաց յս. պատուիր
եաց նոցա և ասէ ։

Ի ճանապարհ
հեթանոսաց մի
երթայցէք. և ի
քաղաք սամարացւ
ոց մի մտանիցէք։
այլ երթայք առաւ
ել առ ոչխարսն կոր
ուսեալս տանն իսրլի։

Եւ իբրև երթայց
էք քարոզեցէք և
ասացէք. թէ մեր
ձեալ է արքայու
թիւնն երկնից ։

ՃԲ Զհիւանդս բժշկե
ցէք. զբորոտս սրբ
եցէք. զդևս հանէք.
ձրի առէք. և ձրի տո ւք։

Մի ստանայք ոս
կի. և մի արծաթ. և
մի պղինձ ի գաւտիս
ձեր. մի պարկ ի ճա
նապարհ. և մի եր
կուս հանդերձս.
մի կաւշիկս. մի
գաւազ. զի արժանի
է մշակն կերակրոյ
իւրոյ ։

ՃԳ Յոր քաղաք մտան
իցէք կամ ի գեաւղ.
հարցանիցէք թէ ո՞
ի նմա արժանի. և
անդ լերն իջիք մինչև
ելանիցէք անտի։

ՃԴ Եւ իբրև մտանիցէք

ի տունն. ողջոյն
տաջիք նմա և աս
ԲՂ ասջիք. ողջոյն տա
նս այսմիկ. եթէ իցէ
տունն արժանի եկես
ցէ ողջոյն ձեր ի վերայ
նորա. ապա թէ ոչ
իցէ արժանի. ողջոյն
ձեր առ ձեզ դարձցի.
ՃԵ Եւ որ ոչ ընկալցի
զձեզ. և ... ոչ լուիցէ
բանից ձերոց. ի բոլ
ելանիցէք ի քաղաք
էն յայնմանէ. թա
թափեսջիք զփոշի
յոտից ձերոց. ամ
էն ասեմ ձեզ. դիւ
րին լիցի երկրին
սոդոմացւոց. և
գոմորացւոց յաւու
րն դատաստանի,
քան քաղաքին
այնմիկ:
ՃԶ ՀԱ ԵՍ
իկ եսառ
աքեմ զձեզ իբրեւ
զոչխարս ի մէջ գայլ
ոց. եղերուք այսու
հետեւ խորագետք
իբրեւ զաւձս և միա
միտք իբրեւ զաղաւնիս:
ՃԷ Զգոյշ լինիջիք ի
մարդկանէ. զի
մատնեսցեն զձեզ
յատեանս. և ի ժող
ովուրդս իւրեանց
տանջեսցեն զձեզ.
և առաջի դատաւո
րաց և թագաւոր
աց տանիցին զձեզ
վասն իմ. ի վկայու
թիւն նոցա և հեթա
նոսաց:

ձը Այլ յորժամ մա
տնեսցեն զձեզ.
մի հոգայցէք թէ
որպէս կամ զինչ
խաւսիցիք. զի
տացի ձեզ ի ժամ
ուն յայնմիկ զինչ
խաւսիցիք. զի ոչ
եթէ դուք իցէք որ
խաւսիցէքն. այլ
հոգին հաւր ձերոյ
խաւսիցի ի ձեզ:
Մատնեսցէ եղ
բայր զեղբայր ի
մահ. և հայր զոր
դի. և յառնիցեն
որդիք ի վերայ հա
րց. և սպանանի
ցեն զնոսա. և եղ
իջիք ատեցեալք
յամենեցունց վասն
անուան իմոյ:
Այլ որ համբերես
ցէ ի սպառ նա կեցցէ:
ձթ Եւ յորժամ հալա
ծիցեն զձեզ ի քաղ
աքիս յայսմիկ. փա
խիցէք յայլ. և եթէ
յայնմանէ հալա
ծիցեն զձեզ. փախի
ցէք ի միւսն. ամէն
ասեմ ձեզ. ոչ սպառ
եսջիք զքաղաքսն իսրլի
մինչև եկեսցէ որդի
մարդոյ:
Ղ Ոչ է աշակերտ առ
աւել քան զվարդապ
ետ. և ոչ ծառայ քան
զտէր իւր. շատ իցէ
աշակերտին եթէ
եղիցի իբրև զվար
դապետ իւր. և ծառ

ային իբրև զտէրն իւր։
ղէ Եթէ զտանուտէրն
բէեղզեբուղ կոչ
եցին. որչափ ևս
առաւել զընտանիս
նորա ։
Մի այսուհետև եր
կնչիցիք ի նոցանէ։
ղը Զի ոչ ինչ է ի ծած
ուկ որ ոչ յայտնես
ցի. և գաղտնի որ ոչ
ծանիցի ։
ղթ Զոր ասեմ ձեզ ի
խաւարի. ասացէք
ի լոյս. և զոր լսէք
յունկան քարոզ
եցէք ի վերայ տանեաց։
Եւ մի երկնչիցիք
յայնցանէ որ
սպանանեն զմարմ
ին. և զհոգի ոչ կարեն
սպանանել ։
Այլ երկերուք դուք
առաւել յայնմանէ
որ կարող է զհոգի
և զմարմին կորուս
անել ի գեհենի։
Ոչ ապաքէն եր
կու ճնճղուկ դան
գի միոջ վաճառին ։
և մի ի նոցանէ յեր
կիր ոչ անկցի առ
անց հօր ձերոյ ։
Այլ ձեր և ամենայն
հերք գլխոյ թու
եալ են. և արդ մի եր
կնչիցիք. զի լաւ էք
քան զբազում ճնճ
ղուկս ։
Ամենայն որ խոստ
ովանեսցի յիս առա
ջի մարդկան. խոստ

ստովանեցայց և ես
զնմանէ առաջի
հաւր իմոյ որ յերկինսն է։
ղդ Եւ որ ուրասցի
զիս առաջի մարդ
կան․ ուրացայց
և ես զնա առաջի
հաւր իմոյ որ յերկինսն է։
ղե Մի համարիք եթէ
եկի արկանել խաղ
աղութիւն յերկիր։
ոչ եկի արկանել
խաղաղութիւն այլ
սուր։ Քանզի եկի
քակել զայր ի հաւ
րէ․ և զդուստր ի
մաւրէ․ և զհարսն
ի սկեսրէ իւրմէ։ և
թշնամիք առն ըն
տանիք իւր։
ղզ Որ սիրէ զհայր
կամ զմայր առաւել
քան զիս․ ոչ է ինձ
արժանի։
Եւ որ սիրէ զուստր
կամ զդուստր առաւ
ել քան զիս․ չէ ինձ
արժանի։
Եւ որ ոչ առնու զխ
աչ իւր և գայ զկնի իմ․
չէ ինձ արժանի։
ղէ Որ գտանէ զանձն
իւր կորուսցէ զնա․
և որ կորուսցէ
զանձն իւր վասն իմ․
գտցէ զնա։
ղը Որ ընդունի զձեզ․
զիս ընդունի․ և որ
զիս ընդունի․ ըն
դունի զառաքիչն իմ։
ղթ Որ ընդունի զմար
գարէ յանուն մարգ

արէի· զվարձս մա ճէ
րգարէի առցէ։
Եւ որ ընդունի զար
դար յանուն ար
դարոյ· զվարձս
արդարոյ առցէ։
ՃԺ Եւ որ արբուսցէ
միում ի փոքրկա
նցս յայսցանէ բա
ժակ մի ջուր ցուրտ
միայն յանուն աշա
կերտի ամէն ասեմ
ձեզ· ոչ կորուսցէ
զվարձս իւր։
ԲԷ ճա ԻԵ·ԳԼ·
Երբ և կատար
եաց յս զպատուէր
երկոտասան աշա
կերտացն իւրոց· գն
ացանտի քարոզել
և ուսուցանել ի քաղ
աքս նոցա·

Իսկ յովհաննէս
իբրև լուաւ ի բան
դին զգործսն քի·
առաքեաց ի ձեռն
աշակերտացն իւր
ոց և ասէ ցնա· դու
ես որ գալոցն ես· թէ
այլում մնասցուք։
Պատասխանի ի
ետ յս և ասէ ցնոսա·
գնացէք պատմեցէ
ք յովհաննու զոր
լսէքդ և տեսանէք·
կոյրք տեսանեն·
կաղք գնան· բոր
ոտք սրբին· խուլք
լսեն· և մեռեալք
յառնեն· և աղքատք
աւետարանին։ և
երանի է որ ոչ
գայթագղեսցի յիս·

Եւ երբ եւ նոքա գն-
ացին. սկսաւ Յիսուս
ասել ցժողովրդեանն
զյովհաննէ:
Զինչ ելէք տես-
անել յանապատ-
ին. եղեգն շարժուն
ի հողմոյ:
Այլ զինչ ելէք տես-
անել. մարդ ի հան-
դերձս փափկութե-
ան զարդարեալ:
Ահաւասիկ որ
զփափուկս կան զգեց-
եալքն ի տունս թա-
գաւորաց են:
Այլ զինչ ելէք տե-
սանել. մարգարէ.
այո ասեմ ձեզ. եւ
առաւել եւս քան
զմարգարէ:

ծգ Որ ի նմանէ վասն որոյ
գրեալն է. ահաւա-
սիկ առաքեցից զհրեշ-
տակ իմ առաջի
երեսաց քոց. որ
պատրաստեսցէ
զճանապարհս քո
առաջի քո:
ծդ Մեծն ասաց Տէրն.
չէ յարուցեալ ի
ծնունդս կանանց
մեծ քան զյովհան-
նէս մկրտիչ:
ծե Բայց փոքրիկն
յարքայութեան
երկնից. մեծ է քան զնա:
Բայց յաւուրցն
յովհաննու մկրտ-
չի մինչեւ ցայժմ.
արքայութիւն երկ-
նից բռնադատի

և բռնաւորք յափշ
տակեն զնա:
ծդ Քանզի ամենայն
աւրէնք և մարգ
արէք․ մինչև ցյո
վհաննէս մարգարէացան:
Եւ եթէ կամիք ըն
դունել․ նա է եղիայ
որ գալոցն է․ որ
ունիցի ականջս լսե
լոյ՝ լուիցէ:
ծե Ընդ ում նմանեցու
ցից զազգս զայս:
Նման է մանկտւոյ
որ նստիցին ի հրա
պարակս․ կարդ
այցեն զընկերս իւր
եանց և ասիցեն:
Փող հարաք ձեզ
և ոչ կաքաւեցէք:
ողբացաք ձեզ և ոչ

կոծ եղարուք:
Եկն յովհաննէս
ոչ ուտէր և ոչ ըմպ
էր․ և ասեն դև գոյ
ի նմա:
Եկն որդի մարդոյ
ուտէ և ըմպէ, և
ասեն ահա այր կեր
ող և արբեցող բարե
կամ մաքսաւորաց
և մեղաւորաց:
Եւ արդարացաւ
իմաստութիւն յորդւ
ոց իւրոց:
ծզ Յայնժամ սկսաւ նա
խատել զքաղաքսն.
յորս եղեն բազում
զաւրութիւնքն նորա․
և ոչ ապաշխարեցին·
Վայ քեզ քորազին:
Վայ քեզ բեթսայիդ
ա:

Զ· ի եթէ ի տիւրոս
եւ ի սիդոն եղեալ էին
զաւրութիւնքն որ ի
ձեզ եղեն· վաղուց
եւ սարոզ ծաւք խոր·
գով եւ մոխրով ապա
աշխարեալ էր :

Բ· այց ասեմ ձեզ·
դիւրագոյն լիցի եր
կրին տիւրոսի եւ սի
դոնի յաւուր դա
տաստանին քան ձեզ:

Ե· ւ դու կափառնա
ում· մի՛ մինչեւ յերկ
ինս բարձրացիս·
այլ մինչեւ ի դժոխս
ծա իջցես· Զ· ի եթէ ի
սոդոմ եղեալ էին
զաւրութիւնքն որ եղ
են ի քեզ· ապաքէն
կային եւս մինչեւ ցայ
սաւր:

Բ· այց ասեմ ձեզ·
եթէ երկրին սոդոմ
ացւոց դիւրա
գոյն լիցի յաւուրն
դատաստանին
քան ձեզ:

ծծ

գկ

ժամանակէյպա
տասխանի ետ յս
եւ ասէ· Գ· ոհանամ
զքէն հայր տէր
երկնի եւ երկրի· զի
ծածկեցեր զայս
յիմաստնոց եւ ի գի
տնոց· եւ յայտնեցեր
տղայոց· այո՛ հայր·
զի այնպէս հաճոյ
եղեւ առաջի քո·
ծծա Ա· մենայն ինչ տու
աւ ինձ ի հաւրէ
ծծէ իմմէ· Ե· ւ ոչ ոք ճան

անէ զորդի. թէոչ
հայր: ևոչ զհայր
ոք ճանաչէ եթէոչ
որդի: և ում որդ
ին կամիցի յայտ
ճժգ նել: Եկայք առ իս
ամենայն վաստա
կեալք և բեռնաւ
որք. և ես հանգու
ցից զձեզ: առէք
զլուծ իմ ի ձեզ և
ուսարուք յինէն
զի հեզ եմ և խոն
արհ սրտիւ. և գտ
ջիք հանգիստ անձ
անց ձերոց: զի լուծ
իմ քաղցր է. և բեռ
փոքրոգի:
գբ ճժդ ՅԱՅՆԺԱՄ
գնաց յիսուս
արտորայսն նոցա.

ի շաբաթու: և աշ
ակերտքն նորա քա
ղցեան: և սկսան
հասկ կորզել և ու
տել: փարիսեցիքն
իբրև տեսին ասեն
ցնա: ահաւասիկ
աշակերտքն քո
գործեն. զոր ոչ է
արժան գործել ի
շաբաթու:
Նա ասէ ցնոսա.
ոչ իցէ ընթերցեալ
ձեր զոր արար դաւ
իթ: յորժամ քաղց
եաւ. և որ ընդ նմ
այն էին: զիարդ
եմուտ ի տուն այ.
և եկեղեց հացն առա
ջաւորութեան. զոր
ոչ էր օրէն նմա

ուտել եւ ոչ որոց
ընդ նմայնն էին.
բայց միայն քահա-
նայիցն ։
ծձէ Կամ թէ չիցէ ըն-
թերցեալ յաւրէնս.
զի ի շաբաթու քա-
հանայքն ի տաճա-
րին պղծեն զշա-
բաթն ։ եւ անմեղք
են ։ բայց ասեմ ձեզ
զի մեծ քան զտաճա-
րդ է աստ ։
Եւ եթէ գիտէիք
զինչ է՝ զողորմու-
թիւն կամիմ եւ ոչ
զոհ ։ ապա ոչ դա-
տապարտէիք դուք
զանպարտսն ։
ծձզ Քանզի տէր է շաբաթու
որդի մարդոյ ։
Եւ գնացեալ ան-
տի եկն ի ժողով
ուրդս նոցա ։
Եւ ահա այր մի
որոյ ձեռն իւր գօ-
սացեալ էր ։ հարց
ին զնա եւ ասեն ։
եթէ պարտ իցէ ի
շաբաթու բժշկ-
ել ։ զի չարախօս-
եսցեն զնմանէ ։
Եւ նա ասէ ցնոսա.
ո՞վ է ի ձէնջ մարդ
որոյ իցէ ոչխար մի
եւ անկանիցի այն ի
խորխորատ ի շա-
բաթու ։ միթէ ոչ
ունիցի եւ յարուց
անիցէ զնա ։ Իսկ
արդ որչափ հազա-
ր առաւել է մարդ քան

զոչխար. ապա
ուրեմն պարտէի
շաբաթու բարիս
գործել:
Յայնժամ ասէ
ցայրն. ձգեա զձե
ռն քո. և ձգեաց: և
եղև ողջ իբրև զմիւսն:
ՃԺԵ Իսկ փարիսեց
իքն ելեալ արտաքս
խորհուրդ առնէին
զնմանէ, թէ որպէս
կորուսցեն զնա:
Եւ յս̃ իբրև գիտ
աց մեկնեցաւ անտի:
ՃԺԶ Եւ գնացին զհետ
նորա ժողովուրդք
բազումք: և բժշկ
եաց զամենեսեան:
և սաստեաց նոցա
զի մի յայտնեսցեն
զնմանէ ումեք. զի
լցցի որ ասացաւն
ի ձեռն եսայեայ մար
գարէի: Ահա մանուկ
իմ զոր ընտրեցի.
և սիրելի իմ ընդ որ
հաճեցաւ անձն իմ:
եդից զհոգի իմ ի
վերայ նորա. և իրաւ
ունս հեթանոսաց
պատմեսցէ. ոչ հա
կառակեսցի. և ոչ
աղաղակեսցէ: և ոչ
ոք լուիցէ ի հրա
պարակս զբարբառ
նորա. զեղէգն ջախ
ջախեալ ոչ փշրեսցէ:
և զպատրոյգն առ
կայծեալ ոչ շիջու
ցէ: մինչև հանիցէ
ի յաղթութիւն զդատ

աստանն · և յան
ճիբ ուն նորա հեթանոս
ք յուսասց
ին :

ճիգ ՅԱՅՆԺ
մատուցաւ
առ նա դիւահար
մի կոյր և համր · և
բժշկեաց զնա : և
որպէս զի համրն և
կոյրն խաւսեսցի
և տեսանիցէ :
ճիդ Զարմացան ամէ
նայն ժողովուրդ
քն և ասէին · մի
թէ սա իցէ քն̃
ճիե այլ փարիսեց
իքն իբրև լուան
ասեն · ո՛չ իր իք հա
նէ դա զդևս · եթէ
ոչ բէեղզեբուղաւ

իշխանաւն դիւաց ·
ճիզ Իբրև գիտաց յս̃
զխորհուրդս նոցա
ասէ ցնոսա · ամե
նայն թագաւոր գգ
ութիւն բաժանեալ
յանձն իւր · աւերի ·
և ամենայն քաղաք
կամ տուն բաժան
եալ յանձն իւր · ոչ
կացցէ : և եթէ սա
տանայ զսատանայ
հանէ · յանձն իւր
բաժանեցաւ · արդ
զիարդ կացցէ թա
գաւորութիւն նորա :
Եւ եթէ ես բէեղ
զեբուղաւ հանեմ
զդևս · որդիքն ձեր
իւ հանիցեն · վասն
այնորիկ նոքա եղի

ցեն ձեր դատաւորք:
պա եթէ հոգւ
ովայ հանեմ զդևս,
ուրեմն հասեալ է
ի վերա ձեր արքայ
ութիւնն այ ։
ամ զիարդ կարէ
ոք մտանել ի տուն
հզաւրի և զգործ
իսն նորա յափշտ
ակել. եթէ ոչ նախ
կապեսցէ զհզաւրն:
և ապա զտունն նորա
յափշտակեսցէ:
որ ոչ ընդ իս է
հակառակ իմ է: և
որ ոչ ժողովէ ընդ
իս ցրուէ ։
ասն այսորիկ
ասեմ ձեզ: ամե
նայն մեղք և հայ
հոյութիւնք թող
ցին մարդկան ։
բայց զհոգւոյն
հայհոյութիւնն
թողցի ։
ւ որ ասասցէ
բան զորդւոյ մա
րդոյ. թողցի նմա:
բայց որ զհոգւոյն
սրբոյ ասասցէ. մի
թողցի նմա. մի
յայսմ աշխարհի.
և մի ի հանդերձ
ելումն ։
ամ արարէք զ
ծառն բարի և
զպտուղ նորա բարի:
կամ արարէք զծա
ռն չար և զպտուղ
նորա չար: քան
զի ի պտղոյ անտի

ծառն ճանաչի։
Ծնունդք իժից,
զիա՞րդ կարիցէք
բարիս խօսել
որ չար դուք էք։ քանզի ճիե
զի յաւելուածոյ
սրտի խօսի բերան։
ճիե Այր բարի՝ ի
բարի գանձուցն
սրտի իւրոյ հանէ
զբարիս։ Եւ այր
չար՝ ի չար գանձ
ուց սրտի իւրոյ
հանէ զչարիս։
ճիզ Այլ ասեմ ձեզ՝
թէ ամենայն
դատարկ բանի
զոր խօսիցին
մարդիկ՝ տացեն
համար յաւուրն
դատաստանին։

զի ի բանից քոց ար
դարանասցիս եւ ի
բանից քոց պար
տաւորեսցիս։

ՅԱՅՆԺՄ
պատասխանի ԳԴ

ետուն ոմանք ի
դպրացն եւ ի փար
իսեցւոց եւ ասեն՝
Վարդապետ կամ
իմք նշան ինչ տե
սանել ի քէն։
ճիէ Եւ պատասխանի
անի ետ եւ ասէ ցնո
սա՝ Ազգ չար եւ շն
ացող նշան խնդ
րէ. եւ նշան մի տաց
նմա։ բայց նշանն
յովնանու մարգ
արէի։
Զի որպէս էր յովնան

փորկիտին զերիս տիւս
և զերիս գիշերս :
նոյնպէս եղիցի և
որդի մարդոյ ի սի
րտ երկրի զերիս
տիւս և զերիս գիշ
երս : Արք նինուէ
ացիք յարիցեն ի
դատաստանի ընդ
ազգիս ընդ այսմիկ
և դատապարտես
ցեն զսա : զի զղջա
ցան ի քարոզութեն
յովնանու :
Եւ արդ ահաւաս
իկ աւելի քան զյով
նան է աստ :
Թագուհին հարաւ
ոյ յարիցէ ի դատ
աստանի ընդ ազգ
իս ընդ այսմիկ .

և դատապարտ
եսցէ զսա : զի եկն
ի ծագաց երկրի
լսել զիմաստու
թիւնն սողոմոնի :
Եւ ահաւասիկ աւելի քան
զսողոմոն է աստ :
ճիթ Յորժամ այս
ն պիղծ ելանիցէ ի
մարդոյ : շրջի ընդ ան
ջրդի տեղիս խնդ
րէ հանգիստ և ոչ
գտանիցէ : յայն
ժամ ասէ դարձայց
ի տուն իմ ուստի ել
ի . և եկեալ գտանէ
պարապորդ . մա
քրեալ և յարդար
եալ : յայնժամ եր
թայ և առնու ընդ
իւր եւթն այլ այսս

հարազատութեանս քան
զինքն և մեռեալ
բնակել անդ ։ և
լինի յետ իննն մար
դոյն այնոսիկ ըստ ասէր
քանզի պատուեալ իննն։
Այնպէս եղիցի
և ազգք ամենայն մինկ
հարի ։
ձւ Մինչ դեռ նա ընդ
ժողովուրդն խաւ
սէր ։ ահա մայր
նորա և եղբարք
նորա կային արտ
աքոյ և խնդրէին
խօսել ընդ նմա։ ձյա
Ասաց ոմն ցնա․
ահա մայր քո և
եղբարք քո կան
արտաքոյ և խնդ
րէին խօսել ընդ
քեզ։

Նա պատասխանի
ետ այնմ որ ասա
աց ցնա․ և ասէ․
ով է իմ մայր․ կամ
ով են իմ եղբարք։
Եւ ձգեաց զձեռն
իւր յաշակերտսն
ասէ․ ահա մայր
իմ և եղբարք իմ․
զի որ առնիցէ զկա
մս հաւր իմոյ որ
յերկինսն է, նա է
եղբայր և քոր և
մայր ։

Ս-Ա-Ր

յայնմ ի կ[illegible]

Յն ի տաւնէն․ նստ
աւ առ ծովեզերն։
և ժողովեցան առ
նա ժողովուրդք
բազումք․ մինչ մտ

անենչ նմա ի նաւն
և նստէ: և ամե
նայն ժողովուրդն
կայր առ ծովեզերբն:
Եւ խաւսէր ընդ
նոսա բազում առ
ակաւք և ասէր:
Ահա ել սերման
ահան սերմանել:
և ի սերմանելն իւր
ում: էր որ անկաւ
առ ճանապարհաւ:
և եկն թռչուն երկ
նից և եկեր զնա:
Եւ այլն անկաւ
յապառաժ ի ուր ոչ:
գոյր հող բազում:
և վաղվաղակի բու
սաւ: առ ի չգոյէ
հիւթոյ երկրին.
ի ծագել արևու

տապացաւ:
զի ոչ գոյին արմ
ատք: չորացաւ:
Եւ այլն անկաւ ի
մէջ փշոց: և ելին
փուշքն և հեղձու
ցին զնա:
Եւ այլն անկաւ
յերկիր բարի: և
տայր պտուղ: է որ
հարիւրաւոր: և
է որ վաթսնաւոր:
և է որ երեսնաւոր:
Որ ունիցի ականջս
լսելոյ. լուիցէ:
Եւ մատուցեալ
աշակերտքն ասէին
ցնա. ընդէր առա
կաւք խաւսիս ընդ
նոսա: Ապա տա
սխանին եա և ասէ

ցնոսա. քանզի
ձեզ տուեալ է գիտել
զխորհուրդս արք
այութեանն երկնից:
եւ նոցա չէ տուեալ:
ճլբ Որոյ գոյցէ տա
ցի նմա. եւ յաւելցի:
եւ որոյ ոչն գոյցէ. եւ
զոր ունիցին բարձ
ցին ի նմանէ:
ճլգ Վասն այնորիկ առա
կաւք խաւսիմ ընդ
նոսա. զի տեսանե
ն եւ ոչ տեսանեն:
եւ լսեն եւ ոչ լսեն. եւ
ոչ առնուն ի միտ:
Եւ կատարի առ
նոսա մարգարէու
թիւնն եսայեայ որ
› ասէ. լսելով լուի
› ջիք. եւ մի իմասջիք:
› եւ տեսանելով տե
› սջիք. եւ մի տեսան
› իցէք. զի թանձրա
› ցաւ սիրտ ժողովր
› դեանս այսորիկ
› եւ ականջաւք իւր
› եանց ծանուա
› լուան. եւ զաչս իւր
› եանց կափուցին:
› զի մի երբէք տեսա
› ցեն աչաւք. եւ ակա
› նջաւքն լուիցեն.
› եւ սրտիւքն իմաս
› ցին. եւ դարձցին
› եւ բժշկեցից զնոսա:
ճլդ Այլ ձեր երանի
աչաց ձերոց զի
տեսանեն. եւ ակա
նջաց ձերոց զի
լսեն: Ամէն ասեմ
ձեզ. զի բազում

մարգարէք եւ ար
դարք ցանկացան
տեսանել զոր տես
էք դք. եւ ոչ տեսին.
եւ լսել. զոր լսէք դք
եւ ոչ լուան.
ծէ Դու արդ լուար
ուք դուք զառակ
սերմանացանին:
Յամենայնէ որ լսէ
զբանն արքայու
թեան եւ ոչ առնու
ի միտ. գայ չարն
եւ յափշտակէ զսր
սերմանեալն ի սր
տի նորա. այն է որ
առ ճանապարհ
աւն սերմանեցաւ.
Եւ որ յապառա
ժին սերմանեցաւ.
այն է որ իբրեւ լսէ

զբանն եւ վաղվաղ
ակի խնդութբ ըն
դունի զնա: բայց
քանզի ոչ ունի ար
մատս յանձինս.
այլ առ ժամանակ
մի է. ի լինել նեղու
թեան եւ հալածան
աց վասն բանին իւր.
վաղ վաղակի գայթ
ագղի ի ն: Իսկ որ ի
մէջ փշոցն սերմա
նեցաւ. այն է որ իբր
լսէ զբանն. եւ հո
գք աշխարհիս. եւ
պատրանք մեծութե
հեղձուցանեն զբ
անն. եւ լինի ան
պտուղ.
Իսկ որ յերկիրն
բարի սերմանեցաւ

այն է որ ինքն լսէ
զբանն. և ի միտ
առնու. և տայ զպտ
ուղ. է որ հարիւր.
և է որ վաթսուն. և է
որ երեսուն:

ճլգ ԱՅԼ ԱՌ
ակ արկ առա
նոցա և ասէ:

Նմանեցաւ արք
այութիւն երկնից
առն որ սերմանիցէ
սերմն բարի յագար
ակի իւրում. և ի քնե
լ մարդկան. եկն
թշնամի նորա. և
ցանեաց ի վերայ որ
ոմն ի մէջ ցորենոյն
և գնաց. և իբրև
բուսաւ խոտն. և
արար պտուղ. յայն

երևեցաւ և որոմնն:
Մատուցեալ ծառ
այքն տանուտեառն.
ասեն ցնա. տէր. ոչ
սերմն բարի սերմ
անեցեր յագարա
կի քում. արդ ու
ստի ունիցի զոր
ոմն. և նա ասէ
ցնոսա. այր թշնա
մի արար զայն.
Ասեն ցնա ծառ
այքն. կամիս զի
երթիցուք քաղես
ցուք զայն ի բաց:
Եւ նա ասէ ցնոսա
մի. գուցէ մինչ
քաղիցէք զորոմնն.
և զցորեանն ընդ
նմին ի բաց խլիցէք:
Թոյլ տուք երկոցուն

ուցն աճել ի միա
սին մինչև ի հուն
ձս. և ի ժաման
ակի հնձոց ասա
ցից ցհնձաւորսն.
քաղեցէք նախ
զորոմն և կապե
ցէք զայդ խրձունս
առ ի այրել. և
զցորեանն ժողով
եցէք ի շտեմարանս իմ.

ճլէ Այլ առակ արկ
առ նոսա և ասէ.
Նման է արքայու
թիւն երկնից հա
տոյ մանանխոյ.
զոր առեալ մարդ
ոյ սերմանեաց
յագարակի իւրում.
որ փոքր է քան զամ
ենայն սերմանիս.
և յորժամ աճեաց
մեծ է քան զամեն
այն բանջարս. և
լինի ծառ մինչև
գալ թռչնոց երկն
ից և հանգչել յոս
տս նորա.

ճլը Այլ առակ խօսե
ցաւ ընդ նոսա և
ասէ. նման է ար
քայութիւն երկն
ից խմորոյ. զոր առ
եալ կնոջ թաքոյց ի
գրիւս երիս աղեր.
մինչև ամենայն
խմորեցաւ.

ճլթ Զայս ամենայն
խօսեցաւ յս առա
կաւք ընդ ժողովուր
դսն. և առանց
առակի ոչինչ խօսէր

եցաւ ընդունօղաց ։
զի լցցի ասացեալն
մարգարէին ։ Բաց
ից առակաւք զբեր
անիմ. բղխեցի՛ց
զծածկեալսն ի սկզբ
անէ աշխարհի ։

ճկէ ԱՅՆԺԱՄ

Թողեալ յի՟ս զ
ժողովուրդսն. եկն
ի տուն ։ մատեան
առ նա աշակերտքն
և ասեն. մեկնեա
մեզ զառակն որոմ
անց ագարակի ։
Նա պատասխանի
ետ և ասէ ցնոսա. որ
սերմանէ սերմն
բարի ։ է որդի մարդո
յ ։ և ագարակն աշ
խարհս է ։ սերմն
բարի նոքա են որ
որդիք արքայութե՟ն
են ։ և որոմն որ
դիք չարին են ։ և
թշնամին որ ցա
նեաց զայն սատա
նայ է ։ և հունձքն
կատարած աշխ
արհի է ։ և հնձ
աւորք հրեշտակք
են ։ Որպէս ժողո
վի որոմն և ի հուր
այրի. այնպէս եղի
ցի ի կատարածի
աշխարհիս ։
Առաքեսցէ որդի
մարդոյ զհրեշտա
կս իւր. և ժողով
եսցեն յարքայու
թենէ նորա զամե
նայն գայթակղու

թիւնս. և զայնոս
եկ ոյք գործեն զա̄
ւուրէնութիւն. և
արկցեն զնոսա ի
հնոց հրոյ. անդ
եղիցի լալ և կրճել
ատամանց.
Յայն ժամ արդ
արքն ծագեսցեն
իբրև զարեգակն
յարքայութեն հօր
նոցա. որ ունիցի
ականջս լսելոյ լուիցէ.
Դարձեալ նման է
արքայութի երկն
ից գանձի ծածկ
ելոյ յագարակի.
զոր գտեալ մարդ
ոյ թաքոյց. և ի
խնդութենէ անտի
երթեալ վաճառէ

զամենայն ինչ զոր
ունի. և գնէ զագարակ
ն զայն.
Դարձեալ նման է
արքայութիւն երկ
նից. մարդոյ վաճառ
ականի որ խնդրիցէ
մարգարիտս գեղե
ցիկս. և գտեալ մի
պատուական մար
գարիտ. երթեալ վա
ճառեաց զամենայն
զոր ինչ ունէր և գն
եաց զայն մարգար
իտ: Դարձեալ նման
է արքայութի
երկնից. ուռկանի
արկելոյ ծով. և
յամենայն ազգաց
ժողովելոյ. զոր ի լց
եալ. հանեալ ի ցամաք

և նստեալ՝ ժողով
եցին զբարւ բար
ի՛ն յամանս․ և
զխոտոյանն ի բա՛ց
ընկեցին․
Ա յնպէս եղիցի
ի կատարածի
աշխարհիս․ ելց
են հրեշտակք
և մեկնեսցեն զչ
արս ի միջոյ ար ճխա
դարոց․ և արկ
ցեն զնոսա ի հն
ոց հրոյն․ անդ
եղիցի լալ և կրճ
տել ատամանց․
Ա սէ ցնոսա յս․
իմացարուք զայ
ս ամենայն․ ասեն․
ցնա․ այո տր․

Ա սէ ցնոսա․
վասն այսորիկ
ամենայն դպիր
աշակերտեալ ար
քայութե երկնից․
նման է առն տա
նուտեառն․ որ
հանէ ի գանձէ իւր
մէ նոր և զհին․
Եւ եղև դկ
իբրև կա
տարեաց յս
զառակս զայսոս
իկ․ փոխեցաւ ան
տի․ և եկեալ ի գաւ
առ իւր ուսուցա
նէր զնոսա ի ժող
ովրդեանն նոցա
մինչև զարմանալ
նոցա և ասել․ սմա

դբ

ուստի եղէ այս
իմաստութիւն։ և
զաւրութիւնք ։ ոչ
սա՞ է հիւսանն որ
դի ։ ոչ մայր սորա
կոչի մարիամ ։ և
եղբարք սորա յակ
ովբոս և յովսէս․
և սիմովն և յուդայ․
և քորք սորա ոչ ա
մենեքին առ մեզ են․
ճխդ արդ ուստի է սմա
այսամենայն․ և
գայթակղէին ինա․
ճխե Եւ յս ասէ ցնոսա․
չիք մարգարէ անարգ
եթէ ոչ յիւրում գա
ւառի․ և յիւրում տան։
և ոչ արար անդ զաւր
ութիւնս բազումս․
վասն անհաւատու
թեան նոցա։

ճխգ յայնմ ժամա
նակի լու
աւ հերովդէս չոր
րորդապետն զլուրն յի։
և ասէ ցծա ռայս
իւր․ նա է յովհան
նէս մկրտիչ․ նա
յարեաւ ի մեռել
ոց․ և վասն այնո
րիկ զաւրութիւնք
լինին ի նմա ։
Զի հերովդ
էս կալաւ զյովհան
նէս կապեաց զնա․
և եդ ի բանտի․ վն
հերովդիա յ
կնոջ փիլիպպոսի
եղբաւր նորա։
զի ասէր ցնա յով
ա ննէս։ չէ արժ
ան քեզ ունել զդա։

և կամէր զնա սպ
անանել. բայց եր
կնչէր ի ժողովրդ
ենէն անտի. քան
զի իբրև զմարգարէ
ունէին զնա:
ճիէ Եւ իբրև եղեն ծն
ունդք հերովդի.
կաքաւեաց դուստ
րն հերովդի. այ
ի մէջ բազմականին:
և հաճոյ թուեց
աւ հերովդի. ու
ստի և երդմամբ
խոստացաւ նմա
տալ զինչ և խն
դրեսցէ:
Եւ նա յառաջա
գոյն խրատեալ
ի մօրէ իւրմէ.
տուր ինձ աստ

այսր ի վերա սկտեղ
զգլուխն յովհաննու
ու մկրտչի:
Եւ տրտմեցաւ
թագաւորն. բայց
վասն երդմանցն և
բազմականացն.
հրամայեաց տալ
նմա: Եւ առաքե
աց գլխատեաց զյո
վհաննէս ի բանդի:
և բերաւ գլուխն նորա
սկտեղբ. և տուաւ
աղջկանն. և տար
աւ առ մայր իւր:
Եւ մատուցեալ
աշակերտքն նորա.
բարձին զմարմինն
և թաղեցին. և եկ
եալ պատմեցին յի
յի .

ԴԳ ճխզ Իբրև լու

աւ յս. գնաց
անտի նաւու յան
ապատ տեղի առ
անձինն :

Իբրև լուան ժող
ովուրդքն գնաց
ին զհետ նորա հե
տի ի քաղաքացան տի :

ւ Իբրև ել ետես
ժողովուրդ բազում
զթացաւ ի նոսա :
և բժշկեաց զհիւ
անդս նոցա :

ճխէ Իբրև ընդ երեկս
եղև մատեան առ
նա աշակերտքն և
ասեն . տեղիս ան
ապատ է և աւուրս
տարաժամեցաւ .
արձակեա զժողով

ուրդսդ . զի երթի
ցեն շուրջ ի գեղջեան
գնեսցեն իւրեանց
կերակուր :

ւ Ասէ յս. ոչ ինչ
պիտոյ է դոցա եր
թալ . դուք տուք
դոցա ուտել :

ւ Նոքա ասեն
ցնա . ոչ ինչ ունիմք
աստ . բայց հինգ
նկանակ և երկու
ձկունս :

ւ Ասէ ցնոսա .
բերէք այսր զայն :

ւ Հրամայեաց
բազմեցուցանել
զժողովուրդն ի
վերայ խոտոյ :

ւ Առ զհինգ նկ
անակն և զերկուս

ձկունսն · հայեց
աւ յերկինս · աւր
հնեաց · և եբեկ և
ետ ցաշակերտսն
զնկանակսն · և
աշակերտքն ժող
ովրդոցն · կերան
ամենեքեան և յա
գեցան · և բարձ
ին զնշխարս կո
տորոցն երկոտա
սան սակառի լի :
Եւ որք կերանն
էին արք իբրև հի
նգ հազար · թող
զկանայս և զմա
նկտիս :
ճխը Եւ ստիպ
եաց վաղվաղա
կի զաշակերտ
սն մտանել ի նաւ
և յառաջել յայն
կոյս մինչ ինքն զի՞
ժողովուրդսն ար
ձակեսցէ :
ճձը Եւ իբրև արձակ
եաց զժողովուրդն ·
ել ի լեառն առան
ձինն կալ յաղօթս :
ճծթ Եւ իբրև ընդ եր
եկս եղև · անդ էր
միայն :
Եւ նաւն մեկնեալ
էր ի ցամաքէն բա
զում ասպարիս
աւք · ծփեալ յալ
եացն : քանզի ընդ
դէմ էր հողմն : ԴԴ
Եւ ի չորրորդում
պահու գիշերոյն
եկն առ նոսա յս գն
ալով ի վերայ ծովուն :

Եւ տեսեալ զնա աշ
կերտացն զի գնայր
ի վերայ ծովուն·
խռովեցան։ և աս
էին թէ առաչք
ինչ իցէ· և առ ահ
ին աղաղակեցին։
Եւ վաղվաղակի
խօսեցաւ ընդ
նոսա յս և ասէ·
քաջալերեցարուք·
ես եմ։ մի երկնչիք։
ճձա Պատասխանի ետ
նմա պետրոս և ասէ,
տր· եթէ դու ես· հր
ամայեա ինձ գալ
առ քեզ ի վերայ ջրոյդ
Եւ նա ասէ· եկ·
Եւ իջեալ ի նաւէ
ն պետրոս· գնաց
ի վերայ ջրոցն և եկն
առ յս։

Եւ տեսեալ զհող
մն սաստիկ երկ
եաւ։ և իբրեւ սկս
աւ ընկղմել· աղաղ
ակեաց և ասէ· տր·
փրկեա զիս։
Եւ վաղվաղակի
յս· ձգեաց զձեռն
իւր կալաւ զնա և
ասէ· Թերահաւ
ատ· ընդէր երկմտեցար·
ճձբ Եւ իբրեւ ելին ի նաւ
ն հանդարտեաց
հողմն։
Եւ որ ի նաւին էին
մատեան երկիրպա
գին նմա և ասեն։
արդարեւ որդի
այ ես դու։
ճձգ Եւ անցեալ եկ
ին ի ցամաք· ի գեն

նեսարեթ. և իբրև
ծանեան զնա արք
տեղւոյն այնորիկ.
առաքեցին ընդ ա
մենայն գաւառն.
և ածին առ նա զա
մենայն հիւանդս:
և աղաչէին զնա
զի գոնէ միայն ի
քղանցս հանդեր
ձի նորա մերձեսցին.
և որ միանգամ
մերձեցան
փրկեցան.

ճծե Յայնժմ
մատեան առ
յս որ յերմէ փար
իսեցիքն և դպ
իրք և ասեն. ընդէր
աշակերտքն քո
անցանեն զաւ
անդութբ ծերոցն:
զի ոչ լուանան զձե
ռս յորժամ հաց ու
տեն: Նա պատասխա
նի ետ և ասէ ցնո
սա. իսկ դուք ընդէր
անցանէք զպատ
ուիրանաւն այ. վս
ձերոյ աւանդութե:
Զի ած ասաց պա
տուեա զհայր քո
և զմայր. և որ բա
մբասէ զհայր կամ
զմայր. մահու վախ
ճանեսցի. և դուք
ասէք. որ ասիցէ
ցհայր իւր կամ ցմա
յր իւր. պատարագ է
զոր յինէն աւգտե
ցիս. և ոչ պատու
իցէ զհայր իւր և

զմայր իւր․ խոտ
էք զբանն ա̄յ վասն
ձերոյ աւանդու
թեանն։ Կեղծաւ
որք․ բարւոք մար
գարեացաւ ի վե̄ր
ձեր եսայի եւ ասէ․ ժո
ղովուրդս այս շրթ
ամբք պատուեն զիս․
եւ սիրտք իւրեանց
հեռացեալ մեկու
սի են յինէն։ Զուր
պաշտեն զիս․ ուս
ուցանեն վարդա
պետութիւս զմար
դկան պատուիրանս։
Եւ կոչեցեալ առ
ինքն զժողովուրդն
ասէ ցնոսա։ Լու
արուք եւ իմացա
րուք․ ո՛չ որ ինչ մտա

նէ ի̃ բերանն պղծէ
զմարդ․ այլ որ ինչ
ելանէ ի բերանոյ․
ա̄յն պղծէ զմարդ։
ծզ Յայնժամ մատու
ցեալ աշակերտացն
նորա ասեն ցնա
գիտես զի փարիս
եցիքն իբրեւ լուան
զբանն գայթագղեցա̄ն․
Նա պատասխա
նի ետ նոցա եւ ասէ․
ամենայն տունկ
զոր ոչ տնկեաց
հայր իմ երկնաւոր
խլեսցի։
ճծը Թողուք զնոսա․
կոյրք են կուրաց
առաջնորդք․ կոյր
կուրի յորժամ առ
աջնորդէ․ սղալէ․

և երկոքեան ի խորխոր
ատ անկանին։
ճծէ Պատասխանի ետ
պետրոս և ասէ.
Մեկնեա մեզ զառ
ակս զայս։
Ասէ յս. տակ
աւին և դուք ան
միտ էք. և ոչ իմա
նայք. եթէ ամե
նայն որ մտանէ ի
բերան. յորովայն
երթայ. և արտաքս
ելանէ. իսկ որ ել
անէ ի բերանոյ ի
սրտէ անտի գայ.
և այն պղծէ զմարդ։
Զի ի սրտէ ելան
են խորհուրդք
չարք. սպանութիւնք.
շնութիւնք. պոռ
նկութիւնք. գողութիւնք.
սուտ վկայութիւնք.
հայհոյութիւնք. այս
ամենայն են որ պղծեն
զմարդ. այլ անլու
այ ձեռօք ուտել
ոչ պղծէ զմարդ։
Եւ ելեալ անտի
յս գնաց ի կող
մանս տիւրոսի և ԴԴ
սիդոնի։ Եւ ահա
կին մի քանանացի
ի սահմանացն այնո
ցիկ ելեալ աղաղակ
էր և ասէր. ողոր
մեա ինձ տր որդի
դաւթի. դուստր
իմ չարաչար այսա
հարի։ Եւ նա ոչ
ետ նմա պատասխանի։
Եւ մատուցեալ աշա

կերտքն նորա աղ
աչէին զնա եւ աս
էին. արձակեա
զնա. զի աղաղակէ
զհետ մեր
(ճծը) Նա պատասխա
նի ետ եւ ասէ. ոչ ուր
ուք առաքեցայ եթէ
ոչ առ ոչխարս կոր
ուսեալս տանն իսրլի:
(ճծթ) Եւ նա մատուցեալ
երկիր պագանէր
նմա եւ ասէր. տր
օգնեա ինձ:
Պատասխանի
ետ նմա եւ ասէ. ոչ է
բարւոք առնուլ
զհաց մանկանց եւ
արկանել շանց:
Եւ նա ասէ. այո տր.
քանզի եւ շունք կերա
կրին ի փշրանաց
անկելոց ի սեղանոյ
տեառն իւրեանց:
Յայնժամ պատաս
խանի ետ նմա յս
եւ ասէ. ով կին (մեծ են հաւատք քո.)
եղիցի քեզ որպէս եւ
կամիս:
Եւ բժշկեցաւ դուստր
նորա ի նմին
ժամու:
(ճկ) Եւ գնացեալ
(անտի) Յս եկն ի ծովե
զերն գալիլեացւ
ոց. Եւ ելեալ ի
լեառն նստէր անդ:
Մատեան առ նա
ժողովուրդք բա
զումք որ ունէին
ընդ իւրեանս. կա
ղս. կոյրս. համրս.

միակողմանս խուլս և
այլս բազումս. և
ընկեցին զնոսա
առ ոտս նորա. և
բժշկեաց զնոսա:
ինչև զարմանալ
այն ժողովրդոցն որ
տեսանէին. զի հա
մերքն խաւսէին:
կաղքն գնային.
միակողմանքն իբքն
բժշկեալք. կոյրք
տեսանէին. և
փառաւոր առնէին
զած իէի:
ւ կոչեցեալ առ
ինքն յս զաշակեր
տսն ասէ. գթամ ի
ժողովուրդս. զի
արդ երեք աւուրք
են զի կան առ իս.
և ոչ ունին ինչ ու
տիցեն. և արձակ
ել զդոսա նաւթիս
ոչ կամիմ. գուցէ
նկթիցեն զճան
ապարհայն:
սեն ցնա աշա
կերտքն. ուստի
մեզ յանապատի
աստ ուստի իցէ
այն չափ հաց. մինչ
չև յագեցուցանել
զայն չափ ժողով
ուրդ. ւ ասէ
ցնոսա յս. քանի
նկանակ ունիք:
ւ նոքա ասեն. էն
և սակաւ ձկունս:
ւ հրամայեաց
ժողովրդեանն
բազմել ի վերայ գետ
նոյ:

Եւառեալ զեւթն
նկանակն եւ զձկ
ունսն. գոհացաւ եւ
եբեկ: եւ ետ ցաշա
կերտսն. եւ նոքա
ժողովրդեանն.
կերան ամենեքե
ին եւ յագեցան. եւ
բարձին զնշխարս
կոտորոցն. եւթն
զամբիւղ լի:
ւ որք կերանն
էին իբրեւ արք՝ չորք
հազարք. թող զկ
անայս եւ զմանկ
տի: բրեւ արձ
ակեաց զժողովու
րդսն. ել ի նաւ. եւ
եկն ի սահմանս մա
գդաղենա:
ճկա ւ մատուցեալ

փարիսեցիքն եւ սա
դուկեցիքն փորձե
լով խնդրէին ի նմ
անէ նշան յերկնից
ցուցանել նմա:
ա պատասխա
ճկբ նի ետ եւ ասէ ցնոսա.
ազգ չար եւ շնացող
նշան խնդրէ: եւ
նշան մի տացի նմա
բայց նշանն յովն
անու մարգարէի:
ճկգ ւ թողեալ զնոսա գնաց:
Գնացին աշա
կերտքն յայնկոյս.
եւ մոռացան առն
ճկդ ուլ հաց: ւ ասէ ցնո
սա յս: տեսէք եւ
զգոյշ լերուք ի խմ
որոյ սադուկեցւոց
եւ փարիսեցւոցն:

ճկե Եւ ղզաւխորհէին ընդ
միմեանս ասէին.
թէ հաց ոչ բարձաք:
Գիտաց յս եւ ասէ.
զի՞ խորհիք ի միտս
ձեր թերահաւատք.
եթէ հաց ոչ ունիք:
տակաւին ոչ իմանայք
այլ. եւ ոչ յիշէք
զհինգ նկանակն
ի հինգ հազարս:
Եւ քանի սակառի
բարձէք. եւ ոչ զեւ
թն նկանակն ի չոր
հազարան. եւ քանի
զամբիղս բարձէք:
արդ զիա՞րդ ոչ իմա
նայք եթէ ոչ վասն
հացի ասացի ձեզ
զգոյշ լինել ի խմոր
ոյ սադուկեցւոցն

եւ փարիսեցւոց:
Յայնժամ իմա
ցան. եթէ ոչ ասա
ց զգուշանալ ի
խմորոյ. այլ յուղ
ամնէ փարիսե
ցւոցն եւ սադու
կեցւոց:

ճկզ Եկեալ Յիսուս
ի կողմանս

Փիլիպեա Կեսար
եայ հարցանէր
ցաշակերտսն եւ
ասէր. զո՞ ասեն
զինէն մարդիկ
թէ իցէ որդի մար
դոյ: Եւ նոքա աս
են. ոմանք զՅովհաննէս
Մկրտիչ. եւ այլք
զԵղիայ. եւ այլք զԵրե
միայ. կամ զմի ոք ի մար
գարէից:

Ասէ ցնոսա. իսկ
դուք. զո՞վ ասէք
զինէն թէ իցեմ
Պատասխանի ետ
նմա սիմովն պետր
ոս և ասէ. դու ես քս.
որդի այ կենդանւոյ
ճկէ Պատասխանի
ետ յս և ասէ ցնա.
երանի է քեզ սիմոն
որդի յովնանու.
զի մարմին և արիւն
ոչ յայտնեաց քեզ
այլ հայր իմ որ յեր
կինսն է: Եւ ես քեզ
ասեմ զի դու ես վէմ
և ի վերայ այդր վի
մի շինեցից զեկեղ
եցի իմ. և դրունք
դժոխոց զնա մի
յաղթահարեսցեն:

Եւ տաց քեզ փակ
անս արքայութեն
երկնից. և զոր մի
անգամ կապեսցես
յերկրի. եղիցի կա
պ. եալ յերկինս.
և զոր արձակեսցես
յերկրի. եղիցի ար
ձակ եալ յերկինս:
ճկը Յայնժամ սաստ
եաց աշակերտացն
զի մի ումեք ասաց
են թէ նա է քս.
Յայնմ հետէ սկս
աւ յս ցուցանել աշ
ակերտացն. թէ պա
րտ է նմա երթալ յեմ:
և բազում չարչար
անս չարչարել ի
քահանայապետ
ից և ի դպրաց և ի

ծերոց ժողովրդեանն ։
և սպանանել և յեր
րորդ աւուր յառնել ։
ճկթ Եւ առեալ զնա մե
կուսի պետրոս սկ
սաւ կագել ընդդիմա
նասէ ։ քաւ լիցի
քեզ տր̃ · մի եղիցի
քեզ այդ ։
Եւ նա դարձեալ ի
պետրոս ասէ · երթ
յետս իմ սատանայ
գայթակղութիւն·
իմ ես · զի ոչ խորհ
իս զա̃յ ։ այլ զմա
րդ կա̃ն ։
ճհ Յայնժամ յս̃ ասէ
ցաշակերտսն իւր ·
եթէ ոք կամի զկնի
իմ գալ ուրասցի
զանձն ։ և առցէ

զխաչ իւր · և եկե
սցէ զկնի իմ ։
Զի որ կամիցի
զանձն իւր կեցու
ցանել · կորուսցէ
զնա · և որ կորու
սցէ զանձն իւր
վասն իմ · գտցէ զնա̃ ։
Զինչ աւգուտ է
մարդոյ · եթէ զաշ
խարհս ամենայն
շահեսցի · և զան
ձն իւր տուժեսցէ ։
կամ զինչ տացէ
մարդ փոխ անա
ընդ անձին իւրոյ ·
ճհա Զի գալոց է որդի
մարդոյ փառաւք
հաւր իւրոյ · հան
դերձ հրեշտակ
աւք իւրովք · և

յայնժամ հատու-
ցէ իւրաքանչ-
իւր զգործս իւր։
ճհէ Ամէն ասեմ ձեզ։
զի են ոմանք ի
սոցանէ որ աստ
կան. որք ոչ ճաշ-
ակեսցեն զմահ.
մինչև տեսանի-
ցեն զորդի մարդոյ
եկեալ արքայութե-
իւրով։
Եւ յետ վեց աւուր
առնու յս զպետր-
ոս և զյակովբոս
և զյոհաննէս
զեղբայր նորա. և
հանէ զնոսա ի լե-
առն բարձր առ-
անձինն. և այլա-
կերպեցաւ առաջի
նոցա։ և լուսաւոր
եղեն երեսք նորա
իբրև զարեգակն։
և հանդերձ նորա
եղև սպիտակ իբրև
զլոյս։
Եւ ահա երևեցան
նոցա մովսէս և եղի-
այ որ խօսէին ընդ
նմա։ Պատասխա-
նի ետ պետրոս և
ասէ ցյս։ տր։ բարւ-
ոք է մեզ աստ լինել։
եթէ կամիս արասց-
ուք երիս տաղաւ-
արս. մի քեզ. և մի
մովսէսի. և մի եղիայի։
Եւ մինչդեռ նա խօսէ-
ր. ահա ամպ լուսաւ-
որ հովանի եղև ի
վերայ նոցա։

Զայն եղեւ յամպ
ոյն եւ ասէ · դա է որ
դի իմ սիրելի ընդ որ
հաճեցայ · դմա լու
արուք : Իբրեւ լու
ան աշակերտքն · ան
կան ի վերայ երես
աց իւրեանց · եւ եր
կեան յոյժ :
Եւ մատուցեալ յս ·
բուռն եհար զնոց
անէ եւ ասէ · յոտն
կացէք եւ մի երկնչ
իք : Ամբարձին
զաչս իւրեանց · եւ ոչ
զոք տեսին · բայց
միայն զյս :
Եւ մինչդեռ իջան
էին ի լեռնէ անտի ·
պատուիրեաց նոցա
յս եւ ասէ · մի ումեք
ասիցէք զտեսիլդ
մինչեւ որդի մարդո
յն ի մեռելոց յարիցէ :
ԾԿԳ
Հարցին զնա ա
շակերտքն եւ ասեն
զիարդ դպիրքն
ասեն · եթէ եղիայի
նախ պարտ է գալ :
Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ ցնոսա ·
եղիայ գայ եւ հաս
տատեսցէ զամե
նայն : այլ ասեմ ձեզ ·
զի եւ եղիայ եկեալ
իսկ է · եւ ոչ ծանեան
զնա : այլ արարին
ընդ նմա զոր ինչ
կամեցան · նոյն
պէս եւ որդի մարդո
ոյ չարչարելոց է ի
նոցանէ :

ԽԲ ՃՀԶ

Յայնժամ ի՛միտ
առին աշակերտքն
Թէ վասն յոհաննու
ու մկրտչին ասաց
ցնոսա ։

Եւ իբրեւ եկ
ին ի ժողովուր
դն․ մատեաւ այր
մի ի ծունր իջանէր
նա ասէր․ տր ողորմ
եա՛ց որդւոյ իմ․ զի ՃՀԷ
լուսնոտի է եւ չար
աչար հիւանդան
այ ։ բազում անգ
ամ անկանի ի հուր
եւ երբեմն ի ջուր ։ եւ
մատուցի զնա աշ
ակերտացն քո եւ
ոչ կարացին բժշկ
կել․ Պատասխա
նի ետ յս եւ ասէ․ ով
ազգ անհաւատ եւ
թիւր ։ մինչեւ ցե՞րբ
իցեմ ընդ ձեզ ։ մինչեւ
ցե՞րբ անսայց եմ ձեզ․
ա՛ծ զնա առ իս ։
Եւ սաստեաց ի նա
յս․ եւ ել ի նմանէ դեւն․
եւ բժշկեցաւ մանու
կն ի ժամէն յայնմ
անէ․ Յայնժամ մա
տեան աշակերտքն
առ անձինն եւ ասեն
ցյս․ մեք ընդէ՞ր ոչ
կարացաք հանել զնա․
Եւ նա ասէ ցնոսա․
վասն թերահաւատ
ութեան ձերոյ ։
Ամէն ասեմ ձեզ ։
եթէ ունիցիք հաւա
տս քան զհատ մանան

անխոյ· աստուածեղ
ընդ իննաւորս միակամ
խնկացս աստուածայնոյ·
նկարագրեցին· և որչ
ինչպէս հնարիւն ըն
նուիրեցի ձեզ· բացցայս
ազգաց ընդ եղանէ· եղջե
ոչ խառն թեխէք և
պահոցք·
ձհզ ասնն ըձեո
Հոգևորն որք հոգևորէս
[illegible]· աւ
սէ ցնծասցուք· մատ
նեղոց եր որդիմասոր
ոյր ձեռս մարդկան·
սպասման ընդ էն զնա·
Նշխարս աւուր յաւր
ցէ· Դ· ստուածեցան սրոյ
ձհէ Դ· Բրև եկին որքան
կամփառ նայուել·
մատեան որ զերկրպա
մեծն նպահանօղ
էին աւր պաշտօնս·
և աստէն· վարդա
պետն ձեռն չտայ
զերկրպագեանն·
Ն· աստէ· այո·
Դ· Խբրև եմ ուսո
խոսրն· յաւտան
եանց· բանն զ· յաւ
ասէ· զխառն եզ
Թորխբեզ ս խմ
ոն· Թագաւորք
ազգաց յոյսն
ատնումն զհար
կա կամ զհամն
յոր ուրդ խորհս
նցթէ յաւտօն այ·
Դ· Խբրև ասաց
թէ յաստուածոց·
ասէ ցնա յա· աւա
ուրեմն աստն են
որդիքն·

այցզի մի գայթ
ակղեցուսցուք
զնոսա. երթ ի
ծով եւ ընկեա
կարթ. եւ զառ
աջին ձուկն որ
ելանիցէ առ. եւ
բացզբերանըն
նորա. եւ գտան
իցես սատեր.
եւ զայն առեալ
տացես նոցա
ընդ իմ եւ ընդ քո.
ճհը Յայնմ աւուր
մատեան աշա
կերտքն առ յս̅
եւ ասեն. ո՞վ իցէ
ի մէնջ մեծ յար
քայութեն երկնից.
Եւ կոչեցեալ առ
ինքն յս̅ մանուկ

մի. կացոյց ի մէջ
նոցա եւ ասէ. ամէն
ասեմ ձեզ. եթէ ոչ
դարձջիք եւ լինիջ
իք իբրեւ զմանկունս.
ոչ մտանիցէք յար
քայութիւն երկնից։
Արդ որ խոնարհ
եցուսցէ զանձն իբրեւ
զմանուկս զայս. նա
է մեծ յարքայութե
երկնից։
ճհթ Եւ որ ոք ընկալցի
մանուկ մի այսպիսի
յանուն իմ. զիս ընդունի։
Եւ որ ոք գայթագղ
եցուսցէ զմի ի փոքր
կանցս յայսցանէ յիս
հաւատացելոց. լաւ է
նմա եթէ կախիցի եր
կան իշոյ ընդ պարանոց

անոց նորա․ և ընկղմ
եսցի ի խորս ծովու։

Վ(ա)յ աշխարհի գայթ
ակղութեանց․ հարկ է
գ(ա)լ գայթակղութեանց․
բայց վ(ա)յ մարդոյն
այնմիկ․ յորոյ ձեռն
գայցէ գայթակղութիւն․

ծզ Եթէ ձեռն քո կամ
ոտն գայթակղեցու
ցանէ զքեզ հատ զնա
և ընկեա ի քէն․ լաւ
է քեզ միաձեռանի
կամ կաղ մտանել ի
կեանս․ քան թէ երկու
ձեռս և երկուս
ոտս ունիցիս․ և անկ
անել ի հուրն յաւ
իտենական։

Եւ եթէ ակն քո գայթ
ակղեցուցանէ զքեզ․
խլեա զնա և ընկ
եա ի քէն․ լաւ
է քեզ միական
ի մտանել ի կե
անս․ քան երկ
ուս աչս ունել․
և անկանել ի
գեհեն հրոյն․

ծզա Զգոյշ լեր եդ
ուք մի
արհամարհից
էք զմի ի փոքրկ
անցս յայսցա
նէ․ ասեմ ձեզ․
զի հրեշտակք
նոցա յերկինսն․
հանապազ տե
սանեն զերեսս
հաւր իմոյ որ յեր
կինսն է․ զի եկն
որդի մարդոյ կե

եալն.
ցուցանել զկորուս
ճձբ Զիարդ թուի ձեզ.
եթէ լինիցի մար
հարիւր դոյ ճ ոչխար. և
մոլորեսցի մի ի
նոցանէ. ոչ թո
ղուցու զինն ըն
սուն և զինն
ոչխարսն ի լերինս
և երթայցէ խնդ
րեսցէ զմոլոր
եալն. և եթէ
լինիցի գտանել
զնա. ամէն աս
եմ ձեզ. ուրա
խ լիցի ի վերա
նորա առաւել
քան ի վերայ իննսո
ւն և յիննուցն
որ ոչ էին մոլորեալ.
Այսպէս ոչ են
կամք առաջի հօր
իմոյ որ յերկինսն է.
եթէ կորիցէ մի ի փո
քրկանցս յայսցանէ.
ճձգ Եթէ մեղիցէ քեզ
եղբայր քո. երթ յան
դիմանեա զնա. յոր
ժամ դու և նա միայն
իցէք. եթէ լուիցէ
քեզ շահեցար զեղբ
այրն քո.
ճձդ Ապա թէ ոչ լուիցէ
քեզ. առ ընդ քեզ մի
ևս կամ երկուս. զի ի
բերանոյ երկուց և
երից վկայից. հաստա
տեսցի ամենայն բան.
Իսկ եթէ նոցա ոչ
լուիցէ. ասասջիր յե
կեղեցւոջն.
Ապա թէ և եկեղեցւ

ոյն ոչ լուիցէ։ եղ
իցի քեզ իբրեւ զհե
թանոսն եւ զմա
քսաւոր ։
ճձե Ամէն ասեմ ձեզ։
զոր կապիցէք յեր
կրի․ եղիցի կապեալ
յերկինս։ եւ զոր ար
ձակիցէք յերկրի․
եղիցի արձակեալ
յերկինս ։
ճձզ Դարձեալ ասեմ
ձեզ եթէ երկու ի ձէ
նջ միաբանիցեն
յերկրի․ վասն ամե
նայն իրաց զինչ եւ
խնդրեսցեն եղիցի ի
նոցա ի հաւրէ իմմէ
որ յերկինսն է ։
Զի ուր իցեն երկու
կամ երեք ժողովեալ
յանուն իմ․ անդ
եմ ես ի մէջ նոցա ։
ճձէ Յայնժամ մատ
եաւ առ նա պետ
րոս եւ ասէ ։ տէր․
քանիցս անգամ
եթէ մեղիցէ ինձ
եղբայր իմ․ եւ
թողից նմա ։ մին
չեւ ցեւթն անգամն ։
ճձը Ասէ ցնա յս ։
ոչ ասեմ քեզ թէ
մինչեւ յեւթն ան
գամ․ այլ մինչեւ
յեւթանասնեկ
ի ն եւթն ։
ճձթ Վասն այնորիկ
նմանեցաւ արքա
յութիւն երկն
ից առն թագաւո
րի․ որ կամեցաւ

համար առնել ի
մեջ ծառայից
իւրոց :
Եւ իբրեւ սկսա
ւ առնուլ · մա
տուցան առ նա
պարտապան մի
բիւր քանքարոյ ·
Իբրեւ ոչ ունէր
հատուցանել ·
հրամայեաց
զնա վաճառել
տէրն նորա · եւ
զկին նորա եւ զոր
դիս · եւ զամենայն
որ ինչ ունէր ·
եւ հատուցանել :
Անկեալ
ծառայն երկիր
պագանէր նմա
եւ ասէր · երկայն

ամիտ լեր առ իս · եւ
զամենայն հատու
ցից քեզ :
Գթացեալ տէրն ծա
ռային այնորիկ ար
ձակեաց զնա · եւ
զփոխն եթող նմա :
Ել ծառայն այն ·
եգիտ զմի ի ծառայ
ակցաց իւրոց որ
պարտէր նմա հար
իւր դահեկան · եւ կալ
եալ զնա խեղդէր եւ
ասէր · հատո զինչ
պարտիս :
Անկեալ ծառ
այակիցն առ ոտս նոր
աղաչէր զնա եւ ասէր ·
երկայնամիտ լեր առ իս ·
եւ հատուցից քեզ ·
Եւ նա ոչ կամէր · այլ

չոգաւ արկ զնա
ի բանդ. մինչև հա
տուսցէ զպարտս
ն։ Իբրև տես
ին ծառայակիցք
նորա որ ինչ եղև.
տրտմեցան յոյժ.
և եկեալ ցուցին
տեառն իւրեանց
զամենայն որ ինչ
եղև։
Յայնժամ կոչեաց
զնա տէրն իւր և
ասէ. ծառայ չար. ճզթ
զամենայն զպար
տսն թողի քեզ զի
զիս աղաչեցեր զիս.
ոչ ապաքէն պարտ էր
և քեզ ողորմել
ծառայակցին քում
որպէս և ես քեզ ողոր
մեցայ։

Եւ բարկացեալ
տէր նորա. մատն
եաց զնա դահճաց.
մինչև հատուսցէ
զամենայն պարտսն։
Այնպէս և հայր
իմ որ յերկինսն ար
ասցէ ձեզ. եթէ ոչ
թողուցուք իւրա
անչ
քիւր եղբօր իւր
ում ի սրտից ձեր
ոց զյանցանս.
նոցա։

եե

եւ եղև

Իբրև կատ
արեաց յիսուս։
զայսոսիկ. փոխե
ցաւ ի գալիլէէ.
և եկն ի սահմանս
հրէաստանի յայն
կոյս յորդանանու

Եւ գնացին զհետ
նորա ժողովուրդք
բազումք. և բժշկ
եաց զնոսա անդ.
Եւ մատուցեալ առ
նա փարիսեցիքն
փորձէին զնա և աս
էին. եթէ արժա՞ն
իցէ ումեք արձակ
ել զկին իւր ըստ ա
մենայն վնասու.
Նա պատասխանի ետ
նոցա և ասէ. չիցէ
ընթերցեալ ձեր.
թէ որ հաստատ
եացն ի սկզբանէ
արու և էգ արար
զնոսա. և ասէ.
վասն այդորիկ
թողցէ այր զհայր
և զմայր և երթի

ցէ զհետ կնոջն իւրոյ
և եղիցին երկոք
եան ի մարմին մի.
Ապա ուրեմն ոչ
են երկու. այլ մի
մարմին.
Զոր ա՜ծ զու
գեաց մարդ մի մե
կնեսցէ.
Ասեն ցնա. իսկ
մովսէս. ընդէ՞ր
պատուէր ետ տալ
թուղթ մեկ
նելոյ. և արձակել.
Ասէ ցնոսա. մով
սէս վասն խստա
սրտութ՜ եան ձերոյ.
հրամայեաց ձեզ
արձակել զկան
այս ձեր. այլ ի սկ
զբանէ ոչ եղև այդ
պէս

ճղ Բայց ասեմ ձեզ
զի ամենայն որ ար
ձակեսցէ զկին
իւր եւ ոչ վասն պոռ
նկութե· եւ առն
իցէ այլ· շնայ· եւ
որ զարձակեալն
առնիցէ· շնայ:
ճղա Ասեն ցնա աշա
կերտքն իւր· եթէ
այդպէս ինչ վնաս
իցէ ընդ այր եւ ընդ
կին· լաւ է չամուսնա
նալ:
Եւ նա ասէ ցնոսա·
ոչ ամենեքին բաւա
կան են այդմ
բանի· այլ որոց
տուեալ է:
Են ներքինք·
որ յորովայնէ
մաւր իւրեանց ծն
անայնպէս:
Եւ են ներքինք·
որ ի մարդկանէ եղ
են ներքինք:
Եւ են ներքինք·
որք զանձինս իւրեա
նց արարին ներքին
ս վասն արքայու
թեան երկնից:
Որ կարողն է տան
ել· տարցի:
ճղբ Յայնժամ մատու
ցանէին առ նա մանկտի
զի ձեռն դիցէ ի վերա
նոցա եւ աղօթս
արասցէ:
Եւ աշակերտքն նո
ցա սաստէին նոցա:
Իսկ յս· թոյլ տուք
մանկտոյդ· եւ մի ար

գելուք զդոսա գալ
առ իս. զի այդպիսի
եացդ է արքայու
թիւն երկնից:
[Ե]ւ եդեալ ձեռն ի
վերայ նոցա. գնաց
անտի:

եղ ծ̃ղգ

[illegible]

մատուցեալ ոմն

առ նա ասէ. վար
դապետ բարի. զինչ
բարի գործեցից:
զի ընդունիցիմ զկ
եանս յաւիտենա
կանս: [Ե]ւ նա ասէ
ցնա. զի հարցանես զինէն
զբարւոյ մի է բարի:
[Թ]է կամիս ի
կեանսն յաւիտեն
ականս մտանել.
պահեա զպատուի
րանսն:

[Ա]սէ ցնա. զորս:
[Ա]սէ ցնա յս. զմի
սպանաներ. և
մի շնար: և մի գող
անայր: և մի սուտ
վկայեր: պատուեա
զհայր քո և զմայր:
և սիրեսցես զընկ
եր քո իբրև զանձն քո
[Ա]սէ ցնա պատա
անին. զայս ամէն
այն պահեցի ի մանկ
ութենէ իմմէ:
արդ ես ինչ պակ
աս իցեմ:
[Ա]սէ ցնա յս. եթէ
կամիս կատարեալ
լինել. երթ վաճառ
եա զինչս քո և տուր
աղքատաց. և ունի
ցիս գանձ յերկինս.

անէկ զկնի իմ.

Ճղէ Ը բոլե լուսաւորեա
տեսանել ի նշխարանն. զն
աց տրտմեալ լ: զի
ութեանց ր սատագութ
ծնբնազդութեան:

Ա ակ յոյս ցաւա
կերտութն: ամենակալ
Տէր. զի դու ես օրհնեալ
մեծ մեծատուն
յառաջ քան զյաւիտեան իզ.

Ղ արձեալ ամենակալ Ճղդ
Տէր: դու օրհնեալ մար
խոյ մտաւոր ընդ
ծառս ամենայն: քան
մեծատուն յառաջ
յաւիտենից մտաւոր:

Ը բոլ լուսանաշա
կերտութն զամենայն Ճղէ
ամենայն. նման.
իսկ. ընկալոյց եւ այր եւ:

Հայեցայ ի նոսա յա
նաւանս: առ ի մաքր
կանէ այդ ամենակալ.
այլ առ յոյս ամենայն
ինչ զաւրութ է:

Յ այն ժամ պատա
խանի եսպետութ
ամենայն: ահա սա
սին մեզ թողութ զա
մենայն եւ եկիր զկնի
քո. առ զինչ լինիցի մեզ:

Լ ակ յոյս յոյս: ամեն
ամենակալ Տէր: զի դու ես
որ եկիր զկնի իմ:
ի ձեռն սանդղամ դասուց
սատանայն: յորժամ
նախնաց ուղղ մաքր
ութ յաղթող փառաց
իւրոց: Լ. ամենայն
դառն յերկրպագութեան
աղօթս դասեց զերկր

տասանն ազգս իէլի:
ճղը [Ե]ւ ամենայն որ թող
ցէ զտունս. կամ
զեղբարս. կամ զքո
րս. կամ զհայր. կամ
զմայր. կամ զկին
կամ զորդիս. կամ
զագարակս վասն
անուան իմոյ. հար
իւրապատիկ առցէ.
եւ զկեանսն յաւիտե
նականս ժառանգեսցէ:
ճղթ [Բ]ազումք եղիցին
առաջինք յետինք.
եւ յետինք առաջինք:
Մ [Ք]անզի նման է ար
քայութիւն երկնից
առն տանուտեառն
որ ել ընդ առաւաւտն
վարձու ունել
մշակս յայգի իւր:

եւ արկ վարձ մշա
կացն աւուրն դա
հեկան. եւ առաք
եաց զնոսա յայգի
իւր: [Ե]ւ ելեալ զեր
րորդ ժամու. ետես
այլս զի կային դա
տարկք ի հրապար
ակս. եւ ասէ ցնոսա:
Երթայք եւ դուք
յայգի իմ: եւ որ ինչ
արժան իցէ. տաց
ձեզ:
[Գ]նացին եւ նոքա:
[Ե]ւ դարձեալ ելեալ
զվեցժամու. եւ զինն
ժամու. արար նոյ
նպէս:
[Ե]ւ զմետասաներ
որդ ժամու ելեալ
եգիտ այլս զի կային

դատարկ. ասէ
ցնոսա. ընդէ՞ր կայք
աստ զաւուրս ցեր
եկ դատարկք :
Ասեն ցնա. զի ոչ
ոք կալաւ զմեզ ի
վարձու :
Ասէ ցնոսա. երթ
այք և դուք յայգին.
և որ ինչ արժան է
առնուցուք :
Եւ իբրև երեկոյ
եղև. ասէ տէր այգ
ւոյն ցգործակալ
իւր. կոչեա զմ
շակսն. և տուր
նոցա զվարձս. սկս
եալ ի յետնոցն
մինչև ցառաջինսն :
Իբրև եկին որք
զմետասաներորդ
ժամուն. առին մէն
մի դահեկան :
Եկեալ և առաջի
նքն համարէին թէ
աւելի առնուցուն :
և առին մէն մի դա
հեկան և նոքա :
Իբրև առին տրտ
նջէին զտանուտեա
րանն և ասէին. թէ
դոքա յետինքդ մի
ժամ գործեցին. և
հաւասարակիցս մեզ
արարեր զդոսա.
որ զծանրութիւն
աւուրն բարձաք և
զտօթ :
Նա պատասխա
նի ետ միում ի նոց
անէ և ասէ. ընկեր
չզրկեմ զքեզ. ոչ

դահեկանի միոջ
սակարկեր ընդ իմ
առ զքոյդ և երթ:
Եթէ կամիմ յետն
ոյս. տալ որպէս և
քեզ: Եթէ չիցէ ինձ
իշխանութիւն յիմ
ում առնել զինչ և
կամիմ: կամ թէ ա
կն քո չար է զի ես
բարի եմ:
Այսպէս եղիցին
յետինքն առաջինք:
և առաջինքն յետ
ինք: զի բազումք
են կոչեցեալք. և
սակաւք են ընտր
եալք:
եզ ձդ
Բր և եւան
[…]ել յս յեմ.
առ զերկոտաս
անսն առանձինն:
և ի ճանապարհ
ին ասէ ցնոսա. ա
հաւասիկ ելանեմք
յեմ: և որդի մար
դոյ մատնեսցի ի
քահանայապետից
և դպրաց. և դա
տապարտեսցեն
զնա ի մահ. և մա
տնեսցեն զնա հեթա
նոսաց. այպանել
և հարկանել. և ի
խաչ հանել. և յեր
րորդ աւուր յարիցէ:
ձէ Յայնժամ մատ
եաւ առ նա մայր
որդւոցն զեբեդեա
որդւովքն իւրովք
հանդերձ. երկիր
պագանէր և խնդ

ղրէր ինչ ի նմանէ:
Եւ նա ասէ· զինչ
կամիս:
Ասէ ցնա· ասա՛
զի նստցին սոքա
երկու որդիքս իմ.
մի ընդ աջմէ քումմէ.
եւ մի ընդ ահեկէ
յարքայութեան
քում:
Պատասխանի
ետ Յիսուս եւ ասէ. ոչ
գիտէք զինչ խնդրէ
էք: կարէք ըմպել
զբաժակն զոր
ես ըմպելոց եմ.
կամ զմկրտութիւն
զոր ես մկրտելոց եմ
մկրտել:
Ասեն ցնա կար
ող եմք:

Ասէ ցնոսա Յիսուս·
զբաժակն իմ ըմպ
իցէք· եւ զմկրտու
թիւնն զոր ես մկր
տիմ ... մկ
րտիջիք: բայց
նստել ընդ աջ
մէ իմէ եւ ընդ ահեկէ
իմէ. ոչ է իմ տալ.
այլ որոց պատրաստեալ է
ի հօրէ իմմէ:
մգ Եւ լուեալ տասա
նցն· բարկացան ի
վերայ երկուց եղբարցն:
Եւ Յիսուս կոչեաց զն
ոսա առ ինքն եւ
ասէ· գիտէք· զի իշխ
անք ազգաց· տիր
են նոցա· եւ մեծա
մեծք իշխեն նոցա:
Ոչ այսպէս եղիցի ի ձեզ
[illegible]:

Այլ որ կամիցի ի
ձէնջ մեծ լինել եղ
իցի ձեր պաշտօ
նեայ ։ և որ կամի
ցի ի ձէնջ առաջին
լինել · եղիցի ձեր
ծառայ ։

մդ Որպէս որդի մար
դոյ ոչ եկն պաշտօ
ւն առնուլ · այլ
պաշտել · և տալ
զանձն իւր փրկ
անս փոխանակ
բազմաց ։

գկ

մե Եւ ելանել
նոցա յերիքո
վէ · գնացին զհետ
նորա ժողովուրդք
բազումք ։ Եւ ահա
կոյրք երկու նստէ
ին առ ճանապար
հաւ · իբրեւ լուան
թէ յիսուս անցանէ ·
աղաղակեցին և
ասեն · ողորմեա
մեզ յիսուս որդի դաւթի ։
Ժողովուրդն սաս
տեաց նոցա զի լռեսցեն ·
Նոքա առա
ւել աղաղակէին
և ասէին · տէր ողոր
մեա մեզ որդի դաւթի ։
Ո տեղի առ յիսուս ·
կոչեաց զնոսա · և
ասէ · զինչ կամիք
զի արարից ձեզ ։
Ասեն ցնա · տէր ·
զի բացցին աչք մեր ։
Եւ գթացեալ յիսուս
մերձեցաւ յաչս նոցա ·
և վաղվաղակի տե
սին · և գնացին զհետ
նորա ։

մզ Իբրեւ մերձ եղեն
յԵրմ․ և եկին ի Բեթ
փագէ մերձ ի լեառն
Ձիթենեաց։ Յայն
ժամ յն արձակեաց
երկուս յաշակերտա
ցն իւրոց և ասէ
ցնոսա․ Երթայք
ի գեաւղդ որ առաջի
ձեր է․ և անդէն
գտանիցէք էշ կապ
եալ․ և յաւանակ
ընդ նմին լուծէք
ածէք ինձ․ և եթէ
ոք ասիցէ ինչ ձեզ
ասասջիք եթէ
տեառն իւրեանց
պիտոյ են․ և վաղ
վաղակի առաքէ
զնոսա ։

մէ Այս ամեն
այն եղեւ․ զի լցցի
բանն մարգարէին
որ ասէ․ ասացէք
դստեր սիովնի․ ահա
թագաւոր քո գայ
քեզ հեզ․ և հեծեալ
յէշ և ի յաւանակի իշոյ։

մը Գնացին աշակեր
տքն․ և արարին որ
պէս հրամայեաց
նոցա յն․ և ածին
զէշն և զաւանակն։
Արկին զնոքաւք
զհանդերձս և նստաւ ի
վերայ նոցա ։
Բազում ժողով
ուրդք տարածեց
ին զհանդերձս իւր
եանց ի ճանապարհ ին։
Այլք հատան
էին ոստս ի ծառոց

և տարածանէին
ի ճանապարհս:
մթ Եւ ժողովուրդքն
որ առաջին և զկնի
երթային. աղաղ-
ակէին և ասէին.
աւրհնութիւն որդւոյ դ-
աւթի. աւրհն-
եալ որ գայ յանուն
տն. աւրհնութիւն ի
բարձունս:
մժ Եւ ի մտանելն նո-
րա յէմ. դղրդե-
ցաւ քաղաքն ամե-
նայն. և ասէին. ով
իցէ սա:
Եւ ժողովուրդքն
ասէին. սա է մարգ-
արէն յս որ ի նա-
զարեթէ գալիլեա-
մժբ ցւոց: Եւ եմուտ

յս ի տաճարն. և
եհան արտաքս
զամենեսեան որ
վաճառէինն և
գնէին ի տաճարի
անդ. և զսեղանս
հատավաճառա-
ցն կործանեաց. և
զաթոռս աղաւն-
եվաճառացն:
Եւ ասէ ցնոսա. գր-
եալ է տուն իմ. տուն
աղաւթից կոչեսցի:
և դուք արարէք զ-
դա այրս աւազա-
մժգ կաց: Եւ մատեան
առ նա կոյրք և
կաղք ի տաճարին.
և բժշկեաց զնոսա:
մժդ Իբրև տեսին
քահանայապետքն

և դպիրքն զսքան
չելիսն զոր արար.
և զմանկունսն որ
աղաղակէին ի
տաճարին և աս
էին. ովսաննայ.
օրհնութի որդւ
ոյ Դաւթի. բարկ
ացան. և ասեն
ցնա. լսես զինչ
ասեն դոքա:
Ասէ ցնոսա յս.
այո. չիցէ ընթ
երցեալ ձեր. եթէ
ի բերանոյ տղայոց
կատարեցեր զօր
հնութիւն:
մտ Եւ թողեալ զնո
սա. ել արտաքոյ
քաղաքին ի բեթա մէ
նիայ և անդ ագաւ:

[illegible]
Իբրև դարձ ՂԲ
աւ անդրէն ի քաղա
քն քաղցեաւ. և
տեսեալ թզենի մի
ի վերայ ճանապար
հին. եկն ի նա. և ոչ
ինչ եգիտ ի նմա.
բայց միայն տերև.
Եւ ասէ ցնա. մի
այսուհետև ի քէն
պտուղ եղիցի յաւիտ եան:
Եւ առժամայն
չորացաւ թզենին.
Իբրև տեսին աշա
կերտքն զարմաց [illegible]
ան և ասեն. թէ զի
արդ վաղվաղակի
ցամաքեցաւ թզեն ին:
Պատասխանի ետ
յս և ասէ ցնոսա. ամ

էն ասեմ ձեզ. եթէ
ունիցիք հաւատս.
Եւ ոչ երկմտիցէք.
ոչ միայն թզենւոյդ
առնիցէք. այլ թէ
պէտ եւ լերինդ ասից
էք. բարձիր եւ անկիր
ի ծով եղիցի:
ՄԺԶ Եւ զամենայն ինչ
զոր եւ խնդրիցէք
յաղաւթս. հաւատա
ով առնուցուք:
ՄԺԷ Եւ իբրեւ եկն ի
տաճարն. մատեան
առ նա մինչ ուսու
ցանէր. քահանայ
ապետքն եւ ծերք
ժողովրդեան եւ աս
էին. որո՞վ իշխանու
թեամբ առնես զայդ.
եւ ո՞վ ետ քեզ զիշխան

ութիւնդ զայդ:
Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ ցնոսա.
հարցից եւ զձեզ
բան մի. զոր թէ
ասիցէք ինձ, եւ ես
ձեզ ասացից որով
իշխանութեամբ առն
եմ զայս: մկրտու
թիւնն յովհաննու
ուստի՞ էր. յերկնից
թէ ի մարդկանէ.
Եւ նոքա խորհէ
ին ընդ միմեանս եւ
ասէին. եթէ ասեմք
յերկնից. ասէ ցմեզ
իսկ ընդէ՞ր ոչ հաւ
ատացէք նմա. եւ
եթէ ասեմք ի մար
դկանէ. երկնչիմք
ժողովրդենէն. զի

ժողովրդենէն
ամենեքին իբրև
զմարգարէ ունէ
ին [illegible]: Պատաս
խանի ետուն յի(սուսի) և
ասեն. ոչ գիտեմք:
Ասէ ցնոսա և
նա. և ոչ ես ասեմ
ձեզ որով իշխան
ութեամբ առնեմ զայս:
մէ Իսկ զիարդ
թուի ձեզ. այր
մի որոյ էին երկու որ
դիք. և մատուց
եալ առ առաջինն
ասէ. որդեակ.
երթ այսօր գոր
ծեա յայգւոջն:
Նա պատասխա
նի ետ և ասէ. եր
թամ տէր. և ոչ չոգաւ:
Մատուցեալ առ միւսն. (երկրորդն)
և ասէ նոյնպէս:
Նա պատասխանի
ետ և ասէ. ոչ կամիմ.
բայց յետոյ զղջաց
աւ. և չոգաւ յայգին:
Ո՞ր յերկուցու
նց արար զկամս
հաւրն: Ասեն յետինն:
Ասէ ցնոսա յի(սուս).
ամէն ասեմ ձեզ.
զի մաքսաւորք և
պոռնիկք յառաջ
եղիցին քան զձեզ
յարքայութիւն
երկնից:
Զի եկն յովհան
նէս ճանապարհաւ
արդարութեան. և
ոչ հաւատացէք
նմա: և մաքսաւորք
և պոռնիկք հաւա

ատացին նմա. և դուք
տեսեալ. և ոչ զղջա
ցարուք յետոյ հաւա
տալ նմա։

դգ ՄԺԸ Այլ առակ

լուարուք։

այր մի էր տանուտէր
որ տնկեաց այգի.
և ցանկով պատեաց
զնա. և փորեաց ի
նմա հնձան. և շին
եաց աշտարակ. և
եթող զնա ցմշակս. և գն
աց ի տարաշխարհ։
Իբրև մերձեցաւ
ժամանակ պտղոյն.
առաքեաց զծառա
յս իւր առ մշակսն.
առնուլ զպտուղս
նորա. և կալեալ մշ
ակացն զծառայս

նորա. զոմն տան
ջեցին. զոմն սպ
անին. զոմն քար
կոծեցին։
Դարձեալ առա
քեաց այլ ծառայս
բազումս քան զառա
ջինսն. և արար
ին նոցա նոյնպէս։
Յետոյ առաքեաց
առ նոսա զորդին իւր.
և ասէ. թերևս ամ
աչեսցեն յորդւոյ
աստի իմմէ.
Իսկ մշակքն իբրև
տեսին զորդին ա
սեն ընդ միմեանս. սա է
ժառանգն. եկայք
սպանցուք զսա և
կալցուք զժառա
նգութիւն սորա.

Եւ կալեալ հան
ին զնա արտա
քոյ այգւոյն ՚ և
սպանին :
Արդ յորժամ
եկեսցէ տէր այգւոյն
զինչ արասցէ մշա
կացն այնոցիկ :
Ասեն ցնա . զչա
րս չարաչար կորու
սցէ . և զայգին
տացէ այլոց մշա
կաց . որք տացեն
նմա զպտուղս ի
ժամու իւրեանց :
Ասէ ցնոսա յս .
չիցէ երբէք ընթ
երցեալ ձեր ի գիրս .
թէ վէմն զոր անար
գեցին շինողքն .
նա եղև գլուխ անկ
եան . ի տեառնէ եղև այս
և է սքանչելի յաչս
մեր : Վասն այսոր
իկ ասեմ ձեզ : զի
բարձցի ի ձէնջ ար
քայութիւն այ և
տացի ազգի որ առ
նիցէ զպտուղս նո րա :
Եւ որ անկցի ի վե
րա վիմիդ այդորիկ .
խորտակեսցի . և յոյր վե
րայ անկցի հոսեսցէ զնա :
Եւ լուեալ քա
հանայապետիցն և
դպիրք և փարիսեց
ւոց զառակս նորա .
գիտացին եթէ զնո
ցանէ ասաց . և
խնդրէին զնա ուն
ել : բայց երկեան ի
ժողովրդոցն : քան

զի իբրեւ զմարգարէ ունէին զնա:

ՂԴ մտթ [illegible] առաքեալ

աղաւթասասխա
նի ի եայն եւ ասէ
ցնծոսաստակաց:

Նմանեցաւ արքայութիւն երկնից առն թագաւորի. որ արար հարսանիս որդւոյ իւրում:

Եւ առաքեաց զծառայս իւր կոչել զհրաւիրեալսն ի հարսանիս. եւ ոչ կամէին գալ:

Դարձեալ առաքեաց այլ ծառայս եւ ասէ: ասացէք հրաւիրելոցն. ահաւասիկ զճաշ իմ պատրաստեցի. զուարակք իմ եւ պարարակք զենեալ են. եւ ամենայն ինչ պատրաստ է: եկայք ի հարսանիս:

Եւ նոքա յուլացեալ գնացին. ոմն յագարակ իւր. եւ ոմն ի վաճառ իւր:

Եւ այլքն կալան զծառայսն նորա. թշնամանեցին եւ սպանին:

Եւ թագաւորն իբրեւ լուաւ բարկացաւ. եւ առաքեաց զզաւրսն իւր. եւ սատակեաց զսպա

նողսն զայնոսիկ·
եւ զքաղաքն նո
ցա այրեաց :
Յայնժամ ասէ
ցծառայս իւր·
հարսանիքս պա
տրաստ են· եւ հր
աւիրեալքն չէին
արժանի :
Արդ երթայք
յանցս ճանապ
արհաց եւ զորս
միանգամ գտան
իցէք· կոչեցէք ի
հարսանիս :
Եւ ելեալ ծառայ
քն ի ճանապարհս
ժողովեցին զամե
նեսին· զորս գտ
ին զչարս եւ զբար
իս· եւ լցան հարս

անիքն բազմականաւք·
մէբ Եւ մտեալ թագ
աւորն հայել զբա
զմականաւքն· ետ
ես անդ այր մի որ
չէր զգեցեալ հան
դերձ հարսանեաց·
եւ ասէ ցնա· ընկեր·
զիա՞րդ մտեր այսր
զի ոչ ունէիր հանդ
երձ հարսանեաց·
Եւ նա պապանձեցաւ:
Յայն ժամ ասէ
թագաւորն ցսպ
ասաւորսն· կապ
եցէք զդորա զոտս
եւ զձեռս· եւ հանէք
զդա ի խաւարն ար
տաքին· անդ եղիցի
լալ եւ կրճտել ատամանց·
Զի բազում են կոչ

եցեալք · և սաղկ
աւ̄քն ընտր
եալք ·

գե ձ̄յգ

այնժամ

զմացեալ փարիս

եցիքն · առին խորհ
ուրդ զնմանէ · թէ
որ̂պէս դնիցեն նմա
որոգայթ բանիւք ·
և առաքեն առնա
զաշակերտսն իւր
եանց հերովդիան
ոսաւքն հանդերձև
ասեն ։ վարդապետ ·
գիտեմք զի ճշմարիտ
ես և զճանապարհն
այ̄ ճշմարտու թե̄
ուսուցանես ։ և
ոչ̄ է փոյթ̄ քեզ զու
մեքէ և ոչ հայիս
յերեսս մարդոյ ։

արդ ասա̄ մեզ · զի
ա̄րդ թուի քեզ ·
պա̄րտ է հարկս
տալ կայսեր · թէ ոչ ։
Գ իտացեալ յս̄ զխոր
ամանկութի̇ն նոցա
և ասէ · զի̂ փորձէք
զիս կեղծաւորք ·
ցուցէք զդահե
կան հարկին ։
Ե ւ նոքա մատու
ցին նմա դահեկա̂ն
մի ։ Ե ւ ասէ ցնո
սա յս̄ ։ ո̂յր է պատկ
երս այս կամ գիր ։
Ա սեն կայսեր ։
Յ այնժամ ասէ
ցնոսա · երթայք
տուք զկայսերն · կայ
սեր · և զայ̄ · այ̄ ։
Ե ւ լուեալ զար

մացան. և թողին
զնա և գնացին:
Յայնմ աւուր
մատեան առ նա
սադուկեցիքն որ
ասեին. թէ չիք յար
ութիւն. հարցին
զնա և ասեն. վար
դապետ մովսէս
ասաց. եթէ ոք մե
ռցի անորդի. այր
ածցէ զկին նորա
եղբայր իւր. և յար
ուսցէ զաւակ եղբ
օր իւրում:
Էին առ մեզ եղբ
արք եւթն. առաջին
առաւ կին. և մեռաւ.
և զի ոչ ունէր զաւակ.
ետ եթող զկին իւր եղբ
օր իւրում. նոյն

պէս և երկրորդն.
և երրորդ. մինչև
ցեւթն երրորդն.
յետ ամենեցուն մե
ռաւ և կինն:
Արդ ի յարութեան.
ո՞յր յեւթանցն եղ
իցի նա կին. զի ամե
նեքին կալան զնա կին.
Պատասխանի ետ
յս և ասէ. մոլորեալ
էք. ոչ գիտէք զգիրս.
և ոչ զզաւրութիւն այ:
զի ի յարութեան ոչ
կանայս առնեն. և
ոչ արանց լինին. այլ
են իբրև զհրեշտակս
յերկինս:
Այլ վասն յարութեան
մեռելոց. չիցէ՞ ընթ
երցեալ ձեզ զասացեալն

ձեզ յԱյ։ Ես եմ Ած
աբրահամու․ Ած
իսահակայ․ Ած յակ
ոբայ։ եւ չէ Ած Ած
մեռելոց․ այլ կենդ
անեաց ։

մլդ Եւ լուեալ ժողով
ուրդքն․ զարմանան
ային ընդ վարդապե
տութիւն նորա․

Իսկ փարիսեցիքն
իբրեւ լուան թէ պա
պանձեցոյց զսադ
ուկեցիսն․ ժողովե
ցան ի միասին․

Եւ եհարց մի
ի նոցանէ զնա փոր
ձելով եւ ասէ․ վար
դապետ․ որ պատ
ուիրան մեծ է յօ
րէնս ։

Եւ Յս ասէ ցնա․
սիրեսցես զՏր Ած
քո յամենայն սր
տէ քումմէ․ եւ յա
մենայն անձնէ
քումմէ․ եւ յամեն
այն մտաց քոց․
այս է մեծն եւ առա
ջին պատուիրան․
եւ երկրորդն նման
սմին․ սիրեսցես
զընկեր քո իբրեւ
զանձն քո․ յայս
երկուս պատուիր
անս ամենայն օ
րէնքն եւ մարգարէք
կախեալ կան ։

մլե Եւ ի ժողովել փա
րիսեցւոցն․ եհարց
ցնոսա Յս եւ ասէ․
զի՞նչ թուի ձեզ վՔի

ք͞ի. ոյր որդի է:
ճ͞իէ Ասեն ցնա. դաւթի:
Ասէ ցնոսա յ͞ս. իսկ
զիա՞րդ դաւիթ հո
գւովն կոչէ զնա
տ͞ր. եւ ասէ. ասաց
տ͞ր ցտ͞ր իմ. նիստ
ընդ աջմէ իմմէ.
մինչեւ եդից զթշն
ամիս քո պատու
անդան ոտից քոց:
Արդ եթէ դաւիթ
զնա տ͞ր կոչէ. զի
ա՞րդ որդի նորա իցէ:
ճ͞իզ Եւ ոչ ոք կարէր
տալ նմա պատաս
խանի բանի. եւ ոչ
իշխեաց ոք յայնմ
աւուրէ հարցանել
զնա եւ ոչ ինչ:

Յայնժամ
խաւսեցաւ յ͞ս
ընդ ժողովուրդսն
եւ ընդ աշակերտսն
իւր եւ ասէ: յաթո
ռն մովսէսի նստա͞ն
դպիրքն եւ փարիսե
ցիքն: զամենայն
ինչ որ ասիցեն ձեզ
արասջիք եւ պահեց եք:
բայց ըստ գործոց
նոցա մի առնիցէք:
զի ասեն եւ ոչ առնեն:
ճ͞իը Կապեն բեռինս ծա
նունս եւ դժուարա
կիրս. եւ դնեն ի վերա
ուսոց մարդկան. եւ
մատամբ իւրեանց
ոչ կամին շարժել զնոսա:
ճ͞իթ Եւ զամենայն զգոր
ծս իւրեանց առնեն ի

ցոյց մարդկան։
լայնեն զգրապան
ակս իւրեանց. եւ
երկայնեն զքղանցս
հանդերձից իւրեանց։ մլա
սիրեն զառաջին
գահս յընթրիս. եւ
զնախաթոռս ի ժող
ովուրդս. եւ զողջ
ոյն ի հրապարակս. մլբ
եւ կոչել ի մարդկանէ.
ռաբբի ռաբբի։
մլ Այլ դուք մի զձեզ
կոչէք վարդապետս։
զի մի է ձեր ուսուցիչ։
Եւ ամենեքեան դուք
եղբարք. եւ հայր մի
կոչէք ձեզ յերկրի.
զի ձեր մի է հայր որ
յերկինսն է։
Եւ մի կոչէք ուսու
ցիչ. զի ուսուցիչ
ձեր Քրիստոս է։
Եւ մեծն ի ձէնջ եղ
իցի ձեր սպասաւ
որ։ Որ բարձրաց
ուցանէ զանձն.
խոնարհեսցի. եւ որ
խոնարհեցուցանէ
զանձն. բարձրասցի։
Վայ ձեզ դպրաց եւ
փարիսեցւոց կեղծ
աւորաց. զի փակ
էք զարքայութիւն
երկնից առաջի մար
դկան. դուք ոչ մտ
անէք, եւ որոց մտա
նեն. ոչ տայք թողուլ
մտանել։
մլգ Վայ ձեզ դպրաց եւ
փարիսեցւոց կեղծ
աւորաց։ զի յածիք

ընդ ծովև ընդ ցա
մաք առնել եկամուտ
մի. և յորժամ լինի
ցի առնէք զնա որդի
գեհենի կրկին քան
զձեզ:
Վայ ձեզ առաջնորդք
կոյրք. զի ասէք
եթէ որ երդնու ի տա
ճարն. չէ ինչ. բայց
որ երդնու յոսկին
որ ի տաճարին է
արժան է:
Մորոսք և կոյրք:
զինչ մեծ է. ոսկին.
եթէ տաճարն որ
սրբէ զոսկին:
Եւ որ երդնու ի
սեղանն չէ ինչ:
բայց որ երդնու
ի պատարագն որ
ի վերայ նորա է պարտական:
Յիմարք և կոյրք.
զինչ մեծ է. պատա
րագն. եթէ սե
ղանն որ սրբէ զպ
ատարագն:
Արդ որ երդ
նու ի սեղանն. եր
դնու ի նա և յամ
ենայն որ ի վերա
նորա է:
Եւ որ երդնու ի
տաճարն. երդնու
ի նա և ի բնակիչն
նորա:
Եւ որ երդնու յեր
կինս. երդնու յա
թոռն այ. և յայն որ
նստի ի վերայ նորա:
ՃԻ Վայ ձեզ դպիրք
և փարիսեցւոց կեղ

ծաւորաց · զի տա
սանորդէք զան
անուխ · և զսամ
իթ · և զչաման ·
և թողէք զծանր
ծանրագոյնս օրինացն
զդատաստանն · և
զողորմութիւն · և
զհաւատս · զայս
արժան էր առնել ·
և զայն ոչ թողուլ :
մլե Առաջնորդք
կոյրք · որ զմժղուկն
քամէք · և զուղտն
կլանէք :
մլզ Վայ ձեզ դպրաց
և փարիսեցւոց կեղ
ծաւորաց · զի սր
բէք զարտաքին
զբաժակին և զսկ
աւառակին · և ի
ներքոյ լի են յափշ
տակութեամբ և ան
խառնութեամբ · փա
րիսեցի կոյր · սուրբ
արա նախ զներքին
բաժակին և զսկաւ
առակին · զի եղի
ցի և արտաքինն նոցին սուրբ :
մլէ Վայ ձեզ դպրաց
և փարիսեցւոց կեղ
ծաւորաց · զի նման
էք գերեզմա
նաց բռելոց որ ար
տաքոյ երեւին գեղե
ցիկ · և ի ներքոյ լի
են ոսկերօք մեռե
լոց և ամենայն
պղծութեամբ :
Նոյնպէս և դուք ·
արտաքոյ երեւիք
մարդկան արդարք ·

և ի ներքոյ լի էք
կեղծաւորութեամբ և
անօրէնութեամբ։
Վայ ձեզ դպիրք
և փարիսեցիք կեղ
ծաւորք։ զի շինէք
զշիրիմս մարգ
արէից, և զարդ
արէք զգերեզմա
նս նահատակաց։ և
ասէք եթէ էաք
յաւուրս հարցն
մերոց, ոչ հաղոր
դ էաք ար եան
մարգարէիցն։
Ապա ուրեմն վկ
այէք զանձանց
եթէ որդիք էք
այնոցիկ որ կոտո
րեցին զմարգար
էսն։ և դուք լցէք
զչափ հարցն ձերոց։
Օձք, ծնունդք
իժից, զիա՞րդ փա
խիցէք ի դա
տաստանէ գեհեն ին։
Վասն այդորիկ
ահա ես առ
աքեմ առ ձեզ մա
րգարէս. և իմաս
տունս. և դպիրս։
և ի նոցանէ սպա
նանիցէք և խաչ
եսցէք. և ի նոցա
նէ տանջիցէք
ի ժողովուրդս ձեր։
և հալածիցէք ի
քաղաքէ ի քաղաք։
որպէս զի եկեսցէ
ի վերայ ձեր ամեն
այն արիւն արդար
հեղեալ յերկրի։

յարենէն աբելի
արդարոյ. մինչև
ցարիւնն զաքար
իայ որդւոյ բարա
քեայ զոր սպանէք
ընդ մէջ տաճարին
և սեղանոյ: ամէն
ասեմ ձեզ եկեսցէ
այն ամենայն ի վե մտք
րայ ազգիս այսորիկ:
վէ մտա Երմ. Երմ. որ կո
տորեր զմարգար
էս և քարկոծ առն
էիր զառաքեալսն
առ քեզ: քանիցս
անգամ կամեցայ
ժողովել զմանկու
նս քո. զոր օրինակ
ժողովէ հաւ զձագս
իւր ընդ թևովք. և
ոչ կամեցարուք:

ահա թողեալ լիցի
ձեզ տունդ ձեր աւերակ:
Բայց ասեմ ձեզ. թէ
ոչ ևս տեսանիցէք
զիս յայսմ հետէ.
մինչև ասիցէք օր
հնեալ եկեալն յան
ուն տն:
ւ ելեալ արտ
աքս յս ի տաճ
արէն. գնայր : և
մատեան աշակերտ
քն ցուցանել նմա
զշինուածս տաճ
արին: Ե նա պա
տասխանի ետ և ասէ
ցնոսա: տեսանէք
զայդ ամենայն:
ամէն ասեմ ձեզ:
ոչ մնասցէ այդր
քար ի քարի վերա

որ ոչ քակտեսցի ։
մտ․գ Եւ մինչդեռ նստէր
ի լերինն ձիթենեաց
մատեան առ նա աշ
ակերտքն առանձ
ինն եւ ասեն ։ ասա՛
մեզ երբ լինիցի
այդ․ եւ կամ զինչ
նշան իցէ քոյ գալ
ստեանն եւ կատա
րածի աշխարհիս․
Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ ցնոսա ։
զգոյշ լերուք․ գու
ցէ ոք զձեզ խաբի
ցէ․ զի բազումք
գայցեն յանուն իմ,
եւ ասիցեն թէ ես
եմ քս․ եւ զբազում
ս մոլորեցուցան մտ․է
իցեն ։

Լսելոց էք պատե
րազմունս․ եւ
զհամբաւս պատե
րազմաց ։ զգոյշ
լերուք․ մի խռովի
ցիք․ զի պարտ է
լինել այդմ ամեն
այնի․ այլ չեւ է կա
տարած ։
Յարիցէ ազգ յա
զգի վերայ․ եւ թագ
աւորութիւն ի թագ
աւորութե․ եւ եղի
ցին սովք եւ սրա
ծութիւնք․ եւ շարժմ
ունք․ ի տեղիս
տեղիս․ այլ այն
այն ամենայն սկիզբ
ն երկանց ։
Յայնժամ մատն
եսցեն զձեզ ի նեղու

թիւնս. եւ սպան-
անիցեն զձեզ. եւ
եղիջիք ատեցեալ
ք յամենայն ազ-
գաց. վասն անու-
ան իմոյ :
Եւ յայնժամ գայ-
է թագղեսցին բա-
զումք. եւ զմիմեա-
նս մատնեսցեն. եւ
ատեսցեն զմիմ-
եանս :
Եւ բազում սուտ
մարգարէք յար-
իցեն. եւ զբազում-
ս մոլորեցուսցեն :
Եւ վասն բազմ-
անալոյ անօրէն-
ութեան. ցամաքեսցէ
սէր բազմաց :
Բայց որ համբեր-
եսցէ ի սպառ նա կեց-
ցէ :
Եւ քարոզեսցի աւ-
ետարանս արքայ-
ութեան ընդ ամենայն
տիեզերս. ի վկ-
այութիւն ամենայն
հեթանոսաց. եւ
ապա եկեսցէ կա-
տարած :
Արդ յորժամ տե-
սանիցէք զպղծու-
թիւն աւերածին որ
ասացաւն ի ձեռն
դանիէլի մարգար-
էի. զի կայցէ ի տեղ-
ւոջն սրբութեան որ
ընթեռնուն ի միտ
առցէ :
Յայնժամ որ ի
հրէաստանի իցեն.
փախիցեն ի լերինս :

Եւ որ ի տանիս կա
յցէ. մի՛ իջցէ առն
ուլ ինչ ի տանէ իւրմէ:
Եւ որ յանդս իցէ.
մի՛ դարձցի յետս
առնուլ զհանդերձս իւր:
մլթ Բայց վայ իցէ յղ
եաց եւ ստնտու
եաց յաւուրսն
յայնոսիկ:
մխ Յաղօթս կաց
էք. զի մի՛ լինիցի
փախուստն ձեր ի
ձմերանի. եւ մի՛ ի
շաբաթու:
մխա Զի եղիցի յայն
ժամ նեղութիւն
մեծ. որպիսի ոչ եղ
ի սկզբանէ արար
ածոց աշխարհի.
մինչեւ ցայժմ. եւ ոչ
այլ լիցի:

մխբ Եւ եթէ ոչ կարճեսցին
աւուրքն այնոքիկ.
ոչ ապրէր ամենայն
մարմին: բայց վն
ընտրելոցն. կարճ
եսցին աւուրքն այնո քիկ:
մխգ Յայնժամ եթէ ոք
ասիցէ ձեզ ահա
ասիկ աստ է քս
կամ անդ. մի՛ հաւ
ատայցէք:
մխդ Զի յարիցեն սուտ
քրիստոսք եւ սուտ
մարգարէք. եւ տաց
են նշանս մեծա
մեծս եւ արուեստս
մինչեւ մոլորեցուց
անել թէ հնար ինչ
իցէ եւ զընտրեալսն:
Ահա յառաջագոյն
ասացի ձեզ:

մկե Ապա թէ ասիցեն
ձեզ. ահաւասիկ
յանապատի է. մի
ելանիցէք. և թէ
ահա յշտեմարանս է.
մի հաւատայցէք։
մկզ Զի որպէս փայլակն
որ ելանէ յարևելից.
և երևի մինչև յար
ևմուտս, այնպէս
եղիցի գալուստն
որդւոյ մարդոյ.
մկէ Զի ուր գէշն իցէ.
անդ ժողովեսցին
արծուիք։
մկը Վաղվաղակի յետ
նեղութեան աւուրցն
այնոցիկ արեգակն
խաւարեսցի. և լու
սինն ոչ տացէ զլոյս
իւր. և աստեղքն
անկցին յերկնից։ և
զաւրութիւնք երկ
նից շարժեսցին։
Եւ ապա երևես
ցի նշան որդւոյ մա
րդոյ յերկինս
Եւ յայնժամ կոծ
եսցին ամենայն ազգ
երկրի ։
մկթ Եւ տեսցեն զորդի
մարդոյ եկեալ ի
վերա ամպոց երկնից
զաւրութ(եամ)բ և փառ
աւք բազմաւք։
Եւ առաքեսցէ
զհրեշտակս իւր
փողով մեծաւ. և
ժողովեսցեն զընտ
րեալս նորա ի չորից
հողմոց. ի ծագաց
երկնից մինչև ի ծագս
նոցա։

Ի թզենւոյ անտի
ուսարուք զառակն:
զի յորժամ ոստք
ոստքն կակղասցին ՄԿԱ
և տերևն ցըցուիցի·
գիտէք թէ մերձ է
ամառն: նոյնպէս
և դուք յորժամ տե
սանիցէք զայս ա
մենայն գիտասջիք
թէ մերձ է ի դուրս·
Ամէն ասեմ ձեզ·
եթէ ոչ անցցէ ազգս
այս· մինչև այս ա
մենայն եղիցի:
Երկինք և երկիր
անցցեն· և բանք իմ
մի անցցեն:
ՄԿ Բայց վասն աւուր
րն այնորիկ և ժամ
ու· ոչ ոք գիտէ· ոչ
հրեշտակք երկնից·
և ոչ որդի· բայց մի
այն հայր·
Այլ որպէս աւու
րքն Նոյի· այնպէս
եղիցի գալուստն որ
դւոյ մարդոյ·
Զի որպէս էին յաւ
ուրսն որ յառաջ ք
քան զջրհեղեղն· ու
տէին· և ըմպէին·
կանայս առնէին և
արանց լինէին· մին
չև յաւուրն յորում եմ
ուտ Նոյ ի տապանն·
և ոչ գիտացին մին
չև եկն ջրհեղեղն և
եբարձ զամենեսին:
այնպէս եղիցի և գա
լուստն որդւոյ մար
դոյ:

։ Եւ եղիցին երկու աղայցեն ի միերկանս ․ մին առնուցու ․ և միւսն թողուցու ։

ճկբ Յայնժամ եղից
են երկու յագարա
կի ․ մին առնուցու ․
։ և միւսն թողուցու ։

ճկգ Արթուն կացէք ․
զի ոչ գիտէք ․ [illegible]
[illegible] յորում ժամու
տէրն ձեր գայ ։

ճկդ Զայն գիտասջի՛ք ․
եթէ գիտէր տանուտ
տէրն յորում պահու
գող գայ ․ արթուն և
ոչ տայր ականել
տանն զպատ իւրոյ ։

Վասն այսորիկ և
դուք եղերուք պա
տրաստ ․ զի յորում
ժամու ոչ ակն ուն
իցիք գայ որդի մա
րդոյ ։

ճկե Ո՞վ ապա իցէ հաւա
տարիմ ծառայ և
իմաստուն ․ զոր կա
ցուսցէ տէր իւր ի վե
րա ծառայից իւրոց ․
տալ նոցա կերա
կուր ի ժամու ։

ճկզ Երանի է ծառայ
ին այնմիկ ․ զոր եկ
եալ տէրն գտանիցէ
արարեալ այնպէս ։
Ամէն ասեմ ձեզ ․
զի ի վերա ամէն
այն ընչից իւրոց
կացուսցէ զնա ․

ճկէ Ապա թէ ասիցէ
ծառայն այն չարն ի
սրտի իւրում, տէր
իմ յամէ գալ ․ և
սկսանիցի հարկ
անել զծառայս
կիցս իւր ․ ուտիցէ

և ըմպիցէ ընդ արբ
բեցողս. գայցէ տր̅
ծառային այնորիկ
յաւուր յորում ակն
ոչ ունիցի և ի ժամ
ու յորում ոչ գիտի
ցէ. և կտրեսցէ
զնա ընդ մէջ. և
զբաժին նորա ընդ
կեղծաւորս դիցէ.
անդ եղիցի լալ և կր
ճել ատամանց:
մկր Յայնժամ նմանե
սցի արքայութ̅ին
երկնից տասն կուսա
նաց: որոց առ
եալ զլապտերս
իւրեանց. ելին ընդ
առաջ փեսայի և
հարսին: Հինգն ի
նոցանէ յիմարք

էին. և հինգն իմա
ստունք:
Յիմարքն առին
զլապտերսն. և ձէթ
ընդ իւրեանս ոչ
բարձին:
Իսկ իմաստունքն
առին ձէթ ամանն
ովք ընդ լապտերս
իւրեանց:
Եւ ի յամել փեսա
յին նիրհեցին ա
մենեքեան և ի քուն մտին:
Եւ ի մէջ գիշերի
եղև բարբառ. ահա
փեսայ գայ: արէք
ընդ առաջ նորա:
Յայնժամ յար
եան ամենայն կուսա
նքն. և կազմեցին
զլապտերսն իւրեանց.

Ամէն յիմարքն
ցիմաստունսն·
տուք մեզ յիւղոյդ
ձերմէ· զի ահա
շիջանին լապտերքս
մեր: Պատասխանի
ետուն իմաստու-
նքն և ասեն· գուցէ մզթ
ոչ իցէ մեզ և ձեզ բա-
ւական· այլ երթայք
ի վաճառականսն
և գնեսջիք ձեզ:
Իբրև նոքա գնայ- մէ
ցին գնել· եկն փե-
սայն· և պատրաստա-
քն մտին ընդ նմա
ի հարսանիսն· և
փակեցաւ դուռն:
յետոյ գան և այլ կու-
սանքն և ասեն· տէր
տէր· բաց մեզ:

Նա պատասխա-
նի ետ և ասէ· ամ
էն ասեմ ձեզ·
ոչ գիտեմ զձեզ:
Արթուն կացէք·
զի ոչ գիտէք զաւ-
ուր և ոչ զժամն:
Որպէս այր մի գն-
ացեալ ի տար աշխ-
արհ· կոչեաց զծա-
ռայս իւր· և ետ նո-
ցա զինչս իւր:
Ումեմն ետ հինգ
քանքար· և ումեմն
երկուս· և ումեմն
մի· իւրաքանչիւր
ըստ իւրում կարի.
և գնաց:
Չոգաւ վաղվաղ-
ակի որ առ զհինգն·
գործեաց նոքաւք

ւ շահեցաւ այլ ևս
հինգ: Նոյնպէս և
որ զերկուսն. շահ
եցաւ այլ ևս երկուս:
Եւ որ զմինն առ գն
ացեալ փորեաց զերկիր.
և թաքոյց զարծ
աթն տն իւրոյ:
Յետ բազում ժա
մանակի. գայ տր
ծառայիցն այնոց
իկ և առնէ համ
արս ընդ նոցա:
Եւ մատուցեալ
որ զհինգ քանքարն
առ, մատոյց այլ ևս
հինգ քանքար և
ասէ: տր. հինգ
քանքար ետուր
ցիս. ահաւաս
իկ հինգ այլ ևս

եցայ:
քանքար ի վերայ շահ
Ասէ ցնա տր իւր.
ագնիւ ծառայ. բա
րի և հաւատարիմ.
որովհետև ի սակ
աւուդ հաւատարիմ
ես. ի վերայ բազմաց
կացուցից զքեզ.
մուտ յուրախու
թեան տն քո:
Մատուցեալ և որ
զերկուս քանքա
րսն առեալ էր և
ասէ. տր. երկուս
քանքար ետուր
ցիս. ահաւասիկ
երկուս այլ քանք
ար ի վերայ
շահեցայ:
Ասէ ցնա տր իւր
ագնիւ ծառայ. բա

րի և

հաւատարիմ. որ
ով հետեւ ի սակաւ-
ուն հաւատարիմ
ես. ի վերա բազմաց
կացուցից զքեզ:
մուտ յուրախութի
տնքո: Մատուցեալ
և որոյ զմին քանքարն
առեալ էր և ասէ: տր.
գիտէի զի այր մի խի
ստ ես. հնձես զոր ոչ
սերմանեցեր, եւժո
ղով ես ուստի ոչ սփռ
եցեր. երկեայ. գնա
ցի և թաքուցի զքա
նքարն քո յերկրի.
աւրդ ահաւասիկ
քոյդ ցքեզ:
Պատասխանի ետ
տրն և ասէ ցնա.
ծառայդ չար և ծոյլ:

գիտէիր թէ հնձեմ
ուստի ոչ սերմանե
ցի. և ժողովեմ ուս
տի ոչ սփռեցի. պա
րտ էր քեզ արկանել
զարծաթս իմ ի սեղ
անաւորս. և եկեալ
ես տոկոսաւք պահ
անջէի զիմն:
Առէք ի դմա
նէ զքանքարդ. և
տուք այնմ որում նիցէ
զտասն քանքարն:
մծա Զի ամենայն որում
իցի. տացի. և յաւել
ցի: և որոյ ոչ ունիցի.
և զոր ունիցին. բար
ձցի ի նմանէ:
մծբ Եւ զծառայդ ան
պիտան հանէք ի
խաւարն արտաքին.

անդ եղիցի լալ և կր
ճել ատամանց:
մկզ Եւ յորժամ եկես
ցէ որդի մարդոյ
փառաւք իւրովք.
և ամենայն հրեշ
տակք ընդ նմա.
յայնժամ նստցի
յաթոռ փառաց
իւրոց: և ժողովես
ցին առաջի նորա
ամենայն ազգք: և
մեկնեսցէ զնոսա ի
միմեանց: որպէս
հովիւ զի մեկնէ
զոչխարս յայծեաց.
և կացուսցէ զոչխ
արսն ընդ աջմէ իւրմէ.
և զայծիսն ընդ ձախմէ:
Յայնժամ ասաս
ցէ թագաւորն որոց յաջ

մին որ ընդ աջմէն
իցեն. եկայք աւրհ
նեալք հաւր իմոյ
ժառանգեցէք զպա
տրաստեալ ձեզ ար
քայութիւն ի սկզբ
բանէ աշխարհի:
զի քաղցեա և ետուք
ինձ ուտել. ծարաւ
եցի և արբուցէք
ինձ. աւտար էի և
ժողովեցէք զիս. մե
րկ. և զգեցուցէք
զիս: հիւանդ էի և
տեսէք զիս. ի բանդի
էի. և եկիք առ իս:
Յայնժամ պատաս
խանի տացեն նմա
արդարքն և ասա
սցեն. տր. երբ տես
աք զքեզ քաղցեալ և

կերակրեցաք. կամ
ծարաւի և արբուց
աք: Երբ տեսաք զքեզ աւ
տար և ժողովեցաք:
կամ մերկ և զգեցու
ցաք: Երբ տեսաք զքեզ
հիւանդ կամ ի բան
դի. և եկաք առ քեզ:
Պատասխանի տա
ցէ Թագաւորն. և
ասասցէ ցնոսա. ա
մէն ասեմ ձեզ. որ
ով հետև արարէք
միում յեղբարց այսյ
ոցիկ փոքրկանց.
ինձ արարէք:
Յայնժամ ասասցէ
և ցայնոսիկ որ ընդ
ահեկէն իցեն. Եր
թայք յինէն անիծ
եալք ի հուրն յաւի
տենական որ պա
տրաստեալ է սա
տանայի և հրեշտա
կաց նորա:
Զի քաղցեայ և ոչ ետ
ուք ինձ ուտել. ծար
աւեցի. և ոչ արբուց
էք զիս: աւտարէի.
և ոչ ժողովեցէք զիս:
մերկ էի. և ոչ զգեցու
ցէք զիս. հիւանդ և
ի բանդի և ոչ տեսէք զիս:
Յայնժամ պատաս
խանի տացեն և նո
քա և ասասցեն. Տէր.
Երբ տեսաք զքեզ
քաղցեալ. կամ ծար
աւի. կամ աւտարական
մերկ. կամ հիւանդ.
կամ ի բանդի. և ոչ
պաշտեցաք զքեզ:

Յայնժամ պատ
ասխանի տացէ
նոցա և ասասցէ · մհե
ամէն ասեմ ձեզ:
որով հետև ոչ ար
արէք միում ի փոքր
կանցս յայսցանէ ·
և ոչ ինձ արարէք:
Եւ երթիցեն նոքա
ի տանջանս յաւի
տենականս: և ար
դարքն ի կեանսն
յաւիտենականս:
Եւ եղև իբրև կա
տարեաց յս զամէ
նայն զբանս զայսո
սիկ · ասէ ցաշակե մհզ
րտսն իւր:
մհդ Գիտէք զի յետ երկ
ուց աւուրց զատիկ
լինի և որդի մարդոյ

մատնի ի խաչ
ելանել:
Յայնժամ ժող
ովեցան քահանայ
ապետքն և դպիրք և
ծերք ժողովրդեանն
ի սրահ քահանայ
ապետին որում ան
ուն էր կայիափայ·
և արարին խորհու
րդ զի նենգութբ
կալցեն զյս և սպան
ցեն · բայց ասէին
թէ · մի ի տաւնի աստ·
զի մի խռովութիւն
լինիցի ժողովրդեան ն:
Իբրև եկն յս ի բե
թանիա ի տուն սի
մովնի բորոտի · մա
տեաւ առ նա կին մի
որ ունէր շիշ իւղոյ

ծանրագնի. և եթա
փեաց ի գլուխ նորա
ի բազմականն իւ:
Իբրև տեսին աշա
կերտքն. բարկացան
և ասեն. ընդէ՞ր է
կորուստ այդ իւղ
ոյդ. զի մար էր
վաճառել զդա մեծա
գնի. և տալ աղքատաց:
Գիտացեալ յիսուս ասէ
ցնոսա. զի՞ աշխատ
առնէք զկինդ. գո
րծ մի բարի գործեաց
դա յիս. յամեն
այն ժամ զաղքատս
ընդ ձեզ ունիք. բայց
զիս ոչ համապազ
ընդ ձեզ ունիք:
Արկանել դորա
զիւղդ ի մարմին իմ.
առ ի թաղելոյ զիս
նշանակեաց:
Ամէն ասեմ
ձեզ. զի ուր
քարոզեսցի աւետ
արանս այս ընդ ա
մենայն աշխարհ.
խօսեսցի և զոր ար
արդ այդ ի յիշատակ դորա:
Յայնժամ գնացեալ մի
յերկոտասանիցն անուա
անեալն յուդա սկա
րիովտացի առ քա
հանայապետսն և
ասէ. զի՞նչ կամիք
տալ ինձ. և ես մատ
նեցից զնա ձեզ:
Եւ նոքա կշռեցին
նմա երեսուն արծ
աթի. և յայնմ հետէ
խնդրէր պատեհ զի

մատնեսցէ զնա նոցա ։
Եւ յառաջնում աւ-
ուր բաղարջակեր-
ացն. մատեան աշա-
կերտքն առ յս եւ ասեն ։
ուր կամիս զի պատ-
րաստեսցուք քեզ
ուտել զզատիկն ։
Եւ նա ասէ ցնոսա ։
Երթայք ի քաղաքն
առ այսանուն. եւ
ասասջիք ցնա. վար-
դապետն ասէ. ժամա-
նակ իմ մերձեալ է ։
առ քեզ առնեմ զ-
զատիկ. աշակերտ-
աւքս հանդերձ ։
Եւ արարին աշա-
կերտքն որպէս հր-
ամայեաց նոցա յս ։
Եւ պատրաստեցին զզա-
տիկն ։

Եւ իբրեւ երեկոյ
եղեւ. կայր բազմեալ
ընդ երկոտասան
աշակերտսն ։
մհե Եւ մինչդեռ ուտ-
էին նոքա. ասէ ։
ամէն ասեմ ձեզ ։
զի մի ոմն ի ձէնջ մա-
տնելոց է զիս ։
մհզ Եւ տրտմեցան յոյժ ։
սկսան ասել ցնա
իւրաքանչիւր
ոք ի նոցանէ. միթէ
ես իցեմ տր ։
մհէ Նա պատասխանի
ետ եւ ասէ ։ որ մը-
խեաց ընդ իս զձե-
ռն իւր ի սկաւառ-
ակս. նա մատնել-
ոց է զիս ։
Որդի մարդոյ

երթայ որպէս եւ գր
եալ է վասն նորա.
Բայց վայ մարդոյն
այնմիկ յորմէ որ
դի մարդոյ մատ
նեսցի.
ՄՁԵ Լաւ էր նմա թէ
չէր ծնեալ մարդն
ՄՁԶ այն. Պատասխա
նի ետ յուդա որ մա
տնելոցն էր զնա եւ
ասէ. մի թէ ես ից
եմ վարդապետ.
Ասէ ցնա. դու ա
սացեր.
ՄՁԷ Եւ մինչդեռ ու
տէին նոքա. առեալ յս
հաց. օրհնեաց
եւ եբեկ. եւ ետ աշա
կերտացն. եւ ասէ.
առէք կերայք.

այս է մարմին իմ.
ՄՁԸ Եւ առեալ բաժակ
գոհացաւ ետ նոցա
եւ ասէ. արբէք ի դմա
նէ ամենեքին. զի
այդ է արիւն իմ նոր
ոյ ուխտի. որ ի վերա
բազմաց հեղու ի
թողութիւն մեղաց.
Բայց ասեմ ձեզ.
ոչ եւս արբից ի բերոյ
որթոյ մինչեւ ցաւուրն
ցայն յորժամ արբից
զդա ընդ ձեզ նոր
յարքայութեան հաւր իմոյ.
Եւ աւրհնեցին եւ ել
ին ի լեառն ձիթենեաց.
ՄՁԹ Յայնժամ ասէ ցնո
սա յս. ամենեքին
դուք գայթագղեցջ
իք յիս յայսմ գիշեր
ի.

մծէ / է Գ իգորեալէ· թէ հա
րեց զհոգևորն· եւ ցրու
եացին ոչ խառնուրդ կատար
ին:
մծը Ե ւ յետ յարութեանն
իւրոյ· յառաջ եկից ի
քանզի ձեռն զգալիլեա:
մծթ Պ ատասխանեա
պետրոս և ասէ ցնա.
Թէ պէտ և ամենեքին
գայթագղեսցին ի
քեզ· սակայն ես ոչ
գայթագղեցայց:
մկ Ա սէ ցնա յս· ամէն
ասեմ քեզ· զի յայսմ
գիշերի մինչ չև հաւ
ու խաւսեալ իցէ. եր
իցս ուրանասցիս զիս:
Ա սէ ցնա պետրոս.
Թէ և մեռանել հա
սանիցէ ընդ քեզ՝
զքեզ ոչ ուրացայց:

Ն ոյնպէս և ամենե
այն աշակերտքն
ասէին:

մկա այնժամ գայ
յս ընդ նոսա
ի գեւղ մի որում ան
ուն էր գեթսեմանի:
մկբ Ե ւ ասէ ցնոսա· նս
տարուք դուք այդր·
մինչև երթայց կաց
ից յաղաւթս:
Ե ւ առեալ ընդ իւր
զպետրոս և զերկ
ուս որդիսն զեբեդէ
եա· սկսաւ տրտմել
և հոգալ:
մկգ Յ այնժամ ասէ
ցնոսա· տրտում է
ոգի իմ մինչև ի մահ·
կացէք աստ և սկեց
էք ընդ իս:

մղդ Եւ մատուցեալ
յառաջ սակաւ ինչ
մի. անկաւ ի վերայ
երեսաց իւրոց. կաց
յաղօթս եւ ասէ.
հայր իմ. եթէ հն
արէ. անցցէ բաժա
կս այս յինէն.
մղե Բայց ոչ որպէս ես
կամիմ. այլ որպէս
մղզ դու. Գայ առ աշա
կերտսն. եւ գտա
նէ զնոսա. ի քուն.
եւ ասէ ցպետրոս.
այդպէս ոչ կարա
ցէք մի ժամ արթ
ուն կալ ընդ իս. ար
թուն կացէք եւ աղ
օթս արարէք.
զի մի անկանիցիք
ի փորձութիւն.

մղէ Հոգի յօժար է.
բայց մարմին տկար.
մղը Դարձեալ երկրորդ
անգամ չոգաւ եւ կ
աց յաղօթս եւ
ասէ. հայր իմ. եթէ
հնար ինչ անցանել
յինէն բաժակիս
այսմիկ. եթէ
ոչ արբից զդա. եղի
ցին կամք քո.
Եւ եկեալ միւսան
գամ եգիտ զնոսա ի
քուն. զի էին աչք իւր
եանց ծանրացեալք.
Եւ թող զնոսա եւ գն
աց կաց յաղօթս
երրորդ անգամ. եւ
դարձեալ զնոյն բան
ասաց.
Յայնժամ գայ առ

ցնոսա.
աշակերտսն եւ ասէ
մղթ Ննջեցէք այսուհ
ետեւ. եւ հանգերուք։
Զի ահա հասեալ է
ժամ. եւ որդի մարդոյ
մատնի ի ձեռս մեղա
ւորաց. արիք երթիցուք
ահա մերձեալ է որ մատ
նելոցն է զիս։
յ Եւ մինչդեռ նա
զայն խօսէր. ահա
յուդա մի յերկոտա
սանիցն եկն. եւ ընդ նմա
ամբոխ բազում սրովք
եւ բրօք.
ի քահանայապետից
եւ ի ծերոց ժող
ովրդեանն.
յա Եւ որ մատնէրն
զնա ետ նոցա նշան եւ ասէ
զոր եւ համբուրեցից
նա է. զնա կալջիք։
Եւ վաղվաղակի մատուցեալ առ Յս
ասէ. ողջ լեր ռաբբի. եւ
համբուրեաց զնա։
Եւ Յս ասէ ցնա.
ընկեր. վասն որոյ եկիր։
Յայնժամ մատու
ցեալ արկին ձեռս ի
Յս. եւ կալան զնա։
Եւ ահա մի ի նոցանէ
որ էին ընդ Յի. ձգեաց
ձեռն եւ հանեալ զսուր իւր.
եւ եհար զծառայ քա
հանայապետին.
եւ եհատ զունկն նորա։

ՅԳ Յայնժամ ասէ ցնա յս. դարձոյ զսուրդ ի տեղի իւր. զի ամենեքեան որ սուր առնուցուն. սրով անկանիցին:

Թէ համարիցիս թէ ոչ կարեմ աղաչել զհայրիմ. և հասուցանիցէ ինձ այժմ այսր աւելի քան զերկոտասան գունդս հրեշտակաց. այլ զիարդ լնուցուն գիրք. թէ այսպէս պարտ է լինել :

ՅԴ Յայնժամ ասաց յս ցամբոխսն. իբրեւ ի վերայ աւազակի ելէք սուսերաւք և բրաւք ունել զիս. հանապազ առ ձեզ ի տաճարին նստէի և ոչ կալայք զիս. այլ այս ամենայն եղև՝ զի լցցին գիրք մարգարէից :

ՅԵ Յայնժամ աշակերտքն ամենեքին թողին զնա և փախեան.

ՅԶ Եւ նոքա կալ

եալ զյս ածին առ կայիափա քահանայապետ. ուր դպիրքն և ծերքն ժողովեալ էին :

ՅԷ Եւ պետրոս զհետ նորա երթայր բացգոյն մինչև ի սրահ քահանայապետին. և մտեալ ի ներքս նստէր ընդ սպասաւորսն տեսանել զկատարածն :

ՅԸ Ի սկ քահանայա
պետքն և ամենայն
ատեանն խնդրէին
սուտ վկայութիւն
զՅսէ. զի սպանան
իցեն զնա. և ոչ գտ
անէին ի բազմաց
սուտ վկայիցն մա
տուցելոց:
ՅԹ Յ ետոյ մատու
ցեալ երկու սուտ
վկայք ասէին.։
Թէ սա ասէր. կար
ող եմ քակել զտա
ճարն այ. և զերիս
աւուրս շինել:
Ե ւ յարուցեալ
քահանայապետն
ասէ ցնա. չտաս
ինձ պատասխանի,
զինչ դոքա ամբաս
տանեն զքէն:
ւ Յս լռեալ կայր.
Պ ատասխանի ետ
քահանայապետն
և ասէ ցնա. երդմն
եցուցանեմ զքեզ
յած կենդանւոյ զի
ասասցես մեզ թէ
դու ես քսն որդին այ:
Ա սէ ցնա Յս. դու
ասացեր:
ՅԺ Բ այց ասեմ ձեզ:
յայսմ հետէ տեսա
նիցէք զորդի մարդ
ոյ. նստեալ ընդ
աջմէ զաւրութեան.
և եկեալ ընդ ամպս
երկնից:
ՅԺԱ Յ այնժամ քահանա
պետն պատառ
եաց զհանդերձս իւր

և ասէ ։ հայհոյեաց ։
յժբ Զի ևս պիտոյեն
մեզ վկայք · ահա
առժամ լուայք զհայ
հոյութին նորա ·
զինչ հաճոյ ձեզ ։
Նոքա պատասխ
անի ետուն և ասեն,
մահապարտ է
յժգ Յայնժամ թքին
ընդ երեսս նորա ·
և կափեցին զնա ·
և ոմանք ապտա
կեցին զնա և ասեն
մարգարեացիր մեզ
քս · ով է որ եհար
զքեզ ։
յժդ Իսկ պետրոս նստ
էր արտաքոյ ի գաւ
թին · մատեաւ առ
նա աղախին մի և
ասէ ։ և դու ընդ յիսի
գալիլեացւոյ էիր ·
Նա ուրացաւ առ
աջի ամենեցուն և
ասէ ։ Թէ ոչ գիտ
եմ զինչ խաւսիս ·
յժե Ել ի դուրս ելանել
արտաքս քան զգաւ
թն · ետես զնա
այլ կին մի · և ասէ
ցայնոսիկ որ անդ
կային · և սա ընդ
յի նազովրեցւոյ էր ։
Եւ դարձեալ ուր
ացաւ երդմամբ ·
Թէ ոչ գիտեմ զայրն ։
Եւ յետ սակաւ
միոյ մատուցեալ
որք կային անդ
ասեն ցպետրոս ·
արդարև · դու ի

նոցանէ ես։ Քան
զի եւ խաւսքդ քո յայտ
առնեն զքեզ։
Յայնժամ սկսաւ
նզովել եւ երդնուլ.
թէ ոչ գիտեմ զայրն։
Եւ իսկոյն հաւ
խաւսեցաւ.
յժզ Եւ յիշեաց պետ
րոս զբանն յի զոր
ասաց. թէ մինչչեւ
հաւու խաւսեալ
իցէ, երիցս ուրաս
ցիս զիս։ Եւ ելեալ
արտաքս եղեաց
դառնապէս։
յժէ Ընդ այգն եղեալ
Խորհուրդ ար
արին ամենայն
քահանայապետքն
եւ ծերք ժողովրդեան
վասն յի.

սպանանել զնա։
Կապեցին զնա եւ
տարին գնացին.
յժը Եւ ետուն ի ձեռս
պոնտացւոյ պիղ
ատոսի դատաւորի։
յժթ Յայնժամ տեսեալ
յուդայի որ մատն
եաց զնա թէ պար
տաւոր եղաւ զղջ
ացաւ։ Եւ դարձոյց
զարծաթն առ քա
հանայապետսն,
եւ ծերս ժողովրդ
եանն. եւ ասէ։ Մեղա
զի մատնեցի զար
իւն արդար։
Եւ նոքա ասեն.
Մեզ չէ փոյթ. դու
գիտես։
Եւ ընկեաց զարծ

աթն ի տաճարին·
ևգնաց· և չոգա
ւ խեղդեցաւ·
Իսկ քահանայա
պետքն առեալ
զարծաթն ասեն·
ոչէ արժան ընդու
նել զայդ ի կորբանն·
քանզի գին արեան
է: Խորհուրդ
առեալ՝ գնեցին
այնու զագարակն
բրտի ի գերեզմանս
աւտարաց· վասն
այնորիկ կոչեցաւ
ագարակն այն ագ
արակ արեան մին
չև ցայսաւր:
Յայնժամ լցաւ
որ ասացաւն ի ձեռն
Երեմիայ մարգարէի·
և առին զերեսուն
արծաթին զգինս
վաճառելոյն զոր
արկին յորդւոցն
իսրլի· և ետուն զնա յա
գարակն բրտի· որ
պէս հրամայեաց
ինձ տր:
յլը Եւ յիսուս եկաց առա
ջի դատաւորին·
Եւ հարցանէր զնա դա
տաւորն և ասէ·
դու ես թագաւորն
հրէից·
Եւ յիսուս ասէ· դու ասա ցեր:
յխա Եւ ի չարախաւս
ելն նորա ի քահա
նայապետիցն և ի
ծերոց· ոչինչ ետ
պատասխանի:
Յայնժամ ասէ

ցնա պիղատոս։
ո՞չ լսես որչափ դո
քա հակառակ քո
վկայեն. եւ ոչ ետ
նմա պատասխանի
եւ ոչ բան մի. մին
չեւ զարմանալ դա
տաւորին յոյժ։
յիբ Բայց ըստ տաւնին
սովոր էր դատաւ
որն արձակել ժող
ովրդեանն կա
պեալ մի զոր կամէին։
յիգ Ունէին յայն
ժամ կապեալ մի
նշանաւոր որում
անուն էր յեսու
բարաբբայ։
Ի բուն ժողովելոց
ն. ասէ ցնոսա
պիղատոս. զո՞ կա
միք յերկուցանէ.
զի արձակեցից ձեզ.
զյեսու բարաբբա
եթէ զյս̅ զանուա
նեալն քս̅։ Քանզի
գիտէր եթէ առ նա
խանձու մատնեց
ին զնա։
յիդ Եւ մինչդեռ նստ
եր յատենին. առ
աքեաց առ նա կին
իւր եւ ասէ։ մի
ինչ քո եւ արդարոյն
այնորիկ. զի բազ
ում անցք անցին
ընդ դիս այսաւուր յա
նուրջս վն̅ նորա։
յիե Իսկ քահանայա
պետքն եւ ծերք հաւ
անեցուցին զժող
ովուրդն. զի խնդր

եսցեն զբարաբբ
այն ։ եւ զյս կորուսցեն։
Պատասխանի ետ
դատաւորն եւ ասէ
ցնոսա ․ զո՞ կամիք
զի արձակեցից ձեզ
յերկուց այտի ։
Եւ նոքա ասեն զ
բարաբբայ ։
ՃԻԶ Ասէ ցնոսա պի
ղատոս ․ իսկ զի՞
արարից զյս զանուա
նեալն քս ․ ասեն
ամենեքեան խաչեա՛ ։
Եւ նա ասէ զի՞նչ
չար արար ։
Եւ նոքա առաւել
եւս աղաղակէին եւ
ասէին ․ խաչեսցի ։
ՃԻԷ Եւ տեսեալ պիղա
տոսի թէ ոչինչ օ

գնէ այլ առաւել
խռովութիւն լինի ․
առեալ ջուր լուաց
զձեռս առաջի ժող
ովրդեանն եւ ասէ ․
քաւեալ եմ յար
ենէ արդարոյդ այդ
որիկ ։ դուք գիտասջիք ։
Պատասխանի ետ
ամենայն ժողովու
րդն եւ ասէ ․ արիւն
դորա ի վերայ մեր ․
եւ ի վերայ որդւոց մերոց ։
ՃԻԸ Յայնժամ արձակեաց
նոցա զբարաբբ
այն ․ Եւ զյս
գանահարեալ ետ ի
ձեռս զի խաչեսցի ։
ՃԻԹ Յայնժամ զինու
որք դատաւորին
առին զյս յապար

անս և ժողովեցին
ի վերայ նորա զամե-
նայն զզաւրսն։
Մերկացին զնա.
և արկին զնովաւ
քղամիդ կարմիր։
և բոլորեալ պսակ
ի փշոց. եդին ի գլ-
ուխ նորա։ և
եղեգն յաջոյ ձեռին
նորա. Ի ծունր իջ-
եալ առաջի նորա։
կատակէին և ասա
էին. ողջ եր թագ-
աւոր հրէից։
ՃԼ Եւ թքեալ ի նա.
առնուին զեղեգն
և ծեծէին զգլուխ
նորա. Եւ յորժամ
ծաղրեցին զնա. մեր-
կացուցին ի նմա-
նէ զքղամիդն. և
զգեցուցին նմա զիւր
հանդերձն. և տար-
ան զնա ի խաչ հանել։
ՃԼԱ Եւ ելեալ արտաքս
գտին այր մի կիւր-
ենացի անուն սիմ-
ոն. զնա կալան
պահակ զի բարձցէ
զխաչն նորա։
ՃԼԲ Եւ եկեալ ի տեղ-
ին անուանեալ գող-
գոթայ. որ է տեղի
կառափելոյ։
ՃԼԳ Եւ ետուն նմա
ըմպել գինի ընդ լե-
ղի խառնեալ. և
իբրև ճաշակեաց
ոչ կամէր ըմպել
ՃԼԴ Եւ հանեալ զնա ի
խաչ. բաժանեցին

զհանդերձս նորա՝
վիճակաւ ։ զի լցցի
բանն որ ասացաւ
ի մարգարէէն· բա
ժանեցին զհանդ
երձս իմ յիւրեանս
և ի վերայ պատմու
ճանի իմոյ վիճակս
արկանէին· և նս
տեալ պահէին
ՅԼԷ զնա ։ Եւ եդին ի
վերայ գլխոյ նորա
գրեալ· զվնասն նորա·
Թէ սա է Յս թագ
աւորն հրէից ։
ՅԼԸ Յայնժամ հանին
ընդ նմա ի խաչ երկ
ու աւազակս մի
յաջմէ նորա և մի
յահեկէ ։
ՅԼԹ Եւ որ անցանէինն
հայհոյէին զնա·
շարժէին զգլուխս
իւրեանց և ասէին·
վա՜հ որ քակէիր
զտաճարն· և յեր
իս աւուրս շինէիր
զնա։ ապրեցո՛յ զք
եզ· Թէ որդի ես այ·
էջ ի խաչէդ ։
ՅԼԹ Նոյնպէս և քա
հանայապետքն
ձաղէին հանդերձ
դպրաւքն և ծերաւքն·
զայլս ապրեցոյց·
զինքն ոչ կարէ ա
պրեցուցանել·
եթէ թագաւոր է
իէլի · իջցէ այժմ ի
խաչէդ և հաւա
տասցուք ի նա·
եթէ յուսացաւ յած

փրկեսցէ այժմ զդա,
եթէ կամիցի զդա.
քանզի ասաց եթէ
այ որդի եմ:

Զնոյն և աւազակքն
որ խաչեցեալ էին
ընդ նմա նախա
տէին զնա:

Եւ ի վեցերորդ ժամէ աւ
ուրն, խաւար եղև
ի վերայ ամենայն
երկրի մինչև ցիններ
ժամն:

Եւ զիններորդ ժամն
գոչեաց յս ի ձայն
մեծ և ասէ, Էլի.
Էլի. լամասաբաք
թանի. այս ինքն
է. ած իմ ած իմ,
ընդէր թողեր զիս:

Ոմանք յայնցա
ցանէ որ անդն
կային. իբրև լուան
ասէին, զԷղիա կար դա:

Եւ վաղվաղակի
ընթացաւ մի ոմն ի
նոցանէ, առ սպ
ունգ լի քացախով
հարեալ յեղեգան
ետ ըմպել նմա:

Եւ կէսքն ասէին.
Թող տեսցուք թէ
գայ Եղիա փրկել զ դա:

Եւ յս դարձեալ
աղաղակեաց ի ձայն
մեծ, և արձակեաց զհո գին:

Եւ ահա վարագո
յր տաճարին ցել
աւ յերկուս ի վերուս
տ մինչև ի վայր:

Եւ երկիր շարժեց
աւ. և վէմք պատառ
եցան:

և գերեզմանք բացան·
և բազումք մարմ
ինք ննջեցելոց սրբ
ոց յարեան· և
ելեալք ի գերեզման
աց· յետ յարութեանն
նորա մտին ի քաղ
աքն սբ· և երևեց
ան բազմաց:
յիսգ Իսկ հարիւրա
պետն և որ ընդ նմա
պահէին զյս· իբրև
տեսին զշարժումն
և զեղեալսն երկեան
յոյժ և ասեն· արդ
արև այ որդի էր սա:
յիսե Էին անդ կանայք
բազումք կային ի
հեռաստանէ և
հայէին· որք եկին
զհետ յի ի գալիլեէ

պաշտէին զնա:
Յորս էր մարիամ
մագդաղենացի·
և մարիամ յակով
բայ· և յովսեփայ մայր·
և մայր որդւոցն
զեբեդեա:
Իբրև երե
կոյ եղև·
եկն այր մի մե
ծատուն յարիմա
թեա որում անուն
յովսէփ· որ և աշա
կերտ եղև յսի:
սա մատուցեալ
առ պիղատոս· խն
դրեաց զմարմինն յսի:
Յայնժամ պիղատ
ոս հրամայեաց
տալ զմարմինն
Եւ առեալ զմար

մինչն յովանեան. այս
տեսաց մեզ կատարուածք.
եւ եդ ի նոր գերեզմ
անի զոր փորեաց
ի վիմի. եւ թաւալ
եցուցեալ կափար
իչ դրան գերեզմա
նին կնքեալ մի մեծ. զգաք:
Անդ էր մարիամ
մագդաղենացի.
եւ միւս մարիամն
նստէին հանդէպ
գերեզմանին:
Եւ ի վաղիւ
անդր որ է յետ
ուրբաթուն. ժող
ովեցան քահանայ
ապետքն եւ փարիսե
ցիքն առ պիղա
տոս եւ ասեն. տէր
յիշեցաք զի մոլոր
եցուցիչն այն ասէր
մինչ կենդանին էր:
թէ յետ երից աւու
րց յառնեմ. արդ
հրամայեա զգուշ
անալ գերեզմանին
մինչեւ յերիս աւուրս:
գուցէ եկեալ աշա
կերտքն գիշերի գող
անայցեն զնա. եւ
ասիցեն ժողովրդ
եանն թէ յարեաւ
ի մեռելոց. եւ լինի
ցի յետին մոլորութիւնն
չար քան զառաջ ինն:
Ասէ ցնոսա պի
ղատոս. ունիք
զզաւրականն. եւ
երթայք զգուշաց
արուք որպէս եւ գիտ էք:
Եւ նոքա երթեալ

զգուշացան զգեր
եզմանին․ եւ կնք
եցին զվէմն հան
դերձ զաւրական
աւքն ։

Յերեկոյի
շաբաթուն։

յորում լուսանայր
միաշաբաթին․ եկն
մարիամ մագդաղ
ենացի եւ միւս մար
իամն տեսանել զգե
րեզմանն ։

Եւ ահա շարժ
ումն մեծ եղեւ․ զի
հրեշտակ տն իջեալ
յերկնից․ մատու
ցեալ ի բաց թաւ
ալեաց զվէմն ի
դրանց անտի եւ նս
տէր ի վերայ նորա։

Եւ էր տեսիլ նորա
իբրեւ զփայլատակն․
եւ հանդերձ նորա
սպիտակ իբրեւ զձիւն։

Եւ յահէանոր
նորա խռովեցան
պահապանքն․ եւ
եղեն իբրեւ զմեռեալս։

Պատասխանի ետ
հրեշտակն եւ ասէ
ցկանայսն․ մի
երկնչիք դուք․ գի
տեմ զի զյս զխաչ
եալն խնդրէք․
չէ աստ․ քանզի
յարեաւ որպէս աս
աց․ եկայք տես
էք զտեղին ուր կայր։

Եւ վաղվաղակի
երթայք ասասջիք
աշակերտացն նորա

թէ յարեաւ։ և
ահա յառաջան
այ քան զձեզ ի գալ
իլեա· անդ տեսա
նիցէք զնա· ահա
ասացի ձեզ։
Եւ ելեալ վաղ
վաղակի ի գերեզ
մանէն ահիւ և
խնդութեմբ մե
ծաւ ընթանայ
ին պատմել աշա
կերտացն։
Եւ ահա պատա
հեաց նոցա յս և
ասէ· ողջ էք։
Եւ նոքա մատու
ցեալ կալան զոտս
նորա· և երկիր պա
գին նմա։
Յայնժամ ասէ

ցնոսա յս· մի երկ
նչիք· երթայք ա
սացէք եղբարցն իմ
ոց· զի երթիցեն ի
գալիլեա· և անդ
տեսցեն զիս։
Իբրև նոքա գնա
ցին· ահա ոմանք ի
զաւրականացն
եկին ի քաղաքն· և
պատմեցին քահ
անայապետացն
զամենայն որ ինչ եղ ևն։
Եւ նոքա ժողով
եալ հանդերձ ծեր
ովքն· խորհուրդ
առեալ· արծաթ
յոյժ ետուն զաւրա
կանացն և ասեն·
ասասջիք եթէ աշա
կերտքն նորա եկեալ

գիշերի գողացան
զնա մինչ մեք ի
քուն էաք։ Եւ եթէ
լուիցի այդ առ
դատաւորն, մեք
հաւանեցուցուք զնա եւ
զձեզ անհոգս ար
ասցուք։
Եւ նոքա առեալ
զարծաթն. արարին
որպէս ուսանն. եւ
ել համբաւս այս ի
հրէից մինչեւ ցայսօր։
ւձ Իսկ մետասան
աշակերտքն գնա
ցին ի Գալիլեա, ի
լեառն ուր հրամա
դիր եղեւ նոցա յս։
Իբրեւ տեսին զնա
երկիր պագին նմա.
եւ ոմանք յերկու
ային։ Եւ մատու
ցեալ յս խօսե
ցաւ ընդ նոսա եւ
ասէ. տուաւ ինձ
ամենայն իշխան
ութիւն յերկինս
եւ յերկրի. որպէս
առաքեաց զիս հա
յր եւ ես առաքեմ
զձեզ. գնացէք
այսուհետեւ աշա
կերտեցէք զա
մենայն հեթանոսս։
մկրտեցէք զնոսա
յանուն հաւր եւ որ
դւոյ եւ հոգւոյ սրբ
ոյ։ ուսուցէք նոցա
պահել զամենայն
որ ինչ պատուիրե
ցի ձեզ։
Եւ ահաւասիկ ես

ընդ ձեզ եմ զամե
նայն աւուրս մինչ
չեւ ի կատարած
աշխարհի :

Աւետարան
Ըստ Մատթէոսի:

Որպէս դաւք լուսեր
ամեց յորժամ լուսա
ւորեալ յանձայն
եւ ի հոգւոյն մա
տենեն աւետարան
իս: յիշեսջիք ի քս
զատուածպետն եւ յա
մենայն բարեաց եւ
զեղեցկելի ոգիս ներ
սեսի գուշի եւ զծնո
ղն իմ աղաչեմ. եւ որ
յիշէ յիշեալ լիցի
յորժամ լու ձենայն ի քս
փառք յաւէտ :

կարգ գլխոց վարավէ:
Ցուցակք առերեսականին
Մարկոսի. եղծեալքն
գործ եւ զինչ պակասեալք ամբարտ
Ա Վն դիւահարին:
Բ Վն զոքանչին Պետրոսի:
Գ Վն ողջացուցանելոյ զհիւանդս անոյն:
Դ Վն բորոտին:
Ե Վն մաքսաւորին:
Զ Վն գաւսացելոյ ձեռինն:
Է Վն ընտրութեան առաքելոցն:
Ը Վն առակի սերմանողացն:
Թ Վն սաստելոյ ծովուն:
Ժ Վն դիւահարին որ ի գերեզմանսն:
ԺԱ Վն դստեր ժողովրդապետին:
ԺԲ Վն տեռատես կնոջն:
ԺԳ Վն առաքելոյ զերկոտասանսն:
ԺԴ Վն հերովդիէ եւ յովհաննու:
ԺԵ Վն հինգ նկանակին, եւ երկու ձկանցն:
ԺԶ Վն գնալոյն ի վերայ ծովուն:
ԺԷ Վն անցանելոյն զգետովն:
ԺԸ Վն փիւնիկեցւոյն:

ԺԹ վն խլին և համրին ։
Ի վն . Է . նկանակին և ձկանցն ։
ԻԱ վն խմորոյ փարիսեցւոցն ։
ԻԲ վն կուրին ։
ԻԳ վն իկեսարիայ հարցանելոյն ։
ԻԴ վն այլակերպութեանն ։
ԻԵ վն լուսնոտին ։
ԻԶ վն հարցմանն թէ ով է մեծ ։
ԻԷ վն թէ արժան է արձակել զկին ։
ԻԸ վն մեծատանն հարցանել ։
ԻԹ վն որդւոցն զեբեդեա ։
Լ վն բարտիմէոս կուրին ։
ԼԱ վն յաւանակին և իշոյն ։
ԼԲ վն թզենոյն զոր անէծ տէրն ։
ԼԳ վն չարայ յոյզ լինելոյ քաղաքին իշխ ։
ԼԴ վն հարցանելոյն զյմ ։
ԼԵ վն առակի այգւոյն ։
ԼԶ վն տաղանդացն ։
ԼԷ վն սադուկեցւոցն որոշ հնազանդեցան ։
ԼԸ վն լինելոյ միոյն ի դպրացն ։
ԼԹ վն հարցանելոյն տն ։

Խ վն . Բ . լումայից այրւոյն ։
ԽԱ վն կատարածի աշխարհին ։
ԽԲ վն մարտիրոսացն ։
ԽԳ վն աւուրն և ժամուն ոչ գիտելոյ ։
ԽԴ վն աւծելոյ զտէրն իւղով ։
ԽԵ վն զատկին պատրաստելոյ ։
ԽԶ վն մատնութեանն մարգարէիցն ։
ԽԷ վն գալոյն ի վերայ սուրբ աւր ։
ԽԸ վն ուրացութեանն պետրոսի ։
ԽԹ վն խորհրդոյ քահանայապետաց ։
Ծ վն զգեցուցանելոյ զքղամիդն ։
ԾԱ վն ի խաչ հանելոյն զտէրն ։
ԾԲ վն խնդրելոյ զտէրն մարմինն ։
ԾԳ վն երթալոյն ի գերեզմանն ։
ԾԴ վն ամենանամէ յարութեանն ։

ՍԿԻԶԲՆ ԱՒԵՏԱՐ ԱՆԻ ՅԻ ՔԻ ՈՐԴՒՈՅ ԱՅ ՈՐՊԷՍ ԵՒ ԳՐԵԱԼ Է ՅԵՍ ԱՅԻ Մ ԱՐԳԱ ՐԷ։

ահաւասիկ ես առ-
աքեմ զհրեշտակ
իմ առաջի քո որ
հանդերձեսցէ զքո
ճանապարհս քո
առաջի քո ։
Է Ձայն բարբառոյ
յանապատի . պա-
տրաստ արարէք
զճանապարհ տն ։
և ուղիղ արարէք
զշաւիղս նորա ։
Գ Եւ եղև գալ յովհաննու
մկրտել յանա-
պատի . և քարոզ-
էր մկրտութիւն ապա-
շխարութեան ի թող-
ութիւն մեղաց ։
Եւ ելանէին առ նա .
ամենայն աշխար-
հն հրէաստանի և

երուսաղեմացիք ամենեքեան .
և մկրտէին ի նմ-
անէ ի յորդանան
գետ . խոստովան
էին զմեղս իւրեանց ։
Եւ էր յովհաննէս
զգեցեալ ստև
ուղտու և գաւտի
մաշկեղէն ընդ մէջ
իւր ։ և կերակուր
նորա մարախ և
մեղր վայրենի ։
Է Քարոզէր և ասէր .
գայ զաւրագոյն
քան զիս զկնի իմ ։
որում չեմ բաւա-
կան խոնարհ հեղ
լուծանել զխրացս
կաւշկաց նորա .
Ես մկրտեմ զձեզ ջր-
ով ։ և նա մկրտէ զձեզ

ձեռն հոգւոյն սրբոյ ։

Եւ եղև յաւուրսն յայնոսիկ. եկն յս ի նազարեթէ գալիլեացւոց. և մկրտեցաւ ի յոհաննէ ի յորդանան ։

Եւ նոյն ժամայն ընդ ելանելն ի ջրոյն. ետես ճեղքեալ զերկինս. և զհոգին այ իբրև զաղաւնի զի իջանէր ի վերայ նորա ։

Ձայն եղև յերկնից և ասէ. դու ես որդի իմ սիրելի. ընդ քեզ հաճեցայ ։

Եւ նոյն ժամայն հոգին հանէ զնա յանապատ ։

Եւ էր անդ զաւուրս քառասուն փորձեալ ի սատանայէ ։

Եւ էր ընդ գազանս և հրեշտակք պաշտէին զնա ։

ւ յետ մատնելոյն յովհաննու ։ եկն յս ի գալիլեա ։

Քարոզէր զաւետարանն այ ասէր. թէ կատարեալ է ժամանակ. և հասեալ է արքայութիւն այ. ապաշխարեցէք և հաւատացէք յաւետարանն ։

Իբրև անցանէր առ ծովեզերբն գալիլեացւոց. ետես

զսիմովն և զան
դրէաս եղբայր սիմ
ովնի զի արկանէին նո
նոցա ուռկանս ի
ծով: քանզի ձկնոր
սք էին:
ժ Եւ ասէ ցնոսա յս:
եկայք զկնի իմ և արա
րից զձեզ լինել որ
սորդս մարդկան:
ագ Եւ վաղվաղակի
թողեալ զուռկա
նսն. գնացին զը
հետ նորա:
ժա Եւ մատուցեալ
անտի սակաւ ինչ մի
յառաջ. ետես զյա
կովբոս զզեբեդեա
և զյովհաննէս եղ
բայր նորա. և զնո
սա ի նաւին մինչ
կազմէին զուռկա
նս. և կոչեաց զնոսա:
Եւ վաղվաղակի
թողեալ զհայրն
իւրեանց զզեբեդեոս
ի նաւին վարձկան
աւքն համբերձ.
գնացին զհետ նորա:
ժբ Մտանէին
կափառնա
ում. և իսկն
իսկ ի շաբաթուն
մտեալ ի ժողովուր
դն. և ուսուցանէր
զնոսա:
ժգ Եւ զարմանային
ընդ վարդապետ
ութիւն նորա. զի
ուսուցանէր զնոսա
իբրև իշխանութիւն
և ոչ որպէս դպիրքն:

ժե Եւ էր ի ժողովրդ-
եանն նոցա այր մի
յորում այսպիղծ
գոյր ի նմա. որ
աղաղակեաց եւ ասէ.
Թոյլ տուր. զի՞ կայ
մեր եւ քո յս նազովր-
եցի. եկիր կորուս-
անել զմեզ. գիտեմք ժզ
զքեզ ով ես սուրբն այ.
Սաստեաց ի նա
յս եւ ասէ. կարկեաց՝
եւ ել ի դմանէ:
Եւ զարկոյց զնա
այսն պիղծ, եւ աղ-
աղակեաց ի ձայն
մեծ, եւ ել ի նմանէ:
Եւ զարմանային
ամենեքեան. մինչեւ
հարցանել ընդ միմեա-
նս եւ ասել. զինչ է
այս նոր վարդապե-
տութիւն. զի
իշխանութբ եւ այսոց պղծ-
ոց սաստէ. եւ հնա-
զանդին նմա:
Եւ ել լուր նորա
ընդ ամենայն կող-
մն Գալիլեացւոց:
ժէ Եւ վաղվաղակի
ելեալ ի ժողովրդեն-
էն. եկն ի տուն Սիմ-
ովնի եւ Անդրեա.
Յակովբաւ եւ Յովհ-
աննու հանդերձ:
Եւ զոքանչն Սիմ-
ովնի դնէր ջերմաց-
եալ. եւ վաղվաղակի
ասեն ցնա վասն նորա:
Եւ մատուցեալ յար-
ոյց զնա կալեալ
զձեռանէ նորա: եւ

եթող զնա տենդն.
և պաշտաւնէր զնոսա:
Եւ իբրև երեկոյ
եղև ի մտանել արե
գականն. բերէին
առ նա զամենայն
հիւանդս. և զդիւա
հարս. և էր ամե
նայն քաղաքն ժող
ովեալ առ դրունսն.
Եւ բժշկեաց բազ
ում հիւանդս ի պէս
պէս ախտից:
ժդ Եւ դևս բազում հան
եհան: և ոչ տայր
թոյլ խաւսել դիւ
ացն. զի գիտէին
զնա թէ քս է:
ատ ժե ւ ընդ այգ
ընդ առաւաւ
տն. յարուցեալ ել
և գնաց յանապատ
տեղի. և անդ
կայր յաղաւթս:
Եւ գնացին զհետ նորա
սիմոն և որ ընդ նմ
այն էին. և իբրև
գտին զնա, ասեն
ցնա. թէ ամենեքին
խնդրեն զքեզ:
Եւ ասէ ցնոսա.
երթայք երթիցուք և
յայլ մաւտաւոր
գիւղաքաղաքսն.
զի և անդ քարոզեց
ից. զի յայսմ իսկ եկ
եալ եմ:
Եւ քարոզէր ի ժող
ովուրդս նոցա ընդ
ամենայն գալիլեայի
և զդևս հանէր:
ժզ Գայ առ նա բորոտ

մի. աղաչէր ի ծու
նր իջանէր եւ ասէր:
տր̄. եթէ կամիս ս.
կարող ես զիս սրբել:
Իսկ յս̄ գթացեալ
ձգեաց զձեռն մերձ
եցաւ ի նա եւ ասէ.
կամիմ. սրբեաց:
Եւ իբրեւ ասաց
զնա վաղվաղակի
գնաց ի նմանէ բոր
ոտութին̄. եւ սրբեցաւ:
Եւ սաստեաց նմա
եւ հանեալ զնա արտաքս
վաղվաղակի. եւ
ասէ. զգոյշ լեր. մի
ումեք ինչ ասիցես:
այլ երթ ցոյց զքեզ
քահանային. եւ մա
տո վասն սրբու
թեան քո պատարագ.

զոր հրամայեաց
մովսէս ի վկայու
թիւն նոցա:
ծ̄ը Եւ նա ելեալ. սկս
աւ քարոզել յոյժ.
եւ հռչակ հարկան
ել զբանն: մինչ ոչ
եւս կարող լինել նմա
յայտնապէս ի քաղ
աքս մտանել. այլ
արտաքոյ յանապ
ատ տեղիս էր. եւ
գային առ նա յամե
նայն կողմանց:

Է Եւ ՄՏԵԱԼ աե
դարձեալ ի
կափառնաում. յետ
աւուրց լուր եղեւ
եթէ ի տան է. ժողով
եցան բազումք մինչեւ
տեղի ոչ եւս լինելոց

առ դրանն. եւ խօս-
էր նոցա զբանն։
Եւ գային առ նա
բերէին անդամալոյծ
մի բարձեալ ի չորից.
եւ իբրեւ ոչ կարէին
մերձենալ առ նա
յաղագս ամբոխին.
քակեցին զյարկն
ուր էր յս. եւ բացեալ
զառաստաղն. իջու-
ցին զմահիճսն յոր
ում կայր անդամա
լոյծն։ Եւ տեսեալ
յս զհաւատս նոցա.
ասէ ցանդամալոյծն.
որդեակ թողեալ լի
նին քեզ մեղք քո։
Եւ էին ոմանք ի
դպրաց անտի որ
նստէին անդ. եւ
է

խորհէին ի սիրտս
իւրեանց. զինչ է
այս որ խօսի սա զհայ
հոյութիւն. ո՞վ
կարէ թողուլ զմե
ղս. եթէ ոչ միայն այծ։
Եւ գիտացեալ յս ի
յոգի իւր. թէ այդ
պէս խորհին ի սիր
տս իւրեանց. եւ
ասէ. զի՞ խորհիք
զայդ ի սիրտս ձեր։
զինչ դիւրին է. աս
էլ ցանդամալոյծն
թողեալ լինին քեզ
մեղք քո։ Թէ ասել
արի առ զմահիճս
քո. եւ երթ ի տուն քո։
Այլ զի գիտասջիք
եթէ իշխանութիւն
ունի որդի մարդոյ

ի վերայ երկրի թողուլ
զմեղս · ասէ ցանդամա
լոյծն քեզ ասեմ · արի
առ զմահիճս քո եւ երթ
ի տուն քո ։ Եւ յար
եաւ · եւ վաղվաղակի
առ եբարձ զմահիճսն
ել առաջի ամենեցուն ·
մինչեւ զարմանալ ա
մենեցուն · եւ փառ
աւոր առնել զա՛ծ ·
եւ ասել · թէ այսպիսի
ինչ երբեք ոչ
տեսաք ։

իա ·Ւ ել դարձ
եալ ի ծովեզերն ։

Եւ ամենայն ժողովուր
դն գայր առ նա · եւ
ուսուցանէր զնոսա ·
Եւ մինչ դեռ անցանէր
ետես զղեւի ալփեա

յանկով
բոս

զի նստեալ էր ի մաքսաւ
որութեան · եւ ասէ
ցնա · եկ զկնի իմ ·
Եւ յարուցեալ եւ
գնաց զկնի նորա ·
իբ Եւ եղեւ ի բազմելն
նորա ի տանն նորա ·
եւ բազում մաքսաւո
րք եւ մեղաւորք
բազմեալ էին ընդ
յի եւ ընդ աշակերտս
նորա · քանզի
էին բա · զումք որ
երթային զհետ նորա ։
Իսկ դպիրքն աղ
եւ փարիսեցիք իբրեւ
տեսին թէ ուտէ
ընդ մաքսաւորս
եւ ընդ մեղաւորս ·
ասեն ցաշակերտս
ն նորա · զի՞ է զի

ընդ մեղաւորս եւ ընդ
մաքսաւորս ուտէք
եւ ըմպէք :

իգ Պ[ա]տասխանի ետ յս ասէ
ցնոսա. ոչ ինչ են պէ
տոյ բժիշկ ողջոց
այլ հիւանդաց.
եւ ոչ եկի կոչել
զարդարս. այլ
զմեղաւորս :

Ե ւ նոքա ասեն ցնա. աշակեր
տքն յովհաննու
եւ փարիսեցւոցն
պահս. գան եւ
ասեն ցնա. ընդէ՞ր
աշակերտքն յով
հաննու եւ փարիս
եցւոցն պահեն
եւ քո աշակերտք
ոչ պահեն :

Ե ւ ասէ ցնոսա յս

Միթէ մարթ ինչ իցէ որդւ
ոց առագաստի մինչ
ընդ նոսա իցէ փեսայն
պահել ցորքան ընդ
իւրեանս ունիցին
զփեսայն ոչ է մարթ
պահել. այլ եկեսցեն
աւուրք. յորժամ վեր
ացի ի նոցանէ փես
այն. եւ ապա պահես
ցեն յաւուրն յայնմիկ :

Ո Չ ոք կարկատան նոր
անթափ արկանէ
ի վերայ հնացեալ
ձորձոյ. ապա թէ
ոչ առնու լրութեա
մբն իւրով նորն
ի հնոյ անտի եւ
չար եւս պա
տառումն
լինի :

Եւ ոչ ոք արկանէ
գինի նոր ի տիկս հի
նս․ ապա թէ ոչ պա
յթուցանէ գինին
զտիկսն․ գինին
հեղու եւ տիկքն
կորնչին․ այլ գինի
նոր ի տիկս նորս
արկանելի է․

իդ [illegible]

ի շաբաթուն
ցանէր ընդ արտոր
եայս․ եւ աշակերտ
քն ի գնալն իւր
եանց սկսան հասկ
կորզել եւ ուտել․
Եւ փարիսեցիքն
ասէին ցնա․ տես
զինչ գործեն աշա
կերտքն քո ի շաբ
աթու․ զոր չէ արժ
ան․

եւ ասէ ցնոսա յս․
ոչ երբէք իցէ ըն
թերցեալ ձեր զոր
արար դաւիթ
յորժամ կարօտեցաւ
եւ քաղցեաւ նա եւ
որ ընդ նմայն էին․
զիարդ եմուտ ի
տունն այ առ աբի
աթարաւ քահան
այապետիւ․ եւ
զհացն զառաջաւ
որութն եկեր․ եւ
ետ այնոցիկ որ ընդ
նմայն էին․ զոր ոչ
էր աւրէն ուտել
բայց միայն քահա
նայից․
իե Եւ ասէ ցնոսա․
շաբաթ վն մարդո
յ եղեւ․ եւ ոչ եթէ

մարդ վասն շաբ
աթու․ ապա ուր
եմն տէր է որդի մար
դոյ․ և շաբաթու։
Ե(ւ)․ եմուտ միւս ան
գամ ի ժողովուրդն․
և էր անդ այր մի որոյ
ձեռն իւր գաւսա
ցեալ էր․
Ե(ւ)․ սպասէին նմա
եթէ բժշկիցէ զնա
բկ ի շաբաթուն․ զի իզ
չարախաւսեսցեն
զնմանէ․
Ե(ւ)․ ասէ ցայրն որ
ոյ ձեռն գաւսաց
եալ էր․ արի անդր ի
մէջ։ Ե(ւ)․ ասէ ցնոսա․
զինչ արժան է ի շա
բաթու․ բարի ինչ
գործել․ եթէ չարառ
նել։

ոգի մի ապրեցուց
անել․ եթէ կորուսանել։
Ե(ւ)․ նոքա լռեցին։
Ե(ւ)․ հայեցեալ շր(ջ)
զնոքաւք ըն(դ) ցաս
մամբ տրտմեալ վն
կուրութ(եան) սրտից նոցա․
ասէ ցայրն․ ձգեա
զձեռն քո․ և նա ձգ
եաց․ և [illegible] ողջ
ացաւ ձեռն նորա։

ի Ղեւքաւար
ատաքսվաղ

վաղվաղակի փարիսեց
իքն հերովդիանոս
աւքն հանդերձ
խորհուրդ առնէին․
վասն նորա․ թէ զի
արդ կորուսցեն զնա։
Իսկ յս աշակերտ
աւքն իւրովք գնաց

ի ծովեզրն ։
ԻԷ Եւ բազում ժողով
ուրդք ի գալիլեացւ
ոց երթային զհետ
նորա. և ի հրէս
տանէ, և յեմէ.
և յայնկոյս յորդան
անու. և շուրջ ի տիւր
ոսէ և ի սիդոնէ.
բազում ժողովուր
դք իբրև լուեալ էին որ
չափ ինչ առնէր,
գային առ նա ։
Եւ ասէ ցաշակեր
տսն իւր. զի նաւակ
մի պատրաստ առ նո
վաւ կացցէ վասն ա
մբոխին զի մի
նեղեսցեն զնա ։
քանզի զբազումս
բժշկեաց ։ մինչ
գայ խռնել զնով
աւ զի մերձեսցին
առնուլ ողջութիւն
ախտս ինչ ։
ԻԸ Եւ այսք պիղծք
յորժամ տեսանէին
զնա ։ անկանէին
առաջի նորա աղաղ
ակէին և ասէին.
Թէ դու ես որդի այ.
Եւ նա յոյժ սաստէր
նոցա. զի մի յայտ
նի առնիցեն զ
նա ։
ԻԹ Ելանէ ի լե ԲՃ
ռն. եւ կոչէ
առ ինքն զորս ինքն
կամեցաւ ։ Եւ չո
գան առ նա ։
Եւ արար երկոտասա
սան զի իցեն ընդ նմա ։

և զի առաքեսցէ
զնոսա քարոզել. և
ունել իշխանութն
բժշկել զցաւս և
հանել զդևս.
Լ Ե ւ եդ անուն սիմ
ովնի. պետրոս. և
յակոբոս զեբեդ
եան. և յովհաննու
եղբաւրն յակոբա
եդ նոցա անուանս
բանէրեգէս. որ է
որդիք որոտման.
և զանդրէաս. և զփ
իլիպպոս. և զբար
թողիմէոս. զմաթէ
ոս զմաքսաւորն. և
զթովմաս. և զյա
կոբոս ալփեա. և
զթադէոս. և զսի
մովն կանանացի.

և զյուդա իսկարիովտ
ացի որ և մատնեաց
զնա.

այ ի տուն.
Եւ գայ միւսան
գամ ընդ նոսա
ժողովուրդն. մինչ
զի և հացս ոչ ժամ
անէին ուտել նոցա.
ԼԲ Ե ւ իբրև լուանոր
իւրքն նորա. ելին ուն
ել զնա. զի համար
էին թէ մոլեգնեալ իցէ.
ԼԳ Ե ւ դպիրքն որ յեմէ
իջեալ էին. ասէին
թէ բէեղզեբուղ
գոյ ի նմա. և իշխան
աւ դիւաց հանէ զդ
ևս. Ե ւ կոչեաց
զնոսա առ ինքն. առա
կաւ խաւսէր ընդ

նոսա։ զիարդ կա
րէ սատանայ զսա
տանայ հանել։ եւ
արդ եթէ թագաւ
որութիւն յանձն
իւր բաժանեսցի. ոչ
կարէ կալ թագաւ
որութիւննայն. եւ
եթէ տուն յանձն
իւր բաժանեսցի.
ոչ կարէ կալ տունն։
եւ եթէ սատանայ
ի վերայ անձին իւր
ոյ յարեաւ, եւ բա
ժանեցաւ իցէ, ոչ
կարէ կալ. այլ վա
խճանեալ է ։
Այլ ոչ ոք կարէ ԼԵ
զկարասին հզօ
րի մտեալ ի տուն
նորա աւար հար

կանել. եթէ ոչ նախ
զհզօրն կապի
ցէ եւ ապա զտուն
նորա աւար հարկա նիցէ։
ԼԶ Ամէն ասեմ ձեզ.
զի ամենայն թող
ցի մարդկան մեղք
եւ հայհոյութիւնք.
որչափ եւ հայհոյ
եսցեն. բայց որ հայ
հոյեսցէ զհոգին սբ.
ոչ ունիցի թողու
թիւն յաւիտեան։
այլ պարտապան լիցի
յաւիտենից մեղ աց։
Զի ասէին թէ այս
պիղծ գոյ ինմա։
գան եւ եղբ
արքն եւ մայր
նորա. եւ արտաքս
կացեալ յղեցին

բե ին և կոչեցին զնա ԺԴ
Եւ ամենայն ժողովուր-
դն · շուրջ զնովաւ
նստէր · և իբրև ա-
սացին ցնա · ահաւ-
ասիկ մայր քո և եղ-
բարք քո կան ար-
տաքոյ և խնդրեն
զքեզ ·
Պատասխանի ետ
նոցա և ասէ · ով է
իմ մայր կամ եղբ-
արք · հայեցաւ
շուրջ զիւրև յաշ-
ակերտսն որ նստ-
էին · և ասէ · ահաւ-
ասիկ մայր իմ և
եղբարք իմ · զի որ
առնիցէ զկամս
այ · նա է իմ եղբայր
և քոյր և մայր ·

արձեալ
սկսաւ ուսու
ցանել առ ծով
եզերն · և ժողովեց
ան զնովաւ ժողով
ուրդք բազումք ·
մինչև նմա մտ
անել նստել ի նաւն
ի ծովուն · և ամեն
այն ժողովուրդքն
զծովեզերբն զցամ
աքն ունէին · և ու-
սուցանէր զնոսա
առակաւք բազում ինչ
Եւ ասէր նոցա ի
վարդապետութե
ն իւրում ։ լուարուք ահաւ
ասիկ ել սերմանանաւղ
սերմանել ։ և եղև
ի սերմանելն ոմն
անկաւ առ ճան

առ ճանապարհաւ և եկին
թռչունն եկեր զնա:
Եւ այլն անկաւ
յապառաժի ուր ոչ
գոյր հող բազում:
և վաղվաղակի
բուսաւ․ քանզի ոչ
գոյր հիւթ երկրին:
և յորժամ ծագեաց
արև ջեռաւ: և զի
ոչ գոյին արմատք․
ցամաքեցաւ:
Եւ այլն անկաւ ի
մէջ փշոց: ելին
փուշքն և հեղձու-
ցին զնա․ և պտուղ
ոչ ետ:
Եւ այլն անկաւ ԻԵ
յերկիր բարւոք: և
ելեալ աճեցեալ
տայր պտուղ: և
բերէր ընդ միոյ եր-
եսուն: և ընդ միոյ
վաթսուն․ և ընդ-
միոյ հարիւր:
Եւ ասէր որ ունի
ականջս լսելոյ
լուիցէ:

Եւ յորժ եղեւ
առանձինն․
հարցանէին զնա որ
զնովաւ էին աշ-
ակերտքն զն հան
դերձ ժբ զառակն:
Եւ ասէ ցնոսա:
ձեզ տուեալ է գիտել
և զխորհուրդ արքա-
յութեան այ:
Բայց նոցա որ ար-
տաքինքն են ամե-
նայն ինչ առակօք
լինի․ զի տեսանելով

տեսցեն. և մի տե
սցեն. և լսելով
լուիցեն. և մի իմա
սցին. զի մի երբ
էք դարձցին. և
թողցի նոցա.
Եւ ասէ ցնոսա.
ոչ գիտէք զառակս
զայս. և զիարդ
զամենայն առա
կս գիտիցէք.
ԼԸ Սերմանողն.
զբանն սերմանէ.
Եւ նոքա են որ
առ ճանապարհ
աւն. ուր բանն
սերմանի. և յոր
ժամ լսեն զնա. գայ
սատանայ և հանէ
բանն
զսերմանեալն ի
սիրտս նոցա.

Եւ նոքա են որ
յապառաժին սեր
մանեցան. որք յոր
ժամ լուիցեն զբանն.
վաղվաղակի խնդու
թեամբ ընդունին.
և զի ոչ ունին արմ
ատս յանձինս.
այլ առժամանակ
եայ են. ապա ի հաս
անել նեղութեան
կամ հալածման վասն
բանին. վաղվաղ
ակի գայթագղին.
Եւ այլք որ ի մէջ փշոցն
սերմանեցան. նո
քա են որ իբրև զբ
անն լսեն. և հոգք
աշխարհիս և պա
տրանք մեծութե
ման և հեշտու

ցանեն զբանն. և
անպտուղ լինի:
Եւ նոքա են որ յեր
կիր բարւոք սերմանե
ցան. որք լսեն զբ
անն և ընդունին.
և տան պտուղ. ընդ
միոյ երեսուն. և
ընդ միոյ վաթսուն.
և ընդ միոյ հար
իւր:
լթ Եւ ասէր ցնոսա:
միթէ գայցէ ճր
ագ զի ընդ գրուանաւ
դնիցեն. կամ ընդ
մահճաւք. ոչ ապա
քէն ի վերայ աշտ
անակի դնիցեն:
խ Զի ոչ է ինչ ի ծած
ուկ որ ոչ յայտնես
ցի. և ոչ եղև ինչ
գաղտնի. եթէ ոչ
ի յայտ գայցէ:
Եթէ որ ունիցի ակ
անջս լսելոյ. լուիցէ.
խա Եւ ասէր ցնոսա:
տեսանէք զինչ
լսէքդ. և յաւելցի
ձեզ որոց լսէքդ.
որով չափով չա
փէք. նովին չա
փեսցի ձեզ: բէ
խբ Որ ունիցի. տա
ցի նմա. և որ ոչն
ունիցի. և զոր ուն
ին. բարձցի ի նմ
անէ.
խգ Եւ ասէր. այս գկ
պէս է արքայ
ութիւն այ. որպէս
այր մի արկանիցէ
սերմանիս յերկիր

և ննջիցէ. և յառ-
նիցէ զցայգ և զ-
ցերեկ. և սերմանն
եզն բուսանիցին
և աճիցեն. և նա ոչ
գիտէ. թէ երկիրն
ինքնին բերէ զպտ
ուղ. նախ զխոտն
և ապա զհասկն.
ապա զցորեանն
ատոք ի հասկին։
Այլ յորժամ տացէ
զպտուղն. վաղվաղ
ակի առաքէ մանգ
աղ. զի հասեալ է
հունձք։
ԽԷ Եւ ասէր. ումնմ
անեցուցուք զարք
այութիւնն այ. կամ
որով առակաւ առ
ակեսցուք զնա։

որպէս հատն ման
անխոյ. որ յորժամ
սերմանիցի յերկրի.
փոքր ագոյն է քան
զամենայն սերման
ս որ են յերկրի. և
յորժամ սերմանիցի.
բուսանի և լինի մեծ
քան զամենայն բան
ջար։ և արձակէ ոս
տս մեծամեծս։ մին
չև բաւական լինել
ընդ հովանեաւ նորա
թռչնոց երկնից
բնակել։
ԽԸ Եւ այնպիսի առ
ակաւք խաւսէր
ընդ նոսա զբանն.
որպէս կարող լին
էին լսել։ և առանց
առակի ոչինչ խաւս

սէր ընդ նոսա։

ձգ Այց առանձինքն
աշակերտաց իւր
ոց մեկնեցեր զամե
նայն։

ւասեցնոմ

խէ յարութեան

ասէ իբրեւ ընդ եր
եկոյ լինէր։ եկայք
անցուք յայնկո
ղմն․ թողուն
զժողովուրդն․ և
առնուն զնա
նաւաւն հանդ
երձ․ և զայլ ևս
նաւսն որ էին
ընդ նմա․ և լին
էր մրրիկ մեծ հող
մոյ։ և զալիսն ի
նաւն զեղոյր․
մինչ գրեթէ լի

նաւն լինել․ և ինքն
ննջէր ի խելս նաւ
ին ի վերայ բարձի։
զարթուցանէին
զնա և ասէին․
վարդապետ․ ոչ՞
ինչ է քեզ փոյթ զի
կորնչիմք աստանօր։
Եւ զարթուցեալ
սաստեաց հողմոյն։
և ծովուն ասէ․ դա
դարեա․ կարկեաց։
Եւ դադարեաց
հողմն․ և եղև
խաղաղութիւն մեծ։
Եւ ասէ ցնոսա․
ընդէր այդպէս
վատասիրտք էք։
չև ևս ունիք հաւ ատս։
Եւ երկեան երկիւղ
մեծ։ և ասէին ցմիմ

եանս ։ Ո՞ ոք արդ
եօք իցէ սա · զի եւ
հողմ եւ ծով հնա
զանդ են սմա ։
Եւ եկին յայնկոյս
ծովուն յաշխար
հն գերգեսացւոց ։
Եւ ընդ ելանելն
նորա ի նաւէն
ան ։ պատահեաց
նմա այր մի ի գեր
եզմանացն զոր ու
նէր այս պիղծ ։ որ
ոյ եւ բնակութիւն
իւր ի գերեզմանս
էր ։ եւ ոչ շղթայ
իւք ոք եւս կարէր
կապել զնա ։ վն
բազում անգամ
ոտնկապաւք եւ
շղթայիւք կապեալ
էր ·
եւ խզեալ էր ի նմանէ
զշղթայսն ։ եւ
զոտնկապսն խոր
տակեալ ։ եւ ոչ ոք
կարէր պարտել
զնա ։ քանզի հան
ապազ զցայգ եւ
զցերեկ ի գերեզմ
անս եւ ի լերինս աղ
աղակէր · եւ կոծէր
զանձն իւր քարամբք ·
Եւ իբրեւ ետես զյս
ի հեռաստանէ · ըն
թացաւ եւ երկիր
եպագ նմա ։ աղ
աղակեաց ի ձայն
մեծ եւ ասէ ։ զի՞ կայ
իմ եւ քո յս որդի այ
բարձրելոյ ։ երդ
մնեցուցանեմ զքե
զ յած մի տանջեր
զիս ։

Քանզի ասէր ցնա·
ել այսպիղծդ ի մար
դոյ այտի·
Եւ հարցանէր
ցնա· Թէ զինչ
անուն է քո·
Եւ ասէ ցնա· լէ
գէոն անուն է իմ·
քանզի բազումք
եմք· Եւ աղաչէ
ին զնա յոյժ· զի մի
արտաքս հանցէ զնոսա
արտաքս քան զաշ
խարհն·
Եւ անդ էր առ լեր
ամբն երամակ մի
խոզից արածա
կան մեծ·
Աղաչէին զնա
ամենայն դևքն և
ասէին· առաքեա
զմեզ ի խոզսն· զի
մտցուք ի նոսա·
Եւ հրամայեաց նոցա·
Եւ ելին այս
քն պիղծ· մտին ի
խոզսն· եւ դիմեաց
երամակն ի դարէ
անտի ի ծովն· էին
իբրեւ երկու հազ
արք· եւ հեղձնուին
ի ծովուն·
Եւ խոզարածքն
փախեան· եւ պատ
մեցին ի քաղաքին
եւ յագարակս· եւ
ելին տեսանել զինչ
իցէ որ գործեցաւն·
Գան առ յս· եւ տես
անեն զդիւահարն
զի նստէր զգեցեալ
եւ զգաստացեալ որ

որ ունէր զլէգէոնն:
եւ երկեան·
Եւ պատմեցին նոցա
որոց տեսեալ էր
թէ զինչ եղեւ դիւա
հարին· եւ զինչ վն
գգ խոզիցն:
Եւ սկսան աղաչել
զնա· գնալ ի սահմ
անաց նոցա:
խը Եւ իբրեւ եմուտ
նա ի նաւն· աղաչ
էր զնա դիւահարն
զի ընդ նմա իցէ:
Եւ յս ոչ եթող զնա:
այլ ասէ ցնա· երթ ի
տուն քո առ ընտանիս
քո: եւ պատմեա
նոցա որ ինչ միանգ
ամ տր արար քեզ·
եւ ողորմեցաւ քեզ:

Եւ չոգաւ եւ սկսաւ
քարոզել ի դեկա
պաւլին զոր ինչ
արար նմա յս: եւ
ամենեքին զարմա
նային:
խթ Եւ իբրեւ անց
յս միւսանգամ
յայնկոյս. ժողով
եցան առ նա ժողով
ուրդ բազում: եւ էր
առ ծովեզերբն·
Եւ գայ մի ի ժող
ովրդապետացն
այր որոյ անուն
էր յայրոս· իբրեւ
ետես զնա· անկաւ
առ ոտս նորա· աղ
աչէր զնա յոյժ եւ ասէր·
թէ դուստր իմ որ
մերձ ի մահ է· զի եկ

եալ դնիցես նմա
ձեռն· որպէս զի
ապրեսցի եւ կեցցէ·
Եւ գնաց ընդ նմա·
եւ երթայր եւ ժողովուր
դ բազում զհետ
նորա· եւ նեղէին
զնա։ Եւ կին մի էր
ի տեռատեսութե
արեան զերկոտա
սան ամ· եւ յոյժ վշ
տացեալ ի բազում
բժշկաց· եւ ծախե
ալ զինչս իւր զա
մենայն եւ չէր ինչ
աւգտեալ· այլ
եւս առաւել զայրա
ցեալ։ Իբրեւ լուաւ
զՅսէ եկն ի մէջ ամբ
ոխին յետոյ եւ բու
ռն եհար զհանդ
երձէ նորա· քան
զի խորհէր ի մտի
թէ միայն մերձեց
այց ի հանդերձս
նորա փրկեցայց·
Եւ վաղվաղակի
ցամաքեցաւ աղբ
եր արեան նորա·
եւ գիտաց ի մարմ
ին իւր թէ բժշկեց
աւ ի տանջանացն·
Եւ անդէն վաղ
վաղակի գիտաց Յս
յանձն իւր զզաւր
ութիւնն որ ել ի նմ
անէ· դարձաւ յամ
բոխն ասէ· ո՞
մերձեցաւ ի հանդ
երձս իմ·
Եւ ասեն ցնա աշա
կերտքն· տեսանես

գդ զիամբողջն նեղէ
զքեզ. և ասաեմ թէ
ո՞ մերձեցաւ ի նա
նորերձանիմ ։
ուշորջ հայեր
տեսանել թէ ով
զայնասրար ։
ու կինն զարհուր
եալ և դողացեալ
վասն որոյ զաղտն
արար. քանզի զգիտ
էր զինչ եղև նմա ։
եկն անկաւ առաջի
նորա. և ասաց զա
մենայն իրսն ստու
գութեամբ ։
ու յասաէ ցնա ։
դուստր հաւատք
քո կեցուցին զքեզ.
երթ ի խաղաղութի.
և եղիջիր ողջ ի տանջ
ջանաց քոց ։

յնչ դեռ
նմագայն
խաւսեր. գան ոմ
անք ի ժողովրդա
պետէն և ասեն.
թէ դուստրն քո
մեռաւ. զի՞ ևս աշ
խատ առնես զվար
դապետդ ։
սկ յիս իբրև լու
աւ զբանն ասաց
եալ. ասէ ցժողով
րդապետն. մի եր
կնչիր. բայց միայն
հաւատաս ։
ոչ զոք եթող
ընդ ինքեան ։
բայց միայն զպետ
րոս. և զյակոբոս.
և զյովհաննէս
զեղբայր յակոբայ ։

62

Գայ ի տուն ժող
ովրդապետին և
տեսանէ ամբոխ
յոյժ. և լալականս
և աղաղակս յոյժ։ և
մտեալ ի ներքս ասէ
ցնոսա. զի՞ խռով
եալ էք և լայք. ման
ուկն ոչ է մեռեալ.
այլ ննջէ։
Եւ ծաղր առնէին
զնա. և նորա հան
եալ արտաքս զա
մենեսեան. և առն
ու ընդ իւր զհայր.
մանկանն և զմայր. ծ
և զնոսա որ ընդ նմ
այն էին. և մտանէ
ուր դնէր մանուկն.
և կալեալ զձեռանէ
մանկանն. ասէ ցնա։

տաղիթայ. կումի։
որ թարգմանի.
աղջիկ դու քեզ աս
եմ. արի։
Եւ վաղվաղակի
յարեաւ աղջիկն.
և գնայր. քանզի էր
ամաց երկոտասա
նից. և զար
մացան մեծաւ զար
մանալեօք. և պա
տուիրեաց նոցա
յոյժ. զի մի ոք գիտ
ասցէ զայն. և ասաց
տալ նմա ուտել։
ւ ել անտի գե
եկն ի գաւառ
իւր. և երթային զհե
տ նորա աշակերտ
քն իւր։ Եւ եղև ի
շաբաթուն. սկսաւ

ուսուցանել ի ժող
ովրդեանն ։
Եւ բազումք իբրեւ
լսէին զարմանային
ընդ վարդապետ
ութիւն նորա եւ
ասէին․ ուստի՞ է
սմա այս․ կամ զի՞նչ
է իմաստութիւնս
որ տուեալ է սմա։
զի զաւրութիւնք
այսպիսիք ի ձեռ
աց սորա լինիցին։
ոչ սա՞ է մանուկն հիւ
ԳԶ սանն եւ որդին մար ԺԵ
իամ այս․ եղբայր
յակոբայ եւ յովսեա
եւ յուդայի․ եւ սիմովնի
եւ չիցեն քորքն նորա
աստ առ մեզ ։
Ժա Եւ գայթագղէին ի
նա ։

Եւ ասէ ցնոսա յս։
ոչ է մարգարէ ան
արգ բայց եթէ ի
գաւառի իւրում․
եւ յազգատոհմի․
եւ ի տան իւրում ։
Եւ ոչ կարէր անդ
եւ ոչ մի ինչ զաւրու
թիւն առնել․ բայց
սակաւ հիւանդաց
ձեռն եդեալ բժշկէր
զնոսա ։ Եւ զարմ
անայր ընդ անհաւ
ատութեան նոցա ։
Եւ շրջէր շուրջ
զգաւառաւն
եւ ուսուցանէր ։
Եւ կոչեաց առ ինքն
զերկոտասանսն․
եւ սկսաւ առաքել
զնոսա երկուս երկուս

Եւ ետ նոցա իշխ
անութիւն ի վերա
այսոց պղծոց ։
ծդ Եւ պատուիրեաց
նոցա. զի մի ինչ բա
րձցեն ի ճանապարհ.
բայց միայն գաւա
զան. մի պարկ. մի
հաց. մի պղինձ ի
գաւտիս. այլ ագ
անել հողաթափս.
և մի զգենուցուք
ասէ երկուս պարե
գաւտս ։
ծե Եւ ասէր ցնոսա.
յոր տուն մտանից
էք անդէն աւթև
վանս կալջիք մինչև
ելանիցէք անտի.
ծզ Եւ որոց ոչ ընկալցին
զձեզ. և ոչ լուիցեն ձեզ.

յորժամ ելանիցէք
անտի. թաւթափես
ջիք զփոշի ոտից ձեր
ոց ի վկայութիւն նոցա։
ծէ Եւ ելեալ քարոզէ
ին զի ապաշխարես
ցեն։ Եւ դևս բազումս
հանէին. և աւծան
էին իւղով զբազում
հիւանդս. և բժշկէ
ին զնոսա։
ծը Եւ լուաւ արքայ
Հերովդէս։
քանզի յայտնի եղև
անուն նորա. և
ասէր. եթէ Յովհաննէս
մկրտիչ յարեաւ ի
մեռելոց. և վասն այնո
րիկ զաւրութիւնք
լինին նովաւ։
ծթ Այլք ասէին թէ

եղիայն է ։ եւ այլքն
թէ մարգարէ է ։
կամ թէ իբրեւ զմի
ի մարգարէից ։

Ի բրեւ լուաւ հեր
ովդէս ասէ · զորոյ
ես զգլուխն հատի
զյովհաննու · ասէ ·
նա յարեաւ ի մեռելոց

ծթ Զ ի ինքն հերովդ
էս առաքեաց կալ
աւ զյովհաննէս ։
եւ կապեաց զնա եւ
եդ ի բանտի վասն
հերովդիայ կնոջ
փիլիպպոսի եղբ
աւր իւրոյ ։ զի զնա
կին արար զնա ։

կ Ք անզի ասէր յով
հաննէս ցհերովդէս ·
թէ ոչ է արժան քեզ
ունել զկին եղբաւր քո ։

Ե ւ հերովդիայ
ոխացեալ ունէր ընդ
նմա ։ եւ կամէր սպ
անանել զնա ։ եւ
ոչ կարէր ։

Զ ի հերովդէս եր
կնչէր ի յովհաննէ ·
քանզի գիտէր զնա
այր արդար եւ սուրբ ։
եւ պահէր զնա ։ եւ
լուեալ ի նմանէ
բազում ինչ առնէր ·
եւ քաղցրութեամբ
լսէր նմա ։

Ի բրեւ աւր մի լին
էր պարապոյ ։ յոր
ժամ ընթրիս տայր
հերովդէս յաւուր
ծննդոց իւրոց
նախարարաց իւրոց

և հազարապետ
աց. և մեծամեծ
աց գաղիլեացւոց.
և ի մտանել դստ
երն հերովդիա. և
ի կաքաւել. հաճ
ոյ եղև հերովդի
և բազմականացն:
Ասէ թագաւորն
ցաղջիկն. խնդր
եա յինէն զոր ինչ
կամիս և տաց քեզ:
Եւ երդուաւ նմա
բազում անգամ.
թէ զոր ինչ և խնդր
եսցես դու յինէն.
տաց քեզ մինչև
ցկէս թագաւորու
թեան իմոյ :
Նա ելեալ ասէ
ցմայր իւր. զինչ
խնդրեցից: և նա
ասէ զգլուխն յովհ
աննու մկրտչի
Եւ մտեալ անդ
էն փութանակի
առ թագաւորն. ասէ
կամիմ զի այժմ տա
ցես ինձ վաղվաղ
ակի ի սկտեղ
զգլուխն յովհան
նու մկրտչի .
Եւ տրտմեցաւ յոյժ
թագաւորն. այլ վասն
երդմանցն և բազմ
ականացն. ոչ կա
մեցաւ անարգել զնա:
Եւ առաքեաց վաղ
վաղակի թագաւ
որն դահիճ. և հրա
մայեաց բերել զգլուխն
նորա: Եւ նա գնա

գլխատեաց զնա
ի բանտին. եւ եբեր
զգլուխն նորա ի սկտ
եղբ. եւ ետ ցաղջիկն.
եւ աղջիկն տարեալ
ետ մաւր իւրում.
Իբրեւ լուան աշա
կերտքն նորա, եկ
ին բարձին զմարմ
ինն. եւ եդին ի գեր
եզմանի.

Ժողովեցան
առաքեալքն
առ յս̄. եւ պատմեց
ին նմա զամենայն
ինչ գործ արարին. եւ
զոր ուսուցին.
կէ Եւ ասէ ցնոսա յս̄.
եկայք դուք առան
ձինն յանապատ
տեղի. եւ հանգիջիք
սակաւ մի.

Զի էին բազումք
որ երթային եւ գայ
ին, եւ հանգամանս
չժամանէին ուտել:
կզ Եւ գնացին նա
ւու յանապատ տե
ղի առանձինն.
Եւ տեսին զնոսա
զի երթային. եւ
ծանեան բազումք եւ
հետի յամենայն
քաղաքաց խուռն
ընթանային անդր.
եւ մերձ եկին առ նա:
Եւ ելեալ ետես
ամբոխ բազում. եւ
գթացաւ ի նոսա.
զի էին իբրեւ ոչխարք
որոց ոչ իցէ հովիւ.
Եւ սկսաւ ուսուց
անել զնոսա յոյժ.

ղէ Ե՛ւ իբրև բազում
ժամ եղև. մատուց
եալ աշակերտքն առ նա աս
էին. տեղիս անապատ է.
մինչդեռ աւուր կայ.
արձակեա զժողովուր
դդ. զի երթիցեն շուր
ջ յագարակս և ի գե
օղս. գնեսցեն իւրեա
նց զինչ ուտիցեն. զի
աստ ինչ ոչ ունին ուտել:
Նա պատասխանի ետ
և ասէ ցնոսա. դուք
տուք դոցա ուտել:
Ասեն ցնա երթից
ուք գնեսցուք երկեր
իւր դահեկանի հաց,
և տացուք դոցա ուտել:
Նա ասէ ցնոսա. քանի՞
նկանակ ունիք. երթ
այք տեսէք:
Իբրև գիտացին աս

են ցնա. հինգ. և երկ
ուս ձկունս:
Եւ հրամայեաց նոցա
բազմել երախանս եր
ախանս ի վերայ դալ
ար խոտոյ:
Եւ բազմեցան դասք
դասք ըստ հարիւր և ըստ
յիսուն: Եւ առեալ
զհինգ նկանակն և
զերկուս ձկունսն, հայեց
աւ յերկինս. աւրհնեաց.
մանրեաց զնկանակսն.
և ետ ցաշակերտսն
զի արկցեն նոցա. և
զերկուս ձկունսն բա
շխեաց ամենեցուն:
Կերան և յագեցան. և
բարձին զնշխարսն
երկոտասան սակառի
լի. և ի ձկանցն անտի:
Եւ էին որք կերանն իբրև
արք հինգ հազարք:

կե

Ի նոյն ժա
մայն ծնեալեաց

դբ զաշակերտսն մտանել
ի նաւ. եւ յառաջ
ագոյն քան զնա եր
թալ յայնկոյս ի բե
թսայիդա. մինչ
ինքն զժողովուրդսն
արձակիցէ.
կզ Եւ հրաժարեալ
ի նոցանէ. ել ի լե
առն կալ յաղօթս.
կէ Եւ իբրեւ երեկոյ
եղեւ. էր նաւն ի մէջ
ծովուն. եւ ինքն ի
ցամաքի:
Եւ ետես զնոսա
հողմակոծեալս ի
վարելն. զի էր հողմն
ընդդէմ նոցա. եւ
զչորրորդ պահու
գիշերոյն գայ առ
նոսա գնալով ի
վերայ ծովուն. եւ
կամէր զանց առ
նել առ նոքաւք:
Նոքա իբրեւ տե
սին զի գնայր ի
վերայ ծովուն.
եւ համարեցան
թէ առ աչ
աւք ինչ լինիցի:
եւ աղաղակեցին բար
ձր. քանզի ամե
նեքեան տեսին
զնա եւ խռովեցան.
Եւ նա անդէն
վաղվաղակի
խաւսեցաւ ընդ
նոսա եւ ասէ. քա
ջալերեցարուք. ես
եմ. մի երկնչիք.

կէ Եւ ել ի նաւն առ
նոսա. եւ դադար-
եաց հողմն. եւ առ-
աւել եւս յիմարեալ
էին ի միտս իւրե-
անց եւ զարմանային
էին յոյժ. քանզի ոչ ի
վերայ հացին ոչ իմ-
ացան. զի էր սիրտ
նոցա թմբրեալ:
Եւ իբրեւ անցին
յայնկոյս. եկին
յերկիրն գենեսարեթ:
կթ Եւ իբրեւ ելին ի
նաւէն անդէն. իսկ
եւ իսկ ծանեան զնա
արք տեղւոյն այն
որիկ. եւ ընթաց
եալ այսր անդր
ընդ ամենայն գաւ-
առն սկսան մահ-

ճաւք բերել զհիւ-
անդս ուր լսէին թէ
անդ իցէ:
Եւ ուր եւ մտանէր
ի գեաւղս. կամ ի
քաղաքս. կամ յա-
գարակս. ի հրա-
պարակս դնէին
զախտաժետս. եւ
աղաչէին զնա. զի
գոնէ ի քղանցս հա-
նդերձից նորա մեր-
ձեսցեն. եւ որ
միանգամ մերձեց-
անն. փրկեցան:
հ Եւ ժողովեց
ան առ նա
փարիսեցիքն. եւ
ոմանք ի դպրացն
որ եկեալ էին յեմէ.
եւ տեսեալ զոմանս

յաշակերտացն
նր զի խառնակ
ձեռաւք այսինքն
անլուայ հացն
ուտէին. բամբասէին։
Զի փարիսեցիքն
և ամենայն հրեայք
եթէ ոչ բռնալիր
լուանան զձեռս
հաց ոչ ուտեն։
քանզի ունին զաւ-
անդութիւն ծերոցն։
Եւ ի հրապարակէ
մինչ եթէ ոչ լուան
մկրտեսցին, ոչ ուտեն։
Եւ այլ ինչ բազում
զոր ընկալան ունել
են. մկրտութիւնս
բաժակաց. և ստ-
ովնաց. և պղնձ-
եաց. և մահճաց։

հա Ապա հարցան
էին զնա փարիսեցի
քն և դպիրք։ Թէ
ընդէ՞ր աշակերտքն
քո ոչ գնան ըստ աւ-
անդութեան ծերոցն։
այլ խառնակ ձեռ-
աւք հաց ուտեն։
Նա պատասխա
նի ետ և ասէ ցնոսա.
Թէ բարւոք մարգ
արէացաւ Եսայի
վասն ձեր կեղծաւ-
որաց. որպէս ասաց.
, Ժողովուրդս այս շր
, թամբք մեծարեն զիս.
, և սիրտք նոցա հեռ
, ացեալ է ի բացեայ են
, յինէն. զուր պաշտ
, են զիս. ուսուցան
, են վարդապետութիւնս

• զմարդկան պատա
• ու իր եալս ։
Թողեալ զպատա
ու իրանն այ․ ուն
եք զմարդկան ա
ւանդութիւն ։
Եւ ասէ ցնոսա․
բարւոք խոտէք
զպատուիրանն
այ․ զի զձեր ա
ւանդութիւնսն
հաստատեցէք․
Զի մովսէս ասաց
պատուեա զհայր
քո եւ զմայր․ եւ որ
չարս խաւսեսցէ
զհաւրէ կամ զմաւր
մահու վախճանե
սցի ։ Եւ դուք
ասէք․ եթէ ասեսցէ
ոք ց հայր կամ ցմայր․

կորբան․ որ է պա
տարագ զոր յինէն
աւգտեսցիս․ եւ ոչ
եւս տայք թոյլ նմա
չառնել ինչ հաւրն
կամ մաւրն․ եւ անար
գէք զբանն այ ձեր
ով աւանդութն
զոր աւանդեցէք ։
եւ բազում ինչ այլ
որ այսմ նմանն է
առնէք ։
Եւ կոչեալ առ ինքն
զամենայն ժող
ովուրդն ասէ ցնո ա ։
լուարուք ինձ ա
մենեքեան․ եւ ի
մացարուք ․ ոչինչ
արտաքոյ է ի մարդ
մտեալ․ եթէ կար
իցէ պղծել զնա․

այլ որ ելանէ ի նմ-
անէ այն է որ պղծէ
զմարդն : որ ունիցի
ականջս լսելոյ ·
լուիցէ :

ԴՂ ՀԷ

ԵՒ ԻԲՐԵՒ ԵՄ
ՈՒՏ Ի ՏՈՒՆ

յամբոխէ անտի ·
հարցանէին զնա
աշակերտքն վասն
առակին :

Եւ ասէ ցնոսա :
այդպէս և դուք ան-
միտք էք · ոչ իման-
այք : եթէ ամէն
այն որ արտաքուստ
ի ներքս մտանէ ի
մարդ · ոչ կարէ զնա
պղծել : զի ոչ
եթէ ի սիրտ նորա
մտանէ · այլ յորով-

այն · և արտաքս ե-
լանէ · և սրբէ զա-
մենայն կերակուր-
սն :

Եւ ասէր · թէ
որ ինչ ի մարդոյն
ելանէ · այն պղծէ զմարդ :
զի ի ներքուստ ի սր-
տէ մարդկան խոր-
հուրդք չարութե-
անն · շնութիւնք :
պոռնկութիւնք :
գողութիւնք : սպ-
անութիւնք · ագա-
հութիւնք : չարու-
թիւնք · նենգութիւնք :
գիջութիւն · չարա-
կնութիւն · հայհոյ-
ութիւն · ամբարտ-
աւանութիւն · ան-
զգամութիւն · այս
ամենայն չարիքս

ներքուստ ելանեն · ծգ
և պղծեն զմարդ։
Ե. ւ անտի յարու
ցեալ եկն ի սահմ
անս տիւրոսի և
սիդոնի. և մտ
եալ ի տուն, ոչ
ումեք կամէր յայ
տնել։ Ե. ւ ոչ կար
աց ծածկել. լու
եալ կին մի զնմա
նէ. որոյ դուստրն
ներեալ էր յայսոյ
պղծոյ. եկեալ անկ
աւ առ ոտս նորա.
և կին էր հեթան
ոս. փի ւնիկեա
ցի յազգէ. և աղ
աչէր զնա. զի զդև
հանցէ ի դստերէ ծդ
նորա ։

Ե. ւ յիսուս ասէ ցնա։
Թոյլ տուր. նախ
յագեսցին մանկու
նք. զի ոչ է բարւոք
առնուլ զհաց ման
կանց. և արկանել
շանց։ Ե. ա պատ
ասխանի ետ և ասէ։
տր. և շունք ի փշր
անաց սեղանոյ մա
նկանցն կերակրին։
Ե. ւ ասէ ցնա. վն
այդր բանի. երթ.
ել դև ի դստերէն
քումմէ։ Գ նացի
տուն իւր և եգիտ
ելեալ զդևն. և
զդուստրն զի անկ
եալ կայր ի մահիճս։
[illegible] դէ
[illegible]

մանացն տիւրոսի
և ընդ սիդոնի. և եկն
ի ծովեզրն գալիլէ
ացւոց. ի մէջ սահ
մանացն դեկա
պաւլեա ։
Եւ բերին առաջի
նորա խուլ մի և համր.
և աղաչէին զնա զի ձեռն
դիցէ ի վերայ նորա.
Եւ առեալ զնա
մեկուսի յամբոխէն
անտի. արկ զմատ
ունս իւր ընդ ակա
նջս նորա. և թքեալ
անդր. և կալաւ
զլեզուէ նորա.
հայեցաւ յերկինս.
դղ յոգւոց եհան և ասէ.
եփփաթայ. որ է
բացիր ։

Եւ նոյնժամայն
բացան լսելիքն նորա.
և լուծան կապանք
լեզուի նորա. և
խօսէր ուղիղ.
Եւ պատուիրեաց
նոցա զի մի ումեք
ասասցեն.
հե Եւ որչափ նա
պատուիրէր նոցա,
նոքա առաւել
քարոզէին. և ևս
քան զևս զարմ
անային և ասէին.
նզ Զամենայն ինչ
բարւոք գործեաց
նա. զի խլից լսել
տայր. և համրոց
խօսել.
աւուրսն
յայնոսիկ

դարձեալ. ժողով
ուրդ բազում էր:
և ինչ ոչ ունէին
ուտել. կոչեաց
զաշակերտսն իւր
և ասէ ցնոսա. գթ
ամ ես ի վերայ ժող
ովրդեանս. զի
ահա երեք աւուրք
են մինչ առ իս են.
և ոչ ունին զինչ
ուտիցեն. և եթէ
արձակեմ զդոսա
նաւթիս ի տունս
իւրեանց. նքթից
են ի ճանապարհի:
զի ոմանք ի դոցանէ
ի հեռաստանէ
եկեալ են:
Պատասխանի
ետուն նմա աշա
կերտքն նորա. ուս
տի կարես յագե
ցուցանել զդոսա
հացիւ յանապա
տի աստ.
Եւ հարցանէր զնո
սա. քանի նկ
անակ հաց ունիք:
և նոքա ասեն. եւթն:
Եւ հրամայեաց
ժողովրդեանն բա
զմել ի վերայ երկրի:
և առեալ զեւթն
նկանակն. գոհաց
աւ. եբեկ. և տայր
ցաշակերտսն զի ար
կցեն. և արկին առ
աջի ժողովրդեանն.
և ձկունս սակաւ
ունէին. և զայն և
աւրհնեաց. և հրամայ
եաց արկանել:

[Կ]երան եւ յագե-
ցան եւ բարձին զը-
նշխարս կոտորոցն
եւ թն զամբիւղ:
[Ե]ւ էին որք կերանն
իբրեւ չորք հազարք.
եւ արձակեաց զնոսա:
դէ ւ նոյնժամ
այն մտեալ ի
նաւ հանդերձ աշա-
կերտօքն. եկն ի
սահմանս դաղմա-
նութեա:
հէ [Ե]լին փարիսեցիքն,
եւ սկսան վիճել ընդ
նմա. եւ խնդրէին
ի նմանէ նշան յեր-
կնից փորձելով զնա:
հը [Ե]ւ հառաչեաց յոգի
իւր եւ ասէ. զի՞ է
զի ազգս այս նշան
խնդրէ. ամէն ասեմ ձեզ. թէ տացի
նշան ազգիս այսմիկ:
[Ե]ւ թողեալ զնոսա:
դարձեալ եմուտ ի
նաւ եւ գնաց յայնկոյս:
[Ե]ւ մոռացան հաց
բառնալ. բայց մի
այն մի նկանակ ու
նէին ընդ իւրեանս:
հթ [Ե]ւ պատուիրէր
նոցա եւ ասէր. զգո
յշ լերուք ի խմոր
ոյ փարիսեցւոց, եւ ի խմորոյ
հերովդիանոսաց:
ձ [Ե]ւ խորհէին ընդ
միմեանս եւ ասէին.
թէ զի հաց ոչ ունի
մք: [Գ]իտացեալ յս
ասէ ցնոսա. զի՞

խորհիք ի միտս
ձեր թերահաւա
տք թէ հաց ոչ ունիք:
տակաւին ոչ իմա
նայք և ոչ յիշէք:
ապշութիւն ունի
զմիտս ձեր: աչք
գոն և ոչ տեսանէք:
ականջք են և ոչ լս
էք: և ոչ իմանայք
տակաւին. և ոչ
յիշէք: յորժամ
զհինգ նկանակն
ի հինգ հազարսն.
և քանի սակառի
բարձէք զկոտոր
ոցն: Եւ նոքա աս
են ցնա. երկոտա
սան: Եւ յորժամ
զեւթն նկանակն
ի չորս հազարսն:

և քանի զամբիղ
լի բարձէք զկոտոր ոցն:
Եւ նոքա ասեն. եւթն: ցն
Եւ ասէ ցնոսա.
իսկ զիա՞րդ ոչ իմանա
յք: Գան ի բեթհա
իդայ: Եւ ածեն առ
առ նորա կոյր մի. և
աղաչէին զնա զի մե
րձեսցի ի նա:
Եւ առեալ զձեռա
նէ կուրին. եհան
արտաքոյ շինին.
եթուք յաչս նորա
և ձեռն եդ ի վերա
նորա: և հարցան
էր ցնա թէ տեսա
նիցէ ինչ: Հայեա
ւ ասէր. տեսանեմ
զմարդիկս զի շրջին
իբրև զծառս:

[Դ]արձեալ եդ ձեռս
ի վերայ աչաց նորա ·
եւ բացաւ եւ տեսանէր ։
ողջացաւ եւ տեսա
նէր համարձակ զա
մենայն ։
[Ա]րձակեաց զնա
ի տուն իւր եւ ասէ ։
ի շէնն մի մտանից
ես · այլ երթ ի տուն
քո · եւ յորժամ ի
շէնն մտանիցես ·
մի ումեք ասիցես
ի շինին ։
ԵԿ ձբ Եւ ել յիսուս աշա
կերտաւքն
հանդերձ ի շէնս
կեսարեա փիլիպպ
եա ։ [Ե]ւ ի ճանապ
արհին հարցանէ
ր ցաշակերտսն եւ
ասէր ։ զո՞ ոք ասէք
ասեն զինէն մար
դիկ թէ իցեմ ։
[Ն]ոքա ետուն պա
տասխանի եւ ասեն ։
զ յոհաննէս մկ
րտիչ · եւ այլք զեղ
իայ ։ եւ այլք զմի
ոք ի մարգարէից
անտի ։
[Ա]սէ ցնոսա ։ իսկ
դուք զո՞ ոք ասէք
ասէք զինէն թէ իցեմ
ձգ Պատասխանի
ետ պետրոս եւ ասէ
ցնա ։ դու ես քսն ։
[Ե]ւ սաստեաց ի
նոսա զի ումեք
մի ասիցեն զնմանէ ։
[Ե]ւ սկսաւ ուսու
ցանել զնոսա ։ թէ

պարտ է որդւոյ
մարդոյ բազում
չարչարանս ընդ-
ունել. և անարգել
յերիցանց. և ի
քահանայապետ
ից և ի դպրաց. և
մեռանել. կյետ երից
աւուրց յառնել։
Եւ համարձակ
զբանն խաւսէր։
ճը Եւ առեալ զնա
մեկուսի պետրոսի.
սկսաւ սաստել նմա։
Եւ նա դարձա
ւ ետես զաշակերտսն.
սաստեաց պետրո
սի և ասէ. երթ յետս
իմ սատանայ. զի
ոչ խորհիս դու զայն,
Այլ զմարդկան։

ճէ Եւ կոչեցեալ առ
ինքն զժողովուրդն
աշակերտաւքն
հանդերձ ասէ ցնո
սա. եթէ ոք կամի
գալ զկնի իմ. ուր
ասցի զանձն իւր.
և բարձցէ զխաչ
իւր և եկեսցէ զկնի իմ։
Զի որ կամիցի
ապրեցուցանել
զանձն իւր կորու
սցէ զնա. Եւ որ
կորուսցէ զանձն
իւր վասն աւետ
արանին ապրեց
ուսցէ զնա.
Զինչ աւգուտ է
մարդոյ եթէ զաշ
արհս ամենայն
շահեսցի. և զան

ձն իւր տուժեսցի։
քանզի զինչ տացէ
մարդ փոխանակ
անձին իւրոյ ։
ձզ Որ ոք զամօթ
համարեսցի զիս և
զբանս իմ ի շնաց
ող և մեղաւոր ազ
գիս յայսմիկ։ Եւ որ
դի մարդոյ զամ
օթ համարեսցէ զնա.
յորժամ եկեսցէ
փառօք Հօր իւր
ոյ և հրեշտակաց սրբոց։
ձէ Եւ ասէ ցնոսա ։
ամէն ասեմ ձեզ.
զի են ոմանք ի սոցա
նէ որ աստ կան.
որք մի ճաշակեսց
են զմահ մինչ տե
սցեն զարքայութի

այ եկեալ զաւրութբ։
Եւ յետ վեց աւուր
առնու ընդ իւր յս
զպետրոս և զյակ
ովբոս. և զյովհան
նէս. և հանէ զնոսա
ի լեառն մի բարձր
առանձինն. և
յայլակերպեցաւ
առաջի նոցա. և
ձորձք նորա եղեն
փայլուն սպիտակ
յոյժ. որպէս թա
փիչք երկրի ոչ
[illegible] այնպ
էս սպիտակացուց
անել։ Եւ երևեց
աւ նոցա. եղիա
մովսեսիւ հանդերձ.
և խաւսէին ընդ յի։
Պատասխանի ետ

պետրոս և ասէ ցյս:
ռաբբի. բարւոք է
մեզ աստ լինել: և
արասցուք երիս տ
աղաւարս: մի
քեզ. և մի մովսէսի.
և մի եղիայի: քան
զի ոչ գիտէր զինչ
խօսէր: զի զար ԾԸ
հուրեալ էին:
Եւ եղև ամպ մի
հովանի ի վերայ նոցա:
այն եղև յամպոյն
անտի և ասէ: դա է ԾԹ
որդի իմ սիրելի: դմա
լուարուք:
Եւ յանկարծակի
հայեցեալ այսր ան
դր: ոչ ևս զոք ուրեք
տեսին. բայց միայն
զյս ընդ իւրեանս:

Եւ մինչդեռ իջան
էին ի լեռնէ անտի.
պատուիրեաց նո
ցա զի մի ումեք պա
տմեսցեն զոր տես
ինն: բայց յորժամ
որդի մարդոյ ի
մեռելոց յարիցէ:
Եւ նոքա զբանն ի
մտի ունէին: և
խնդրէին ընդ միմ
եանս. թէ զինչ իցէ.
ի մեռելոցն յառնել:
Եւ հարցին զնա և
ասեն. զինչ է այն
զոր դպիրքն ասեն
եթէ նախ եղիայի
պարտ է գալ:
Եւ պատասխանի
ետ նոցա և ասէ. եղիա
նախ եկեալ յարդար

եսցէ զամենայն ։
Եւ զիա՞րդ գրեալ է
զորդւոյ մարդոյ ։
զի բազում ինչ չար
չարեսցի և անարգ
անեսցի ։
Այլ և ասեմ ձեզ ։ ղ̅ու̅
Եղիա եկն և
արարին ընդ նմա
զինչ և կամեցան ։
որպէս և գրեալ է
վասն նորա ։

ԵԲ ղ̅

ւ Եկեալ առ

աշակերտսն ․
տեսին ամբոխս շու
րջ զնոքաւք ․ և զդպ
իրսն զի վիճէին
ընդ նոսա ։
Ե ւ վաղվաղակի
ամենայն ժողովու
րդն իբրև տեսին
զնա զարմացան ։
և ընդ առաջ ընթ
ացեալ ողջոյն տայ
ին նմա ։
Ե ւ եհարց զնոսա ․
Թէ զինչ վիճէիք ընդ
նոսա ։ Պ ատասխա
նի ետ մի ոմն ի ժող
ովրդենէն և ասէ ․
վարդապետ ածի
զորդի իմ առ քեզ զոր
ունի այս համր ․ և
ուր հասանէ ․ զար
կուցանէ զնա և փր
փրի և կրճտէ զա
տամունս իւր ․ և ցա
մաքի ․ և ասացի
ց աշակերտսն քո զի
հանցեն ․ և ոչ կար
ացին հանել զնա ։
Պ ատասխանի ետ

նոցա եւ ասէ։ ո՜վ
ազգ անհաւատ։
մինչեւ յե՞րբ իցեմ
առ ձեզ։ մինչեւ ցե՞րբ
անսայցեմ ձեզ։
ածէ՛ք զնա առ իս։
Եւ ածին զնա առ նա։
Իբրեւ ետես զնա
այսն։ վաղվաղակի
շարժեաց զնա։ եւ
անկեալ յերկիր
թաւալէր եւ փրփրէր
այր։ Եւ հարցանէ ցհա
յր նորա եւ ասէ։ քա
նի՞ ժամանակք են
յորմէ հետէ այդ
եղեւ դմա։
Եւ նա ասէ ի ման
կութենէ։ բազում
անգամ ի հուր ար
կանէ զդա եւ ի ջուր.
զի կորուսցէ։ այլ
թէ կարող ինչ ես
օգնեա մեզ տէր
գթացեալ ի վերայ մեր։
Եւ յիսուս ասէ ցնա։
ասացեր թէ կար
ող ես։ ամենայն
ինչ հնարաւոր է այնմ
որ հաւատայն։
Եւ վաղվաղակի
աղաղակեաց հայր
մանկանն եւ
ասէ։ հաւատամ
օգնեա անհաւ
ատութեան իմոյ։
Իբրեւ ետես յիսուս թէ
կուտի ժողովուրդ
ն ի վերայ։ սաստ
եաց այսոյն եւ ասէ,
համր եւ խուլ այս.
ես տամ քեզ հրաման.

ել ի դմանէ. և
այլևս մի՛ մտան
իցես ի դա.
ղբ Եւ աղաղակեաց
և յոյժ լլկեաց
զնա և ել. և եղև
պատանին իբրև
զմեռեալ. մինչև
բազմաց իսկ ասել.
թէ մեռաւ.
Եւ յի՛ս կալաւ զձե
ռանէ նորա. յար
ոյց զնա և կանգնեցաւ:
Եւ իբրև եմուտ
նա ի տուն. աշակե
րտքն առանձինն
հարցին զնա. մեք
ընդէ՞ր ոչ կարացաք
հանել զնա:
Եւ ասէ ցնոսա.
այդ ազգ ո՛չ իւ իք
ելանէ եթէ ոչ աղօ
թիւք և պահօք:

եգ

ղգ Եւ անտի ել
եալ անցանէ
ին առ գալիլեացւովք:
և ոչ կամէր եթէ
ոք գիտասցէ. քան
զի ուսուցանէր զաշ
ակերտսն իւր. և
ասէր ցնոսա, թէ
որդի մարդոյ մա
տնեսցի ի ձեռս
մարդկան. և սպ
անցեն զնա. և իբրև
սպանցի. յերիր աւ
ուր յառնէ:
Եւ նոքա ոչ գիտէ
ին զբանն. և երկն
չէին հարցանել զնա:
ղդ Եկին ի կափառնա
ում. և իբրև եմուտ ի

տուն հարցանէր
զնոսա. զի՞նչ վիճ
էիք զճանապարհ
այն ընդ միմեանս.
Եւ նոքա լռութիւն ունէին.
ՂԵ Քանզի ընդ միմ
եանս վիճեցին ի ճան
ապարհին թէ ով
մեծ իցէ.
Եւ իբրեւ նստաւ
կոչեաց զերկոտասա
նսն. եւ ասէ ցնոսա.
Եթէ ոք կամի առա
ջին լինել. եղիցի ա
մենեցուն կրտսեր.
եւ ամենեցուն պաշտ
աւն եայ.
Եւ առեալ մանուկ
մի կացոյց ի մէջ նոցա
եւ ընկալեալ զնա ի
գիրկս իւր. ասէ ցնոսա.

որ միանգամ յայս
պիսի մանկտոյ ընկ
ալցի յանուն իմ.
զիս ընդունի.
ՂԶ Եւ որ զիս ընդուն
իցի. ոչ զիս ընդունի
այլ զայն որ առաք
եացն զիս.
ՂԷ Պատասխանի ետ
նմա յովհաննէս եւ
ասէ. վարդապետ.
տեսաք զոմն զի
յանուն քո դեւս հան
էր եւ զմեր կնի ոչ շրջ
էր. եւ արգելաք զնա.
Եւ նա ասէ մի արգ
ելուք զնա. զի ոչ ոք է
որ արասցէ զաւրութիւն
յանուն իմ. եւ կար
իցէ հայհոյել զիս.
զի որ ոչ է ընդ մեզ հակ

առաւել ի մեր կողմէ։
ղը Եւ որ ըմպեցուսցէ
ձեզ ջուր բաժակա
ւ յանուն այսր, թէ
դուք Քի էք. ամէն
ասեմ ձեզ. մի կոր
ուսցէ զվարձս իւր։
ղթ Եւ որ գայթակղ
եցուսցէ զմի ի փոքր
կանցս ո. ր. հաւ. ա
տան յիս. լաւ էր նմա
առաւել, եթէ արկ
եալ էր ընդ պարան
ոց նորա երկանք իշ
ոյ, և ընկեցեալ ի ծով։
ճ Եւ եթէ գայթագ
ղեցուսցէ զքեզ ձեռն
քո. հատ ընկեա՛ ի
քէն. զի լաւ իցէ քեզ.
խեղ ի կեանսն յաւ
իտենից մտանել,

քան երկուս ձեռս
ունել և երթալ ի
գեհեն ի հուրն ան
ճա շէջ։ Եւ եթէ ոտն
քո գայթակղեցու
ցանէ զքեզ. հատ
ընկեա՛ զնա ի քէն.
լաւ իցէ քեզ կաղ ի
կեանսն յաւիտենից
մտանել. քան երկ
ուս ոտս ունել և ար
կանել ի գեհեն։
Եւ եթէ ական քո
գայթակղեցուսցէ
զքեզ. հա՛ն զնա ի բաց.
լա՛ւ իցէ քեզ միակա
կամբ մտանել յարք
այութիւնն այ։ քան
երկուս աչս ունել և
անկանել ի գեհեն։
Ուր որդն նոցա ոչ

մեռանի · և հուրն
ոչ շիջանի · զի ամ
ենայն ինչ հրով
աղիցի :
ծբ Բարւոք է աղ · ապա եթէ
աղն անհամեսցի ·
իւ՞ համեմեսցի :
Ունիջիք յանձինս ձեր
աղն · և խաղաղու
թիւն արարէք ընդ
միմեանս :
ծգ Եւ անտի յարու
ցեալ գայ ի սահ
մանս հրէաստանի ·
յայն կողմն յորդանանու :
Եւ երթայր դարձ
եալ խռնեալ ժողով
ուրդն առ նա · և
որպէս սովոր էր միւ
սանգամ ուսուցանէր
զնոսա :

Եւ փարիսեցիքն
մատուցեալ փորձ
ելով հարցանէին
զնա և ասէին · եթէ
արժան իցէ առն
զկին իւր արձակել :
Եւ նա պատասխա
նի ետ նոցա և ասէ ·
զինչ պատուիրեաց
ձեզ մովսէս :
Եւ նոքա ասեն · մով
սէս հրաման ետ
գիր մեկնելոյ գրել
և արձակել :
Պատասխանի ետ
յս և ասէ ցնոսա ·
Վասն խստասրտու
թեան ձերոյ գր
եաց զպատուիրանդ
զայդ · այլ ի սկզբա
նէ արարածոց արու

ԵԵ

և էգ արար զնոսա
ած և ասէ. վասն
այնորիկ թողցէ
այր զհայր իւր և զմայր
և երթիցէ զհետ կնոջ
իւրոյ. և եղիցին
երկոքեան ի մարմին
մի. և այնուհետև
ոչ են երկու. այլ
մարմին մի. արդ
զոր ած զուգեաց
մարդ մի մեկնեսցէ.
ԾԴ Եւ ի տան դարձ
եալ. աշակերտքն
զնոյն հարցին զնա.
Եւ ասէ ցնոսա.
ԾԵ Թէ այր արձակե
սցէ զկին իւր. և
առնուցու այլ. շնայ.
և կին եթէ ելցէ յառ
նէ իւրմէ և եղիցի
այլում. շնայ.
ԾԶ Եւ մատուցան
էին առ նա
մանկտի զի ձեռն
դիցէ նոցա. իսկ
աշակերտքն սաս
տէին այնոցիկ որ
մատուցանէին.
Իբրև ետես յս
բարկացաւ սաս
տեաց նոցա և ասէ.
Թոյլ տուք մանկտ
ւոյ գալ առ իս. և
մի արգելուք զնոսա.
զի այդպիսեացդ է
արքայութիւն այ.
Ամէն ասեմ ձեզ.
որ ոչ ընկալցի զար
քայութիւն այ իբրև
զմանուկ. ոչ մտցէ ի
նա. Եւ առեալ զնոսա

· գիրկս · ձեռն եդի
վերա եւ աւրհնեաց
զնոսա :
ճէ Եւ ընդ ելանելն
նորա անդի ի ճան
ապարհ · ահաւաս
իկ ոմն մեծատուն
ընթացեալ ի ծունր
իջանէր · հարցան ճը
էր ցնա եւ ասէր · վար
դապետ բարի · զինչ
արարից զի զկեան
սն յաւիտենականս
ժառանգեցից :
Եւ յս ասէ ցնա · զի՞
ասես զիս բարի · չիք
ոք բարի · բայց միայն ած :
զպատուիրանսն գի
տես · մի շնար · մի սպ
անաներ · մի գողան ճթ
ար · մի սուտ վկայեր :

պատուեա զհայր
քո եւ զմայր :
Եւ նա պատասխանի
ետ եւ ասէ ցնա : վար
դապետ զայդ ամէն
այն արարի ի մանկ
ութենէ իմմէ : արդ
զինչ ևս պակասիցեմ :
Եւ յս հայեցեալ ի
նա սիրեաց զնա :
Եւ ասէ ցնա · մի ինչ
պակասէ ի քեզ · եթէ
կամիս կատարեալ
լինել · երթ զոր ինչ
ունիս վաճառեա,
եւ տուր աղքատաց
եւ ունիցիս գանձ
յերկինս : եւ առ զխա
չն եւ եկ զկնի իմ :
Եւ նա խոժոռեալ
ընդ բանն գնաց տրտ

տուժ. զերուսնեա ինձս
բազումս ։
Ես հայեցեալ յայս
կոյս յայն կոյս. յա̃
ամէ̃ ցաշակերտսն.
զիա՜րդ դժուարին է
որ զինչս ունին մտ
անել յարքայութ Այ̃.
Ես աշակերտքն զար
մացեալ էին ի վերա
բանիցն որա ։
Իսկ Յս̃ դարձեալ
պատասխանի ետ
նոցա և ասէ. որդ
եակք. ո՞ր չափ դժու
արին է յուսացել
ոց յինչս մտանել
եզ
յարքայութիւն Այ̃ ։
դիւրին է մալխոյ ընդ
ծակ ասղան անցա
նել. քան մեծատան

յարքայութիւն Այ̃
մտանել ։
Եւ նոքա առաւել
ևս զարմանային և
ասէին ցմիմեանս.
իսկ ո՞վ կարասցէ
ապրել ։
Հայեցեալ ընդ նա
Յս̃ ասէ. առ ի մար
դկանէ այդ անհն
արին է. այլ ո՛չ առ
ի յԱյ̃ ։
Սկսաւ ասել
ցնա Պետրոս. ահ
աւ ասիկ մեք թողաք
զամենայն և եկաք
զկնի քո.
Պատասխանի ետ Յս̃
և ասէ. ամէն ասեմ
ձեզ. ո՛չ ոք է որ եթող
զտուն. կամ զեղբարս

կամ զքորս. կամ
զհայր կամ զմայր
կամ զորդիս կամ
զագարակս վ̃ն իմ
կամ վ̃ն աւետար
անին. եթէ ոչ առ
նուցու հարիւրա
պատիկ այժմ յայսմ
ժամանակի. տու
նս և եղբարս. և քորս.
և մայր և որդիս.
և ագարակս հալ
ածանօք հանդ
երձ. և յաշխարհին
որ գալոց է զկեա
նսն յաւիտենականսն.
ծծա Բ իազումք եղի
ցին առաջինք յետ
ինք. և յետինքն առա
ծծբ ջինք: Ե ւ էին ի ճա̃ն
ապարհի մինչդեռ

ելանէին յե̃մ: և եր
թայր յ̃ս առաջին
քանզի նոսա. և զար
մացեալ էին որ
զհետն երթային և
երկնչէին:

ւատեան

միւսանգամ
զերկոտասանսն
առանձինն. սկսա
ասել նոցա զինչ
անցք անցանելոց
իցեն ընդ նմա: Թէ
ահաւասիկ ելան
եմք յե̃մ. և որդի
մարդոյ մատնես
ցի քահանայապ
ետիցն և դպրաց.
և դատապարտեսցեն զնա
ի մահ: և մատնես
ցեն զնա հեթանոսաց

եւ կատարեսցեն
զնովաւ։ եւ հարկ
անիցեն զնա ։ եւ
թքանիցեն ի նա.
եւ սպանցեն. եւ
յերիր աւուր յարիցէ։
ճժգ Եւ երթային առ
նովաւ յակովբոս
եւ յովհաննէս որ
դիքն զեբեդեա։ եւ
ասեն ցնա ։ վարդա
պետ ։ կամիմք զի
զոր ինչ խնդրեսցուք
ի քէն. արասցես
մեզ ։ Եւ նա ասէ
ցնոսա ։ զինչ կա
միք յինէն զի ար
արից ձեզ ։
Նոքա ասեն
ցնա ։ տուր մեզ զի
նստցուք մի յաջմէ
քումմէ, եւ մի ի
յահեկէ ի փառաւորութեան քո։
Դատասխանի ի
ետ յս եւ ասէ ցնոսա.
ոչ գիտէք զինչ խն
դրէք ։ կարէք ըմ
պել զբաժակն զոր
ես ըմպելոց եմ ։
կամ զմկրտութիւն
մկրտել զոր ես մկր
տելոց եմ. եւ նոքա
ասեն ցնա. կարեմք։
Եւ յս ասէ ցնոսա
զբաժակն զոր ես
ըմպելոց եմ ։ ըմպի
ցէք. եւ զմկրտութիւն
զոր ես մկրտելոց եմ,
մկրտիցիք ։
Այլ նստել
ընդ աջմէ իմմէ, եւ
ընդ ահեկէ ոչ իմ է տալ։

այլ որոց պատր
աստեալ կայցէ :
ՃԺԶ Ե ւ լուեալ զայն
տասանցն · սկս
ան բարկանալ յա
կովբա և յովհաննու:
Ե ւ յիս կոչեաց
զնոսա առ ինքն և ՃԺԸ
ասէ ցնոսա · գի
տէք · զի որ յանու
ան իշխանքն են
հեթանոսաց · տի
րեն նոցա · և մե
ծամեծք նոցա իշ
խեն նոցա :
Ո չ այնպէս իցէ և
ի ձերում միջի · այլ
որ կամիցի ի ձէնջ ⁖
առաջին լինել · եղ
իցի ձեր ամենեցուն
ծառայ :

ՃԺԷ Ք անզի որդին մար
դոյ ոչ եկն առնուլ
պաշտաւն · այլ
պաշտել · և տալ
զանձն իւր փրկ
անս փոխանակ
բազմաց :
Ե ւ գան յերի ՂԴ
քով · և ընդ ելա
նելն նորա յերիքո
վէ աշակերտաւքն
և բազում ժողովրդ
ով · որդին տիմէի
բարտիմէոս կոյր
նստէր մուրացիկ
յանցս ճանապար
հի · իբրև լուաւ թէ
յիս նազովրեցի ան ⁖ մեծ լինել եղիցի ձեր
ցանէ · սկսաւ աղ պաշտաւնեայ · և որ
աղակել և ասել որդի կամիցի ի ձէնջ
դաւթի յիս ողորմեա
ինձ :

և սաստէին նմա
բազումք զի լռեսցէ։
Եւ նա առաւել ևս
աղաղակէր· որդի
դաւթի ողորմեա ինձ։
Զտեղի առ Յս· և
հրամայեաց կոչել զնա ծձ
զնա։ Կոչեցին զկոյ
րն և ասեն ցնա· քա
ջալերեաց· արի կո
չէ զքեզ։
Եւ նորա ընկեց
եալ զձորձս իւր·
յարեաւ եկն առ Յս։
Պատասխանի ետ
նմա Յս և ասէ· զինչ
կամիս թէ արարից
քեզ։ Ասէ ցնա
կոյրն· ռաբբունի·
զի բացայց։
Եւ Յս ասէ ցնա·

երթ· հաւատք քո
կեցուցին զքեզ։
Եւ վաղվաղակի
բացաւ։ և երթ
այր զհետ նորա ի
ճանապարհին։
Եւ յորժամ մերձ
եղեն յԵմ· ի բեթ
փագէ և ի բեթան
իայ մաւտ ի լեառն
ձիթենեաց։ առա
քէ երկուս յաշա
կերտացն իւր և
ասէ ցնոսա· երթ
այք դուք ի գեաւղդ
որ ընդդէմ ձեր կայ։
և նոյն ժամայն
իբրև մտանիցէք
ի նա· գտանիցէք
յաւանակ մի կա
պեալ յորոյ վերայ

ոչ ըզխնամողական
նաստաւ · լուծէք
զնա եւ ածէք · եւ եթէ
ոք ասասցէ ձեզ
եթէ զի լուծանէք
զյաւանակդ · աս
ասջիք եթէ տն իւր
ում պիտոյ է · եւ
վաղվաղակի առա
քեսցէ զնա այսր
ձծը Չոգան եւ գտին
զյաւանակն կա
պեալ առ դուրս ար
տաքոյ ի փողոցի
անդ · եւ լուծին զնա:
Եւ ոմանք յորոց
անդն կային ասէին
ցնոսա · զի գործէք·
զի լուծանէք զյաւ
անակդ :
Եւ նոքա ասէին ցնո
սա ·

որպէս ասաց յս:
եւ թոյլ ետուն նոցա:
Ածին զյաւանակն
ակն առ յս · եւ ար
կանէին ի վերա զհա
նդերձս · եւ նստաւ
ի վերայ նորա :
Եւ բազումք զհա
նդերձս իւրեանց
տարածանէին ի
վերա ճանապարհին·
Եւ այլք ոստս ի
ծառոց հատանէին
եւ արկանէին զճա
նապարհաւն :
ձծթ Եւ որ առաջին եւ
զկնի երթային
աղաղակէին եւ աս
էին · ովսաննայ
բարձրելոյն · աւր
հնեալ որ գայ յա
նուն տն :

աւրհնեալ թագ
աւորութիւնդ եկ
եալ հաւրն մերոյ
դաւթի : խաղաղ
ութիւն յերկինս եւ
փառք ի բարձունս:
ճժ Եւ մտեալ յԵմ
ի տաճարն : եւ հայ
եցաւ շուրջ զամե
նեքումբք : եւ զի եր
երեկոյացեալ ժամն·
ել ի բեթանիա եր
կոտասանաւքն
հանդերձ :
Ի վաղիւն
անդր մինչդեռ
ելանէին ի բեթան
իայ· քաղցեաւ : եւ
ետես թզենի մի ի
բացուստ տերեւա
լից· եւ եկն թէ գտ
անիցէ· ինչ ի նմա·
եւ իբրեւ եկն ի նա,
ոչ ինչ եգիտ բայց
միայն տերեւ· զի ոչ
էր ժամանակ
թզոյ : Պատաս
խանի ետ եւ ասէ
ցնա · մի եւս յաւ
իտեան ի քէն պտ
ուղ կերիցէ :
Եւ լուան աշակե
րտքն նորա:
ճժա Գան յԵմ· եւ մտ
եալ ի տաճարն,
սկսաւ հանել զվա
ճառականսն, եւ
զգնաւղս որ էին ի
տաճարին : եւ
զսեղանս հատավաճ
առացն ցրուեաց:
եւ զաթոռս աղաւնե

վաճառացն կոր
ծանեաց. եւ ոչ
թողոյր եթէ ոք ան
աւթ ինչ անցուց
անիցէ ընդ տաճ արն:
Ո ւսուցանէր եւ
ասէր. գրեալ է թէ
տուն իմ տուն աղ
աւթից կոչեսցի
ամենայն հեթան
ոսաց. եւ դուք
արարէք զդա այ
ր աւազակաց:
ծիէ Լ ուան քահան
այապետքն եւ դպ
իրք. եւ խնդրէին
եթէ որպէս կոր
ուսցեն զնա. բայց
երկնչէին ի նմանէ.
զի ամենայն ժողովուր
դն զարմացեալ էին

ընդ վարդապետութի նորա:
ծիը Ե ւ իբրեւ երեկոյ
լինէր: արտաքոյ
քան զքաղաքն ել
անէին: Ե ւ մինչդեռ
այգուցն առ նով
աւ անցանէին:
տեսին զթզենին
ցամաքեալ յարմ
ատոց. յիշեաց պե
տրոս եւ ասէ ցնա.
ռաբբի. ահաւասիկ թզ
ենին զոր անիծեր.
ցամաքեցաւ:
ծիթ Պ ատասխանի
ետ յս եւ ասէ ցնոսա:
եթէ ունիցիք զհա
ւատսն այ. ամէն ա
սեմ ձեզ. որ ոք աս
ցէ լերինս այսմիկ.
բարձիր եւ անկիր ի ծ ով:

և ոչ երկմտիցէ ի ճիդ
ՂԴ սրտի իւրում այլ
հաւատայցէ թէ
զոր ասէն լինի· եղ
եցի նմա զոր ինչ և
ճիե խաւսիցէ· Վասն
այսորիկ ասեմ ձեզ·
զամենայն ինչ զինչ
որոյ աղաւթաւ
առնել խնդրիցէք
և հաւատայցէք
թէ առնուցուք
եղիցի ձեզ։
ճիզ Եւ յորժամ յաղ
աւթս կայցէք·
թողուցուք եթէու
նիցիք ինչ զումեքէ·
զի և հայրն ձեր որ
յերկինսն թողցէ
ձեզ զյանցանս
ձեր։

անմիւաան
գամ յեհեմ։ և
մինչեռ ի տաճա
րի անդ զգնայր։
գան առ նա քահ
անայապետքն և
դպիրք և ծերք· և
ասեն ցնա· որով
իշխանութեամբ առն
ես զայդ· և ով ետ
քեզ զիշխանութիւն
զայդ։ Պատասխա
նի ետ յս և ասէ
ցնոսա· հարցից
և ես զձեզ բան մի·
տուք ինձ պատա
սխանի· և ես աս
ացից ձեզ որով իշ
խանութեամբ առնեմ
զայս։ Մկրտութիւն
յովհաննու յերկնից էր·

եթէ ի մարդկանէ. տուք ինձ պատասխանի։ Խորհէին ընդ միմեանս եւ ասէին. եթէ ասեմք թէ յերկնից, ասէ ցմեզ՝ եւ ընդէ՞ր ոչ հաւատացէք նմա։ այլ եթէ ասեմք ի մարդկանէ, երկնչիմք ի ժողովրդենէն։ զի ամենեքին զՅովհաննէս կալին թէ մարգարէ էր։ Պատասխանի ետուն եւ ասեն ցՅիսուս. չգիտեմք։ Եւ Յիսուս ետ նոցա պատասխանի եւ ասէ. եւ ոչ ես ասեմ ձեզ որով իշխանութեամբ առնեմ զայս։

ծը Եւ սկսաւ խօսել ընդ նոսա առակաւք եւ ասել։ Այր մի տնկեաց այգի, եւ ած շուրջ զնովաւ ցանգ. եւ փորեաց հնձան ի նմա. եւ շինեաց աշտարակ։ եւ ետ զնա ցմշակս. եւ գնաց ի տարաշխարհ։ Եւ առաքեաց առ մշակսն ի ժամանակի ծառայ մի. զի ի մշակացն առցէ ի պտղոյ այգւոյն։ Եւ նոցա կալեալ գան հարին զնա եւ արձակեցին ունայն։ Դարձեալ առաքեաց այլ ծառայ. եւ

զնա կառափնատ
եցին և արձակեց
ին անարգեալ:
Եւ դարձեալ այլ
առաքեաց. և զնա
սպանին:
Եւ այլ բազումս այլս:
զոմանս հարկ
անէին: և զոմանս
սպանանէին:
Ապա որդի մի էր
իւր սիրելի. զնա
առաքեաց առ նոսա
յետոյ և ասէ: թէ
ամաչեսցեն յոր
դւոյ աստի իմմէ:
Եւ մշակքն իբրև
տեսին զնա թէ գայ.
ասեն ցմիմեանս: ծէ
սա է ժառանգն:
եկայք սպանցուք

զդա: և մեր լիցի
ժառանգութիւնն:
Եւ կալեալ զնա սպ
անին. և հանին
արտաքոյ այգւոյն:
Արդ զինչ արաս
ցէ տէր այգւոյն. եկ
եսցէ և կորուսցէ
զմշակսն. և տա
ցէ զայգին ի ձեռս
այլոց: Եւ ոչ զգիրն
զայն իցէ ընթերց
եալ էք. Թէ զվէմն
զոր անարգեցին
շինողքն նա եղև
գլուխ անկեան.
ի տեառնէ եղև այս և է
սքանչելի յաչս մեր:
Եւ խնդրէին զնա
ունել. և երկեան ի
ժողովրդենէ անտի.

զի գիտացին թէ
առ նոսա ասաց
զառակն· և թող
ին զնա և գնացին:
ծէ Եւ առաքեն առ
նա զաշակերտսն ի փա
րիսեցւոց անտի և
ի հերովդիանոս
աց· զի զնա որս
այցեն բանիւ·
Եւ նոքա եկեալ
հարցանէին զնա
նենգութեամբ ասա
էին· վարդապետ
գիտեմք զի ճշմար
իտ ես· և ոչ ինչ
փոյթ է քեզ զումեքէ·
զի ոչ հայիս յերես
մարդկան· այլ ճշ
մարտութեամբ զճան
ապարհն այ ուսուցա

նես· արդ ասա
մեզ· արժան է հար
կս տալ կայսեր· եթէ
ոչ· տացուք· թէ
ոչ տացուք::
Եւ յս գիտացեալ զկե
ղծաւորութիւն նոցա·
ասէ ցնոսա· զի՞
փորձէք զիս կեղծ
աւորք· բերէք ինձ
դահեկան մի զի
տեսից:
Եւ նոքա բերին::
Եւ ասէ ցնոսա:
Ո՞յր է պատկերս այս
կամ գիր· և նոքա
ասեն ցնա· կայս
եր· պատասխանի
ետ յս և ասէ ցնոսա·
երթայք տուք զկայ
սեր· կայսեր· և զայ՛յ· այ՛յ:

եւ զարմացան
ընդ նմա։
ԳԴ Գան առ նա
սադուկեցիքն
որ ասեն թէ չիք
յարութիւն։ Հար
ցանէին զնա եւ աս
էին։ Վարդապետ
մովսէս գրեաց մեզ.
եթէ ուրուք եղբ
այր մեռանիցի եւ
թողուցու կին. եւ
որդի ոչ թողուցու
զի առցէ եղբայր
նորա զկին նորա.
եւ յարուսցէ զաւ
ակ եղբաւր իւրում.
Արդ եղբարք եւթն
էին առ մեզ. առա
ջինն առ կին եւ մեռ
աւ. եւ ոչ եթող զաւ
ակ։ Եւ երկրորդն
առ զնոյն եւ մեռաւ.
եւ ոչ նա եթող զաւ
ակ։ Նոյնպէս եւ եր
րորդն առ զնոյն. եւ
եւ թնեքեան իսկ.
եւ ոչ թողին զաւակ։
յետ ամենեցուն
մեռաւ եւ կինն։ Արդ
ի յարութեանն յոր
ժամ յառնիցեն
ո՞յր ի նոցանէ լիցի
կինն. զի եւթնեքին
եան կալան զնա կին։
Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ ցնոսա։
ոչ վասն այդորիկ
իսկ մոլորեալ էք.
զի ոչ գիտէք զգիրս.
եւ ոչ զաւրութիւն
այ։ Զի յորժամ ի

մեռելոց յարիցեն· ճլա
ոչ արք կանայս
առնեն· և ոչ կան
այք արանց լինին·
այլ իբրև զհրեշտ
ակս իցեն որ յերկ
ինսն են ։

Այլ վասն յարու
թեան մեռելոց զի
յառնեն· ոչ իցէ ըն
թերցեալ ձեր ի գի
րսն մովսէսի· ի
մորենւոջն որպէս
ասաց ցնա ած·
եսեմ ած աբրահ
ամու և ած իսա
ակայ· և ած յակ
ովբայ· և ոչ է ած
մեռելոց· այլ կենդ
անեաց· և արդ դուք
յոյժ մոլորեալ էք։

Եւ մատուցեալ
մի ի դպրացն·
լուեալ նոցա զի վի
ճէին· իբրև ետես
եթէ բարւոք ետ
նոցա պատասխա նին։
եհարց ցնա ասէ·
ո՞ր պատուիրան է
առաջին ։

Եւ յս ասէ ցնա·
առաջին քան զա
մենայն· լուր իէղ·
տր ած մեր տր մի է·
և սիրեսցես զտր
ած քո յամենայն
սրտէ քումմէ· և
յամենայն անձնէ
քումմէ· և յամեն
այն մտաց քոց· և
յամենայն զօրու
թենէ քումմէ։ այս

է առաջին պա
տուիրան :
Եւ երկրորդն նմ
ման սմին · սիրես
ցես զընկեր քո իբր
զանձն քո :
Մեծ քան զսոսա
այլ պատուիրան
ոչ գոյ: Եւ ասէ ճիե
ցնա դպիրն · բարւ
ոք է վարդապետ ճիէ
ճշմարտութեամբ
ասացեր թէ մի է ած.
և ոչ գոյ այլ բաց
ի նմանէ: և սիրել
զնա · յամենայն
սրտէ, և յամեն
այն զաւրութենէ,
և յամենայն մտ
աց, և սիրել զըն
կեր իբրև զանձն
դե

առաւել է քան
զողջակէզս և զոհս,
Եւ տեսեալ յս̃ թէ
իմաստութեամբ ետ զը̃
պատասխանին,
ասէ ցնա · ոչ ես
հեռի յարքայութենէ
ճիզ ա̃յ : Եւ ոչ ևս ոք
իշխէր ինչ հարց
անել զնա :
պատասխա
նի ետ յս̃ և
ասէր մինչ ուսու
ցանէր ի տաճա
րին · զիարդ
ասեն դպիրքն եթէ
ք̃ն որդի դաւթի է:
և ինքն դաւիթ
հոգւովն սրբով
ասէ: ասաց տր̃ ցտր̃
իմ, նիստ ընդ աջմէ

իմմէ. մինչև եդից
զԹշնամիս քո պա
տուանդան ոտից քոց:
Արդ էթէ ինքն սկ
դաւիթ զնա տէր
կոչէ. զիա՞րդ իցէ
որդի նորա:
Եւ բազում ժող
ովուրդ լսէին նմա ձգ
քաղցրութեամբ:
ձը Եւ ասէր ուսու
ցանէրն ի վարդ
ապետութեանն
իւրում. զգո՛յշ լեր
ուք ի դպրացանն
որ կամին ի հան
դերձս երևելիս շր
ջել. զնախողջոյ
նս խնդրել ի հրա
պարակս. և զնախա
աթոռս ի ժողովուրդ

ոգս: և զգահագլ
ուխս ընթրիս. որ
ուտեն զտունս
այրեաց պատճառ
անաւք յերկար
եմն զաղաւթս:
զի առաւելի նոքա դա
տաստան ընկալ
ցին: Նստէր Յս ընդ
դէմ գանձանակին.
տեսանէր Թէ զի
արդ ժողովուրդն
արկանէր պղինձ
ի գանձանակն. և
բազում մեծատու
նք արկին ն բազում
ինչ: Եկն այրի մի.
և արկ երկուս լու
մայս. որ է նաք
արակիտ մի:
Եւ կոչեցեալ աշա

ինքն զաշակերտսն
ասէ ցնոսա. ամէն
ասեմ ձեզ. զի այր
ին այն տառապեալ
շատ արկ քան զա
մենեսեան ի գան
ձանակն. քանզի
ամենեքին յաւել
որդաց իւրեանց
արկին. այլ նա ի
չքաւորութենէ
իւրմէ. զամենայն
ինչ զոր ունէր արկ.
զամենայն կենցաղ
իւր.

ՂԴ ՃԼԷ Ւ յելանելն

Ի տաճարէ ան
տի ասէ ցնա մի յա
շակերտացն իւրոց.
վարդապետ տես
որպիսի են քար

ինք. և որպիսի
շինուածք.
Պատասխանի
ետ նմա յս և ասէ.
տեսանես զայդ
ամենայն շինուա
ծս. ամէն ասեմ ձեզ.
եթէ ոչ թողցի այդր
քար ի քարի վերա
որ ոչ քակտեսցի.
ՃԼԸ Ւ մինչ[illegible] նս
տէր նա ի լերինն
Ձիթենեաց յան
դիման տաճարին.
հարցանէին զնա
առանձինն Պետ
րոս և Յակոբոս
և Յովհաննէս. և
Անդրէաս. ասա
մեզ երբ լինիցի այդ.
և զինչ նշան յոր

ժամկատարելոց
իցէ այդ ամենայն։
Պատասխանի
ետ յս եւ ասէ ցնոսա։
զգոյշ կացջիք։ մի
ոք զձեզ խաբեսցէ.
զի բազումք եկես
ցեն յանուն իմ.
եւ ասիցեն թէ ես
եմ քսն. եւ զբազու
մս մոլորեցուցա
նիցեն։ Այլ յոր
ժամ լսիցէք պա
տերազմունս. եւ
համբաւս պատեր
ազմաց։ մի խռով
իցիք. զի պարտ է
լինել. բայց չեւ է
կատարած։
Զի յարիցէ ազգ
յազգի վերայ. եւ

թագաւորութիւն
թագաւորութեան
վերայ։ Եւ եղիցին
շարժմունք տեղի
տեղի. սովք. եւ
սրածութիւնք. եւ
խռովութիւնք։ այս
այն ամենայն սկի
զբն երկանց։
ճլթ ու զձեզ իսկ մա
տնեսցեն յատեանս.
եւ ի ժողովուրդս
տանջիցիք. եւ առ
աջի դատաւորաց
եւ թագաւորաց
կայցէք վասն իմ
ի վկայութիւն նոցա
եւ ամենայն հե
թանոսաց։
ճխ Բայց նախ պարտ
է աւետարանին քար
ոզել։

ճխա Եւ յորժամ
տանիցեն զձեզ
մատնել. մի յառ
աջագոյն հոգայց
էք. և մի զմտաւ ա
ծիցէք թէ զինչ
խաւսիցէք. այլ որ
ինչ տացի ձեզ ի
ժամուն յայնմիկ.
զայն խաւսեսցիք.
զի ոչ դուք էք որ
խաւսիցիքն. այլ
հոգին սուրբ.
Մատնեսցէ եղբ
այր զեղբայր ի մահ.
և հայր զորդի. և
յարիցեն որդիք ի
վերայ հարց. և սպ
անանիցեն զնոսա.
և եղիջիք ատեցե
ալք յամենեցունց
վասն անուան իմոյ.
այլ որ համբերես
ցէ ի սպառ նա կեցցէ.
ճխբ Եւ յորժամ տես
անիցէք զպղծութիւն
աւերածին զի կայ
ցէ ի տեղւոջ ուր ոչ ի
ցէ արժան. որ ըն
թեռնու ի միտ առցէ.
ճխգ Յայնժամ որ ի Հրէ
աստանի իցեն փա
խիցեն ի լերինս.
և որ ի վերայ տան
եաց իցէ. մի իջցէ
ի տուն. և մի մտցէ
բառնալ ինչ ի տա
նէ իւրմէ. և որ յա
գարակին իցէ. մի
դարձցի յետս առն
ուլ զհանդերձս իւր.
ճխդ Այց վայ իցէ յղեաց

և ստնտուաց
յաւուրսն յայնոսիկ:
Յաղաւթս կաց
էք զի մի ի ձմերա
յնի լինիցի այն :
Եղիցին աւուրքն
այնոքիկ նեղութեան
որպիսի ոչ եղեն եր
բէք այնպիսիք ի սկ
զբանէ արարածոց
մինչև ցայժմ. և մի
այլ լիցի :
Եւ եթէ ոչ տէր կար
ճեր ած զաւուրսն
զայնոսիկ վասն
ընտրելոց իւրոց.
ոչ ապրէր ամեն
այն մարմին : այլ
վասն ընտրելոցն
զորս ընտրեաց.

կարճեաց զաւու
րսն զայնոսիկ :
Յայնժամ եթէ
ասիցէ ոք ձեզ եթէ
ահաւասիկ է քսն :
կամ աւանիկ. մի
հաւատայցէք :
Զի յարիցեն սուտ
քրիստոսք և սուտ
մարգարէք. և տա
ցեն նշանս և ար
ուեստս առ ի մոլ
որեցուցանել եթէ
հնար ինչ իցէ և
զընտրեալսն :
Բայց դուք զգոյշ
լերուք. ահաւա
սիկ յառաջագոյն
ասացի ձեզ զամենայն :
Այլ յաւուրսն

ասին. յետ նեղու-
թեանն այնորիկ:
արեգակն խաւ-
արեսցի. եւ լուսին
ոչ տացէ զլոյս իւր:
Եւ աստեղք յերկ-
նից թաւթափես-
ցին ն̅: Եւ զաւրու-
թիւնք յերկինս
շարժեսցին ն̅:
ծծա̅ Եւ յայնժամ տես-
ցեն զորդի մարդոյ
եկեալ ամպովք.
եւ զաւրութբ̅ եւ
փառաւք բազմաւք:
Եւ յայնժամ առ-
աքեսցէ զհրեշտ-
ակս իւր. եւ ժողովես-
ցէ զընտրեալս իւր
ի չորից հողմոց. ի

ծագաց երկրի մին-
չեւ ի ծագս երկնից:
Եւ այդ դուք ի թզ-
ենւոյ անտի ուսարուք
զառակն: յորժամ
տակաւ ոստքն նո-
րա կակղանայցեն եւ
տերեւ արձակեսցի
ի նմա. գիտէք թէ
մերձ է ամառն. նոյն-
պէս եւ դուք յորժամ
տեսանիցէք զայս
ամենայն եղեալ:
գիտասջիք թէ մերձ
է առ դուրս:
Ամէն ասեմ ձեզ:
թէ ոչ անցցէ ազգս
այս. մինչեւ այս ա-
մենայն եղիցի:
Երկինք եւ երկիր

117

անցցեն. և բանք
իմ մի անցցեն.
ճծէ Այլ վասն աւուրն
այնորիկ և ժամու.
ոչ ոք գիտէ. ոչ հր
եշտակք յերկինս.
և ոչ որդի. բայց
հայր միայն.
ճծը Զգոյշ եղերուք.
սկեցէք կացէք
յաղօթս. զի ոչ
գիտէք երբ ժամա
նակն իցէ.
ճծթ Որպէս այր մի գն
ացեալ ի տարաշխ
արհ թողուցու
զտունն իւր. և ետ
ծառայից իւրոց
իշխանութիւն. և ճղ
իւրաքանչիւր զգո

րծ իւր. և դռնա
պանին պատուէր
տայցէ զի արթուն
լինիցի.
ճղա Արթուն կացէք. աւր
զի ոչ գիտէք երբ
տէր տանն գայցէ.
յերեկորեայ. եթէ ի
մէջ գիշերի. եթէ ի
հաւախաւսի. եթէ
ընդ առաւօտս.
գուցէ եկեալ յան
կարծակի գտանի
ցէ զձեզ ի քուն.
Բայց զոր ձեզդ
ասեմ. ամենեցուն
ասեմ. արթուն
կացէք
Աւետ Ղուկասն զէ
և քաղաքաւորնէ

յետ երկուտասանից:

ճծէ Խնդրեցին քահ
անայապետքն եւ
դպիրք· եթէ զի
արդ զնա նենգաւ
կալեալ սպանան
իցեն · բայց · աս
էին թէ մի ի տաւնի
ասա · զի մի խռո-
վութիւն լինիցի ի
ժողովրդեանն:

ճծը Եւ մինչ էր ի բե-
թանիայ· ի տուն
սիմովնի բորոտի
բազմեալ· եկն կին
մի որ ունէր շիշ
իւղոյ· նարդեան
ազնուի մեծագնո-
յ· եւ բեկեալ զշիշն·
եհեղ ի վերայ գլխոյ
նորա·

Եւ աշակերտքն
աշարեցին եւ ասէին·
ընդէ՞ր եղեւ կոր
ուստ իւղոյդ այդ
որիկ :
Մարթ էր զայդ
եւղ վաճառել աւ
ելի քան երեք հար
իւր դահեկանի եւ
տալ աղքատաց:
Եւ զայրանային ի
նմա յոյժ ·:

Եւ յիսուս ասէ ցնոսա:
թոյլ տուք դմա·
զի՞ աշխատ առնէք·
զի գործ մի բարի
գործեաց դա յիս·
յամենայն ժամ
զաղքատս ընդ ձեզ
ունիք· եւ յոր ժամ

կամիք կարողէք.
առնել նոցա բար
իս. այլ զիս ոչ յա
մենայն ժամ ընդ
ձեզ ունիք:
ձթ Դ. ա զոր ունէր
արար. յառաջագ
ոյն եկն կնքեաց զմար
մին իմ ի նշան պա
տանաց:
Ամէն ասեմ ձեզ.
ուր և քարոզեսցի
աւետարանս այս
ընդ ամենայն աշ
խարհ. և զոր
արարդ դայ խօսե
սեսցի վասն յիշա
տակի դորին:
ծդ Ե. ւ յուդայ իսկար
իովտացի մի յեր
կոտասանիցն
երթ. գնաց առ քա
հանայապետսն.
զի մատնեսցէ զնա
նոցա: Ն. ոքա իբրև
լուան խնդացին:
և խոստացան նմա
տալ արծաթ: և
խնդրէր թէ զի
արդ պատրաստով
մատնեսցէ զնա

Յառաջնումն
աւուր բաղար
ջակերացն յորժամ
զզատիկն զենուին.
ասեն ցնա աշակեր
տքն: ուր կամիս
երթիցուք պատր
աստեսցուք զի կեր
իցես զզատիկն:

Եւ առաքէ երկ
ուս յաշակերտաց
անտի եւ ասէ ցնոսա:
Երթայք ի քաղաքդ:
եւ իբրեւ մտանից
էք ի քաղաքն. պա
տահեսցէ ձեզ այր
մի որ սափոր ջրոյ
յուս ունիցի. երթ
այք զհետ նորա. եւ
յոր տուն մտանի
ցէ. ասասջիք տանու
տեառն. վարդա
պետն ասէ. ուր էն
իջավանքն ուր
աշակերտաւքս
ուտիցեմ զզատիկն:
Եւ նա ցուցցէ ձեզ
վերնատուն մեծ
զարդարեալ. անդ
պատրաստեսջիք մեզ:
Եւ գնացին պա
տրաստել աշա
կերտքն նորա. եկ
ին ի քաղաքն. եւ
գտին որպէս աս
ացն նոցա. եւ պա
տրաստեցին զզատիկն:
Եւ իբրեւ երեկոյ
եղեւ գայ երկոտա
սանիւքն հանդերձ:
ծկա Եւ իբրեւ բազմեց
ան եւ ուտէին.
ասէ յս. ամէն աս
եմ ձեզ. զի մի ոմն ի
ձէնջ մատնեսցէ
զիս. որ ուտէ իսկ ընդ իս:
ծկբ Եւ նոքա սկսան
տրտմել եւ ասել մի
ըստ միոջէ. միթէ ես

իցեմ. և միւսն մի
թէ ես իցեմ:
ճկգ Նա պատասխա
անի ետ և ասէ
ցնոսա. մի յերկո
տասանից այտի.
որ մխեաց ընդ իս
ի սկուտեղ:
Որդի մարդո
յ երթայ որպէս
և գրեալ է վն նորա:
բայց վայ իցէ մա
րդոյն այնմիկ.
յորմէ որդին
մարդոյ մատնեսցի:
ճկդ Լաւ էր նմա թէ
չէր իսկ ծնեալ մա
րդն այն:
ճկե Եւ մինչդեռ ուտ
էին. առեալ յին հաց
աւրհնեաց և եբեկ
ետ նոցա և ասէ:
առէք. այդ է մար
ճկզ մին իմ: Եւ առ
եալ բաժակ գոհա
ցաւ և ետ նոցա. և
արբին ի նմանէ
ամենեքեան: Եւ
ասէ ցնոսա. այս է
արիւն իմ նորոյ ու
խտի որ փոխանակ
բազմաց հեղ
ու:
Ամէն ասեմ ձեզ:
թէ ոչ ևս յաւելից
ըմպել ի բերոյ որ
թոյ. մինչև ցաւուր
ցայն յորժամ ար
բից զնա նոր յարք
այութեան այ:
ճկէ Եւ գոհացեալ
ելին ի լեառն ձիթ
ենեաց:

ճկը ւ ասէ ցնոսա
յս: ամենեք
եան գայթագղել
ոցէք յինէն յայսմ
գիշերի ։
ճկթ Զ իգրեալէ. Թէ
հարից զհովիւն. և
ոչխարք ցրուեսց ին:
Ա յլ յետ յառնե
լոյ իմոյ. յառա
ջագոյն երթայց
քան զձեզ ի գալիլեա:
ճհ Պ ատասխանի
ետ պետրոս և ասէ
ցնա. Թէպետ և ա
մենեքեան գայթ
ագղեսցին. այլ ես ոչ:
Ե ւ ասէ ցնոսա յս.
ամէն ասեմ քեզ. Թէ
դու իսկ յայսմ գիշ
երի մինչ չև հաւու

խաւսեալ իցէ. եր
իցս ուրասցիս զիս:
ճհա Ա սկ պետրոսսա
աւել կապնդեր և
ասէր. եթէ մեռ
անելոց հասանի
ցէ ընդ քեզ. զքեզ
ոչ ուրացայց:
Ն ոյնպէս և ամե
նեքեան ասէին:
ճհբ Գ անի ի գեւղն
որ անուանեալ գեթ
սեմանի. և ասէ
ցաշակերտսն:
ճհգ Ն ստարուք աստ
մինչև յաղաւթս
կացից:
Ե ւ առնու ընդ իւր
զպետրոս և զյակ
ովբոս և զյովհան
նէս. և սկսաւ

տխուր էր և հոգայր:
ճղդ Յայնժամ ասէ
ցնոսա. տրտում է
անձն իմ մինչև ի
մահ: մնացէք աստ.
և արթուն կացէք:
ճղե Եւ մատուցեալ
սակաւ ինչ մի յառա
ջ. անկանէր ի վերա
երեսաց իւրոց յեր
կիր: և կայր յաղ
օթս: զի եթէ հն
ար ինչ է անցցէ ի
նմանէ բաժակն:
և ասէ. աբբա հայր:
ամենայն ինչ քեզ
հնարաւոր է: ան
ցո զբաժակս զայս
յինէն:
ճղզ Բայց ոչ որպէս
ես կամիմ. այլ որ

պէս դու կամիս:
Եւ գայ գտանէ զ
նոսա զի ննջէին:
և ասէ ցպետրոս:
սիմոն. ննջես:
ոչ կարացեր ժամ
մի արթուն կալ:
ճղէ Արթուն կացէք
և յաղօթս կացէք.
զի մի մտջիք ի փոր
ձութիւն:
ճղը Ոգի յօժար է
բայց մարմինս տկար:
ճղթ Եւ դարձեալ չոգ
աւ եկաց յաղօթս.
նոյն բանս ասաց:
Դարձաւ միւսան
գամ անդրէն և եգ
իտ զնոսա ի քուն:
քանզի էին աչք նո
ցա ծանրացեալ և

ոչ գիտէին թէ զինչ
պատասխանի ի
տալոց էին նմա:
Գայ եր որդանգ
ամ, և ասէ ցնոսա:
Ննջեցէք այսուհե
տև և հանգերուք:
զի հասեալ է վախճան:
ՄԺ Եկն ժամ. և ահա
մատնի որդի մարդ
ոյ ի ձեռս մեղաւորաց:
Արիք՝ գնա
ասցուք: զի ահաւա
սիկ մերձեցաւ որ
մատնելոցն է զիս:
ՄԺԱ Եւ մինչդեռ նա
զայն խօսէր. գայ
յուդայ սկարիովտ
ացի մի յերկոտասա
անից անտի. և ընդ
նմա ամբոխ սուս

երաւք և բրաւք ի
քահանայապետո
ից և ի դպրաց
և ի ծերոց:
ՄԺԲ Տուեալ էր նշան
մատնչին և ասէր.
ընդ որում և ես հա
մբուրեցից. նա է:
կալջիք զնա. և
տարջիք զգուշու
թեամբ: Եւ մա
տուցեալ վաղվաղ
ակի ասէ ցնա:
ռաբբի ռաբբի. և
համբուրեաց զնա:
Եւ նոքա արկին
ի նա ձեռս. և կալ
ան զնա:
ՄԺԳ Եւ մի ոմն յան
ցանէ որ զնովաւն
կային. ձգեաց սուր.

և եհար զծառայ
քահանայապե
տին. և եհատ զն
ան զունկն նորա:
ճձդ Պատասխանի
ետ յս և ասէ ցնոսա:
իբրև ի վերայ ա
ւազակի ելէք սու
սերաւք և բրաւք
ունել զիս: Հան
ապազ առ ձեզ էի
և ուսուցանէի ի
տաճարին. և ոչ
կալարուք զիս:
այլ զի լցցին գիրք
մարգարէիցն:
ճձե Յայնժամ թողին
զնա աշակերտքն
ամենեքին և փախեան:
ճձզ Եւ ոմն երիտասա
րդ զհետ երթ
այր նորա արկեալ
զիւրև կտաւ մի
ի մերկուց. ունէին
զնա երիտասարդքն:
և նորա թողեալ
զկտաւն. փախեաւ
մերկ ի նոցանէ:
ճձէ Եւ տարան զյս
առ քահանայա
պետն կայիափա:
և գային ընդ նմա
ամենայն քահան
այապետքն և դպ
իրք. և ծերք:
ճձը Եւ պետրոս երթ
այր ի հեռաստանէ
զհետ նորա մինչև
ի ներքս իսկ ի գաւ
իթ քահանայա
պետին: և նստէր
ընդ սպասաւորսն.

և ջեռնոյր առ լուսովն:

ճծթ Իսկ քահանայա
պետքն և ամենայն
ատեանն
խնդրէին հակառ
ակ յի վկայութիւն
ինչ՝ զի սպանանից
ենզնա. և ոչ գտանէին:
Զի բազումք սուտ
վկայութիւն վկայէ
ին զնմանէ. և նման
միմեանց ոչ էին
վկայութիւնքն:
ճի Այլք յարուցեալ
վկայէին սուտ զնմ
անէ և ասէին. թէ
մեք լուաք ի դմանէ զի
ասէր. ես քակեցից
զտաճարդ զայդ
ձեռագործ. և զեր
իս աւուրս շինեցից.

այլ առանց ձեռագործ:
Սակայն և այն
պէս չէր վկայութիւն
նոցա :
Ապա յարուցեալ
քահանայապետն
ի մէջ հարցանէր
զյս և ասէր. ոչ ինչ
տաս պատասխանի.
զինչ դոքա զքէն
վկայ են :
Եւ նա լուռ ևեթ
կայր. և ոչ տայր ինչ
պատասխանի:
Դարձեալ քահ
անայապետն հար
ցանէր զնա կրկին
անգամ և ասէր.
դու ես քս որդի
աւրհնելոյն.
Պատասխանի ետ

յս․ և ասէ ցնա․
դու ասացեր թէ ես եմ.
ճղա Այսր տեսանիցէ
ք զորդի մարդոյ
նստեալ ընդ աջմէ
մեծզաւրութեանն
և եկեալ ընդ ամպս
երկնից:
ճղբ Եւ քահանայա
պետն պատառեաց
վաղվաղակի զպա
տմուճանս իւր և ասէ:
ճղգ Զինչ ևս պիտոյ
են մեզ վկայք․ ահա
լուայք ամենեքեան
զհայհոյութի ի
բերանոյ դորա:
զիարդ թուի ձեզ:
Եւ ամենեքեան
դատապարտեցին
զնա թէ մահապարտ է:

ճղդ Եւ ոմանք սկսան
թքանել ընդ եր
եսս նորա․ ծած
զգլուխ վարկանել·
կռփել և ասել:
մարգարէացիր մեզ
քս․ ով է այն որ
էհար զքեզ․ և
սպասաւորքն ա
պտակս հանէին
ճղե զնա: Եւ պետր
ոս մինչդեռ էր ի
խոնարհ ի գաւթ
ին․ գայ աղախին
մի քահանայապե
տին․ և տեսանէ
զնա զի ջեռնոյր․
հայեցաւ ընդ նա
և ասէ․ և դու ընդ յս
նազովրեցւոյն էիր:
Նա ուրացաւ և ասէ.

ոչ ծանուցեալ եմ: և
ոչ գիտեմ զինչ
դուդ ասես:
ճղզ Եւ իբրև ել յար
տաքին գաւիթն,
և հաւ խաւսեցաւ:
Դարձեալ ետես
զնա աղախինն. և
սկսաւ ասել ցայն
ոսիկ որ շուրջն
կային թէ և սա ի
նոցանէ է:
Եւ նա դարձեալ
ուրացաւ:
Եւ յետ սակաւ
միոյ դարձեալ որ
շուրջն կային ա
սէին ցպետրոս:
արդարև և դու ի
նոցանէ ես. քան
զի գալիլեացի ես.
և խաւսուածքդ իսկ
քո նման են.
Եւ սկսաւ նզով
ել երդնուլ և ասա
ել. թէ ոչ գիտեմ
զայրն զորմէ դու
քդ ասէք:
Եւ նոյն ժամայն
կրկին հաւ խաւս
ճղէ եցաւ: Եւ յիշեաց
պետրոս զբանն
զոր ասաց ցնա յս.
թէ չև իցէ հաւու եր
կիցս խաւսեալ. զի
դու երիցս ուրա
ցիս զիս. և սկս
աւ, լալ:
ճղը Եւ վաղվաղա
կի ընդ առաւ
աւտուն. խորհուրդ
արարեալ քահա

նայապետիցն հա
նդերձ ծերովքն
և դպրօք և ամե
նայն ատենիւն:
ճղը Կապեցին զյս. և
տարան մատնեց
ին պիղատոսի:
մ Եւ հարցանէր զնա պի
ղատոս և ասէ. դու
ես թագաւորն հր
էից: Եւ նա պատա
սխանի ետ նմա և
ասէ. դու ասացեր:
մա Եւ չարախօս
էին զնմանէ յոյժ
քահանայապետ
քն: Եւ նա ոչ ինչ
տայր պատասխ
անի: Իսկ պիղա
տոս դարձեալ
հարցանէր զնա:

ոչ ինչ տաս պատա
սխանի. տես քա
նի ամբաստանեն զքէն:
Եւ յս այնուհետև
ոչ ինչ ետ պատաս
խանի: մինչև զար
մանալ յոյժ պիղա տոսի:
մբ Այլ ըստ տօնին
արձակէր նոցա զմի
ոք կապեալ զոր
ինքեանք խնդրէին:
մգ Եւ էր որում ան
ուն էր բարաբբաս
կապեալ ընդ խռո
վիչսն. որոց ի խռո
վութեանն այր մի սպ
անեալ էր:
Ձայն բարձեալ սկ
սան աղաղակել
ամբոխն և խնդրել
որպէս սովոր էր. զի

արձակեսցէ նոցա
զբաբբայն :
Պատասխանի ետ
պիղատոս եւ ասէ
ցնոսա : կամիք զի
արձակեցից ձեզ
զարքայն հրէից :
Քանզի գիտէր թէ
առ նախանձու մա
տնեցին զնա քահ
անայապետքն :
ձդ Որքն եւ զամբոխն
հաւանեցուցին զի
արձակեսցէ նոցա
զբարաբբայն :
ձե Դարձեալ պատ
ասխանի ետ պիղա
տոս եւ ասէ ցնոսա :
Իսկ զինչ կամիք թէ
արարից զարքայն
հրէից :

Եւ նոքա դարձ
եալ աղաղակեցին
յուզեալք · ի քահ
անայապետացն ·
ի խաչ հան զդա :
Ասէ ցնոսա պիղ
ատոս · զինչ ինչ
չար արարեալ իցէ
դորա :
Եւ նոքա առաւե
լ եւս աղաղակէին եւ
ասէին ի խաչ հան զդա :
ձզ Իսկ պիղատոս
ի բերել զմիտս կամ
եցաւ հաճել զամբ
ոխին արձակեաց
նոցա զբարաբբ
այն · եւ զյս գան
հարեալ ետ ի ձեռս ·
զի ի խաչ ելանիցէ
ձէ Եւ զինուորքն

տարան զնա ի նե
րքս ի գաւիթն ուր
հրապարակն էր.
եւ կոչեն միանգ
ամայն զամենայն
զզօրսն. զգեցու
ցանէին նմա քղամ
իդ կարմիր. եւ ծի
րանիս. եւ եդին ի
գլուխ նորա պս
ակ արարեալ ի փշ
ոց. եւ սկսան ող
ջոյն տալ նմա եւ աս
ել. ողջ էր արք
այ հրէից. եւ ծե
ծէին զգլուխն եղ
եգամբ. եւ թքան
էին ընդ երեսս. եւ
ի ծունր իջեալ եր
կիր պագանէին նմա.
մը Եւ իբրեւ կատա
կեցին զնա. մերկ
ացուցին զքղա
միդն եւ զծիրանիս.
եւ զգեցուցին նմա
զիւր հանդերձ.
մթ Եւ ածին արտաքս
զի ի խաչ հանիցեն զնա.
Եւ ունէին պահ
ակ զսիմոն կիւր
ենացի որ ընդ այն
անցանէր եկեալ
յագարակէ. զհայ
րն աղեքսանդրի եւ
ռուփայ զի բարձ
ցէ զխաչափայտն նո րա.
մժ Եւ ածեն զնա ի
գողգոթայ տեղին.
որ թարգմանի տե
ղի կառափելոյ.
մժա Եւ տային նմա զգի
նի զմուռսեալ. եւ նա

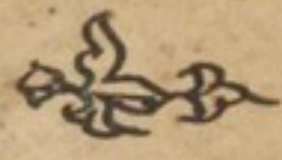
ո՛չ առ. և հանին զնա
ի խա՛չ:
միբ Եւ բաժանեցին
զհանդերձս նորա
արկեալ վիճակս ի
վերայ. թէ ո՛ զինչ
առնուցու:
միգ Էր ժամ երրորդ
և հանին զնա ի խա՛չ:
միդ Եւ էր գիր վնասու
նորա գրեալ. թէ թագաւ
որ է հրէից
միե Եւ ընդ նմա հան
ին ի խաչ երկուս
աւազակս. մի ընդ
աջմէ. և մի ընդ ահեկէ
նորա:
միզ Եւ լցաւ գիրն որ
ասէ. թէ ընդ անաւրէնս
համարեցաւ:
միէ Եւ որք անցանէ
ին հայհոյէին զնա.
շարժեալ զգլուխս
իւրեանց և ասէին.
վա՛հ. որ քակէիր
զտաճարն. և զերիս
աւուրս շինէիր.
ապրեցո՛ զանձն
քո և էջ ի խաչէդ:
միը Նոյնպէս և քահ
անայապետքն
այպն արարեալ
ընդ միմեանս հան
դերձ դպրաւքն ա
սէին. զայլս ապրե
ցոյց. զանձն ոչ
կարասցէ ապրեց
անել. քրիստոս արքայ
իսրայելի. իջցէ այժմ ի
խաչէ այտի զի տե
սցուք և հաւատա
ասցուք դմա:

մժթ Եւ որ ընդ նմա ի
խաչն եղեալ էին
նախատէին զնա.
մի Եւ իբրև վեցժամ
եղև. խաւար կա
լաւ զամենայն եր
կիր. մինչև ցինն ժամն
միա Եւ յիններորդ
ժամուն աղաղա
կեաց յս ի ձայն
մեծ և ասէ. էլի
էլի. լամա սաբա
քթանի. որ թարգ
մանի ած իմ ած
իմ. ընդէր թողեր
զիս: Եւ ոմանք ի
նոցանէ որ շուրջ
կային զնովաւ իբ
րև լուան. ասէին
թէ զեղիա կարդա:
միբ Եւ ընթացեալ

մի ոմն. եհեց սպու
նգ մի քացախով.
և հարեալ յեղեգ
ան տայր ըմպել նմա:
Եւ ասէ թող տուր
տեսցուք. գայ եղ
իա իջուցանել զդա:
միգ Եւ յս արձակեաց
ձայն մեծ. և եհան
միդ զոգին: Եւ վարա
գոյր տաճարին
պատառեցաւ յեր
կուս ի վերուստ
մինչև ի խոնարհ:
միե Եւ տեսեալ հար
իւրապետին որ
կայր անդ. եթէ աղ
աղակեաց և եհան
զոգին. և ասէ. արդ
արև այր այս որ
դի այ էր:

միգ Էին և կանայք որ
հայէին ի հեռաս
տանէ. յորս էր
Մարիամ Մագդա
ղենացի և Մարի
ամ Յակովբու փո
քրկան. և Յովսեայ
մայրն. և Սաղովմէ:
որք յորժամ էին ի
Գալիլեա զհետ շր
ջէին նորա. և պաշ
տէին զնա. և այլ
բազում կանայք
որք ընդ նմա իսկ
եկեալ էին յԵմ:
միէ Եւ իբրև երեկո
եղև. քանզի
ուրբաթ էր որ է
շաբաթն մտանէր.
եկեալ Յովսէփ որ
յԱրիմաթեայն էր.
այր պարկեշտ.
նախարար. որ և
ինքն իսկ ակն ուն
էր արքայութեանն
Այ. համարձակեցա
եմուտ առ Պիղա
տոս. և խնդրեաց
զմարմինն Յի:
Եւ Պիղատոս
զարմացաւ. թէ
այնչափ վաղ մեռ
աւ: և կոչեցեալ
առ ինքն զհարիւր
ապետն. եհարց
զնա և ասէ: թէ
արդարև այնչափ
վաղ մեռաւ: և
իբրև ստուգեաց ի
հարիւրապետէ
անտի: շնորհեաց
զմարմինն Յովս
եփա.:

միը Եւ յուղարկեալ գն
եաց կտաւ. եւ իջ
ուցեալ զնա պա
տեաց կտաւովն.
և եդ ի գերեզմա
նի զոր էր փոր
եալ ի վիմէ. և
թաւալեցոյց վէմ
մի ի դուռն գերեզմանին:
միթ Եւ սկ մարիամ մա
գդաղենացի. և
մարեամ յակովբեա
և յովսեա տեսին
զտեղին ուր եդաւ:
մլ Եւ ի բոլ անց շաբ
աթն. մարեամ մա
գդաղենացի. և
մարեամ յակոբայ
և սաղովմէ գնեցին
պատրաստեցին
խունկս. զի եկես
ցեն աւծցեն զնա:
մլա Եւ ընդ առաւաւօ
տս միա շաբաթոյն
գան ի գերեզմանն
ընդ արեւագալն
և ասեին ցմիմեա
նս. ով թաւալեց
ուսցէ մեզ զվէմն
ի դրաց գերեզմանին:
Եւ հայեցեալ տե
սին զի թաւալեցու
ցեալ էր զվէմն ի
գերեզմանէն. քան
զի էր մեծ յոյժ:
Եւ մտեալ ի ներքս
ի գերեզմանն. տես
ին երիտասարդ մի
զի նստէր ընդ ա
ջմէ կողմանէ զգե
ցեալ պատմուճան
սպիտակ. և զարհու
րեցան:

ՄԼԲ Եւ նմանապէս ցնոսա· մի երկնչիք· զՅս խնդրէք· զնազովրեցի· զխաչեալն· յարեաւ· չէ աստ· ահաւասիկ տեղին ուր եդին զնա:

Այլ երթայք ասացէք ցաշակերտս նորա· եւ պետրոսի: եթէ ահա յառաջագոյն երթայ քան զձեզ ի գալիլեա· անդ տեսանիցէք զնա որպէս ասացն ձեզ:

ՄԼԳ Եւ իբրեւ լուան ելին եւ փախեան ի գերեզմանէն: քանզի զահի հարեալ էին. եւ ոչ ումեք ինչ ասացին· զի երկնչէին:

կարմիր գրոյն գնայ:
Ցորչափ կեանք առեւտուր
անխս Հոգւայնոյ եթէ
ոչ քան զործ ւ գինչ
պքանչելիս իցէ արարեան:
դ ա ւր լման աշխարհ հաւաքին:
դ բ ւն բացաւթեա հողոյն:
դ գ ւն ծերոյ ... ոյն:
դ դ ւն անձնայր մարգարէին:
դ ե ւն բանին որ եղեւ ... անեալ:
ը զ ւն հարցանելոյն յոլովս:
ժե է ւն փորձութեն փրկչին:
ժե ը ւն յորում ... շուն ... կան:
ժդ թ ւն զղջանչէին պետրոսի:
ժը ժ ւն բժշկելոյ զբազումս:
ժա ւն որոյ ձկանցն:
ժգ ժբ ւն բորոտին:
ժե ժգ ւն անդամալուծին:
ժը ժդ ւն ղեւեա մաքսաւորին. որ դառեալ էառ:
իբ ժե ւն գաւասացեալ ձեռին:
իգ ժզ ւն ընտրութե առաքելոցն:
իդ ժէ ւն ընտրու թեանցն:

ԺԸ վն հարիւրապետին ։
ԺԹ վն որդւոյ այրւոյն ։
Ի վն որք առաքեցանն ի յոհաննէ ։
ԻԱ վն աւծանելոյ զտէրն իւղով ։
ԻԲ վն սերմանացանին ։
ԻԳ վն սաստելոյ հողմոյն և ծովուն ։
ԻԴ վն որ ունէր զլեգէոնն ։
ԻԵ վն դստերն յայրոսի ։
ԻԶ վն արեանտես կնոջն ։
ԻԷ վն երկոտասան առաքելոց ։
ԻԸ վն ․Ե․ նկանականն և ․Բ․ ձկանց ։
ԻԹ վն հարցանելոյ զաշակերտսն ։
Լ վն այլակերպութեանն ։
ԼԱ վն լուսնոտին ։
ԼԲ վն աշակերտացն թէ ով է մեծ ։
ԼԳ վն որոյ ոչ էր թոյլ տալ զ[illegible]նի ։
ԼԴ վն յայտնելոյն ․ հր ։
ԼԵ վն նախատեսելոյ զ ․․․ երոյ զէն ։
ԼԶ վն փորձելոյ աւրինականին ։
ԼԷ վն անկանելոյն ի ձեռս աւազակաց ։
ԼԸ վն մարեմայ և մարթայի ։

ԼԹ վն աղաւթիցն ։
Խ վն համր դիւին ։
ԽԱ վն բազմութեն զձայն բարձրացուցանէ ։
ԽԲ վն որ զնշանն խնդրէին ։
ԽԳ վն ճաշելոյն առ փարիսեցին ։
ԽԴ վն յանդիմանելոյ զփարիսեցիսն ։
ԽԵ վն զգուշացուցանելոյ զաշակերտսն ։
ԽԶ վն զժառանգութիւն բաժանել ։
ԽԷ վն ատոհ մակայնի ի մեծատանն ։
ԽԸ վն գալիլեացւոցն խառնեալ ։
ԽԹ վն կնոջն որ ունէր այս հիւանդ ։
Ծ վն առակացն ։
ԾԱ վն հարցման թէ սակաւ իցէ որ [illegible]
ԾԲ վն [illegible] ։
ԾԳ վն ընթրողեալ հրաւիրելոցն ։
ԾԴ վն կոչնականն ։
ԾԵ վն կոչելոյն յընթրիսն ։
ԾԶ վն առակի աշտարակին ։
ԾԷ վն առակի ․Ճ․ ոչխարացն ։
ԾԸ վն անառակ որդւոյն ։
ԾԹ վն տնտեսին անիրաւին ։

Մարկոսի

ՃՂԳ գլ. Մեծատանն և Ղազարու:
ՃՂԷ գլ. Գայ թագաւորութեն և թէ ուր է:
ՄԱ գլ. Ժ. բորոտին:
ՄԴ գլ. անիրաւ դատաւորին:
ՄԵ գլ. փարիսեցոյն և մաքսաւորին:
ՄԹ գլ. հարցանելոյն զյաւիտենականացն:
ՄԺԲ գլ. երիցն որդեակ:
ՄԺԳ գլ. կուրին:
ՄԺԵ գլ. առն ազնուականի:
ՄԺԸ գլ. որոգմնաման առ Յին:
ՄԺԹ գլ. իշոյն և յաւանակին:
ՄԻԳ գլ. աղաւնավաճառացն:
ՄԻԸ գլ. հարցանելոյն թէ որով իշխանութեամբ:
ՄԻԹ գլ. առակի այգւոյն և մշակացն:
ՄԼԱ գլ. հարցանելոյ հարկի կայսեր:
ՄԼԳ գլ. սադուկեցոցն որ ոչ հաւատան:
ՄԼԴ գլ. հարցանելոյն թէ որդի է նայ:
ՄԼԵ գլ. բ. լումայի այրւոյն:
ՄԼԹ գլ. կատարածի աշխարհի:
ՄԽԹ գլ. կենաքերն չարչարանացն:
ՄԾ գլ. զատկին:

ՄԿ գլ. աշակերտացն թէ ով է մեծ:
ՄՀԳ գլ. որ խնդրէ սատանայ զձեզ խորել:
ՄՀԸ գլ. աղաւթիցն չմտանել ի փորձութիւն:
ՄՂԵ գլ. ծերակոյտ ատենին:
ՅԴ գլ. առաքմանն հերովդէի:
ՅԺ գլ. կոծ առնելոյ կանանցն:
ՅԺԵ գլ. խաչ հանելոյն զՔս:
ՅԼԲ գլ. խնդրելոյ պարգեւի մարմնոյն:
ՅԼԵ գլ. կղոփայեա:
ՅԼԹ գլ. եմաուսին:
ՅԽ գլ. կալոյն ի մէջ փակ ի դրանցն:
ՅԽԱ գլ. քարոզելոյ աշակերտացն և աւրհնելոյ զնոսա և վերանալոյն յերկինս:

ՅԱՕՐ ԵՒՔ.ՊԱՍՄ

ԲԱՔ. ՄԱԹԻՆ

ՄԱՄԵՑԻՔ ՎԱՄՐՍԻՐ

ԺԱՄԵՑԻՆ ԱՑՆՀԱ

ՎԵՐՋԱՐ ՍՐԲՆ

ԽՆԿԱՐԳ

տելոցի մեզ որպ
էսաւ անդեցին
մեզ որ ի սկզբանէ
ականատեսք և
սպասաւորք եղ
են բանին. կամ
եղև և ինձ որ ի սկզ
բանէ զհետ երթ
եալ էի ամենայնի
ճշմարտութեբ·
կարգաւ գրել քեզ
քաջդ Թէոփիլէ։
զի ծանիցես զբա
նիցն որոց աշա
կերտեցար զճշմ
արտութիւնն։
Ե· ւ եղև յաւուրս
հերովդի արքայի
հրէաստանի քա
հանայ ոմն ան
ուն զաքարիայ։

ի դասակարգէ
աբիայ. և կին
նորա ի դստերաց
ահարոնի։ և ան
ուն նորա եղիսա
բեթ։ Ե· ւ էին ար
դարք երկոքեին
առաջի այ· գնայ
ին յամենայն պա
տուիրանս և յիր
աւունս տն անարատք։
Ե· ւ ոչ գոյր նոցա
որդեակ. քանզի
եղիսաբէթ ամուլ
էր. և երկոքեան
անցեալ էին զաւ
ուրբք իւրեանց·
Ե· ւ եղև ի քահան
այանալն նորա
ըստ կարգի աւուր
ցն հասանելոյ առ

աջի այ · ըստ աւր
ինի քահանայութ
եանն · եհաս նմա
խունկ արկանել
մտեալ ի տաճարն
տն · և ամենայն
բազմութիւն ժող
ովրդեանն կային
յաղաւթս արտա
քոյ ի ժամու խնկ
ոցն: Ե ւ երևեց
աւ նմա հրեշտակ
տն զի կայր ընդ ա
ջմէ սեղանոյ խնկ
ոցն · և խռովեցաւ
զաքարիայ իբրև
ետես: և անկաւ
ահ ի վերայ նորա:
Ա սէ ցնա հրեշ
տակն տն · մի երկ
նչիր զաքարիա:

զի լուան աղաւ
թք քո · և կին քո
եղիսաբեթ ծնցի
քեզ որդի · և կոչ
եսցես զանուն նորա
յովհաննէս · և եղ
իցի քեզ ուրախութիւն
և ցնծութիւն:
և բազումք ի ծնըն
դեան նորա խնդ
ասցեն · զի եղիցի
մեծ առաջի տն · և
գինի և ըմպելի մի ար
բցէ · և հոգւով սբ
ով լցցի անդստին
յորովայնէ մաւր
իւրոյ: և զբազումս
յորդւոցն իլի դար
ձուսցէ ի տր ած իւրե անց:
Ե ւ ինքն երթիցէ
առաջի նորա հոգւով

զաւրութբն եղիայի:
դարձուցանել զսր
տս հարց յոր
դիս. եւ զան հաւ
անս յիմաստութն
արդարոց. պատր
աստել տն ժողով
ուրդ կազմեալ: Եւ
ասէ զաքարիաս
ցհրեշտակն. եւ իւ
գիտացից զայդ.
զի ես ծեր եմ. եւ կին
իմ անցեալ զաւուր
բք իւրովք:
Պատասխանի
ետ հրեշտակն եւ ասէ
ցնա. ես եմ գաբրիէլ
որ կամ առաջի այ:
եւ առաքեցայ խաւ
սել ընդ քեզ եւ աւ
ետարանել քեզ

զայդ: Եւ ահա եղ
իցես համր. եւ մի
կարասցես խաւս
ել. մինչեւ ցաւրն
յորում այդ լինիցի.
փոխանակ զի ոչ
հաւատացեր բան
ից իմոց. որ լցցին
ի ժամանակի իւրեանց:
Եւ ժողովուրդն
ակն ունէր զաքար
իայ: Եւ զարմանայ
ին ընդ յամելն նո
րա ի տաճարին::
Եւ իբրեւ ել. ոչ կարէր
խաւսել ընդ նոսա:
Եւ իմացան եթէ տե
սիլ ետես ի տաճար
ին: Եւ նա նշանացի
խաւսէր ընդ նոսա:
Եւ կայր պապանձեալ:

Եւ եղև իբրև լց
ան աւուրք պաշ
տաման նորա· գն
աց ի տուն իւր:
Եւ յետ աւուրցն
այնոցիկ· յղացաւ
եղիսաբեթ կին նորա:
և թաքուցանէր
զանձն ամիսս հինգ:
և ասէր· զինչ գործ
գործեաց ընդ իս
տր· յաւուրս յորս
հայեցաւ յիս բառ
նալ զնախատինս
իմ ի մարդկանէ:

ւ յամսեանն
վեցերորդի

առաքեցաւ գաբր
իէլ հրեշտակ յայ
ի քաղաքի մի գալի
լեացւոց որում ան

~~ուն էր նազարեթ:~~
~~առ կոյս խօսեց~~
~~եալ առն որում ան~~
ուն էր նազարեթ·
առ կոյս խօսեց
եալ առն որում ան
ուն էր յովսէփ ի
տանէ դաւթի, և
անուն կուսին մար
իամ: Եւ եկեալ առ
նա ասէ· ուրախ լեր
բերկրեալդ· տր
ընդ քեզ:
Եւ նա ընդ բանն
խռովեցաւ· և խոր
հէր ընդ միտս թէ
որպիսի ինչ իցէ ող
ջոյնս այս:
Եւ ասէ ցնա հրեշ
տակն· մի երկնչիր
մարիամ· զի գտեր

շնորհս յայ. և
ահա յղասցիս ի որ. և
ծնցես որդի. և կոչ
եսցես զանուն նո
րա յս. նա եղիցի
մեծ. և որդի բարձր
ելոյ կոչեսցի. և
տացէ նմա տր ած
զաթոռն դաւթի
հաւր նորա. և
թագաւորեսցէ ի
վերայ տանն յակ
ովբայ ի յաւիտեանս.
և թագաւորութե
ան նորա վախճան մի լիցի:
Բ Եւ ասէ մարիամ
ցհրեշտակն. զիարդ
լինիցի ինձ այդ. քանզի
զայր ոչ գիտեմ.
Պատասխանի ետ
հրեշտակն և ասէ

ցնա. հոգին սուրբ եկես
ցէ ի քեզ. և զաւրու
թիւն բարձրելոյ
հովանի լիցի ի վե
րայ քո. քանզի և որ
ծնանելոցն է սուրբ է.
և որդին այ կոչեսցի.
Գ Եւ ահա եղիսաբէ
թ ազգական քո. և
նա յղի է ի ծերու
թեան իւրում. և
այս վեցերորդ ամ
իս է նորա որ ամու
լն կոչէր. զի
ոչ տկարասցի առ ի
յայ ամենայն բան.
Եւ ասէ մարիամ. ահ
աւասիկ կամաղախ
ին տն. եղիցի ինձ ըստ
բանի քում.
Եւ գնաց ի նմանէ հր
եշտակն:

Է

Յարուցեալ
մարիամ
յաւուրսն յայնոս
իկ․ գնաց ի լեառ
նակողմն փութա
պէս ի քաղաքն յու
դայ․ և եմուտ ի
տուն զաքարիա․
և ետ ողջոյն եղի
սաբեթի ։
Եւ եղև իբրև լու
աւ զողջոյնն մարի
ամու եղիսաբեթ․
խաղաց մանուկն
յորովայնի նորա․
Եւ լցաւ եղիսա
բեթ հոգւով սրբով․
և ի ձայն բարձր
աղաղակեաց և ասէ․
Աւրհնեալ ես

դու ի կանայս․ և
աւրհնեալ է պտ
ուղ որովայնի քո․
և ուստի է ինձ այս․
զի եկեսցէ մայր տեառն
իմոյ առ իս․
Զի ահաւասիկ
իբրև եղև ձայն
ողջունի քո յակ
անջս իմ․ խաղաց
ցնծալով մանուկս
յորովայնի իմում․
և երանի որ հաւա
տայցէ եթէ եղիցի կա
տարումն ասաց
ելոցս նմա ի տեառնէ․
Եւ ասէ մարիամ․
Մեծացուսցէ
անձն իմ զտէր․ և
ցնծացաւ հոգի

իմ յա͞ծ փրկիչ իմ:
զի հայեցաւ ի խոն
արհութի͞ն աղախ
նոյ իւրոյ:
Զի ահա յայսմ
հետէ երանեսցե͞ն
ինձ ամենայն ազգք:
զի արար ինձ մեծա
մե͞ծս հզաւրն: եւ
սուրբ է անուն նո͞ր:
եւ ողորմութի͞ն նորա
ազգա͞ց յազգս եր
կիւղածաց իւրոց:
Արար զաւրու
թիւն բազկաւ իւր
ով: ցրուեաց զամ
բարտաւանս մտ
աւք սրտից իւրեա
նց: քակեա͞ց զհզ
աւրս յաթոռոց:
եւ բարձրացոյց

զխոնարհս: զքա
ղցեալս լցոյց բար
ութ͞ք: եւ զմեծատ
ունս արձակեա͞ց
ունայնս: պաշտ
պան եղե͞ւ ի͞ղի ծառ
այի իւրում: յիշել
զողորմութիւնս:
որպէս խաւսեցաւ
առ հարսն մեր աբր
ահամու եւ զաւա
կին նորա յաւիտենի͞ս:
Եկաց մարիամ առ
նմա իբրեւ ամիսս
երիս եւ դարձաւ ի
տուն իւր:
Եւ եղիսաբեթի լց
ա͞ն ժամանակն ծն
անելոյ: եւ ծնաւ որդ ի:
Եւ լուան որ շուրջ
զնովաւ էին եւ ազգք

տոհմ նորա ։ զի
մեծ արար Տր զող
որմութիւն իւր
ընդ նմա ։ եւ խնդ
ային ընդ նմա ։
Եւ եղեւ յաւուրն
ութերորդի · եկին
թլփատել զման
ուկն · եւ կոչէին
զնա յանուն հաւր
իւրոյ · զաքարիայ ։
Պատասխանի
ետ մայր նորա եւ
ասէ · ոչ · այլ կոչես
ցի · յովհաննէս ։
Եւ ասեն ցնա · քան
զի ոչ ոք է յազգի քում
որոյ կոչի անուն
յովհաննէս ։
Ակնարկէին
հաւրն նորա թէ
զինչ կամիցի կոչ
ել զնա ։
Եւ խնդրեաց տա
խտակ · գրեաց եւ
ասէ յովհաննէս է
անուն նորա ։
Եւ զարմացան
ամենեքեան ։
Եւ բացաւ բերան
նորա վաղվաղակի
եւ լեզու նորա ։ եւ
խաւսէր եւ աւրհն
էր զԱծ ։
Եւ եղեւ ահ ի վերա
ամենեցուն որ լսէին
զայս · եւ որ զշուրջ
բնակեալ էին զնո
քաւք ։ եւ ընդ ամեն
այն լեռնակողմն
հրէաստանի պատ
մէին ամենայն բանքս

այսոսիկ․ և եդ
ին ամենեքեան որ
լսէինն ի սիրտս
իւրեանց և ասեն․
զինչ լինիցի մանու
կս այս․ և ձեռն տն
էր ընդ նմա։
Եւ զաքարիա
հայր նորա լցաւ
հոգւով սրբով․
մարգարեացաւ և
ասէ․ Օրհնեալ
տր ած իէլի․ զի
յայց եղ մեզ և արար
փրկութիւն ժողով
րդեան իւրում։
Եւ յարոյց եղջեւր փր
կութեան մեզ ի տա
նէ դաւթի ծառայի
իւրոյ․ որպէս խաւ
սեցաւ բերանով
սրբոց որք յաւի
տենից մարգար
էքն նորա էին․ փր
կութիւն ի թշնա
մեաց մերոց և ի ձե
ռաց ամենայն ա
տեղեաց մերոց։
առնել ողորմութի
առ հարս մեր․ և
յիշել զուխտն իւր
սբ․ զերդումն զոր
երդուաւ աբրահ
ամու հաւր մերում
տալ մեզ առանց
երկիւղի․ ի ձեռ
աց թշնամեաց փր
կեալ․ պաշտել
զնա սրբութեամբ
և արդարութեամբ
առաջի նորա զա
մենայն աւուրս կեն
աց մերոց։

ւ դու մանուկ
մարգարէ բարձր
ելոյ կոչեսցիր.
զի երթիցես առա
ջի երեսաց տն.
պատրաստել
զճանապարհս
նորա. տալ գիտ
ութիւն փրկու
թեան ժողովրդ
եան նորա. ի թող
ութիւն մեղաց նոցա.
վասն գթութեան
ողորմութեան այ
մերոյ. որով այց
արասցէ մեզ արե
գակն ի բարձանց.
լուսաւորել որոց ի
խաւարի եւ ի ստու
երս մահու նստեալ են.
ուղղել զոտս մեր ի
ճանապարհ խաղաղ
ութեան.
ւ մանուկն աճ
էր եւ զաւրանայր
հոգւով. եւ էր յան
ապատ մինչեւ
յաւուր երեւելոյ նո
րա իՂլի.

Է ւ եղեւ ընդ

աւուրսն ընդ
այնոսիկ. ել հրա
ման յաւգոստոս
կայսերէ. աշխա
րհագիր առնել
ընդ ամենայն տի
եզերս. այս առա
ջին աշխարհագիր
եղեւ ի դատաւոր
ութեան ասորոց կիւ
րենեա.
ւ երթային ամե

նեքեան մտան
ել յաշխարհա
գիր յիւրաքանչ
իւր քաղաքի ։
Է։ Ել յովսէփ ի գալ
իլեէ ի քաղաքէ
նազարեթէ․ ի
հրէաստան ի քաղ
աք դաւթի որ կոչի
բեթղեհեմ․ վասն
լինելոյ նորա ի
տանէ եւ յազգէ
դաւթի․ մտանել
յաշխարհագիր
մարեմաւ հանդերձ
որ խաւսեալն էր
նմա․ եւ էր յղի ։
Է։ Եւ եղեւ ի հասա
նել նոցա անդր․
լցան աւուրք ծնն
անելոյ նորա․ եւ ծն
աւ զորդին իւր
զանդրանիկ․ եւ
պատեաց ի խան
ձարուրս․ եւ եդ զ
նա ի մսուր․ զի ոչ
գոյր նոցա տեղի
յիջաւանին ։
ւ հովիւք էին
ի տեղւոջն յայն
միկ բա ցաւթեագք
ուպահէին զպահս
պահնութեանց գիշ
երոյ հաւտից իւրեանց
Է։ Եւ հրեշտակ տն
երեւեցաւ նոցա ։
եւ փառք տն ծագեց
ին առ նոսա․ եւ եր
կեան երկիւղ մեծ ։
Է։ Եւ ասէ ցնոսա հր
եշտակն․ մի երկ
նչիք․ զի ահաւա

իկ աւետարան
եմ ձեզ ուրախ
ութիւն մեծ, որ եղ
իցի ամենայն
ժողովրդեանն.
Զի ծնաւ ձեզ այս
աւր փրկիչ. որ է
աւծեալ տէր. ի
քաղաքի դաւթի.
և այս նշանակ
ձեզ. գտանիցէք
մանուկ պատեալ
ի խանձարուրս.
և եդեալ ի մսուր.
Եւ յանկարծակի
եղև ընդ հրեշ
տակին ընդ այն
մի բազմութեան
զաւրացն երկնաւ
որաց. որ աւրհն
էին զած և ասէին.

փառք ի բարձունս
այ. և յերկիր խաղ
աղութիւն. ի մար
դիկ հաճութիւն.
Եւ եղև իբրև վեր
ացան ի նոցանէ
հրեշտակքն յեր
կինս. ասէին ցմիմ
եանս հովիւքն.
Եկայք երթիցուք
մինչև ցբեթղեհէմ.
և տեսցուք զինչ է
բանս այս որ եղև,
զոր տէրն եցոյց մեզ.
Եւ եկին փութա
նակի. և գտին զմ
արիամ և զյովսէ
փ. և զմանուկն
եդեալ ի մսուր. և
ծանեան վասն բանին
որ ասացաւ նոցա զման
կանէն.

Ե· ւ ամենեքին
որ լսէին զարման
ային վասն բան
իցն զոր խաւսեց
ան ընդ նոսա հովիւքն:
Ե· ւ մարիամ զա
մենայն բանս զայ
սոսիկ պահէր. և
խելամուտ լինէր
ի սրտի իւրում:
Ե· ւ դարձան հո
վիւքն փառաւոր
առնէին և աւր
հնէին զած. վս
ամենայնի զոր լու
ան և տեսին որ
պէս պատմեցաւ
նոցա:
ւ իբրև լցան
աւուրք ութ թլ
փատել զնա. և
կոչեցաւ անուն
նորա յս: որ կոչեցեալէր
ի հրեշտակէն
մինչ չև յղացե
ալ էր զնա յոր
ովայնի:
ւ իբրև լցան
աւուրք սրբութե
նոցա. ըստ աւրի
նացն մովսէսի.
ածին զնա յերմ
յանդիման առն
ել տն. որպէս և
գրեալ է յաւրէնս
տն. թէ ամենայն
արու որ բանայ
զարգանդ. սբ տն
կոչեսցի:
Ե· ւ տալ պատար
ագս ըստ ասացել

ոյն յաւրէնս տն.
զոյգս տատրակ
աց. կամ երկուս
ձագս աղաւնեաց:
Եւ ահա էր այր
մի յեմ որոյ ան
ուն էր սիմէոն.
և էր այրն այն ար
դար և երկիւղած.
և ակն ունէր մխ
իթարութեան իէլի:
և հոգի սբ էր ի
նմա. և էր նորա
հրամանս առեալ
ի հոգւոյն սրբոյ
մի տեսանել զմահ
մինչև տեսցէ զաւ
ծեալն տն.
Եւ եկն հոգւովն
ի տաճարն. և
իբրև ածին ծն

ողքն զմանուկն
յս. առնել նոցա
ըստ սովորութեան
աւրինացն ի վերայ
նորա. և նա առ
ընկալաւ զնա ի
գիրկս իւր. և աւր
հնեաց զած և ասէ.
Արդ արձակես
զծառայս քո տր
ըստ բանի քում
խաղաղութեամբ.
զի տեսին աչք իմ
զփրկութիւն քո
զոր պատրաստե
ցեր առաջի ամե
նայն ժողովրդոց.
լոյս ի յայտնութի
հեթանոսաց. և
փառս ժողովրդ
եան քում իէլի:

Եւ էին հայրն և
մայրն նորա զարմ
ացեալ էին ի վերա
բանիցն որ խաւ
սէին զնմանէ:
Եւ աւրհնեաց
զնոսա սիմէոն:
և ասէ ցմարիամ
մայրն նորա: ահա
սա կայ ի գլորու
մն և ի կանգնու
մն բազմաց ի մէջ
իղի: և ի նշան հա
կառակութեան
և ընդ քո իսկ ան
ձն անցցէ սուր:
զի յայտնեսցին ի
բազում սրտից
խորհուրդք:
Եւ անդ էր աննա
մարգարէ դուստր

փանուէլի յազգէ
ասերայ: սա ինքն
անցեալ էր զաւ
ուրբք բազմաւք:
կեցեալ ընդ առն
ամս եւթն ի կուս
ութենէ իւրմէ:
և էր այրի ամաց
ի բոլ ութսուն
և չորից: որ ոչ
մեկնէր ի տաճար
էն: այլ պահովք
և աղաւթիւք
պաշտէր զցայգ
և զցերեկ: և նա
ի նմին ժամու յար
ուցեալ: գոհան
այր զտէ: և խաւ
սէր զնմանէ ընդ
ամենեսին որ ակն
ունէին փրկու
թեմի:

Եւ իբրև կատ
արեցին զամէն
այն ըստ աւրին
աց տն դարձան
անդրէն ի գալիլ
եա ի քաղաքն
իւրեանց նազարեթ.
Եւ մանուկն
աճէր և զաւրա
նայր լի իմաստու
թեամբ. և շնորհք
այ էին ի վերա
նորա :

ւ երթային
ծնաւղքն նորա
ամի ամի յեմ ի
տաւն զատկին:
Եւ իբրև եղեն
նորա ամք երկո
տասան. ելանէին
նոցա յեմ ըստ սո

վորութեան
տաւնին և կատա
րեալ զաւուրսն.
և դառնալն անդրէն.
մնաց յս մանուկն
յեմ: և ոչ գիտա
ցին ծնաւղքն նորա:
կարծէին զնմանէ
թէ ընդ ուղեկիցսն
իցէ: եկին իբրև
աւուր միոյ ճանա
պարհ. և խնդրէին
զնա ընդ դրացիսն
և ընդ ծանաւթս.
և իբրև ոչ գտին.
դարձան անդրէն
յեմ խնդրել զնա
Եւ եղև յետ երից
աւուրց. գտին
զնա ի տաճարին
զի նստէր ընդ վար

դապետումն. յաղթ
ինոցանէ. և հա
ռցանէր զնոսա։

Զարմանային ա
մենեքեան որ լսէ
ին ի նմանէ ընդ
իմաստութիւն և
ընդ պատասխա
նիս նորա։ և իբրև
տեսին զնա ապ
շեցան։

Եւ ասէ ցնա
մայրն իւր. որ
դեակ. զի՞նչ
գործ գործե
ցեր դու ընդ
մեզ։ ահաւա
սիկ հայր քո և
ես տառապեալք
խնդրեաք զքեզ։

Եւ ասէ ցնոսա.
զի՞ խնդրէիք զ
զիս։ ո՞չ գիտէիք
եթէ ի տան հաւր
իմոյ պարտ է ինձ
լինել։

Եւ նոքա ո՛չ ի
մացան զբանն
զոր խաւսեցաւ
ընդ նոսա։

Եւ էջ ընդ նոսա,
և գնաց ի նազա
րեթ։ և էր նո
ցա հնազանդ։

Եւ մայր նորա
պահէր զամենայն
բանսն ի սրտի իւ
րում։

Եւ յիսուս զարգա
նայր իմաստու

Թէ և համակամ։
և շնորհաւք յ̅ի
և ի մարդ կա
նէ։

Ը Հնգետա
սաներորդի ա
մի տէրութեան
տիբերեայ կայ
սեր. ի դատաւո
րութեն հրէաս
տանի պիղատոսի
պոնտացւոյ. և
ի չորրորդապետու
թեան գալիլեա
ցւոց հերովդի.
և ի փիլիպպոսի եղ
բաւրն նորա. չոր
րորդապետութե
ի տուրացւոց և ի
տրաքոնացւոց
աշխարհին. և ի
չորրորդապետութե
Լիւսանեայ աբիլ
ենացւոց. և ի քա
հանայապետու
թեան աննայի և
կայիափայ եղև
բանն ա̅յ ի վերայ յով
հաննու որդւոյ
զաքարիայ յանա
պատի անդ։
Եւ եկն յամենայն
կողմն յորդանանու
ու քարոզել մկրտ
ութիւն ապաշխ
արութեան ի թող
ութիւն մեղաց։
Է Որպէս և գրեալ է
ի գիրս պատգամ
աց եսայեայ մարգ

արեի. ձայն բա
րբառոյ յանա
պատի. պատրա
ստ արարէք զճա
նապարհ տն. ուղ
իղ արարէք զշաւ
իղս նորա. ամե
նայն ձոր լցցի.
և ամենայն լերինք
և բլուրք խոնար
հեսցին. և եղիցի
ն դժուարինքն
դիւրինս. և առա
պարքն ի հարթ
ճանապարհս.
և տեսցէ ամենայն
մարմին զփրկու
թիւն այ մերոյ.
ԸԼ Ե. ասէր ժողովրդեան
ոյն ելանէին. մկր
տել ի նմանէ.
ծնունդք իժից.
ո ցոյց ձեզ փախչ
ել ի բարկու
թենէն որ գալոց է.
արարէք այսու
հետև պտուղս
արժանիս ապաշ
խարութեան.
Է. և մի սկսանիցի
ք ասել եթէ ուն
իմք հայր զաբրա
համ. զայս ասեմ
ձեզ. եթէ կարող է
այ ի քարանցս
յայսցանէ յարու
ցանել որդիս ա
բրահամու.
Բ. այժմ ահաւասիկ
տապար առ արմ

ին ծառոց կայ ։
Ամենայն ծառ
որ ոչ առնէ զպտ
ուղ բարւոք. հա
տանի եւ ի հուր
արկանի ։
Ը Հարցանէին
զնա ժողովուրդքն
եւ ասէին. իսկ արդ
զի՞նչ գործեսցուք.
Պատասխանի
ետ եւ ասէ ցնոսա.
Որ ունիցի երկու
հանդերձս. տացէ
զմին այնմ որ ոչ
գոյցէ. եւ որ կայցէ
կերակուր. նոյն
պէս արասցէ ։
Եկին եւ մաքսա
որք մկրտել. եւ ա
սէին ցնա. վարդա
պետ զի՞նչ գործեսց ուք ։
Եւ նա ասէ ցնոսա.
մի ինչ աւելի քան
զհրամայեալն
ձեզ առնիցէք ։
Հարցանէին զնա
եւ զինուորքն եւ ա
սէին. եւ մեք զի՞նչ
գործեսցուք ։
Ասէ ցնոսա. մի
զոք խռովիցէք. մի
զոք զրպարտիցէք ։
շատացին ձեզ
թոշակք ձեր ։
Մինչ ակնունէր
ժողովուրդն. եւ
խորհէին ամենեքե
եան ի սիրտս իւր
եանց վասն յովհաննու

մի թէ սա իցէ քն:

ժ Պատասխանի ետ ամենեցուն և ասէ: ես մկրտեմ զձեզ ջրով: բայց գայ զաւրագոյն քան զիս. զորոյ չեմ բաւական. բառնալ զկաւշիկս: նա մկրտեսցէ զձեզ հոգւով սրբով և հրով:

ժա Որոյ հեծանոցն ի ձեռին իւրում. սրբել զկալ իւր: և ժողովել զցորեանն ի շտեմարանս իւր և զյարդն այրեսցէ անշէջ հրով:

Եւ այլ ևս բազում ինչ մխիթարութեամբ աւետարանէր ժողովրդեանն:

ժբ Բայց հերովդէս չորրորդապետ յանդիմանեալ ի նմանէ վասն հերովդիադայ կնոջ եղբաւր իւրոյ. և վասն ամենայն չարեացն զոր գործեաց հերովդէս. յաւել և զայն ի վերայ ամենայնի. և եդ ի բանտի զյովհաննէս:

ժգ Եւ եղև ի մկրտել ամենայն ժողովրդեանն. և ընդ յի

մկրտելն և կալ
յաղաւթս. բան
ալերկնից. և իջ
անել հոգւոյն սրբոյ
մարմնաւոր տե
սլեամբ իբրև
զաղաւնի ի վերա
նորա :

Ե. ւ գալ ձայնի յեր
կնից որ ասէր դու
ես որդի իմ սիրելի:
ընդ քեզ հաւանեցայ.

ծնդ Ե. ւ ինքն յս էր ա
մաց. իբրև երեսն
ից սկսեալ. որոց
որպես կարծէր
որդի յովսեփայ:
Որ յակովբայն :
Որ հեղեայ ն:
Որ մատաթեայ ն

Որ ղևեայ ն:
Որ մելքեայ ն:
Որ յաննեայ ն:
Որ յովսեփեայ ն:
Որ մատթեայ ն:
Որ ամովսայ ն:
Որ նաւումայ ն:
Որ եսլեայ ն:
Որ նանգեայ ն:
Որ մա աթայ ն:
Որ մատաթեայն:
Որ սեմեայ ն:
Որ յովսեքեայն:
Որ յովդայ ն:
Որ յովնանայն:
Որ րեսայ ն:
Որ զաւրաբաբելին:
Որ սաղաթիելին:
Որ ներեայ ն:
Որ մեղքեայ ն:

Որ ադդեայ ն:
Որ կովսամայ ն:
Որ եղմովդադեայն:
Որ էր այ ն:
Որ յեսու այ ն:
Որ եղիեզերայ ն:
Որ յովրիմա յն
Որ մատ թայ ն:
Որ ղեւ այ ն:
Որ սիմէովնին:
Որ յուդայի ն:
Որ յովսեփայ ն:
Որ յովնանայն:
Որ եղիակիմայ ն:
Որ մեղեայն:
Որ մեննայ ն:
Որ մատաթայն:
Որ նաթանայ ն:
Որ դաւ թի ն:
Որ յեսսեայ ն

Որ ովբեդեայն:
Որ բոոսա յն:
Որ սաղմոնայն:
Որ նաասոնին:
Որ ամինադաբայն:
Որ արամայ ն:
Որ արմեայ ն:
Որ առնեա յն:
Որ եսրոմայն:
Որ փարեսի ն:
Որ յուդայ ի ն:
Որ յակոբայ ն:
Որ իսահակայն:
Որ աբրահամու ն:
Որ թարայի ն:
Որ նաքովրայ ն:
Որ սերուքայ ն:
Որ ռագաւայն:
Որ փաղեկայ ն:
Որ եբերա յ ն:

Որ սաղայի ն:
Որ կայնանայն ն:
Որ արփաքսադ այն:
Որ սեմա յ ն
Որ նոյ ի ն:
Որ ղամեքայ ն
Որ մաթուսաղայնն:
Որ ենովքայ ն:
Որ յարեդի ն:
Որ մաղաղայելին:
Որ կայնանայ ն:
Որ ենովսայ ն:
Որ սեթայ ն:
Որ ադամայ ն:
Որ այ̅ն :
ձա Եւ յս̅ լի հոգւով
սրբով դարձաւ ի
յորդանանէ : եւ
վարէր հոգւովն
յանապատ աւ-
ուրս քառասուն
փորձել ի սատա
նայէ :
ձզ Եւ ոչ եկեր եւ ոչ
արբ յաւուրսն
յայնոս իկ :
Եւ ի կատարելն
նոցա քաղցեաւ :
Եւ ասէ ցնա սա-
տանայ : եթէ որ
դի ես այ̅ : ասա
քարիդ այդմիկ
զի հաց լիցի :
Պատասխանի ետ
նմա յս̅ եւ ասէ : գր
եալ է : եթէ ոչ հաց
իւ միայն կեցցէ
մարդ : այլ ամեն
այն բանիւ այ̅ :
Եւ հանեալ զնա ի

լեառն մի բարձր·
եցոյց նմա զամե
նայն թագաւոր
ութիւնս աշխար
հի ի վայրկեան
ժամանակի· և
ասէ ցնա սատան
այ· քեզ տաց զայս
ամենայն իշխան
ութիւն և զփառս
սոցա· զի ինձ տու
եալ է· ում կամիմ
տամ զսա· արդ դ
դու եթէ անկեալ
երկիր պագանիցես
ես առաջի իմ· քեզ
եղիցի ամենայն·
Պ ատասխանի ետ
նմա յս ասէ· եր
կիր պագցես տն այ
քում· և զնա մի
այն պաշտեսցես·
Եւ ած զնա յեմ
և կացոյց ի վերայ
աշտարակի տա
ճարին· և ասէ ցնա·
եթէ որդի ես այ·
արկ զքեզ աստի ի
վայր· զի գրեալ է
եթէ հրեշտակաց
իւրոց պատուիրես
ցէ վասն քո·
պահել զքեզ զի
ի վերայ ձեռաց
բարձցեն զքեզ·
մի երբեք հարցես
զքար ի զոտն քո·
Պ ատասխանի
ետ նմա յս ասէ·
ասացեալ է· թէ ոչ

փորձեսցես զտր
ածքո: Ե ւ կա
տարեալ զամեն
այն փորձութիւնն
սատանայի. ի
բաց եկաց ի նմա
նէ առ ժամանա
կ մի:
ձէ Եւ դարձաւ յս
զաւրութբ հոգւ
ոյն ի գալիլեա. եւ
ել համբաւ զնմ
անէ ընդ ամենա
յն կողմանս գաւ
առին: Եւ նա ուսու
ցանէր ի ժողովու
րդս նոցա փառաւ
որեալ յամենեցու
ձը նց: Ե: ւ եկն ի նազ
արեթ ուր սնեալն

էր. եւ եմուտ ըստ
սովորութեանն իւ
րում յաւուր շա
բաթուց ի ժողովուր դն:
Ե: ւ ետուն նմա
գիրս զեսայեայ մար
գարէի: Եւ յարեաւ
ընթեռնուլ: Եւ ի բաց
եբաց զգիրսն. եգ ակ
իտ զայն տեղին յոր
ում գրեալն էր. հո
գի տն ի վերա իմ: վն
որոյ եւ աւծ իսկ զիս:
աւետարանել աղք
ատաց առաքեաց
զիս: քարոզել գեր
եաց զթողութիւն:
եւ կուրաց տեսան
ել: արձակել զվիր
աւորս ի թողութի:

քարոզել զտարե
կան տն ընդունելի։ է
Եւ խափեալ զգիր
ն, ետ ցպաշտաւնե
այն, եւ նստաւ։
Եւ ամենեցուն որ
ի ժողովրդեանն
էին աչք ի նմ
հայ էին։
Եւ սկսաւ ասել
ցնոսա. այսաւր
լցան գիրքս այս
յականջս ձեր։
ժգ Եւ ամենեքեան
վկայէին նմա. եւ
զարմանային ընդ
բանս շնորհացն
որ ելանէին ի բեր
անոյ նորա։
Եւ ասէին. ոչ սա
է որդին յովսեփայ։
Եւ ասէ ցնոսա.
ապաքէն ասիցէք առ
ակս զայս.
բժիշկ բժշկեա
զանձն քո. որ չափ
լուաք զործ արարեր
ի կափառնայում.
արա եւ աստ ի քում
գաւառի։
Եւ ասէ. ամէն
ասեմ ձեզ. չէ
մարգարէ ընդու
նելի ի քաղաքի
իւրում։
իա Արդարեւ ասեմ
ձեզ. զի բազում
այրիք էին յաւ
ուրս եղիայի ի մէջ
իէղի. յորժամ փա

կեցան երկրինք
զերիսամս և զվեց
ամիս։ և եղև սով
մեծ ընդ ամենայն
երկիր։ և ոչ առ միում
ի նոցանէ առաքե
ցաւ եղիա. բայց
միայն ի սարեփ
թայ սիդովնացոց
առ կին մի այրի։
իբ և բազում բոր
ոտք էին յիսրայէլ
եղիսէիւ մարգար իգ
էիւ։ և ոչ ի նոցա
նէ սրբեցաւ. բայց
միայն նէեման
ասորի ։
և լցան ամենե իդ
ի քեան բարկութե
ի ժողովրդեանն

ի բռուն լսէին զայս։
և յարուցեալ հան
ին զնա արտաքոյ
քաղաքին. և ած
ին զնա մինչև
յառատևանն լերինն
յորոյ վերայ քաղ
աքն նոցա շինեալ
էր զահավէժ առ
նել զնա ։
և նա անցեալ
միջով
ընդ նոցա գնայր։
և էջ ի կափ
առնաում ի քա

ղաքն գալիլեացւ
ոց. և ուսուցանէր
զնոսա ի շաբաթ
ուն։ և զարմա
նային ընդ վարդա
պետութիւնն նորա

զի իշխանութեամբ էր
բանն նորա։
Եւ էր ի ժողովրդ-
եանն այր մի որ
ունէր այս դիւի
պղծոյ։ և աղաղա
կեաց ի ձայն մեծ
ասէ։ Թո՛ղացոյ։
զի՞ կայ մեր և քո յս՜
նազովրեցի։ եկիր
կորուսանել զմեզ։
գիտեմ զքեզ ո՞վ
ես սբդ այ՜։
Սաստեաց ի նա
յս՜ և ասէ։ պապապան ի՟զ
ձեաց։ և ել ի դմանէ։
Զգետնեաց զնա
դևն ի մէջ անդ։
և ել ի նմանէ։ և ոչինչ
ոչ վնասեացն նմա։

Եւ եղեն զարմ
անալիք ի վերա
ամենեցուն։ խօսէ
սէին ընդ միմեանս
և ասէին։ զինչ է
բանս այս զի իշխ
անութ՟բ և զաւր
ութ՟բ սաստէ
այսոց պղծոց։ և
ելանեն։
Եւ երթայր հռչ
ակ զնմանէ յամե
նայն տեղիս շուրջ
զգաւառաւն։
Եւ յարուցեալ ի
ժողովրդենէ ան
տի. եմուտ ի տուն
սիմովնի։ զոքանչ
սիմովնի տագնա
պէր ջերմամբ մեծ
աւ։

և աղաչեցին
զնա վասն նորա։
եկաց առ նմա .
սաստեաց ջերմ
անն. և եթող զնա։

Եւ վաղվաղա
կի յարեաւ, և
պաշտէր զնոսա։

Եւ ընդ արեւն մտանել
ամենեքեան էին որոց
էին
հիւանդք ի պէս
պէս ցաւս, բերէ
ին զնոսա առ նա։

Եւ նա իւրաքան
չիւր ուրեք ի նոց
անէ դնէր ձեռն
և բժշկէր զնոսա։

իէ Եւ ելանէին դևք
ի բազմաց աղաղա
կէին և ասէին.
եթէ դու ես որդի ա̄յ։

Եւ նա սաստէր
և ոչ տայր նոցա
թոյլ խօսել.
զի գիտէին զնա
թէ ք̄ս̄ն է։

իը Իբրև այգ
եղև. ելեալ գնաց
յանապատ տեղի.
և ժողովուրդքն
խնդրէին զնա.
եկին մինչև առ նա.
և արգելուին զնա.
զի մի գնասցէ ի
նոցանէ։

Եւ նա ասաց ցնոսա.
և այլոց քաղաքաց
պարտ է ինձ աւե
տարանել զարքայ

ութիւնն այ. զի
յայն իսկ առաքեցայ:
իթ Ե. ւ քարոզէր ի ժող
ովուրդսն գալիլէ
ացւոց: Ե. ւ եղեւ ի
խռնել զնովաւ ժո
ղովրդեանն. եւ
լսել զբանն այ. եւ
ինքն կայր առ ծո
վակին գեննեսար
եթայ: եւ ետես երկ
ու նաւս. զի կային
առ ծովակին. եւ
ձկնորսքն ելեալ ի
նոցանէ, լուան
ային զգործիսն:
Ե. լեալ ի մի նաւու
ցն որ էր սիմովնի:
եւ աղաչեաց զնա
սակաւիկ մի տան
ել ի ներքս ի ցա
մաքէն. նստաւ եւ
ուսուցանէր ի
նաւէ անտի զժող
ովուրդսն:
լ Ե. ւ իբրեւ լռեաց
ի խաւսիցն. աս
է ցսիմովն. խաղ
ացոյ ի խորն, եւ
արկէք զգործիս
ձեր յորս:
Պ ատասխանի
ետ սիմովն եւ ասէ ցնա.
վարդապետ. զա
մենայն գիշերս
աշխատ եղաք
եւ ոչինչ կալաք:
բայց վասն քո
բանիդ արկցուք
զգործիսս:

Զայս իբրեւ արարին
փակեցին ի ներքս
բազմութե ձկ
անց յոյժ. մինչեւ
պատառէին
ուռկանք նոցա:
Եւ ակնարկէին
որսակցացն ի
միւս նաւուն գալ
աւգնել նոցա:
Եւ եկին եւ լցին
երկոքին նաւքն
մինչեւ մերձ ըն
կղմել նոցա:
ԼԴ Եւ իբրեւ ետես սի
մովն պետրոս. ան
կաւ առ ծունկսն
յի եւ ասէ. ի բաց
գնա յինէն տր.
զի այր մի մեղաւոր
եմ ես. քանզի զի
ահ պատեաց զնա.
եւ զամենեսին որ
ընդ նմայն էին.
վն որսոյ ձկանցն
զոր ըմբռնեցին:
Նոյնպէս եւ զյակ
ովբոս եւ զյովհաննէս
եւ զորդիսն զեբե
դեա. որ էին որսա
կիցք սիմովնի:
ԼԵ Եւ ասէ ցսիմովն
յս. մի երկնչիր.
յայսմ հետէ զմար
դիկ որսայցես ի
կեանս:
Եւ հանեալ զնա
ւսն ի ցամաք. թող
ին զամենայն եւ
գնացին զհետ նոր:

Եւ եղեւ ի լին
ելն նորա
ի միում ի քաղաքացն
ահա այր մի լի բոր
ոտութբ իբրեւ ետ
ես զյս անկեալ ի
վերա երեսաց իւր
աղաչեաց զնա եւ
ասէ. տր եթէ կա
միս կարող ես զիս
սրբել:
Ձգեաց զձեռն
իւր, հպեցաւ նմա
եւ ասէ. կամիմ
սրբեաց:
Եւ վաղվաղակի
գնաց ի նմանէ բոր
ոտութիւնն.
աէ Եւ նա պատուիր
եաց նմա մի ում
եք ասել. այլ թէ
երթ ցոյց զանձն քո
քահանային. եւ մա
տո պատարագ վսն
սրբութեան քո.
որպէս եւ հրամայ
եաց մովսէս ի վկ
այութիւն նոցա:
ԼԶ Եւ յորդորէր առաւ
ել բանն զնմանէ.
եւ ժողովէին ժող
ովուրդք բազումք
լսել. եւ բժշկել ի
հիւանդութեանց
իւրեանց:
ԼԷ Եւ նա խոյս տայր
յանապատ տեղիս եւ
կայր յաղօթս:
ԼԸ Եւ եղեւ ի մի
ում աւուրցն.

ինքն ուսուցան
էր: և փարիսեց
իքն և աւրինացն
վարդապետք նս
տէին: ուր ժողով
եալ էին յամենայն
քաղաքաց
գալիլեացւոց. և
հրէաստանի. և
եմի. և զաւրութի
տն էր ի բժշկել զնսա:
ւ ահա արք բերէ
էին մահճաւք
զայր մի որ էր ան
դամալոյծ: և խն
դրէին զնա մուծ
անել ի ներքս և եդն
ել առաջի նորա:
և իբրև ոչ գտանէ
ին թէ ընդ որ մու

ծանիցեն զնա ի
ներքս վասն ամբ
ոխին. ելին ի տան
իսն. և ի ցուոց ն
կախեցին զնա. և
իջուցին մահճաւ
քն համբերձ ի մէջ
առաջի յի:
ւ տեսեալ զհաւ
ատսն նոցա ասէ
ցնա: այր դու. թող
եալ լիցին քեզ մեղք քո:
կսան խորհել
դպիրքն և փարիսե
ցիքն և ասեն. ով է
սա որ խաւսի զհայ
հոյութիւնս. ով
կարէ թողուլ զմե
ղս. բայց միայն ած.
բրև գիտաց յս

զխորհուրդս նո
ցա· պատասխա
նի ետ եւ ասէ ցն
ոսա· զի խորհիք
ի սիրտս ձեր· զինչ
դիւրագոյն է· աս
ել թողեալ լիցին
քեզ մեղք քո· եթէ
ասել արի եւ գնայ·
այլ զի գիտասջիք
թէ իշխանութիւն
ունի որդի մարդոյ
յերկրի թողուլ զմե
ղս· ասէ ցանդամա
լոյծն· քեզ ասեմ.
արի առ զմահիճս
քո եւ երթ ի տուն քո։
Եւ առժամայն յար
ուցեալ առաջի ամե
նեցուն· առ զիւր եւ
յորոյ վերայ անկ

եալն դնէր· գնաց ի
տուն իւր· եւ փառա
ւոր առնէր զԱստուած·
Զարմանք կալան
զամենեսին եւ փառա
ւոր առնէին զԱստուած·
լցան երկիւղիւ եւ ա
սէին· եթէ տեսաք
այսօր նորանշանս։

Եւ յետ այն
որիկ ել անտի·
եւ ետես մաքսաւոր
մի որում անուն էր
ղեւի· զի նստէր ի
մաքսաւորութեան·
եւ ասէ ցնա եկ զկ
նի իմ։ Եւ թողեալ
զամենայն· յար
եաւ գնաց զկնի նորա։
Եւ արար ընդունո
ղութիւն մեծ նմա

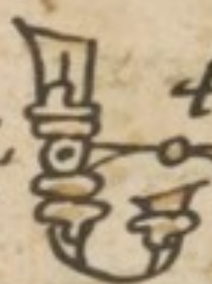
ղեւի ի տան իւրում:
Եւ էր ժողովու
րդ բազում մաք
սաւորաց. եւ այլ
ոց որ էին բազմ
եալ ընդ նոսա:
Եւ տրտնջէին
փարիսեցիքն եւ
դպիրքն նոցա
զնմանէ առ աշա
կերտսն նորա եւ
ասէին. ընդ է՞ր
ընդ մաքսաւորս
եւ ընդ մեղաւորս
ուտէք եւ ըմպէք:
ԽԱ Պատասխանի
ետ յս̄ եւ ասէ ցնոսա:
ո՞չ ինչ են պիտոյ
բժիշկ ողջոց՝ այլ
հիւանդաց: ոչ եկի
կոչել զարդարս.
այլ զմեղաւորս
յապաշխարութիւն:
Եւ նոքա ասեն
ցնա. ընդէրաշա
կերտքն յովհաննու
պահեն ստէպ. եւ
խնդրուածս առնեն
են. նոյնպէս եւ
փարիսեցւոցն. եւ
քոյդ ուտեն եւ ըմպ են:
Եւ նա ասէ ցնոս̄.
մի թէ կարող էք
մանկանց առագ
աստի. մինչ փես
այն ընդ նոսա իցէ
հրամանս տալ պահ
ել. եկեսցեն աւու
րք յորժամ բարձցի
ի նոցանէ փեսայն.
ապա պահեսցեն
յաւուրսն յայնոսիկ:

Ասաց և առակ
մի առ նոսա ։ թէ
ոչ ոք արկանէ ի
նոր հանդերձէ ի
վերա հնացեալ
ձորձոյ ։ ապա թէ
ոչ և զնորն պատ
առէ ։ և ընդ հնոյն
ոչ միաբանի կա
պերտն որ ի նորոյն ։

Եւ ոչ ոք արկանէ
գինի նոր ի տիկս
հինս ։ ապա թէ ոչ
պայթուցանէ
գինին նոր զտիկ
սն հինս ։ ինքն
հեղու ։ և տիկքն
կորնչին ։ այլ գինի
նոր ի տիկս նորս
արկանելի է ։ և
երկոքին պահին ։

և ոչ ոք ըմպէ զհ
ինն և կամիցի ի
զնորն ։ քան զի
ասէ եթէ հինն
քաղցրագոյն է ։

խա
։ եղև ի շա
բաթու եր
րորդում առաջն
ոյն · անցանել նմա
ընդ արտորայսն ։
և աշակերտքն
նորա կորզէին
հասկ · շփէին ընդ
ձեռս · և ուտէին ։

Եւ ոմանք ի փար
իսեցւոցն ասէին ցն
ոսա ։ զինչ գործ
էք որ չէ աւրէն ի
շաբաթու ։

Պատասխանի
ետ յիսուս և ասէ
նոցա

նիցէ ընթերց
եալ ձեր զոր ար
արն դաւիթ.
յորժամ քաղց
եաւն ինքն եւ որ
ընդ նմայն էին.
զիարդ եմուտ
նա ի տունն ա̄յ.
Եւ զհացն առա
ջաւորութե̄ն եկ
եր եւ ետ այնոցիկ
որ ընդ նմայն էին.
զոր ոչ էր արժէն
ումեք ուտել.
բայց միայն քա
հանայապետիցն:
Եւ ասէ ցնոսա.
տ̄ր է որդի մարդ
ոյ եւ շաբաթու:
ի̄ե Եւ եղեւ ի միւս
ում շաբաթուն

մտանել նմա ի ժող
ովուրդն. եւ ուս
ուցանել. եւ էր անդ
այր մի եւ ձեռն նոր
ա աջ գաւսացեալ էր.
Եւ սպասէին նմա
դպիրքն եւ փարի
սեցիքն թէ ի շա
բաթուն բժշկիցէ.
զի գտանիցեն շա̄ր
խաւսութի̄ զնմա նէ:
Եւ նա գիտէր զխոր
հուրդս նոցա.
Ասէ ցայրն որոյ
ձեռնն գաւսացեալ
էր. արի անց ի մէջ:
Եւ նա յարուցեալ եկ աց:
Ասէ ցնոսա յ̄ս:
հարցից ինչ զձեզ:
զինչ պարտ անէ ի շա
բաթու. բարի ինչ

առնել եթէ չար
գործել · ոգի մի
ապրեցուցանել ·
թէ կորուսանել :

Եւ հայեցեալ շուր
ջ զամենեքումբք
զայրագին · ասէ
ցնա · ձգեա զձեռն քո :

Եւ նա ձգեաց · եւ
հաստատեցաւ ձե
ռն նորա իբրեւ զմիւսն :

Եւ նոքա լցան յիմ
արութեամբ · եւ խաւս
էին ընդ միմեա
նս · թէ զինչ առն
իցեն յի :

ԲԿ Եւ եղեւ ընդ
աւուրսն ընդ
այնոսիկ ել ի լեառն
կալ յաղաւթս ·
Եւ հանեալ զգիշերն
ի գլուխ յաղաւթս այ :

Եւ իբրեւ այգ
եղեւ · կոչեաց զաշ
ակերտսն իւր · եւ
ընտրեաց ի նոցա
նէ երկոտասանս
զորս եւ առաքեալս
անուանեաց ·
զսիմովն զոր եւ պետ
րոս անուանեաց :
Եւ զանդրէաս զ
եղբայր նորին : եւ
զյակոբոս · եւ
զյովհաննէս : եւ
զփիլիպպոս : եւ
զբարթողոմէոս :
եւ զմատթէոս : եւ
զթովմաս · եւ զյա
կոբոս ալփեա ·
եւ զսիմովն զկոչեց
եալն նախանձայոյզ :

եւ զյուդայ յակով
բեա. եւ զյուդ
այ իսկարովտա
ցի. որ եղեւ մատնիչն. է:
խե Եւ իջեալ նոքաւք
հանդերձ ի տեղի
մի տափարակի. եւ
ժողով աշակերտ
աց նորա. եւ բա
զմութիւն յոյժ
ժողովրդեանն յա
մենայն հրէաստա
նէ եւ յէմէ. եւ
յամենայն կողմանց է:
Եւ ի ծովեզերեն
տիւրոսի եւ սիդով
նի որ եկին լսել ի
նմանէ. եւ բժշկել
ի հիւանդութենէ
իւրեանց. եւ նեղեալ
ալք յայսոց պղծոց
բժշկէին. եւ ամե
նայն ժողովուրդն
խնդրէր մերձենալ
ի նա. զի զաւրու
թիւն բազում ելա
նէր ի նմանէ, եւ բժ
շկէր զամենեսին:
խզ Եւ նա ամբարձ
զաչսն իւր յաշա
կերտսն իւր եւ ասէ:
Երանի աղքատաց դ
հոգւով. զի ձեր է
արքայութիւն այ:
խէ Երանի որ քաղց
եալ են այժմ, զի յա
գեսցին:
խը Երանի որ լան այժմ.
զի ծիծաղեսցին:
խթ Երանի է ձեզ յոր
ժամ նախատիցեն
զձեզ մարդիկ. եւ յոր

ժամ որոշեսցեն զձեզ·
և նախատեսցեն և
հանիցեն անուն ն
չար զձեն ի վն որդ-
ոյ մարդոյ։ ուրախ
լինիջիք յաւուրն
յայնմիկ և ցնծաս
ջիք· զի ահա վարձք
ձեր բազում են յեր
կինս։ ըստ այնմ ն
աւրինակի առնէ
ին մարգարէիցն
հարքն իւրեանց։
ծ Բայց վայ ձեզ
մեծատանցդ· զի
ընկալայք զմխիթ
արութիւն ձեր։
Վայ ձեզ որ յագ
եալքդ էք այժմ· զի
քաղցիցէք։
Վայ ձեզ որ ծիծաղ

իք այժմ· զի սգայց
էք և լայցէք։
ծա Վայ ձեզ յորժամ
բարի ասիցեն զձ
են ամենայն մար
դիկ։ զի այսպէս
առնէին սուտ մար
գարէիցն հարք
ծբ նոցա։ Այլ ձեզ
ասեմ որ լսէքդ։
սիրեցէք զթշնա
միս ձեր։ բարի ար
արէք ատելեաց
ձերոց։ աւրհնեց
էք զանիծիչս ձեր։
աղաւթս արարէք
ի վերայ նեղչացն ձերոց։
ծգ Որ հարկանէ զքեզ
ծնաւտն։ մատո
նմա և զմիւսն։ և
որ հանէ ի քէն

զբաճկոն քո. մի
արգելուր ի նմա
նէ զշապիկս։
ամենայնի որ
խնդրէ ոք ի քէն
տուր. և զոր ինչ
հանէ ոք ի քէն
մի պահանջեր։
ծէ Եւ որպէս կամ
իք թէ արասցեն
ձեզ մարդիկ. այն
պէս արասջիք և
դուք նոցա։
ծը Եւ եթէ սիրէք
դուք զսիրելիս
ձեր. զինչ շնորհ
է ձեր։ զի և մեղա
ւորք սիրեն զսիր
ելիս իւրեանց։
և եթէ բարի առն
էք բարերարաց

ձերոց. ո՞ր շնորհ է
ձեր. զի մեղաւորք
զնոյն գործեն. և
եթէ տայք փոխ
այնոցիկ յորոց
ակն ունիցիք առն
ուլ. ո՞ր շնորհ է ձեր.
քանզի և մեղա
ւորք մեղաւորաց
փոխ տան զի առ
ցեն անդրէն զկշիռն։
Բայց սիրեցէք
զթշնամիս ձեր։
և բարի արարէք
ատելեաց ձերոց։ և
տուք փոխ ուստի
ոչ ակն ունիցիք
առնուլ. և եղիցի
ին վարձք ձեր բա
զում. և եղիջիք որ
դիք բարձրելոյ. զի

Նա քաղցր է ի վերա
չարեաց և ապաշն
որհաց · Եւ եղեր
ուք գթածք որպէս
և հայրն ձեր գթած է · ծը
ծը Մի դատիք · և ոչ
դատեցիք · մի պա
րտէք · և մի պարտ
եսջիք · արձակեցէք
և արձակիցիք ·
տուք · և տացի ձեզ · ծը
չափ բարի թա
թաղուն շարժուն
զեղուն տացեն ի
գոգս ձեր · նովին
չափով որով չափ
էք · չափեսցի ձեզ ·
ծե Ասաց և առակ մի
առ նոսա · մի թէ
կարիցէ կոյր կուրի

առաջնորդել · ոչ
ապաքէն երկոք
ին ի խորխորատն
անկանիցին ·
ծը Ոչ է աշակերտ
լաւ քան զվարդա
պետ իւր · ամենայն
կատարեալն եղի
ցի իբրև զվարդա
պետ իւր ·
Զի տեսանես զշիւղ
յական եղբաւր քո ·
և ի քում ական զը
գերանդ ոչ նշմարես ·
Կամ զիարդ կարես
ասել ցեղբայր քո ·
եղբայր · թող հան
ից զշիւղդ յականէ
քումմէ · և ահա ի քում
ականդ գերանդ
ոչ տեսանես ·

Կեղծաւոր. հան
նախ զգերանդ
յականէ քումմէ.
և ապա հայեսջիր
հանել զշիւղ յակ
անէ եղբաւր քոյ:
կ Ոչ է ծառ բարի
որ առնէ պտուղ
չար. և ոչ դարձ
եալ ծառ չար. որ
առնէ պտուղ բարի:
Զի իւրաքանչիւր
ծառ, ի պտղոյ
իւրմէ ճանաչի:
կա Ոչ եթէ ի փշոց
քաղիցեն թուզ.
և ոչ ի մորենւոյ կթ
են խաղող.
կբ Մարդ բարի. ի
բարի գանձուց
սրտի իւրոյ բղխէ
զբարի. և մարդ
չար. ի չարէն բղխէ
զչար: քանզի ի
յաւելուածոյ սրտ
ին խաւսի բերանն նո րա:
կգ Զի կոչէք զիս տէր տէր,
և զոր ասեմն ոչ առն էք:
կդ Ամենայն որ գայ
առ իս և լսէ զբանս
իմ և առնէ զնոսա.
ցուցից ձեզ ում նմ
անէ. նման է առն
որ շինիցէ տուն. որ
փորեաց և խորեաց.
և եդ հիմն ի վերա
վիմի. ի յառնել
հեղեղաց. բախեաց
գետ զտունն. և ոչ
կարաց շարժել զնա.
զի հաստատեալ էր
հիմն ի վերայ վիմի.

Իսկ որ լսէ զբա
նս իմ եւ ոչ առնէ.
նմանէ առն որ շի
նիցէ տուն իւր ի վերա
հողոյ առանց հիման:
զոր բախեաց գետն
եւ վաղվաղակի ան
կաւ. եւ եղեւ կործ
անումն մեծ տանն
այնորիկ. մէ ծ:

կէ Եւ իբրեւ կատա
րեաց զամենայն
բա նս իւր ի լսելիս ժող
ովրդեանն. եմուտ
ի կափառնայում:
Հարիւրապետի
միոյ ծառայ չար
աչար հիւանդաց
եալ մերձ էր ի վախ
ճանել: որ էր նմա
պատուական. իբրեւ
լուաւ զյս. առա
քեաց զծերսն ի հր
էից. աղաչէր զնա
զի եկեալ ապրեց
ուսցէ զծառայն նորա:
Նոքա եկեալ
առ յս. աղաչէին
զնա ստէպ եւ ասէին.
թէ արժանի է որ
ում զշնորհս զայս
առնես. զի սիրէ
զազգս մեր. եւ զժող
ովրդանոցն նա
շինեաց մեզ:
Եւ յս գնայր ընդ
նոսա. իբրեւ ոչ ինչ
կարի հեռի էր ի
տանէն. յղեաց առ
նա հարիւրապետ
ն բարեկամս եւ
ասէ ցնա. տէր. մի

ինչ աշխատ լինիր·
զի չեմ բաւական
եթէ ընդարկաւ
իմով մտանիցես։
վասն որոյ և ոչ զա՛
նձն համարեցայ
արժանի առ քեզ
գալոյ· այլ ասա՛ կզ
բանիւ· և բժշկես
ցի մանուկն իմ։
քանզի և ես այր մի
եմ կարգեալ ընդ
իշխանութեամբ
ունիմ ընդ ին և
զինուորս· և ասեմ ս
մա երթ· և երթայ·
և այլում թէ եկ և
գայ· և ծառայ ի
իմում թէ արա զայդ·
և առնէ։
Իբրև լուաւ

զայս յս· զարմաց
աւ։ դարձաւ առ
ժողովուրդն որ եր
թային զհետ նորա
և ասէ։ ամէն ասեմ
ձեզ· թէ ոչ յիղի այս
չափ հաւատս գտի։
կէ Եւ դարձան անդր եկն
պատգամաւորքն ի
տուն· և գտին զծ
առայն հիւ անդ
բժշկեալ։

կէ Եղև ի վաղին

Երթայր ի քաղ

աք մի որում անուն
նային· երթայ
ին ընդ նմա աշա
կերտքն նորա· և
ժողովուրդ բազում·
իբրև մերձ եղև ի
դուռն քաղաքին և

ահա հանէին
մեռեալ մի որդի
միամայր մաւր
իւրոյ: և նա էր
այրի. և ժողովու-
րդ բազում քաղա
քին էր ընդ նմա:
Ի բրև ետես զնա
տր. գթացաւ ի
նա. և ասէ. մի լար:
Ե ւ մատուցեալ կը
մերձեցաւ ի դագ
աղն. և որք բար
ձեալն տանէին ին
զտեղի առին :
Ե ւ ասէ. պատանեակ կթ
դու. քեզ ասեմ. արի:
Կ անգնեցաւ և նստ
աւ մեռեալն. և
սկսաւ խաւսել:
և ետ զնա ցմայր իւր:

Ե ւ ահ կալաւ զա
մենեսին: և փառա
ւոր առնէին զած
և ասէին. թէ մար
գարէ ոմն մեծ յար
ուցեալ է ի միջի մե
րում. և թէ այց
արար ած ժողովրդ
եան իւրում ի
բարութիւն.
Ե ւ ել զրոյցս այս
ընդ ամենայն հրէ
աստան վն նորա:
և ընդ ամենայն
կողմանս աշխարհին:
ւ պատմեցին
յովհաննու աշա
կերտքն իւր վն ա
մենայնի այսորիկ:
Ե ւ կոչեաց առ ին
քն երկուս ոմանս

յաշակերտացն
իւրոց յովհաննէս:
առաքեաց առ տր
եւ ասէ: դու ես որ
գալոցն ես. եթէ
այլում ակն կալ
ցուք: Եւ եկեալ
առն առ նա ասեն.
յովհաննէս մկր
տիչ առաքեաց
զմեզ առ քեզ եւ ասէ:
դու ես որ գալոցն
ես. թէ այլում
ակն կալցուք:
Եւ ի նմին ժամ
ու բժշկեաց զբա
զումս ի հիւանդ
ութեանց եւ ի հար
ուածոց եւ յայսոց
չարաց: եւ կուր
աց բազմաց շնոր
հեաց տեսանել:
Պատասխանի ետ
նոցա եւ ասէ: երթ
այք պատմեցէք
յովհաննու. զոր
տեսէքդ եւ լուայք:
զի կոյրք տեսանեն:
եւ կաղք գնան:
բորոտք սրբին:
խուլք լսեն: մեռ
եալք յառնեն ն:
աղքատք աւետա
րանին: եւ երանի
իցէ որ ոչ գայթա
կղեսցէ յիս:
Եւ ի բերլ գնացին
հրեշտակքն յով
հաննու. սկսաւ
խաւսել ընդ ժող
ովուրդսն վն յով
հաննու. զի ելէք

յանապատն տե
սանել. եղէգն
շարժուն ի հողմոյ։
Այլ զի՞նչ ելէք
տեսանել. այր ի
հանդերձս փափ
կութեան զարդարեալ.
ահաւասիկ որ ի
հանդերձս երևել
իս և ի փափկութե
են. յարքունիսն են։
Այլ զի՞նչ ելէք
տեսանել. մարգ
արէ. այո. ասեմ
ձեզ. առաւել քան
զմարգարէ. զի
սա է վասն որոյ
գրեալն է։
հ Ահաւասիկ ես
զհրեշտակ իմ առ

աջի քո. որ յար
դարեսցէ զճան
ապարհս քո առ
աջի քո։
հա Ասեմ ձեզ.
մեծ ի ծնունդս
կանանց մարգ
արէ քան զՅով
հաննէս ոչ ոք է.
բայց փոքրն ի նմ
յարքայութեն այ
մեծ է քան զնա։
հբ Եւ ամենայն ժող
ովուրդն իբրև
լուաւ և մաքս
աւորքն արդար
ացուցին զա՛ծ,
զի մկրտեցան ի
մկրտութիւնն
յովհաննու։
Իսկ փարիսեցիքն

և աւրինականք
զխորհուրդն
այ անարգեցին
յանձինս իւր
եանց · զի ոչ մկր
տեցան ի նմանէ:
հէ Արդ ում նմա
նեցուցից զմար
դիկ ազգիս այս
որիկ · և ում իցեն
նմանողք · նման
են մանկտւոյ որ ի
հրապարակս նս
տիցին · կարդայ
ցեն զմիմեանս և
ասիցեն · փողս
հարաք ձեզ · և ոչ
կաքաւեցէք · ող
բացաք և ոչ լաց
էք: Եկն յովհանն
էս մկրտիչ ոչ ու

տէր և ոչ ըմպէր ·
և ասեն դև գոյ ի նմա:
Եկն որդի մարդոյ
ուտէ և ըմպէ · և
ասէք · ահա այր
կերող և արբեցող
բարեկամ մաքս
աւորաց և մեղաւ
որաց և արդարաց
աւ իմաստութիւն
յորդւոց իւրոց:

հը Աղաչէր ոմն
զնա ի
փարիսեցւոցն
զի կերիցէ հաց ընդ
նմա · և մտեալ ի
տուն փարիսեցւոյն·
բազմեցաւ ·
Եւ կին մի էր ի
քաղաքին մեղաւոր ·
իբրև գիտաց թէ

բազմեալ էր ի տան
փարիսեցւոյն. բեր
եալ շիշ մի իւղոյ ա-
զնուի. կայր յետոյ
առ ոտսն նորա
լայր. և արտասու-
աւքն սկսաւ թան
ալ զոտս նորա.
և հերովք գլխոյ
իւրոյ ընջեր. և հա
մբուրէր զոտս նորա.
և աւծանէր իւղովն։
Եւ տեսեալ փար
իսեցւոյն որ կոչեաց
զնա. ասէր ընդ մի
տս իւր. սա թէ
մարգարէ ոք էր.
ապա գիտէր թէ
ով և որպիսի ոք
կին մերձենայ ի սա.
զի մեղաւոր է։

Պատասխանի
ետ յիսուս և ասէ ցնա։
սիմովն ունիմ
ինչ ասել քեզ։
Եւ նա ասէ. ասա
վարդապետ։
Եւ ասէ. երկու
պարտապանք
էին ումեմն
փոխատուի. մին
պարտէր հինգ
հարիւր դահեկ
ան. և միւսն յիս
ուն. և իբրև ոչ
գոյր նոցա հատ
ուցանել. երկոց
ունց շնորհեաց.
արդ ո ի նոցա
նէ սիրեսցէ զնա։
Ասէ սիմովն.
ինձ այսպէս թուի

որում զբազումն է
շնորհեաց ։
ւ նա ասէ ցնա։
ուղիղ դատեցար։
ւ դարձեալ ի
կինն կողմն։ ասէ
ցսիմովն։ տես
անես զայս կին։
մտի ի տուն քո ։
ջուր ոտից իմոց
ոչ ետուր։ իսկ
սա արտասուա
ւք իւրովք եթ
աց զոտս իմ։ և
հերով իւրով ջնջ
եաց։ համբոյր մի
դու ոչ ետուր ինձ։
սա աւասիկ յոր
մէ հետէ մտեալ եմ,
ոչ դադարեաց ի
համբուրելոյ զոտս
իմ։

իւղով զգլուխ իմ
ոչ աւծեր։ սա իւղ
ով անուշիւ։ աւծ։
վասն որոյ ասեմ
քեզ։ թողեալ լիցին
սմա մեղք իւր բա
զումք։ զի յոյժ սիրե աց։
Որում շատ թո
ղուցու։ շատ սիրէ։
և որում սակաւ ։
սակաւ ։ ։
ւ ասէ ցնա։ թող
եալ լիցին քեզ մեղք քո։
ւ սկսան որ բա
զմեալ էին ընդ նմա
ասել ընդ միտս իւր
եանց։ ով է սա որ
զմեղս թողու ։
ւ նա ասէ ցկինն։
հաւատք քո կեցու
ցին զքեզ։ երթ ի խաղ
աղութիւն։

հե ւ եղև յետ
այնորիկ
և ինքն շրջէր ընդ
քաղաքս և ընդ
գեաւղս. քարոզ
էր և աւետարան
էր զարքայութիւն
այ: և երկոտասա
նքն ընդ նմա: և
կանայք ոմանք
որ բժշկեալ էին
յայսոց չարաց
և ի հիւանդութե
նէ: մարիամ որ կո
չէր մագդաղենա
ցի յորմէ եւթն դև
ելեալ էր: և յովհա
ննայ կին քուզայ
հազարապետին
հերովդի. և շուշ
ան: և այլք բազ
ումք որք պաշ
տէին զնա յընչ
ից իւրեանց:
հզ ւ ի ժողովել ժո
ղովրդեան բազում
դոց և ըստ քաղ
աքաց քաղաքաց
եկելոցն առ նա.
ասէ առակաւ:
լ սերմանացան
սերմանել զսեր
մն իւր: և ի
սերմանելն իւր
ում. էր որ անկա
առ ճանապարհ
աւ, և եղև կոխ
ան: և թռչունք
երկնից կերան զնա.
ւ այլն անկաւ
յապառաժին ընդ
բուսանելն.

Չորացաւ առ
ի չգոյէ հիւթոյ:
Եւ այլն անկաւ
ի մէջ փշոց. և ընդ
նմին բուսեալ
փուշն հեղ
ձուցին զնա:
Եւ այլն անկաւ
յերկիր բարի և ի
պարարտ. և բու
սեալ արար պտ
ուղ հարիւրապա
տիկ: Զայս իբրև
խօսեցաւ. ասէ:
որ ունիցի ականջս
լսելոյ՝ լուիցէ:
Հարցանէին ի՛ն
զնա աշակերտքն.
թէ զինչ իցէ առակն:
Եւ նա ասէ. ձեզ
տուեալ է գիտել

զխորհուրդս ար
քայութեանն այ:
հէ Այլ այլոցն առա
կաւք. զի տեսցեն
են. և մի՛ տեսցեն:
և լուիցեն և մի՛ իմա
հը ասցին: Այց առա
կն այս ինչ է:
Սերմն. բանն այ է.
և որ քառաճանա
պարհաւն. այնո
քիկ են. որ լսեն.
և ապա գայ սատա
նայ հանէ զբանն
ի սրտից նոցա:
զի մի՛ հաւատա
ցեն և ապրեսցին:
Իսկ որք յապառա
ժին. որք յորժամ
լսիցեն խնդութ
ընդունին զբանն:

և արմատս ոչ ու
նիցին. որք առ
ժամանակ մի հաւ
ատան. և ի ժամ
անակի փորձու
թեան հեռանան:
Իսկ որ ի մէջ փշ
ոցն անկաւ. նոքա
են որք լսեն
զբանն և ի հոգս
և ի մեծութե աշխ
արհիս զբաղեալ
հեղձնուն. և ան
պտուղ լինին:
Իսկ որ յերկիրն
պարարտ. որոց
բարւոք և զուարթ
ագին սրտիւ լու
եալ զբանն ընդ
ունին. և տան պտ
ուղ համբերութբ.

հթ Ոչ ոք լուցանէ
ճրագ և թաքուց
անէ ընդ կարաս
աւ. կամ ընդ մա դնէ
հճաւք. այլ ի վերա
աշտանակի դնէ.
զի որ մտանեն զլո
յս տեսցեն:
ձ Զի ոչ ինչ է ծածուկ.
որ ոչ յայտ լինիցի:
և ոչ գաղտնի
որ ոչ ծանիցի. և ե
կեսցէ ի յայտ:
ձա Տեսէք այսու
հետև զիարդ լս
էք. զի որ ունիցի,
տացի նմա. և որ
ոչն ունիցի. և զոր
կարծեն թէ ունի
ցի. բարձցի ի
նմանէ:

ԿԲ Եկին առ նա
մայրն և եղբարք
իւր. և ոչ կարէին
հասանել ի նա
վսն բազմութեանն։
Ազդ եղև նմա և
ասեն. մայր քո և
եղբարք քո կան
արտաքոյ և կամին
զքեզ տեսանել։
Եւ ասէ ցնոսա։
մայր իմ և եղբարք
իմ սոքա են, որ
զբանն այ լսեն և
առնեն։
ձգ Եւ եղև ի մի
ում աւուրց.
ինքն ել ի նաւ և
աշակերտքն նորա
և ասէ ցնոսա։ Ե
կայք անցցուք յայն
կոյս ծովակին։
Եւ գնացին։
Եւ մինչդեռ նաւ
էին ի քուն եմուտ։
և էջ մրրիկ հողմ
ոյ ի ծովակն. և լու
ոյր. և վտանգեալ է ին։
Մատուցեալ զար
թուցին զնա և աս
են. վարդապետ մր
վարդապետ մր։ կոր
նչիմք աւասիկ։
Եւ նա յարուց
եալ սաստեաց հող
մոյն և խռովութե
ան ջրոյն. և հանդարտ բզ
եցին։ և եղև խաղ
աղութիւն։
Եւ աէ ցնոսա. ուր
են հաւատքն ձեր։
Եւ զարհուրեալ

զարհուրեցան, և
ասէին ընդ միմեանս:
Ո՞վ արդեօք իցէ սա
զի հողմոց և ջրոց
հրամանս տայ. և
հնազանդ լինին սմա:
ւ նաւեցին իջ
ին յաշխարհն գեր
գեսացւոց որ է յայն
կոյս հանդէպ գալ
իլեա: Ե ւ ընդ ելա
նելն նորա ի ցամաք.
պատահեաց այր
մի ի քաղաքէն յոր
ում դեւք էին: և բա
զում ժամանակս
չէր հանդերձ զգեց
եալ: և ոչ ի տան բն
ակեալ. այլ ի գեր
եզմանս:
Ե ւ տեսեալ զյս՟.

աղաղակեաց և
անկեալ առաջի
նորա. և ասէ մե
ծաձայն. զի՞ կայ
իմ և քո յս՟ որդի
այ՟ բարձրելոյ:
աղաչեմ զքեզ մի
տանջեր զիս: քան
զի հրաման տայր
այսոյն պղծոյ ել
անել ի մարդոյ
անտի: զի բազում
ժամանակս յափշ
տակեալ էր զնա.
և կապէին ի շղթ
այս և պահէին յեր
կաթս. և խզէր
զկապանսն. և
վարէր ի դիւէն
յանապատս.

Եհարց ցնա յս
և ասէ. զի՞նչ ան
ուն է քեզ :
Եւ նա ասէ լեգէ
ովն. զի դևք բազ
ումք մտեալ էին ի
նա. և աղաչէին
զնա զի մի հրամ
անտացէ նոցա
երթալ յանդու
նդս : Եւ էր անդ
երամակ մի խոզ
ից բազմաց արա
ծական ի լերինն.
և աղաչէին զնա
զի հրամանտացէ
նոցա մտանել ի
նոսա. և հրամայ
եաց նոցա :
Եւ ելեալ դևքն
յառնէն. մտին ի
խոզեանն. և դիմ
եաց երամակն ի
գահէ անտի ի ծով
ակն. և հեղձաւ :
Իբրև տեսին խոզ
արածքն զիրսն որ
եղեն. փախեան :
և պատմեցին ի
քաղաքին և յագար
ակսն : Եւ ի բերել
ին տեսանել զգոր
ծսն. և եկին առ յս.
և գտին զայրն ուս
տի դևքն ելեալէին :
զգեցեալ և զգաստ
ացեալ նստէր առ
ոտն յի. երկեան :
Պատմեցին նոցա
որոց տեսեալն էր
թէ զիա՞րդ փրկեց
աւ դիւահարն :

Եւ աղաչէր զնա
ամենայն բազմու
թիւնն շուրջ զկող
մամբքն գերգե
սացւոց. գնալ ի սա
հմանացն նոցա.
քանզի ահիւ մեծ
աւ տագնապէին։
ՀԴ Եւ նա մտեալ ի
նաւ դարձաւ ան
դրէն։ Աղաչէր
զնա այրն ուստի
դեւքն ելեալ էին
լինել ընդ նմա։
Արձակեաց զնա
եւ ասէ. դարձիր ի տուն
քո. եւ պատմեա զոր
միանգամ արար
քեզ ա̄ծ։
Գնաց ի քաղաքն
եւ քարոզէր զոր

ինչ արար նմա յս̄.
ՀԵ Եւ իբրեւ դարձ
աւ անդրէն յս̄. ըն
կալաւ զնա ժողով
ուրդն. քանզի ա
մենեքեան ակն ու
նէին նմա։
Եւ ահա եկն այր
մի որոյ անուն էր
յայրոս. եւ նա էր
իշխան ժողովրդ
եանն. անկեալ
առ ոտս յս̄ի. աղ
աչէր զնա մտան
ել ի տուն նորա.
զի դուստր մի ա
մուրեր նմա. ամ
աց իբրեւ երկոտա
սանից. եւ էր մերձ
ի մահ։ Եւ ընդ եր
թալն նորա. ժող

ովուրդքն նեղ
էին զնա :
ւ կին մի էր ի
տեռատեսութե
արեան ամաց
երկոտասանից.
որում ոչ էր ի ալ
հնար յումեքէ
բժշկել : մատու
ցեալ յետոյ մեր
ձեցաւ ի քղանցս
հանդերձին նորա :
եւ նոյն ժամայն
եկաց բղխումն
արեան նորա :
ւ ասէ յս. ով է
որ մերձեցաւ ն
յիս : բրեւ ամե
նեքեան ուրան
ային. ասէ պետ
րոս եւ որ ընդ նմ
այն էին. վարդա
պետ. ժողովուրդք
պնդեն եւ նեղեն զքեզ եղ :
ւ ասէ յս. ոմն
մերձեցաւ յիս :
քանզի գիտացի
եթէ զաւրութիւն
ել յինէն :
բրեւ ետես կինն
եթէ ոչ ծածկեց
աւ ի նմանէ. եկն
դողալով. եւ անկ
եալ առաջի նորա :
եթէ վասն որոյ իր
աց մերձեցաւ ի նա.
պատմեաց առա
ջի ամենայն ժող
ովրդեանն. եւ եթէ
որպէս բժշկեցաւ
առժամայն :

Եւ ասաց ցնա. քաջա
լերեաց դուստր:
հաւատք քո կեց
ուցին զքեզ երթ
ի խաղաղութիւն:
Եւ մինչդեռ նա
խաւսէր. գա՜ ոմն
ի տանէ ժողովրդ
ապետին եւ ասէ
ցնա: մեռաւ դու
ստրն քո. մի ինչ աշ
խատ առներ զվրդա.
Յս̃ իբրեւ լու
աւ. պատասխա
նի ետ նմա եւ ասէ:
մի երկնչիր: միա
յն հաւատա եւ կեցցէ:
Եւ մտեալ ի տունն
ոչ ետ թող մտա
նել: բայց միայն
զպետրոս եւ զյակ
ովբոս եւ զյովհա
ննէս. եւ զհայր մա
նկանն. եւ զմայրն նորա:
Լային ամենեք
եան եւ կոծէին զնա:
Եւ նա ասէ. մի լա
յք: զի ոչ է մեռեալ.
այլ ննջէ:
Եւ նոքա ծաղր
առնէին զնա: զի
գիտէին թէ մեռաւ:
Եւ նորա հանեալ
զամենեսին արտ
աքս. կալաւ զձե
ռանէ նորա. բար
բառեցաւ եւ ասէ:
արի կաց մանուկ
դու: Եւ դարձաւ
ոգի նորա, եւ կան
գնեցաւ վաղվաղ
ակի: եւ հրաման

եաց տալ նմա ուտել:
Եւ զարմացան
ծնաւղքն նորա:
Եւ նա պատուիր
էր մի ումեք ասել
որ ինչ եղեւն:
ճզ Եւ կոչեցեալ
զերկոտասա
ան առաքեալսն.
Ետ նոցա զաւրու
թիւն եւ իշխանու
թիւն ի վերայ ա
մենայն դիւաց.
եւ բժշկել զհիւ
անդութիւնս:
Եւ առաքեաց զն
ոսա քարոզել զա
րքայութիւնն
այ. եւ բժշկել զախ
տաժետս:
ճէ Եւ ասէ ցնոսա.

մի ինչ բառնայք
ի ճանապարհ. մի
գաւազան, մի մա
խաղ. մի հաց. եւ մի
արծաթ. մի երկ
ուս հանդերձս ու
նիցիք: Եւ յոր բէ
տուն մտանիցէք.
անդ ագանիջիք:
եւ անտի գնասջիք:
ճը Եւ որք ոչ ընդունի
ցին զձեզ յորժամ
ելանիցէք ի քաղ
աքէն յայնմանէ.
զփոշի ոտից ձերոց
թաւթափեսջիք
ի վկայութիւն նոցա ա:
ճթ Եւ ելեալ շրջէին
ընդ քաղաքս եւ
ընդ գեաւղս. աւե
տարանէին եւ բժշ

կէին ընդ ամենայն
այն տեղիս.
Ղ Լ. ուաւ հերովդ
էս չորրորդապետ
զգործսն ամենայն
եւ զարմանայր վն
ասելոյն յոմանց
եթէ յովհաննէս
յարեաւ ի մեռել
ոց. եւ յոմանց թէ
եղիա յայտնեց
աւ. եւ յայլոց թէ
մարգարէ ոմն
յառաջնոցն յարեաւ.
Ա. սէ հերովդէս.
զյովհաննէս ես
գլխատեցի. իսկ
սա ով իցէ զորմէ
զայսպիսիս իրս լս
եմ. Ե. ւ խնդրէր
տեսանել զնա.

ՂԱ Դ. արձան առաքե
ալքն. եւ պատմ
եցին նմա զամե
նայն զոր արարին.
ՂԲ Ե. ւ առեալ զնոսա
խոյս ետ առան
ձինն ի տեղի անա
պատ քաղաքի
միոյ որում անուն
էր բեթսայիդայ.
Ե. ւ ժողովուրդքն
իբրեւ գիտացին
գնացին զհետ նորա.
եւ ընկալեալ զնոսա
խօսէր ընդ նոսա
վն արքայութեանն այ.
եւ որոց պէտք էին
բժշկութեան բժշկէր.
ՂԳ Ե. ւ աւուրն սկսաւ
տարաժամել. մա
տեան երկոտասա

անքն և ասեն ցնա:
արձակեա զժող
ովուրդդ. զի եր
թեալ շուրջն գե
աւղսն և յագար
ակս հանգիցեն
և գտանիցեն կե
րակուր. զի աստ
յանապատի տե
ղի եմք :
Ասէ ցնոսա.
դուք տուք նոցա
ուտել: Եւ նոքա
ասեն. ոչ գոյ մեր
աւելի քան զհինգ
նկանակ և երկուս
ձկունս. բայց եթէ
երթիցուք գնեսց
ուք բաւական
ժողովրդեանդ կե
րակուր : քանզի էին
արք իբրև հինգ
հազար :
Ասէ ցաշակեր
տսն. բազմեցուց
էք զդոսա դասս
դասս. յիսուն յիսու
ն:
Եւ արարին այն
պէս. և բազմեցու
ցին զամենեսեան:
Եւ առեալ զհինգ
նկանակն և զերկ
ուս ձկունսն. հայ
եցաւ յերկինս աւր
հնեաց. և եբեկ.
և տայր ցաշակեր
տսն արկանել ժող
ովրդեանն :
Կերան և յագեցան
ամենեքեան. և բար
ձին զնշխար կոտոր
ոցն երկոտասան
սակառս :

ղդ ... եղեւ կոչն
նորա յայտ...

Թաւ անձինն·

Եկին ընդ նմա եւ աշա
կերտքն նորա:
Եւ հարցանէր զնոսա եւ
ասէ· զո՞ ասեն զինէն
ժողովուրդքն թէ
իցեմ: Եւ նոքա պա
տասխանի տուեալ
ասեն· զյովհաննէս
մկրտիչ· եւ այլք
զեղիա· իսկ այլք
թէ մարգարէ ոք
յառաջնոցն յարեաւ:
Ասէ ցնոսա· Դուք
զո՞ ասէք զինէն
թէ իցեմ:
հեռ Պատասխանի ետ
պետրոս եւ ասէ
զքսն այ:

Եւ սաստեաց ի
նոսա· եւ պատուի
րեաց մի ումեք
ասել զայն: Եւ ասէ·
Թէ պարտ է որդւոյ
մարդոյ բազում
չարչարել· եւ ան
արգել ի քահան
այապետից եւ ի ծե
րոց եւ ի դպրաց:
եւ սպանանել: եւ
յերիր աւուր յառնել:
Եւ ասաց առ ամե
նեսին: Եթէ ոք
կամի զկնի իմ գալ·
ուրասցի զանձն·
եւ առցէ զխաչ իւր
հանապազ· եւ եկե
սցէ զկնի իմ:
Զի որ կամիցի
զանձն իւր կեցուց
անել կորուսցէ զնա:

և որ կորուսցէ
զանձն իւր վասն իմ զնա.
կեցուսցէ:

Զի՞նչ աւգուտ է
մարդոյ եթէ զաշ
խարհ շահեսցի.
և զանձն իւր կոր
ուսցէ կամ տուժեսցի:

ձէ Զի որ ամաւթ
համարեսցի զիս
և զբանս իմ զնա
և որդի մարդոյ
յամաւթ արասցէ
յորժամ գայցէ
փառաւք իւրովք
և հաւր. և հրեշ
տակաց սրբոց:

ձը Բայց արդարև
ասեմ ձեզ. եթէ
են ոմանք ի դոց
անէ որ այդր կան.
որք մի ճաշակես
ցեն զմահ. մինչև
տեսցեն զարքայու
թիւնն այ:

Եւ եղև յետ այսց
բանից իբրև աւ
ուրք ութ. առեալ
զպետրոս և զյակ
ովբոս և զյովհան
նէս. ել ի լեառն
կալ յաղաւթս:

Եւ ի կալ նմա յաղ
աւթս. եղև տեսիլ
երեսաց նորա այլա
կերպ. և փոխեց
աւ հանդերձ նորա
և եղև սպիտակ
փայլփլուն. և ահա
արք երկու խաւսէ
էին ընդ նմա. որ
էին մովսէս և եղիա
երևեցան փառաւք.
ասէին զելիցն նորա

զոր կատարելոց էր յէմ։

Իսկ պետրոս և որ ընդ նմայն էին ծանրացեալ էին ի քնոյ. զարթեան տեսին զփառսն նորա. և զերկուս արսն որ կային ընդ նմա ։

Եւ եղև ի մեկնելն նոցա ի նմանէ. ասէ պետրոս ցյս. վարդապետ. բարւոք է մեզ աստ լինել։ և արասցուք երիս տաղաւարս. մի քեզ. և մի մովսեսի. և մի եղիայի. և ոչ գիտէր զինչ խաւսէր ։

Եւ ի խօսել զայս ասաց. եկն ամպ և հովանի եղև ի վերայ նոցա. և երկեան ի մտանելն նոցա ընդ ամպովն ։

Զայն եղև յամպոյն և ասէ. դա է որդի իմ ընտրեալ դմա լուարուք։

Եւ ընդ լինել բարբառոյն. գտաւ յս միայն։

Եւ ինքեանք լռեցին. և ոչ ումեք պատմեցին յաւուրսն յայնոսիկ. և ոչ ինչ յորոց տեսին ։

ՃԹ Եւ եղև ի միւսում
աւուրն մինչ իջ
անէին նոքա ի
լեռնէ անտի :
ընդ առաջ եղև և
նմա ժողովուրդ
բազում :
Եւ ահա այր մի
ի ժողովրդենէն
անտի աղաղակ
եաց և ասէ․ վար
դապետ․ աղաչեմ
զքեզ հայեաց յ
որդի իմ․ զի միա
մօր է ինձ․ և
ահա այս հարկ
անէ ի նմա․ և
յանկարծ գոչէ․ և
զարկուցանէ և
թաւալեցուցանէ
զնա և փրփրեցու
ցանէ :

և հազիւ մեկնի ի
նմանէ խորտակ
եալ զնա․ և
աղաչեցի զաշակերտ
սն քո զի հան
ցեն զնա․ և ոչ կար
ացին :
Պատասխանի
ետ յիսուս․ ով
ազգ անհաւատ և
թիւր․ մինչև յերբ
եղեց ընդ ձեզ և համ
բերեցից ձեզ․ մա
տոյ այսր զորդին քո․
Եւ մինչդեռ մատ
չէր․ զարկոյց զնա
դևն․ և շարժեաց․
Սաստեաց յիսուս այս
ոյն պղծոյ․ և բժշկ
եաց զմանուկն․ և
ետ զնա ցհայր իւր․ ԳԵ

ծ Եւ զարմանային
ամենեքեան ի
վերայ մեծամեծ
ացն այ:
ծա Եւ ի զարմանալն
ամենեցուն ի
վերայ ամենայնի
զոր առնէր. ասէ
ցաշակերտսն իւր.
դիք դուք ի լսելիս
ձեր զբանս զայս
ոսիկ. զի որդի
մարդոյ մատնել
ոցէ ի ձեռս մար
դկան: Եւ նոքա
ոչ գիտէին զբանն.
եւ էր ծածկեալ ի
նոցանէ. զի մի
գիտասցեն: եւ էր
կնչէին հարցան

ել ցնա վասն բա
նին այնորիկ:
ծբ Եմուտ խորհու
րդ ի նոսա թէ ով
արդեօք մեծ իցէ
ի նոցանէ:
Եւ յս իբրեւ ծան
եաւ զխորհուրդ
ս սրտից նոցա.
առեալ մանուկ մի
կացոյց ի մէջ
նոցա առ իւր.
եւ ասէ ցնոսա.
որ ոք ընկալցի
զմանուկս զայս
յանուն իմ, զիս
ընդունի: եւ որ
զիս ընդունիցի.
ընդունի զառա
քիչն իմ. զի որ

փոքրիկն է յամ
ենեսին ի ձեզ.
նա՛ եղիցի մեծ.
ձբ Պատասխանի
ետ յովհաննէս
եւ ասէ։ վարդա
պետ տեսաք զոմն որ յա
նունքո դեւս
հանէր. եւ արգ
ելաք զնա. զի ոչ
շրջի ընդ մեզ։
Ասէ ցնա յս։
մի՛ արգելուք։ զի
որ ոչն է ձեր թշն
ամի. ի ձեր կողմ
նէ ։
ձգ Եւ եղեւ ի կա
տարել աւ
ուրց վերանալ
ոյ նորա. եւ ինքն

զերեսս հաստատ
եաց երթալ յէրմ։
Եւ առաքեաց հր
եշտակս առաջի
երեսաց իւրոց։
եւ իբրեւ չոգան
մտին ի գեաւղ մի տեղւ
սամարացւոց. պա
տրաստել ինչ նմա։
եւ ոչ ընկալան զնա։
զի դէմ եդեալ էր
նորա երթալ յէրմ։
Իբրեւ տեսին աշ
ակերտքն յակոբ
ոս եւ յովհաննէս.
ասեն։ տէր. կամիս
զի ասասցուք եւ
իջցէ հուր յերկնից.
եւ սատակեսցէ զնո սա։
Դարձաւ սաստ

նայեցի նոսա և
ասէ. ոչ գիտէք
որոյ հոգւոյ էք դուք:
զի որդի մարդոյ
ոչ եկն զհոգիս
մարդկան կոր
ուսանել. այլ կե
ցուցանել:
Եւ գնացին յայլ
գեաւղ:
ճե Եւ մինչդեռ երթ
ային նոքա ի ճան
ապարհի. ասէ
ոմն ցնա. եկից
զկնի քո յոր վայր
և երթայցես:
Ասէ ցնա յս. աղ
ուեսուց որջք գոն
և թռչնոց երկնից
դադարք. և որդւոյ

մարդոյ ոչ գոյ
ուր դիցէ զգլուխ
իւր: Ասէ միւս
ումն. եկ զկնի իմ:
Եւ նա ասէ. տր.
հրաման տուր ինձ
երթեալ նախ
թաղել զհայր իմ:
Ասէ ցնա յս. թող
զմեռեալսն թաղ
ել զմեռեալս իւր
եանց: և դու երթ
պատմեա զարք
այութիւն այ:
ճզ Ասէ և այլ ոմն. եկից
զկնի քո տր. բայց
նախ հրաման
տուր ինձ հրաժ
արել ի տանէ
իմ մէ:

մենայն· ոչ
ըզպատկանէ ձեռս
զմաճ և հայիցի
յետս· եղէ յաջող
եալ իցէ արքայ
ութեանն այ:

ճէ
ետայսոր
իկ երևեց
ոյց տէր և այլ
և եւթանաս
ուն և երկու· և
առաքեաց զնոսա
երկուս երկուս
առաջի իւր· յամ
ենայն քաղաքս
և ի տեղիս ուր
ինքն երթալոց էր:
ճը Ե ւ ասէ ցնոսա·
Հունձք բազում
են և մշակք սա
կաւ· աղաչեցէ
ցէք զտր հնձոց·
զի հանեսցէ մշակս
ի հունձս իւր:
ճթ Երթայք ահաւասիկ
առաքեմ զձեզ իբրև
զգառինս ի մէջ
գայլոց:

ճժ Մի բառնայք քս
ակ· մի մախաղ·
մի կաւշիկս:
Եւ ի ճանապարհ
հիւրամեք ողջոյն
մի տայցէք:
ճժա Յոր տուն մտա
նիցէք, նախ աս
ասջիք թէ ողջ
ոյն տանս այսմիկ:
և եթէ իցէ անդ
որդի ողջունի·

հանգուցէ ի վերա
այ նորա ողջոյն
ձեր ։ ապա թէ ոչ
ի ձեզ դարձցի ։
ճծբ Եւ ի նմին տան
ագանիջիք ։ ուտ
իջիք և ըմպիջիք ի
նոցանէ ։ զի ար
ժանի է մշակն վար
ձու իւրոյ ։
Մի փոխիցիք տա
նէ ի տուն ։
ճծգ Յոր քաղաք մտ
անիցէք ․ և ընդ
ունիցին զձեզ ․
ուտիջիք զինչ
առաջի դնիցեն
ձեր ։ և բժշկեսջ
իք որ ի նմա հիւ
անդք իցեն ։ և
ասասջիք նոցա
մերձ եկեալ է ի վերա
ձեր արքայութիւն այ ։
ճծդ Իսկ յոր քաղաք
մտանիցէք ․ և ոչ
ընդունիցին զձեզ ։
ելեալ ի հրապարակս
նորա ասասջիք ։
և զփոշի որ կցեալ
է ի քաղաքէ
ձերմէ յոտս մեր ․
թափ թափեսցուք
ի ձեզ ։ բայց զայս
գիտասջիք զի մեր
ձ եկեալ արքայութի
այ ։ Ասեմ ձեզ ։
զի սոդոմացւոց
ընդարձակագոյն
լիցի յաւուր յայնմ
իկ ։

քան քաղաքին
այն միկ :
ճծէ Վայ քեզ քորա
զին. վայ քեզ բե
թսայիդայ. զի եթէ
ի տիւրոս և ի սիդ
ովն եղեալ էին
զաւրութիւնքն
որ եղեն ի ձեզ. վաղ
ուրեմն արդեւք ի
խորգ և ի մոխիր
նստեալ ապաշ
խարեալ էր :
Բ. այց տիւրոսի
և սիդովնի ընդ
արձակագոյն
լիցի ի դատաստա
նի քան ձեզ :
Ե. ւ դու կափառ
նայում որ մինչև
յերկինս բարձր
ացեալ ես. մինչև ի
դժոխս իջցես :
ճծը Որ զձեզ լսէ, ինձ լսէ :
և որ զձեզ անարգէ,
զիս անարգէ. և
որ զիս անարգէ.
զառաքիչն իմ
անարգէ. և որ
ինձ լսէ. լսէ այն
միկ որ զիս առա
քեաց :
ճծթ Դ. արձան իւթ
անասունքն և երկ
ուքն խնդութեամբ
և ասեն. տէր. և
դևք հնազանդին
մեզ յանուն քո :
Ե. ւ ասէ ցնոսա.
տեսանէի զսա

տանայ անկեալ
յերկնից իբրեւ զ
փայլակն :
Ահա ետու ձեզ
իշխանութիւն
կոխել զաւձս եւ
զկարիճս եւ զա
մենայն զաւրու
թիւն թշնամոյն,
եւ ձեզ ոչ ինչ մեղ
անչիցեն :
Բայց ընդ այն մի
խնդայք եթէ այսք
հնազանդին ձեզ :
այլ խնդացէք
զի անուանք ձեր
գրեալ են յերկինս :
ճժը Ի նմին ժամու ցն
ծացաւ յս հոգւովն
սրբով եւ ասէ. գո
հանամ զքեն
հայր. տր երկնից
եւ երկրի : զի ծած
կեցեր զայս յիմ
աստնոց եւ ի գիտ
նոց, եւ յայտնեց
եր զայս տղայոց :
այո հայր. զի այս
պէս հաճոյ եղեւ
առաջի քո :
ճժթ Ամենայն ինչ
տուաւ ինձ ի հաւ
րէ իմմէ. եւ ոչ ոք
գիտէ թէ ով էոր
դի թէ ոչ հայր.
եւ ո հայր. եթէ
ոչ որդին, եւ ում
կամիցի որդին
յայտնել.
ճի Եւ դարձեալ առ

անձինն առ աշ
ակերտսն ասէ·
երանի է աչացն
որ տեսանիցեն
զոր տեսանիցէք·
ասեմ ձեզ· զի
բազում մարգար
էք և թագաւորք
կամեցան տես
անել զոր դուքդ տեսա
նէք և ոչ տեսին·
և լսել զոր լսէքդ·
և ոչ լուան·
[illegible]
[illegible]

Օրինականն փորձէր
զնա և ասէր· վար
դապետ· զի՞նչ
գործեցից զի
զկեանսն յաւիտ
ենականս ժառ
անգեցից :

Եւ նա ասէ ցնա·
յաւրէնսն զինչ գր
եալ է· որպէս ըն
թեռնուս :

Նա պատասխանի
անի և ասէ·
սիրեսցես զտէր
ած քո յամենայն
սրտէ քումմէ և
յամենայն անձնէ
քումմէ· և յամե
նայն զաւրութե
նէ քումմէ, և յա
մենայն մտացքոց
և զընկեր քո իբրև
զանձն քո :

Եւ ասէ ցնա· ուղ
իղ ետուր պատա

ասխանի ետ․ զայդ
արա և կեցցես․

ճժբ Նա խորհել կամ
եցաւ զանձն ար
դարացուցանել․
ասէ ցյս․ և ով
է իմ ընկեր

Պատասխանի
ետ յս և ասէ․ այր
մի իջանէր յեմէ
յերեքով․ և անկ
աւ ի ձեռս աւազ
ակաց․ որք մերկ
ացին զնա․ և վէր՞
ի վերա եդին․ և
թողին կիսամահ
և գնացին․

Դիպեցաւ քահ
անայի միոջ իջ
անել ընդ նոյն
ճանապարհ․ և
տեսեալ զնա զանց
արար․ նոյնպէս
և ղևտացի մի
եկեալ ընդ նոյն
տեղի․ ետես և զան
նց արար․

Սամարացի ոմն
ճանապարհորդ
եկեալ եկն ընդ նոյն
առ նովաւ․ և տե
սեալ զնա գթաց
աւ․ և մատուց
եալ պատեաց զվ
էրս նորա․ արկ
եալ ի վերա ձէթ և
գինի․ և եդեալ ի
վերա գրաստու
իւրոյ․ ած զնա ի
պանդոկի մի․ և

դարմանեաց զնա:
եւ ի վաղիւն անդր
իբրեւ եղաներ ան
տի. հանեալ եաւ
ցպանդոկապե
տն երկու դահե
կանս. եւ ասէ. դա
րման տար դմա:
եւ զոր ինչ ծախես
ցես ի վերայ. ի միւս
անգամ գալ ըստ
եան իմում հատ
ուցից քեզ:
Արդ ո՞ յերկուց
ունց ի նոցանէ
թուի քեզ մերձ
աւոր լինել անկե
լոյն ի ձեռս աւազա
կաց: Նա ասէ:
որ արար զողորմ

նորա:
ութիւնս իւրեանց
Ասէ ցնա յս. երթ
եւ դու արա նոյնպ էս:
Եւ եղեւ ի գնալն
նոցա. եւ ինքն եմ
ուտ ի գեաւղ մի:
եւ կին մի անուն
Մարթա ընկալաւ
զնա ի տուն իւրում:
եւ նորա էր քոյր մի
որում անուն էր
Մարիամ. որ եւ
եկն նստաւ առ
ոտս Տն. եւ լսէր
զբանս նորա:
Եւ Մարթայ զբա
ղեալ էր ի բազում
սպասու. եկն է
կայ առ նմա եւ ասէ:
Տր. ո՞չ ինչ փոյթ է

քեզ զի քոյրդ իմ
միայն եթող զիս
ի սպասու. արդ
ասա դմա զի աւ
գնեսցէ ինձ ։
Պատասխանի ետ
յիսուս ասէ. մարթ
այ մարթա. դու
հոգաս և զբաղ
ում իւ իրք զբաղ
եալ ես. բայց մաս
սակաւ ինչ պիտո
յէ. մարիամ մ
մասն բարի ընտ
րեաց. որ ոչ բար
ձցի ի նմանէ.

գզ
ծիգ

և եղեւ ի տեղ
ւոջ ուրեք
կալ յաղաւթս.
և իբրև դադարե
աց.

ասէ ցնա ոմն
յաշակերտացն
իւրոց. տր ուսոյ
մեզ յաղաւթս
կալ. որպէս յով
հաննէս ուսոյց
աշակերտացն իւրոց.
Ասէ ցնոսա. յոր
ժամ կայցէք յաղ
աւթս. ասասջիք
հայր մեր. սբ եղի
ցի անուն քո. ե
կեսցէ արքայու
թիւն քո. զհաց
մեր հանապազ
որդ. տուր մեզ
զաւր ըստ աւուրն.
և թող մեզ զմեղս
մեր. զի և մեք թող
ումք ամենայնի.

որ պարտուցին մեզ.
և մի տանիր զմեզ
ի փորձութիւն։
ճիդ Եւ ասէ ցնոսա։
ո՞վ է ի ձէնջ որոյ
իցէ բարեկամ,
և երթայցէ առ
նա ի մէջ գիշերի և
ասիցէ ցնա. բար
եկամ տուր ինձ
փոխ երիս նկան
ակս. զի բարեկամ
իմ եկն առ իս յուղւոյ։
և ոչ ինչ ունիմ դնել
առաջի նորա։
և նա ի ներքու
ստ տայցէ պատ
ասխանի և ասիցէ
մի աշխատ առներ
զիս։ զի դուռն ք դ

փակեալ է. և
մանկունքս ընդ
իմ կան յանկ
ողինս. ոչ կարեմ
յառնել և տալ քեզ։
Ասեմ ձեզ. եթէ
ոչ յարուցեալ
տայցէ նմա վասն
բարեկամութեանն.
սակայն վասն ժտ
ութեանն յարու
ցեալ տայցէ նմա
զինչ և պիտոյ իցէ։
ճիե Եւ ես ասեմ ձեզ։
խնդրեցէք և տացի
ձեզ. հայցեցէք և
գտջիք. բախեցէ
ք. և բացցի ձեզ.
զի ամենայն որ
խնդրէ. առնու։

Եւ որ հայցէ, գտ
անէ։ եւ որ բախէ,
բացցի նմա։
Յո՞ որ ի ձէնջ հա
յր խնդրեսցէ որդի
իւր ձուկն։ մի թէ
փոխանակ ձկան
օձ տայցէ նմա։
եւ կամ խնդրեսցէ
ձու, մի թէ կարիճ
տայցէ նմա ։
Իսկ եթէ դուք որ
չարքդ էք գիտէք
պարգեւս բարիս
տալ որդւոց ձերոց.
ո՞րչափ եւս առաւ
ել հայրն ձեր յերկն
ից տացէ բարիս
այնոցիկ որ խնդր
են ի նմանէ ։

ճիգ Եւ հանէր դեւ
մի համր։ եւ
եղեւ յելանել դիւ
ին խաւսեցաւ
համրն։ եւ զարմ
ացան ամենայն
ժողովուրդքն։
ճիէ Եւ ոմանք ի նոց
անէ ասէին բէեղ
զեբուղաւ իշխ
անաւն դիւաց
հանէ դա զդեւս։
ճիը Եւ այլք փորձէին
նշան յերկնից
խնդրէին ի նմանէ։
ճիթ Իսկ նորա գիտ
ացեալ զխորհուր
դս նոցա ասէ ցնո
սա։ ամենայն թա
գաւորութիւն բա

ժանեալ յանձն
աւերի. եւ տուն
բաժանեալ յան
ձն կործանի:
Ապա եթէ սա
տանայ բաժան
եցաւ յանձնէ.
զիա՞րդ կայցէ
թագաւորութիւն նորա:
զի ասէք զինէն
եթէ բէեղզեբու
ղաւ իշխանաւ
հանէ դա զդեւս:
Եթէ ես բէեղզե
բուղաւ հանեմ
զդեւս. որդիքն
ձեր իւ՞ հանիցեն:
Վասն այսոր իկ
նոքա՛ եղիցին ձեր
դատաւորք:

Իսկ եթէ մատամբ
այ հանեմ զդեւս.
ապա հասեալ է
ի վերայ ձեր արքայ
ութիւն այ:
ծէ Յորժամ հզօրն
վառեալ պահի
ցէ զտունն իւր. ի
խաղաղութեան են
ինչք նորա: Բայց
եթէ հզօրագոյն
քան զնա ի վերայ
եկեալ յաղթես
ցէ նմա. զսպառա
զինութիւն նոր
հանէ. յոր յուսա
ցեալ էր. եւ զաւար
նորա բաշխեսցէ:
Որ ոչ է ընդ իս.
հակառակ իմ է. եւ

որ ոչ ժողովէ ընդ
իս՝ ցրուէ : ծնը
Յորժամ այսն ել
անիցէ ի մարդոյ.
շրջի ընդ անջրդի
տեղիս : խնդրէ
հանգիստ. և խնդրէ
ոչ գտանէ. ասէ
դարձայց անդր
էն ի տուն իմ ու
ստի ելի եկեալ գայ.
գտանէ մաքր
եալ և յարդարեալ:
յայնժամ երթայ
և առնու եւթն ծնը
այլ այս չար եւս
քան զինքն. և մտ
եալ բնակէ անդ.
և լինի յետինն մա
րդոյն այնորիկ

Ամփոփ չարէ

չար քան զառաջինն:
Եւ եղեւ մինչդեռ
խօսէր զայս. ձայ
ն ամբարձ կին մի
ի ժողովրդենէ
անտի և ասէ: եր
անի որովայնին
որ կրեաց զքեզ.
և ստեանցն որ
դիեցուցին զքեզ:
Եւ նա ասէ. նա
երանի այնոցիկ
որ լսեն զբանն
այ և առնիցեն.
Եւ ի դիզանել ի
վերայ նորա ժողով
րդոցն. սկսաւ ա
սել. ազգս այս նշան
խնդրէ. և նշան
յերկնից ոչ տացի

սմա· քայց նշանն
յովնանու :
Զի որպէս եղեւ
յովնան նշան
նինուէացւոց·
այնպէս եղիցի
և որդի մարդոյ
ազգիս այսմիկ:
Դշխոյն հարաւո
յ յարիցէ ի դա
տաստանի ընդ
արս ազգիս այս
որիկ, և դատա
պարտեսցէ զսոսա:
զի եկն ի ծագաց
երկրի լսել զիմ
աստութիւնն
սողոմոնի :
Եւ ահա աւելի է
քան զսողոմոն
էաստ:

Արք նինուէաց
իք յարիցեն ի դա
տաստանի ընդ
ազգիս ընդ այս
միկ և դատապար
տեսցեն զսա· զի
ապաշխարեցին
ի քարոզութեն
յովնաննու·
Եւ ահա աւելի
է քան զյովն
անէ աստ:

Ոչ ուք
լուցեալ

Ճրագ դնէ ի թա
քստեան· այլ
ի վերայ աշտանա
կի· զի որ մտան
իցեն լոյս տեսա
նիցեն :

ճլդ Ճրագ մարմնոյ
ակն է. յորժամ
ակն առատ է, ա
մենայն մարմինն
լուսաւոր եղիցի:
Եւ երբ ակն չար է՝
և մարմինն խաւ
արին եղիցի. արդ
զգոյշ լեր, գուցէ
լոյսդ որ ի քեզ է
խաւար իցէ:
Եւ թէ մարմինդ
քո ամենայն լու
սաւոր է, և չգու
ցէ մասն ինչ խաւ
արին, եղիցի լու
սաւոր ամենայն,
որպէս յորժամ
ճրագն նշողիւք
լուսաւորիցէ զքեզ:

ճլե Եւ մինչ խաւս
էր զայս, աղաչ
էր զնա ոմն փար
իսեցի զի ճաշ կեր
իցէ առ նմա:
Եւ նա մտեալ բա
զմեցաւ:
Իբրև ետես փար
իսեցին, զարմաց
աւ, զի նա ոչ մկ
րտեցաւ յառաջ
քան զճաշ:
Ասէ ցնա տր:
այժմ դուք փար
իսեցիք զարտաք
ին զբաժակին և
զպնակին սրբէք
և ներքին ձեր լի է
յափշտակութե
և չարութե. ան

միտք · ոչ ապա
քէն որ զարտաք
ինն արար · և զներ
քինն նոյն արար :
Բ · այց աղէ զար
ժանն իսկ · տուք
ողորմութիւն · և
ահա ամենայն
սուրբ է ձեր :
ճլդ Այլ վա՜յ է ձեզ
փարիսեցւոց · զի
տասանորդ էք
զանանուխ և
զփեգանայ և զա
մենայն բանջար :
և անցանէք զիր
աւամբք և զսիր
ով ա՜յ · զայս ար
ժան էր առնել և
զայն ոչ անել ·
անց

ճլե Վա՜յ ձեզ փարիս
եցւոց · զի սիրէք
զբարձրագահս
ի ժողովուրդս և
զողջոյնս ի
հրապարակս :
ճլզ Վա՜յ ձեզ · զի էք դուք
իբրև զգերեզմա
նս անյայտս · և
մարդիկ գնան ի
վերայ և ոչ գիտեն :
ճլէ Պատասխանի
ետ ոմն յօրինական
ացն և ասէ ցնա ·
վարդապետ · զայդ
բանս ասելով · և
զմեզ թշնամանես :
Ե · ւ նա ասէ ·
և ձեզ վա՜յ օրին
ականացդ · զի բեռ

ռնայք մարդկան
բեռինս դժուար
ակիրս, և դուք
մատամբ միով
ի բեռինսն ոչ մեր
ձենայք ։
ճխ Վայ ձեզ. զի շին
էք զշիրիմս մարգ
արէիցն, և հար
քն ձեր սպանին
զնոսա ։ Ապա ու
րեմն վկայէք.
եթէ կամակիցէք
գործոց հարցն
ձերոց ։ զի նոքա
կոտորեցին զնո
սա ։ և դուք զգեր
եզմանս նոցա շի
ճխա նէք ։ Վասն այսոր
իկ իմաստութիւնն

այ ասաց ։ առա
քեցից ի նոսա մա
րգարէս և առա
քեալս ։ և ի նոց
անէ սպանանից
են և հալածիցեն ։
զի խնդրեսցի ար
իւն ամենայն մար
գարէից հեղեալ
ի սկզբանէ աշխ
արհի յազգէ այդ
մանէ. յար
ենէն Աբելի. մին
չև ց արիւնն Զա
քարիայ կորուս
ելոյ ընդ սեղանն
և ընդ տաճարն ։
այո ասեմ ձեզ.
խնդրեսցի յազգէ
յայդմանէ ։

ծնչ Վայ ձեզ աւրին
ականացդ. զի
թաքուցանէք
զփականս գիտ
ութեանն. դուք
ոչ մտանէք. և որ
մտանելոցն էին
արգելուք :
ծնչ Եւ ի խաւսելն
զայս ամենայնաւ
նորա առաջի ա
մենայն ժողովրդ
եանն, զաւրաւթի
հարկանէին:
Եւ սկսան դպիրքն ծնչ
և փարիսեցիք չչ
արել և գրգռել
ընդ նմա վասն բա
զում իրաց. և սպ
ասել որսալ ինչ

բանս ի բերանոյ
նորա. զի չարա
խաւսիցեն զնմ
անէ: Որում ի
կուտել բիւրաւոր
աց ժողովրդեանն
մինչև կոխել զմի
միանս :
ծնչ Սկսաւ ասել ցաշ
ակերտսն իւր.
նախ զգոյշ լերուք
անձանց ի խմորոյ
սադուկեցւոցն
որ է կեղծաւորու թի:
Ոչինչ է ի ծած
ուկ որ ոչ յայտնես
ցի: և գաղտնի որ
ոչ ծանիցի :
Վասն զի զոր ինչ
ասիցէք ի խաւարի

լսելի լիցի ի լոյս: և զոր յունկանէն խաւսեցարուք ի շտեմարանս. քարոզեսցի ի վերա տանեաց:

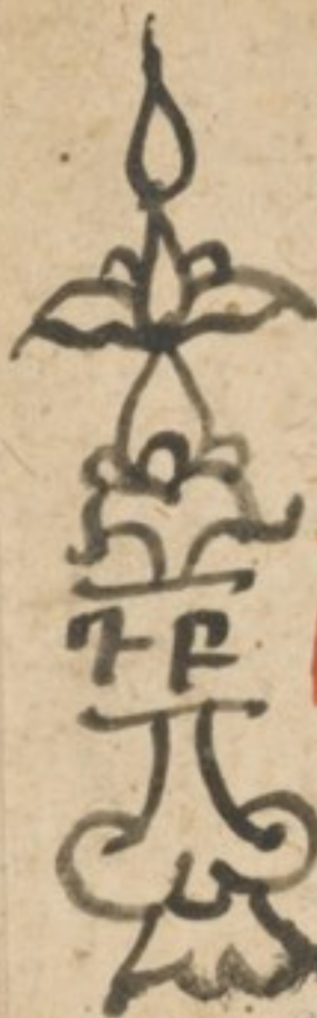
Բայց ձեզ ասեմ սիրելեաց իմոց: մի զարհուրեսջիք յայնցանէ որ սպանանեն զմարմին, և յետ այնորիկ աւելի ինչ ոչ ունիցին առնել:

Այլ ցուցից ձեզ յումէ երկնչիցիք: երկնչիցիք յայնմանէ որ յետ սպանանելոյ ունի իշխանութիւն արկանել ի գեհեն. այո ասեմ ձեզ: յայնմանէ երկնչիջիք: Ո՛չ ապաքէն հինգ ճագ երկուց դանգաց վաճառին. և մի ի նոցանէ ոչ է մոռացեալ առաջի այ: այլ և ամենայն իսկ հեր գլխոյ թուեալ է: մի երկնչիք. զի քան զբազում ճագս լաւ էք դուք:

Ամէն ասեմ ձեզ: զի ամենայն որ խոստովանեսցի յիս առաջի մարդկան. և որդի մարդոյ խոստովանեսցի զնա

անէ առաջի հրեշտ
ճխզ ակաց այ։ Եւ որ
ուրասցի զիս առ
աջի մարդկան,
ուրացայց եւ ես զնա
առաջի հրեշտա
կաց այ։
ճխէ Եւ ամենայն որ ա
սէ բան զորդւոյ մար
դոյ, թողցի նմա։
բայց որ զհոգին
սբ հայհոյեսցէ,
մի թողցի նմա։
ճխը Այլ յորժամ տա
նիցեն զձեզ ի ժող
ովուրդս, եւ ի պե
տութիւնս եւ յիշ
խանութիւնս,
մի հոգայցէք, որ

պէս թէ զինչ պա
տասխանի տայ
ցէք կամ զինչ աս
իցէք։ զի հոգին
սբ ուսուսցէ ձեզ
ի նմին ժամու զինչ
պարտ իցէ խօս
ճխթ ել։ Ասէ ոմն ի
ժողովրդենէն
ցնա։ վարդապետ.
ասա եղբօր իմ.
բաժանել ընդ իս
զժառանգութիւնն
Եւ նա ասէ ցնա։
այր, ո՞ կացոյց
զիս դատաւոր
կամ բաժանար
ար ի վերա ձեր։
Եւ ասէ ցնոսա։

տեսանէք եւ զգոյշ
լերուք յամէն
այն ագահութենէ.
զի ոչ եթէ ի մթեր
ից ընչից ուրուք
իցէ կեանք նորա:
Խօսեցաւ առ
նոսա առակ մի եւ
ասէ. առն ուրուք
մեծատան եւտուն
անդք առատացա
նա. եւ խորհէր ի
միտս իւր եւ ասէր.
զի՞ գործեցից. զի
ոչ գոյ տեղի ուր
ժողովեցից զար
դիւնս իմ. եւ ասէ.
գիտեմ զինչ արար
ից. քակեցից զշտե
մարանս իմ. եւ մե
ծամեծս շինեցից.
եւ անդր ժողովեց
ից զցորեան եւ զա
մենայն բարու
թիւնս իմ. եւ ասա
ցից ցանձն իմ.
անձն, ունիս բա
զում բարութիւն
համբարեալ ամ
աց բազմաց. հա
նգիր. կեր. արբ. եւ
ուրախ լեր:
Ասէ ցնա ած̅:
անմիտ. յայսմ
գիշերի զհոգիդ ի
քէն ի բաց պահ
անջիցեն. իսկ
զոր պատրաստ
եցեր ում լինիցի:
Նոյնպէս եւ որ գան

ձէ անձին. և ոչ
յած մեծանայցէ։
ձծ Ասէ ցաշակերտ
սն իւր. վասն
այսորիկ ասեմ
ձեզ. մի հոգայք
ընդ ոգւոյ թէ զինչ
ուտիցէք. և մի
ընդ մարմնոյ թէ
զինչ զգենուցուք։
զի ոգի առաւել է
քան զկերակուր.
և մարմին քան
զհանդերձ.
Հայեցարուք
ընդ ագռաւս. զի
ոչ սերմանեն և ոչ
հնձեն. որոց ոչ
գոն շտեմարա
նք. և ոչ ամբար

անոցք. և ած կեր
ակրէ զնոսա. որ
չափ ևս առաւել
զձեզ որ լաւ էք
քան զթռչունս։
Ով ի ձէնջ ջաւահո
գալ կարիցէ յաւ
ելուլ ի հասակ իւր
կանգուն մի. իսկ
արդ եթէ ի փոքուն
չէք բաւական.
վասն այլոցն զի
հոգայցէք։
Հայեցարուք ընդ
շուշանն որպէս
աճէ ոչ ջանայ և ոչ
նիւթէ. ասեմ ձեզ։
և ոչ Սողոմոն
յամենայն ի փառա
ւն իւր զգեցաւ իբրև

զմի ի նոցանէ:
Իսկ եթէ զխոտդ
որ այսաւր ի բա
ցի է, և վաղիւ ի
հնոց արկանելի·
ա͞ծ այնպէս զգեց
ուցանէ, որչափ
և ս առաւել զձեզ
թերահաւատք
Եւ դուք մի խնդ
րէք զինչ ուտիցէք·
կամ զինչ ըմպիցէք
և մի զբաղնուք:
զի զայն ամենայն
հեթանոսք աշխ
արհի խնդրեն:
Այլ ձեր հայր գի
տէ զի պիտոյ է այն
ամենայն:
Բ· այց խնդրեցէք

զարքայութ͞ին
ն͞ր, և այն յաւել
ցի ձեզ:
Մի երկնչիր
հաւտ փո
քրիկ: զի հաճեց
աւ հայր ձեր տա͞լ
ձեզ զարքայութ͞ի:
Վաճառեցէք զ
ինչս ձեր և տուք
ողորմութ͞իւն:
Արարէք ձեզ
քսակ առանց հն
անալոյ· գանձ
անպակասելի յեր
կինս· ուր ոչ գող
մերձենայ, և ո͞չ
ցեց ապականէ:
զի ուր գանձն ձեր է,
անդ և սիրտք ձեր
եղիցին:

ծզդ Եղիցին պատրաստք
ձեր պնդեալ ընդ
մէջս և ճրագունք
լուցեալք· և դուք
նմանողք մարդ-
կան որ ակն ուն-
իցին տն̄ իւրեանց
թէ երբ դառնայ
ցէ ի հարսանեաց:
զի յորժամ գայցէ
և բախիցէ· վաղ
վաղակի բանայ
ցեն նմա·
ծզե Երանի իցէ ծառ
այիցն այնոցիկ·
զորս եկեալ տէրն,
գտցէ արթունս:
Ամէն ասեմ ձեզ:
զի գաւտի ընդ
մէջ ածցէ· և բա
զմեցուսցէ զնոսա:
Եւ անցեալ պաշ
տեսցէ զնոսա· և
եթէ յերկրորդ կամ
յերրորդ պահու
եկեսցէ և գտցէ
այնպէս երանելի
են ծառայքն այնո քիկ·
ծզզ Այս զայն գիտա
ասջիք· եթէ գիտէ
էր տանուտէրն
յորում ժամու
գող գայ· չտայր
թողլական հատ
անել ի տանն իւրում:
Եւ դուք եղեր
ուք պատրաստականք·
զի յորում ժամու
ոչ կարծիցէք գայ
որդի մարդոյ:

ճժէ Ասէ պետրոս.
տր. առ մեզ ասա
ցեր զառակդ զայդ.
թէ առ ամենեսին:
Եւ ասէ տր. ով
իցէ հաւատարիմ
տնտեսն և իմաստ
ուն. զոր կացուս
ցէ տէրն իւր ի վերա
գերդաստանի իւր
ոյ. տալ ի ժամու
զկերակուրս:
Երանի իցէ ծառ
ային այնմիկ. զոր
եկեալ տէրն իւր գտ
անիցէ արարեալ
այնպէս:
Ճշմարիտ ասեմ
ձեզ. զի ի վերայ ա
մենայն ընչից իւր
ոց կացուսցէ զնա:

ճժը Ապա թէ ասիցէ
ծառայն այն ի մը
տի իւրում. յամէ
տրիմ իգալ. և սկ
սանիցի հարկան
ել զծառայսն և
զաղախնայս. ու
տել և ըմպել և ար
բենալ. եկեսցէ
տր ծառային այն
որիկ յաւուր յոր
ում ակն ոչ ունի
ցի. և ի ժամու
յորում ոչ գիտիցէ.
ընդ մէջ կտրեսցէ
զնա. և զբաժին նո
րա ընդ անհաւ
ատս դիցէ:
ճժթ Եւ ծառայ որ գի
տիցէ զկամս տն
իւրոյ. և ոչ պատ

տասսուիցէ ըստ կա
մաց նորա․ արբ
ցէ գան բազում․
Եւ որ ոչն գիտիցէ․
և արժանի գանի ի
ինչ գործիցէ․ արբ
ցէ գան սակաւ․
Ամենայնի որում
շատ տուաւ․ շատ
խնդրեսցի ի նմ
անէ․ և որում յա
ռաւել աւանդեցաւ․
առաւել ևս պահան
ջեսցեն ի նմանէ։

Հ․ Հուր եկի արկա
նել յերկ
իր․ և զինչ․ կա
միմ․ Թէ արդէն
իսկ բորբոքեալ էր․ և մկր
մկրտութիւն մի
ունիմ մկրտել․ և
զիարդ․ փութամ
մինչչատարեսցի․
Համարիք եթէ
խաղաղութիւն եկի
տալ յերկիր․ ոչ․
ասեմ ձեզ․ այլ բաժ ինս․
Զի եղիցին յայսմ
հետէ հինգ ի տան
միում բաժանեալք․
երեքն յերկուց․ և
երկուքն․ յերից․
Բաժանեսցին հայր
յորդւոյ․ և որդի ի
հաւրէ․ մայր ի դս
տերէ․ և դուստր ի
մաւրէ․ սկեսուր
ի հարսնէ․ և հար
սն ի սկեսրէ իւրմէ․
Ասէր և ցժողով
ուրդսն․ յորժամ
տեսանիցէք ամպ

ծագեալ յարեւմտ
ից. իսկոյն ասէք
եթէ անձրեւ գայ.
եւ լինի այնպէս։ Եւ
յորժամ հարաւ շն
չեալ ասէք եթէ
խորշակ լինի. եւ լի
նի այնպէս։
Կեղծաւորք. զերեսս
երկնի եւ երկրի գիտ
էք փորձել. իսկ զժ
ամանակս զայս զի
արդ ոչ փորձէք։
Ընդէր եւ յանձ
անց իսկ ոչ ընտրէք
զարժանն։
ճկբ Յորժամ երթայց
ես ընդ ոսոխի քում
առ իշխան. ի ճան
ապարհի տուր զհ
աշիւն զերծանել ի
նմանէ։ զի գուցէ
քարշիցէ զքեզ
առ դատաւորն.
եւ դատաւորն մա
տնիցէ դահճի։ Եւ
դահիճն արկան
իցէ ի բանտ. ասեմ
քեզ. ոչ ելանիցես
անտի. մինչ հա
տուցանիցես զյե
տին բնիոնն։
ճկգ Եկին ոմանք ի
նմին ժամանակի
եւ պատմէին նմա
վասն գալիլեացւո
ցն որոց զարիւնն
պիղատոս խառ
նեաց ընդ զոհսն
նոցա։
Պատասխանի ետ
եւ ասէ ցնոսա. հա

մարիք եթէ այն
գալիլեացիքն եղեն
մեղաւորք քան զա
մենայն գալիլեաց
իս զի զայնպիսիս ի
նչս կրեցին· ոչ·
ասեմ ձեզ· այլ եթէ
ոչ ապաշխարիցիք·
ամենեքին նոյնպ
էս կորնչիջիք:
Կամ նոքա ութ
ու տասանքն յոր
ոց վերայ աշտար
ակն անկաւ իսեղ
ովամ եւ սպան
զնոսա· համար
իք եթէ նոքա պար
տապանք էին
քանզամենայն
մարդիկ որ բնակ
եալ են յէմ:

ոչ· ասեմ ձեզ· այլ
եթէ ոչ ապաշխար
իցէք· ամենեքեան·
նոյնպէս կորնչիջիք էք:
ճկդ Ասաց եւ զառ
ակս զայս· թզե
նի մի էր ուրումն տն
կեալ յայգւոջ իւրում:
եւ եկն խնդրել պտ
ուղ ի նմա· եւ ոչ եգ
իտ· Ասէ ցայգե
գործն· ահա երեք
ամ է յորմէ հե
տէ գամ խնդրել պտ
ուղ ի թզենոջդ· եւ
ոչ գտանեմ· արդ
կտրեա զդա· ընդէ՞ր
եւ զերկիր խափանէ:
Նա պատասխանի
ետ եւ ասէ· տր· թող
զդայ այս ամ եւս· մին

շուրջ զգնդովն
բոլեցին. և առկին
այլք. Թերևս ար
ասցէ պտուղ:
այպա եղեն: յամէ
Եւ հաւասցեսցուք:
...ուստացան
...եր եւ մեռու մ

ժողովրդանոցա
ցն ի շաբաթս. և
անհակին մի զորու
ներ այս հիւանդու
թեան: ամս ութ
ու տասն. և էր կար
կամեալ: և ոչ կար
էր ամենևին ի վեր
հայել: ուսեսեալ
զնայն. կոչեաց առ
ինքն և ասէ ցնա.
կինդու. արձակեալ
ես ի հիւանդութենէ

քումմէ. և եդ ի
վերայ նորա ձեռն.
և առ ժամայն ուղ
ղեցաւ. և փառաւո
րէր առնէրզայծ.
Պատասխանի
եաւ ժողովրդապ
ետն ցասուցեալ.
թէ ընդէր ի շաբ
աթու բժշկեաց
յս. և ասէ ցժող
ովուրդն. վեց աւր
է յորս արժան է
գործել: յայնս եկ
այք բժշկեցարուք.
և մի յաւուր շաբաթու:
Պատասխանի
ետ նմա տր և ասէ.
կեղծաւորք. իւր
աքանչիւրոք ի ձէ
նչ ի շաբաթու ոչ

արձակէ զեզն իւր
կամ զեշ ի մսրոյ, ճկե
և տանի տայ ջուր։
իսկ զսա դուստր
աբրահամու էր
զոր կապեաց սա
տանայ, ահաւա
սիկ ութ ու տասն
ամ. ոչ էր արժան
արձակել ի կա
պանաց աւուր ի
շաբաթու ։
ճկզ Եւ զայս իբրև ասա
աց, յամօթ լին
էին ամենեքին որ
հակառակն կայ
ին նմա ։ Եւ ամէ
նայն ժողովուրդն
ուրախ լինէր ի վե
րա ամենայն փառ
աւորութեանցն ո:ր

գործէին ի նմանէ։
Ասաէր, ում նմ
անէ արքայութիւն
այ։ և որում նմ
անութե նմանե
ցուցից զնա. նման
է հատոյ մանան
խոյ, զոր առեալ
մարդոյ արկ ի պար
տէզ իւր, աճեաց
և եղև ծառ. և թռ
չունք երկնից բն
ակեալ էին յոստսնո րա։
ճկէ Եւ դարձեալ ասէ.
ում նմանեցուցից
զարքայութիւն այ։
նման է խմորոյ զոր
առեալ կնոջ թա
քոյց յալևր երիս գր
ուաց մինչև խմոր
եցաւ ամենայն։

ճկը

ՂԴ

Եւ շրջէր ընդ
քաղաքս
և ընդ գեաւղս։
ուսուցանէր. և
ճանապարհ ար
արեալ յԵրուսաղէմ։
ճհ Ասէ ոմն ցնա։
տէր եթէ սակաւք
իցեն որ ապրելոց
իցեն։ Եւ նա ասէ
ցնոսա։ Ջանաց
արուք մտանել ը
ընդ դուռն նեղ։
ասեմ ձեզ։ զի բազ
ումք խնդրեսցեն
մտանել։ և ոչ կար
ասցեն։
ճհա Յորմէ հետէ մտ
ցէ տանուտէրն.
և փակեսցէ զդուռն։
և սկսանիցիք կալ ճհբ
արտաքոյ և բախ
ել զ· դուռնն. և
ասել. տէր տէր բաց
մեզ։ Եւ պատաս
խանի տուեալ
ասիցէ ձեզ. ոչ
գիտեմ զձեզ ու
ստի էք։
Յայնժամ սկս
անիցիք ասել.
կերաք առաջի քո
և արբաք. և ի հր
ապարակս մեր
ուսուցեր։
Եւ ասիցէ, ասեմ
ձեզ. ոչ գիտեմ
զձեզ ուստի էք։
ի բաց կացէք յին
էն ամենայն մշ
ակք անօրէնութեան.
Անդ եղիցի լալ

և կրճել ատամ
անց: յորժամ
տեսանիցէք զաբ
րահամ և զիսա
հակ և զյակոբ
և զամենայն մա
րգարէսն յարքայ
ութեանն այ. և
զձեզ հանեալ ար
տաքս:
Եւ եկեսցեն յար
ևելից և յարևմտ
ից և ի հիւսիսոյ
և ի հարաւոյ. և
բազմեսցին յար
քայութեանն այ:
ճհե Եւ ահա յետինք.
որ եղիցին առաջ
ինք: և իցեն
առաջինք. որ լին
իցեն յետինք:
ճհդ Ի նմին աւուր
մատեան ոմանք
փարիսեցիք և
ասեն ցնա. ել և
գնա յաստի. զի
Հերովդէս կամի
սպանանել զքեզ:
Եւ ասէ ցնոսա:
երթայք ասացէք
աղուեսուն այն
միկ. ահաւասիկ
հանեմ դևս. և
բժշկութիւնս կա
տարեմ այսաւր
և վաղիւ: և յեր
րրաւուր կատար խմ:
Բայց պարտ է
այսաւր. և վաղիւ.
և ի միւսում աւուր

գնալ. զի ոչ է մարթ
մարգարէի կորն
չել արտաքոյ
ճշէ քաղաքէն: Երսղմ
Երսղմ. որ կո
տորես զմարգ
արէս. եւ քարկոծ
ես զառաք
եալսն առ քեզ:
քանիցս անգամ
կամեցայ ժողով
ել զորդիս քո. որ
պէս հաւ զձագս
իւր ընդ թեւովք.
եւ ոչ կամեցարուք. ճշէ
Ահա թողեալ լիցի
ձեզ տունդ ձեր:
այց ասեմ ձեզ:
եթէ ոչ եւս տեսան
իցէք զիս: մինչեւ

ասիցէք օրհն
եալ եկեալն յան
ուն տն:

[illegible]

Իստուն ուրբու մն

իշխանանացն փար
իսեցւոց ի շաբաթ
ու ուտել հաց:
Եւ նոքա սպասէին
նմա: ւ ահա
այր ոմն էր անդ
ջրգողեալ առա
ջի նորա:
ատասխանի
ետ յս եւ ասէ ցօր
ինաւորսն եւ ցփ
արիսեցիսն եթէ
արժան իցէ ի շա
բաթու բժշկել:

Եւ նոքա լռեցին.
Եւ բուռն հարե
ալ զնմանէ բժշկ
եաց զնա. և ար
ձակեաց.
Եւ ասէ ցնոսա.
Ո՞յր ուրուք ի ձէնջ
էշ կամ եզն ան
կանիցի ի ջրհոր.
և ոչ վաղվաղա
կի հանիցէ զնա.
յաւուր շաբաթու.
Եւ ոչ կարացին
տալ նմա պատա
սխանի առ այն.
ճհը Ասաց և առ կոչ
նականսն առակ մի.
հայեցեալ թէ զի
արդ բարձ ընտրէ
ընէին. ասէ ցնոսա.
յորժամ կոչեսցէ
ոք զքեզ ի հարս
անիս կամ ի կոչ
ունս. մի բազմից
իս յառաջին բարձ
ին. գուցէ պատու
ականագոյն ևս
քան զքեզ իցէ
կոչեցեալ ի նմ
անէ. և եկեալ
որ զքեզն և զնա
կոչեաց. ասիցէ
ցքեզ. տուր սմա
տեղի. և ապա սկս
անիցես ամօթով
զյետին տեղին
ունել.
Այլ յորժամ կոչի
ցիս. երթ ի նստիր բա
զմեալ ի յետին տե

ղ՚ոյ. զի յորժամ
գայցէ որ կոչ
եացն զքեզ ասա
ցէ ցքեզ բարեկ
ամ ի վեր մատիր.
յայնժամ եղիցին
քեզ փառք առաջի
բազմակցացն քոց.

ճձթ Զի ամենայն որ
բարձրացուցանէ
զանձն խոնարհ
եսցի. և որ խոն
արհեցուցանէ
զանձն. բարձր
ասցի :

ճղ Ասէ և ցկոչատո
էրն. յորժամ առն
իցես ճաշ կամ ըն
թրիս. մի կոչեր
զբարեկամս քո. և
մի զեղբարս քո.
և մի զազգականս
քո. և մի զդրացիս
քո. և մի զմեծատունս:
զի մի և նոքա փո
խարէն կոչեսցեն
զքեզ և լինիցի քեզ
հատուցումն:

Այլ յորժամ առ
նիցես ընդունելու
թիւն. կոչեա զաղ
քատս. զխեղս.
զկաղս. և զկոյրս.
և երանելի լինից
իս: զի ոչ ունին
փոխարէն հատու
ցանել քեզ: և
հատուսցի քեզ
փոխարէն ի յարու
թեան արդար
ոց:

Իբրև լուաւ զայս
ոմն ի բազմականա
ցն, ասէ ցնա:
Երանի որ կերիցէ
հաց յարքայութեն այ:
ճձա Եւ նա ասէ
այր ոմն գործեաց
ընթրիս, և հր
աւիրեաց զբազ
ումս: Եւ առաքէ
եաց զծառայն իւր
ի ժամու ընթր
եացն կոչել զհր
աւիրեալսն թէ եկ
այք: զի ահա ա
մենայն պատրաստ
է ամենայն ինչ:
Եւ սկսան միաբա
նոլէ ամենեքեան
հրաժարել:

Առաջինն ասէ.
ագարակ գնեցի,
և հարկ է ելանել
տեսանել զնա:
աղաչեմ զքեզ:
կալ զիս հրաժար
եալ: Եւ միւսն
ասէ. լուծս հինգ
եզանց գնեցի և
երթամ փորձել
զնոսա: աղաչեմ
զքեզ կալ զիս հր
աժար եալ:
Եւ միւսն ասէ.
կին առի. և վասն
այնորիկ ոչ կարեմ
գալ: Եւ եկեալ
ծառայն պատմ
եաց զայն տեառն
իւրում:

Յայնժամ բար
կացեալ տանու
տէրն. ասէ ցծառ
այն իւր: Ել վաղ
վաղակի ի հրապ ճձէ
արակս և ի փող
ոցս քաղաքիդ
և զաղքատս. և
զխեղս. և զկաղս.
և զկոյրս. մուծ
այսր: Եւ ասէ
ծառայն: տէր եղև
զոր հրամայեցերն:
և կայ և ստեղի:
Եւ ասէ տէրն ցծառ
այն. Ել ի ճանապ
արհս և ի ցանկս.
և արա այսր մտ
անել զի լցցի տու
ն իմ: ասեմ ձեզ:

զի ոչ ոք յանց
կոչեցելոց
ճաշակեսցէ յըն
թրեաց իմոց:
Երթային
ընդ նմա
ժողովուրդք բա
զումք: դարձաւ
և ասէ ցնոսա. Եթէ
ոք գայ առ իս. և ոչ
ատեա զհայր իւր
և զմայր. և զկին
և զորդիս. և զեղ
բարս և զքորս.
նա և զանձն իւր.
ոչ կարէ իմ աշա
կերտ լինել:
Որ ոչ բառնայ
զխաչ իւր և գայ
զկնի իմ ոչ կարէ

ել։
իմաշակերտ լին
ճձզ Զի ո՞վ ի ձէնջ կա
միցի շինել աշտար
ակ. եւ ոչ նախ նս
տեալ համարիցի
զծախսն եթէ ու
նիցի բաւական ի
կատարումն ։
զի գուցէ իբրեւ
արկանիցէ հիմն
եւ չկարիցէ կա
տարել. ամենեք
են որ տեսանիցեն
սկսանիցեն ծա
ղր առնել զնա. եւ
ասել եթէ այս այր ճձէ
սկսաւ շինել եւ ոչ
կարաց կատարել։
Կամ ո՞ր թագաւ
որ երթեալ տայցէ
պատերազմ ընդ
այլում թագաւորի.
եւ ոչ նստեալ նախ
խորհիցի. եթէ
կարող իցէ տասն
հազարաւ զդէմ
ունել այնորիկ
որ գայցէ ի վերա
նորա քսան հազ
արաւ. ապա թէ ոչ.
մինչ դեռ հեռա
գոյն իցէ. հրեշտ
ակութիւն առա
քեալ. աղաչեսցէ
ի խաղաղութիւն
ճձը Արդ այսպէս ա
մենայն ոք ի ձէնջ
որ ոչ հրաժարես
ցէ յամենայն ընչ
ից իւրոց. ոչ կարէ
իմաշակերտ լին ել։

ճձէ Բարւոք է աղ· ճձը
ապա թէ աղն
անհամեսցի· իւ
համեմեսցի· ոչ
յերկիր եւ ոչ յաղբ է
պիտանացու· այլ
ընկենուլ զնա ար
տաքս· որ ունիցի
ականջս լսելոյ
լուիցէ:
ճձթ Եւ էին մերձա
ռ նա ամենայն մա
քսաւորք եւ մեղ
աւորք լսել ի նմանէ:
Տրտնջէին փար
իսեցիքն եւ դպիրք
եւ ասէին· ընդէր
սա զմեղաւորս
ընդունի եւ
ուտէ ընդ նոսա:

Ասաց առ նոսա
զառակս զայս·
ով ոք իցէ ի ձէնջ
մարդ որոյ իցեն հարիւր
ոչխար· եւ կորու
սանիցէ մի ի
նոցանէ· ոչ
թողուցու զիննս
ունն եւ զինն
յանապատի,
եւ երթայցէ զհետ
կորուսելոյն· մին
չեւ գտանիցէ զնա:
Եւ իբրեւ գտանէ
դնէ զնա ի վերա
ուսոց իւրոց խն
դալով եւ եկեալ ի
տուն, կոչէ զբա
րեկամս եւ զդրա
ցիս եւ ասէ ցնոսա:

ուրախն եղերուք
ընդ իս. զի գտի
զոչխարս զիմ
զկորուսեալ:
Ասեմ ձեզ. զի
այսպէս ուրախ
ութիւն յերկինս
վասն միոյ մեղ
աւորի որ ապաշ
խարիցէ. քան
վասն իննսուն
և ինն արդարոց
որոց չիցէ պ իտոյ
ապաշխարութիւն:
ճձը Կամ ո՞վ իցէ կին
որոյ իցեն դրամք
տասն : և եթէ
ճղ կորուսանիցէ դր
ամ մի. ո՞չ լուցա
նիցէ ճրագ. և ա

ծիցէ աւել ի տուն.
և խնդրիցէ աստ
եալ մինչև գտան
իցէ : և իբրև գտ
անէ. կոչէ զբարե
կամս և զդրացիս
և ասէ : ուրախ լեր
ուք ընդ իս. զի
գտի զդրամն իմ
զոր կորուսի :
ճձթ Նոյնպէս ասեմ
ձեզ. ուրախութի
եղիցի առաջի հր
եշտակաց այ.
ի վերայ միոյ մեղաւորի
որ ապաշխարի ցէ:
Եւ ասէ այր
մի էր ունէր
կու որդիք. ասէ
կրսերն ի նոցանէ

ցհայրն։ Հայր
տուր ինձ բաժին
որ անկանի յընչիցդ։
Եւ նա բաժան
եաց նոցա զկեանսն։
Եւ յետ ոչ բազում
աւուրց ժողով
եալ զամենայն
կրտսեր որդւոյն,
գնաց յաշխարհ
հեռի։ Եւ անդ վա
տնեաց զինչս իւր
զի կայր անառ
ակութեամբ։
Եւ իբրեւ սպառ
եաց զամենայն,
եղեւ սով սաստ
իկ յաշխարհին
յայնմիկ. եւ սկս
աւ ինքն չքաւոր
ել։

Եւ գնացեալ յար
եցաւ ի միում
քաղաքացւոց
աշխարհին այն
միկ։ Եւ յղեաց զը
նա յագարակս իւր
արածել խոզս։
Եւ ցանկայր լնուլ
զորովայն իւր
յեղջիւրէն զոր խո
զքն ուտէին.
Եւ ոչ ոք տայր նմա։
Եկեալ ի միտս
իւր ասէ։ Քանի
վարձկանք իցեն
ի տան հօր իմ
որ հացալից են.
եւ ես աստ սովամահ
կորնչիմ։ Յար
ուցեալ գնացից

առ հայր իմ․ և
առաքեցից զնա․
հայր․ մեղայ յեր
կինս․ և առաջի քո․
և ոչ ևս եմ արժ
անի կոչել որդի
քո․ արա զիս իբրև
զմի ի վարձկան
աց քոց․
Եւ յարուցեալ
եկն առ հայրն իւր․
Եւ մինչդեռ
հեռագոյն էր․
ետես զնա հայրն
և գթացաւ․ յար
եաւ և ընթացաւ
ընդ առաջ․ ան
կաւ զպարանոց
ան նորա և համ
բուրեաց զնա․

Եւ ասէ ցնա որ
դին․ հայր մեղա
յերկինս․ և առա
ջի քո․ ոչ ևս եմ
արժանի կոչել
որդի քո․․
Ասէ հայրն ցծ
առայսն իւր․ վաղ
վաղակի հանէք
զպատմուճանն․
առաջին․ և ագու
ցէք նմա ․ և
տուք զմատան
ին ի ձեռն նորա․
և կօշիկս յոտս
նորա․ ածէք
զեզն պարարակ
զենէք․ կերիցուք
[illegible]․ և ուր
ախ լիցուք․ զի

այս որդին իմ մեռ
եալ էր եւ եկեաց:
կորուսեալ էր՝ եւ գտ
աւ: եւ սկսան ուր
ախ լինել:

Եւ էր երէց որդին
նորա յագարակի.
եւ մինչ դառնայր,
եւ մերձ եղեւ ի տունն,
լուաւ զձայն երգ
ոց եւ պարուց: եւ
կոչեցեալ առ ինքն
զմի ի ծառայիցն
հարցանէր թէ
զինչ իցէ այն

Եւ նա ասէ ցնա:
զի եղբայր քո եկ
եալ է, եւ եզեն հայր
քո զեզն պարար
ակ. զի ողջամբ ըն
կալաւ զնա:

Բարկացաւ նա եւ ոչ
կամէր մտանել:
Եւ հայրն ելեալ
արտաքս աղաչէր զնա:

Պատասխանի
ետ եւ ասէ ցհայրն:
այս քանի ամք են
զի ծառայեմ քեզ.
եւ երբէք զպատ
ուիրանաւ քով ոչ
անցի: ուլ մի երբ
էք ոչ ետուր ինձ
զի ուրախ եղէց ընդ
բարեկամս իմ:
յորժամ եկն որդ
ի քո այդ որ եկեր
զկեանս քո ընդ
պոռնիկս. զենէր
դմա զեզն պարարակ:

Եւ նա ասէ ցնա. որդ

եակ · դու հանա
պազ ընդ իս ես ·
և ամենայն որ իմն
իմէ քոէ : այլ ուր
ախ լինել և խնդ
ալ պարտ էր · զի
եղբայրս քո այս
մեռեալ էր · և եկեաց ·
կորուսեալ և
գտաւ :
+ ասէ ցա
աշակերտսն ·
այր մի էր մեծ
ատուն որ էր տնտ
ես : և եղև զնմանէ
ամբաստանութի
որպէս թէ վատն
իչէ զինչս նորա :
կոչեաց և ասէ ցնա
զինչ է այս զոր լսեմ

զքէն : տուր զհամ
ար տնտեսութ(ե)ն(դ) ·
զի ոչ ևս կարես լի
նել տնտես ես ·
Ասէ ընդ միտս իւր
տնտեսն · զինչ
գործեցից · զի տէր
իմ հանէ զտնտես
ութիւնս · գործել
ոչ կարեմ · մուրան
ալ ամաչեմ · գիտ
եմ զինչ արարից ·
զի յորժամ ի բաց
լինիմ ի տնտեսութ
ենէս · ընկալցին
զիս ի տունս իւրեանց :
Եւ կոչեցեալ առ
ինքն միոյ միոյ
ի պարտապանաց
տն իւրոյ · ասէ ցառ

ԵԲ

առաջինն · քանի
ինչ պարտիս
տն իմում :
Եւ նա ասէ · հար
իւր մար ձիթոյ:
Ասէ ցնա · կալ
զգիր քո · և նիստ
գրեա վաղվաղ
ակի յիսուն :
Դարձեալ ասէ
ցմիւսն · դու քանի
ինչ պարտիս ·
Եւ նա ասէ · հար
իւր քոռ ցորենոյ:
Եւ ասէ ցնա · կա
զգիր քո · և նիստ
գրեա ութսուն:
Եւ գովեաց տր
զտնտեսն անիր
աւութե զի իմա
ստութեամբ արար:
Զի որդիք աշխ
արհիս այսորիկ ·
ի մաստնագոյնք
են քան զորդիս
լուսոյ յազգս իւր
եանց: Եւ ես ձեզ
ասեմ: արարէք
ձեզ բարեկամս ի
մամոնայէ անիր
աւութեան: զի յոր
ժամ պակասիցէ
այն · ընկալցին
զձեզ ի յարկսն
յաւիտենականս:
Որ ի փոքուն հաւ
ատարիմ է ⁜ և ի
բազմին անիրաւ է:
Իսկ արդ եթէ յան
իրաւ մամոնային

⁜ և ի բազմին հաւատարիմ է · և որ ի
փոքուն անիրաւ ·

չեղէք հաւատ
արիմք · զճշմար
իտն մեզ ո՞ հաւ
ատացէ ։
Եւ եթէ յաւուր
ին չեղէք հաւատ
արիմք · զմերն ո՞
տացէ մեզ ։
ճղա Ոչ ըզկարէ երկ
ուց տէրանց ծառ
այել · զինեթէ զմին
ատեցէ · զմիւսն · ճղգ
սիրէ ։ կամ զմին
մեծարիցէ · և զմիւս
ար համարհիցէ ։
Ոչ կարէք այ ծառ
այել · և մամոնայի ։
ճղե Իբրև լուեին զայս
ամենայն փար իս
եցիքն քանզի արծ
աթասէրք էին · և
անկոսնէին զնա ·
Եւ ասաէ ցնոսա ·
դուք էք որ արդար
ացուցանէք զան
ձինս առաջի մար
դկան · սակայն ած
գիտէ զսիրտս ձեր ·
զի որ առաջի մար
դկան բարձր է ,
պիղծ է առաջի այ ։
ճղզ Աւրէնքն և մարգ
արէք մինչև ցյով
աննէս · յայնմ հետ
տէ արքայութի այ
աւետարանի · և ա
մենայն ոք զնա բռ
նաբարէ ։
ճղէ Դիւրին է երկնից
և երկրի անցանել

քան յաւրինացն
միոյ նշանախե
ցի անկանել :
ճղե Ամենայն որ ար
ձակէ զկին իւր. և
առնէ այլ. շնայ.
և որ զարձակեալն
առնէ. շնայ :
ճղզ Այր մի էր մեծա
տուն. և ագանէր
բեհեզս և ծիրանիս.
և ուրախ լինէր
համապազ առա
տապէս :
Եւ աղքատ ոմն ան
ուն Ղազարոս ան
կեալ կայր առ դր
ան նորա վիրաւոր
եալ. և ցանկայր լն
ուլ զորովայն իւր ի
փշրանացն որ ան
կանէին ի սեղան
ոյ մեծատանն.
այլ և շունքն գայ
ին լեզուին զվէրս
նորա: Եղև մեռ
անել աղքատին.
և տանել հրեշտ
ակաց զնա ի գոգ
աբրահամու :
Մեռաւ և մեծա
տունն և թաղեցաւ.
և ի դժոխսն: ամբ
արձ զաչս իւր մինչ
ի տանջանսն էր.
ետես զաբրահամ
ի հեռաստանէ.
և զղազարոս ի գոգ
նորա հանգուցեալ:
Եւ նա աղաղակեաց

եւ ասէ․ հայր աբ-
րահամ ողորմեա՛ց
ինձ․ եւ առաքեա
զղազարոս զի
թացցէ զծագս մա-
տին իւրոյ ի ջուր․
եւ զովացուսցէ
զլեզու իմ․ զի պա-
պակիմ ի տապոյ
աստի ։ Ե․ ասէ
ցնա աբրահամ․
որդեա՛կ․ յիշեա՛
զի ընկալար ան-
դէն զբարիս քո ի
կեանս քում․ եւ
ղազարոս նոյնպէս
զչարչարանս․
արդ սա աստ մխի-
թարի․ եւ դու այդր
պապակիս․

եւ ի վերայ այսր ամե-
նայնի․ վիհ մեծ է
ընդ մեզ եւ ընդ ձեզ
եդեալ կամիցին աս-
տի առ ձեզ անցա-
նել․ ոչ կարեն․ եւ ոչ
այտի ոք առ մեզ
անցանել։
Ե․ ասէ․ արդ աղ-
աչեմ զքեզ հայր․
զի առաքեսցես
զդա ի տուն հօր իմոյ։
են իմ կանդ եղբարք
հինգ․ զի որպէս
տացէ նոցա վկայու-
թիւն․ զի մի եւ նոքա
գայցեն յայս տեղի
տանջանաց։
Ե․ ասէ աբրահամ․
ունին զմովսէս եւ

զմարգարէս ։ նո
ցա լուիցեն ։
Եւ նմա ասէ . ոչ
հայր աբրահամ .
բայց թէ ի մեռել
ոց ոք երթիցէ առ
նոսա ։ ապաշխ
արիցեն ։
Եւ ասէ ցնա . եթէ
մովսէսի և մարգ
արէիցն ոչ լսեն . և
ոչ թէ ի մեռելոց ոք
յառնիցէ հաւան
եսցին ։

ԵԳ ճղէ Ասաց ցա
աշակե
րտսն իւր . ոչ է մարթ
չգալ գայթակղու
թեան . բայց վայ
այնմիկ յորոյ ձեռն

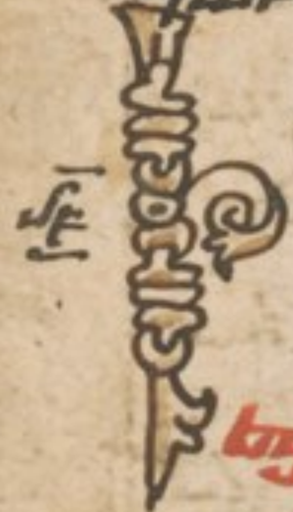
գայցէ . լաւ էր նմա
եթէ վէմ երկանա
քար կախեր զպար
անոցէ նորա . և
անկանէր ի ծով .
քան թէ գայթակղ
եցուցանիցէ զմի
ոք ի փոքրկանցս
յայսցանէ ։
ճղը Զգոյշ կացէք ան
ձանց . եթէ մեղիցէ
եղբայրքո . սաստ
եա նմա ։
ճղթ Եւ եթէ ապաշխ
արիցէ թող նմա ։
և եթէ եւթն անգամ
մեղիցէ քեզ . և եւթն
անգամ դարձցի ի
քեզ և ապաշխարեմ .
թողցես նմա ։

մ Եւ ասեն առաք
եալքն ցՏր· յաւ
ել մեզ հաւատս:
Եւ ասէ Տր· եթէ
ունիցէք հաւատս
քանզ հատ մանան
անխոյ, ասասից
էք թթենւոյս այս
միկ խլեաց· և տն
կեաց ի ծովու· և
հնազանդեալ էր
մէ ձեզ· Իսկ ո՞վ ոք ի
ձէնջ որ ունիցի
ծառայ հողագործ
կամ հովիւ, որ իե
մտանիցէ յագար
ակէ· ասիցէ ցնա
վաղվաղ ակի թէ
անց բազմեաց·
այլ ոչ ասիցէ ցնա
թէ պատրաստեա
զինչ ընթրեցից
եմ· եւ գաւտի ած
եալ պաշտեա զիս
մինչեւ կերայց եւ ար
բից· եւ ապա կերից
ես եւ արբցես դու:
միթէ շնորհս ինչ
ունիցի ծառային
այնմիկ զի արար
զամենայն հրամ
անսն: Նոյնպէս եւ
դուք յորժամ առն
իցէք զամենայն
հրամայեալսն ձեզ·
ասասջիք եթէ ծառ
այք անպիտանք
եմք· զոր պարտէ
աքն առնել արարաք·
Եւ եղեւ մինչ երթ

ուսաղէմ: և
ինքն նա անցանէր
ընդ մէջ սամար
եա և գալիլեացւոց:
Ե: ւ մինչդեռ մտ
անէր ի գեաւղ մի:
պատահեցան
նմա տասն այր
բորոտ. որք կայ
ին ի հեռաստանէ.
բարձին զձայնս
և ասեն. յիսուս վարդ
ապետ ողորմեաց
մեզ: Ե ւ իբրև ետ
ես զնոսա: ասէ ցնոսա:
երթայք ցուցէք զա
նձինս քահանայ
ից: Ե ւ եղև իբրև
գնայցին, առժամ
այն սրբեցան:

Մ ի ոմն ի նոց
անէ իբրև ետես
եթէ բժշկեցաւ,
դարձաւ անդրէն
ի ձայն մեծ փառ
աւոր առնէր զաստուած.
անկաւ ի վերա
երեսաց իւրոց առ
ոտսն նորա. և գո
հանայր զնմանէ.
և ինքն էր սամարացի:
Պ ատասխանի
ետ նմա յիսուս և ասէ:
ոչ տասանն սուրբ
սրբեցան: իսկ արդ
ինն ուր են,
զի ոչ գտան դառ
նալ տալ փառս այ,
բայց միայն այլ
ազգիս այս: և ասէ

ցնա. արի գնացի
հաւատալք քո կեց
ուցին զքեզ:

եւ հարց
եալ ի փարիսե
ցւոցն թէ երբ
գայցէ արքայ
ութիւնն այ. պա
տասխանի ետ նո
ցա և ասէ. ոչ գայ
արքայութիւն
այ խտրանաւք:
և ոչ ասիցեն թէ
ահաւասիկ աստէ
կամանդ: զի ահա
արքայութիւնն այ
ի ներքս ի ձէնջ է:
Ասաց և առ աշա
կերտսն. եկեսցեն
աւուրք ցանկան
ալոց ձեզ մի յաւու
րցն որդւոյ մարդոյ
տեսանել. և ոչ տե
սանիցէք:
Եւ եթէ ասիցեն
ձեզ եթէ ահաւա
սիկէ կամանդ:
մի երթայցէք զհետ:
զի որպէս փայլակն
փայլատակեալ ի
ներքոյ երկնից ընդ
երկինս իւր ծագիցէ,
նոյնպէս և որդի
մարդոյ յաւուրն
իւրում: Բ. այց
նախ պարտ է նմա
բազում չարչար
ել և խոտել յազգէ
յայսմանէ:
Եւ որպէս եղեւ յաւուր

ուրսն Նոյի նոյն
պէս եղիցի և
յաւուրսն որդւոյ
մարդոյ ուտէին,
ըմպէին, կան
այս առնէին և ար
անց լինէին մինչև
յաւուրն յորում եմ
ուտ Նոյ ի տապանն,
և եկն ջրհեղեղն և
կորոյս զամենեսին:
մը Նոյնպէս և որպէս
յաւուրսն Ղովտայ
եղև. ուտէին ըմ
պէին. գնէին վա
ճառէին. տնկէին
շինէին. և յորում
աւուր ել Ղովտ ի
Սոդովմայ, տեղ
աց հուր և ծծումբ
յերկնից. և կոր
ոյս զամենեսին:
Ըստ նմին օր
ինակի եղիցի և
յաւուրսն յորում
որդի մարդոյ
յայտնելոցէ:
մթ Յայնմ աւուր
որ կայցէ ի տանիս
և կարասի իւր ի
տան. մի իջցէ առ
նուլ զայն.
Եւ որ յանդի իցէ
նոյնպէս մի դար
ձցի յետս:
մժ Յիշեցէք զկինն
մժա Ղովտայ: Որ խնդ
րիցէ զանձն իւր
ապրեցուցանել.
կորուսցէ զնա: և

որ կորուսցէ զայն
կեցուսցէ զնա:
Մտ Ասեմ ձեզ. յայնմ
գիշերի եթէ եղից
ին երկու ի մի մահճ
իձս. մին առցի. և
միւսն թողցի:
Եւ եթէ եղիցին եր
կու աղալ ի միաս
ին. մին առցի, և
միւսն թողցի. և
եթէ իցեն երկու
յանդի. մին առցի.
և միւսն թողցի:
Մտ Պատասխանի ե
տուն և ասեն ցնա.
յո տէր: Նա ասէ
ցնոսա. ուր մար
մին է. անդ և ար
ծուիք ժողովեսց
ին:

Մտ Ասաց և առա[կ]
մի նոցա
առայն. թէ պար
տէ յամենայնժամ
կալ նոցա յաղօ
թս. և մի ձանձր
անալ :: ասէ.
Դատաւոր ոմն էր
ի քաղաքի ուրեմն,
յԱյ ոչ երկնչէր. և ի
մարդկանէ ոչ ամաչ էր:
Այրի մի էր ի
նմին քաղաքի.
գայր առ նա և ասէր.
դատ արայ ինձ յոսո
ոխէ իմմէ. և ոչ
կամէր ի բազում
ժամանակս.
Յետ այսորիկ ասէ
ի միտս իւրում. եթէ և յԱյ

ոչ երկնչիմ, և ի
մարդկանէ ոչ ամ
աչեմ. գոնէ վասն
աշխատ առնելոյ
զիս այրոյն. ար
արից նմա դատ:
զի մի ի սպառ եկեալ
թախանձիցէ զիս:
Եւ ասէ տր. լու
արուք զինչ դա
տաւորն անիրաւ
ութեանն ասէր:
Իսկ ած ոչ առնիցէ
վրէժ խնդրութիւն
ծառայից իւրոց
որ աղաղակեն առ
նա ի տուէ և ի գիշերի:
և երկայնամիտ մի
այն լինիցի առ
նոսա. այո ասեմ

ձեզ. զի արասցէ
վրէժ խնդրութի
նոցա վաղվաղակի:
Իսկ որդի մարդ
ոյ եկեալ. գտան
իցէ արդեօք հաւ
ատս յերկրի:
Ասաց և առ ոմ
անս պանծացեալս
յանձինս թէ արդ
արք իցեն. և խո
տիցեն զբազումս
զառակս զայս:
Երկու արք ելին
ի տաճարն կալ
յաղօթս. մին
փարիսեցի և միւսն
մաքսաւոր. փար
իսեցին կայր մեկ
ուսի. և զայս առ

անձինս աղաւթս
մատուցանեմ:
ած իմ գողջանամ
զքեզ. զի ոչ եմ իբրև
զայլս ի մարդկանէ.
զյափշտակողս.
եւ զանիրաւս. և
զշունս. կամ իբրև
զայս մաքսաւոր:
այլ պահեմ երկ
իցս ի շաբաթու.
և տամ տասանս ամէ
որոց յամենայն
ստացուածոց իմոց:
Եւ մաքսաւորն
կայր մեկուսի. և ոչ
կամէր և ոչ զաչս
յերկինս ամբառնալ,
այլ կոծէր զկուրծս
իւր և ասէր. ած
քաւեա զիս զմեղաւորս:
Ասեմ ձեզ. էջ սա
արդարացեալ ի
տուն իւր քան զնա:
Զի ամենայն որ
բարձացուցանէ
զանձն իւր խոն
արհեսցի. և որ
խոնարհեցուց
անէ զանձն բար
ձրասցի:

ատուցանէ
ինատոնս

Մանկտի զի մերձ
անայցէ ի նոսա:

Իբրև տեսին աշ
ակերտքն. սաս
տէին նոցա:
Իսկ յս կոչեցեալ
զնոսա առ ինքն ասէ,

Թող տուք մանկտւոյդ
գալ առ իս. եւ մի
արգելուք զդոսա.
զի այդպիսեացդ է
արքայութիւն այ:
մժէ Ամէն ասեմ ձեզ:
որ ոչ ընդունիցի
զարքայութիւն այ
իբրեւ զմանուկ.,
ոչ մտցէ ի նա:
մժը Եւ եհարց զնա
ոմն իշխան եւ ասէ,
վարդապետ բարի,
զինչ գործեցից զի
զկեանսն յաւիտ
ենականս ժառանգ
եցից: Ասէ ցնա յս.
զի ասես զիս բարի. չիք
ոք բարի. բայց մի
ած. զպատուիր
անս գիտես. մի շն
ար. մի սպանաներ.
մի գողանայր. մի
սուտ վկայեր. պա
տուեա զհայր քո եւ
զմայր: Նա ասէ.
զայդ ամենայն պա
հեցի ի մանկութենէ
իմմէ:
մժթ Իբրեւ լուաւ զայն
յս ասէ ցնա. մի եւս
պակաս է քեզ:
զամենայն ինչ զոր
ունիս վաճառեա
եւ տուր աղքատաց,
եւ ունիցիս գանձս
յերկինս. եւ եկ զհետ իմ.
մի Նա իբրեւ լուաւ
զայս. տրտմեցաւ.
քանզի էր մեծատուն
յոյժ:

Իբրեւ ետես զնա
յիս տրտմեալ. ասէ.
որպէս դժուար
աւ որ ինչս ունից
ին. մտանիցեն
յարքայութիւն այ։
դիւրագոյն իցէ
մալխոյ ընդ ծակ
ասղան անցանել
քան մեծատան
յարքայութիւն
այ մտանել ։
Եւ որ լուանն
ասէին. եւ ո՞ կար
իցէ ապրել ։
Եւ նոցա ասէ. ան
հնարինք առ ի մար
դկանէ. հնարաւ
որք են յայ ։
Եւ ասէ պետրոս. ճիբ

ահաւասիկ մեք
թողաք զամենայն
ինչ զմեր. եւ եկաք
զկնի քո ։
ճիա Եւ նա ասէ ցնոսա.
ամէն ասեմ ձեզ.
եթէ ոչ ոք է որ եթող
զտունս կամ զծն
աւղս. կամ զեղբ
արս. կամ զկին. կամ
զորդիս վասն ար
քայութեան այ.
եթէ ոչ առնուցու
բազմապատիկ ի
ժամանակի յայսմ
իկ. եւ յաշխարհին
որ գալոցն է զկեան
սն յաւիտենականս
ժառանգեսցէ ։
Եւ առեալ զերկո

տասանսն առան
էէ ձինն ասէ ցնոսա:

ահաւասիկ ելան
եմք յէմ: և կատ
արեսցին ամէնայն
գրեալքն մարգ
արէիւք վասն որ
դւոյ մարդոյ. զի
մատնեսցի հեթ
անոսաց. և կատ
ակեսցի. և հարկ
անիցեն. և սպ
անանիցեն զնա.
և յերրորդ աւուր յարից
է:
միգ Եւ նոքա ոչ ինչ
իմացան յայնցանէ:
այլ էր բանն ծածկ
եալ ի նոցանէ.
և ոչ գիտէին զաս
ացեալսն:

միդ Եւ եղեւ ի մեր
ձենալն նորա յերիք

ող. կոյր ոմն նստ
էր առ ճանապար
հաւն մուրացիկ:
իբրև լուաւ զանց
անել ժողովրդեան,
հարցանէր թէ զինչ
իցէ այն:
Պատմեցին
նմա թէ յս Նազար
ացի անցանէ:
Աղաղակեաց և
ասէ. յս որդի դաւ
թի ողորմեաց ինձ.
Որք առաջին եր
թային. սաստէին
նմա զի լռեսցէ: և
նա ևս առաւել
աղաղակէր. որդի

ինծ:
դաւթի ողորմեա
Ո տեղի առ յս. եւ
հրամայեաց ածել
զնա առ ինքն. եւ
իբրեւ մերձեցաւ եւ
առ նա. եհարց
զնա եւ ասէ. զինչ
կամիս դու զի արարից
քեզ. եւ նա ասէ. տր.
զի բացցին աչք իմ
եւ տեսից:
Եւ յս ասէ ցնա.
հայեաց. հաւատք
քո կեցուցին զքեզ:
Եւ առժամայն
ետես. երթայր
զհետ նորա եւ
փառաւոր առնէր
զած. եւ ամենայն
ժողովուրդն տեսեալ

եալ. տայր աւրհն
ութիւն այ:
ժէ Եւ մտեալ անցանէր
ընդ երիքով
Եւ ահա այր մի
անուն կոչեցեալ
զաքէոս. եւ նա էր
մաքսապետ. եւ
ինքն մեծատուն:
եւ խնդրէր տեսան
ել թէ ով իցէ յս. եւ
ոչ կարէր ի բազմու
թենէն զի կարճ էր
հասակաւ. եւ
ընթացեալ յա
ռաջ ել ի ժանտա
թզենին զի տեսա
նիցէ զնա. քանզի
ընդ այն իսկ անցա
նելոց էր:

Իբրև եկն ի տեղ
ին հայեցաւ ի
վեր յս և ասէ ցնա.
զակքէ, փութայ
էջ այտի. զի այս
աւր ի տան քում
արժան է ինձ ագ
անել: փութաց
աւ և էջ. և ընկալ
աւ զնա ուրախութբ:
Իբրև տեսին ա
մենեքեան տրտնջ
էին և ասէին. թէ
առ առն մեղաւորի
եմուտ լուծանել:
Եկն եկաց զակքէ
ոս և ասէ ցտր. տր.
ահա զկէս ընչից
իմոց տաց աղքատ
աց. և եթէ զոք զր
կեցի. հատուցից
չորեկին:
Եւ ասէ ցնա յս.
այսաւր եղև փրկ
ութիւն տանս այս
միկ. քանզի և սա
որդի աբրահամու է:
Զի եկն որդի մար
դոյ խնդրել և
կեցուցանել զկոր
ուսեալն:
Եւ մինչդեռ նոքա
զայն լսէին. յաւել
առակ մի և ասէ.
վասն մերձենալ
ոյն նորա յէմ. և
համարելոյ նոցա
եթէ առժամայն
յայտնելոց իցէ
արքայութիւն այ:

մբ Այր։ ոմն ազնու
ական գնաց յաշ
խարհ հեռի. առ
նուլ իւր թագա
ւորութիւն. եւդառնալ։
Եւ կոչեցեալ զծ
առայսիւր. ետ
նոցա տասն մն
աս ։ Եւ ասէ ցնոսա։
յարգեցէք զայդ
մինչեւ եկից։
Եւ քաղաքացիք
նորա ատէին զնա.
առաքեցին հրեշ
տակս զկնի նորա
եւ ասեն։ թէ ոչ
կամիմք թագաւ
որ եղ դմա ի վերայ մեր։
Եւ եղեւ դառնալն
նորա. առեալ զթա
գաւորութիւնն։
Եւ կոչեաց զծառ
այսն որոց տուեալ
էր զարծաթն. զի
գիտասցէ թէ ո
զինչ շահեցաւ։
Եկն առաջինն եւ
ասէ։ Տէր. մնասն
քո տասն մնաս
արար։ Եւ ասէ ցնա.
ազնուիւ ծառայ
եւ բարի. զի ի փո
քու հաւատար
իմ եղեր. լեր իշ
խանութիւն ունել ի
վերայ տասն քաղա քի։
Եկն երկրորդն եւ
ասէ։ Տէր մնասն քո
արար հինգ մնաս.
Ասէ եւ ցնա։ եւ դու

եղիջիր իշխեալ հինգ
քաղաքաց։
ՃԹ Եկն միւսն եւ ասէ։
տէր, ահա մնասն
քո զոր ունէի. զոր
արկեալ ի վարշամ
ակի. երկնչէի ի
քէն. զի այր խստամ
բեր ես. բառնաս
զոր ոչ եդիր. եւ հն
ձես զոր ոչ սերման
եցեր։ Եւ ասէ ցնա
ի բերանոյ քումմէ
դատեցայց զքեզ
ծառայդ հաւ
ատ. գիտէիր թէ
ես այր մի խստամ
բեր եմ. բառնամ
զոր ոչ եդի. եւ հնձ
եմ զոր ոչ սերման

եցի. եւ ընդէ՞ր ոչ ետուր
զարծաթն իմ ի սեղ
անաւորս. եւ եկեալ
ես տոկոսաւ պա
հանջէի։
Եւ ասէ ցպաշտաւ
որսն. առէք ի դմ
անէ զմնասն. եւ
տարայք տուք
այնմ. որ ունիցի
զտասն մնասն։
Եւ ասեն ցնա։
տէր. ունի տասն մնաս։
ՃԺ Ասեմ ձեզ. եթէ
ամենայնի որ ուն
իցի տացի եւ.
յայնմանէ որ ոչն
ունիցի. եւ զոր ուն
իցին բարձցի ի
նմանէ։

ժէ Բայց զթշնամիս
իմ զայնոսիկ որոց ոչ
կամէին զիս թագաւ
որել ի վերա նոցա
ածէք այսր. և սպ
անէք առաջի իմ:
ժը Եւ իբրև զայս աս
աց. գնաց յառաջ
ելանել յԵմ:
Եւ եղև իբրև
մերձ եղաւ
ի բեթփագէ և ի
բեթանիա ի լեառն
ի լեառն որ ձիթե
նեաց. առաքեաց
երկուս յաշակերտ
աց իւրոց և ասէ:
Երթայք ի գեւղն
որ հանդէպ մեր
կայ. յոր իբրև մտ
անէք գտանիցէք
յաւանակ կապեալ.
յորում ոչ ի մարդ
կանէ երբեք ոչ
նստաւ. լուծէք
զնա և ածէք: Եւ
եթէ ոք հարցան
իցէ զձեզ թէ ընդ
էր լուծանէք.
այսպէս ասասջ
իք ցնա. թէ տն
իւրոյ պիտոյ է.
ժթ Եւ երթեալ որ
առաքեալ էին. գտ
ին որպէս ասաց
ցնոսա կային յաւ
անակն: Եւ մինչ
դեռ լուծանէին
զյաւանակն. ասեն
տեարքն նորա ցնո սա

զի՞ լուծանէք
զյաւանակդ։
Եւ նոքա ասացին.
տ̅ն իւրում պիտոյ է։
և ածին զնա առ յ̅ս։
Եւ արկին զնով
աւ զհանդերձս.
և հեծուցին զյ̅ս։
Եւ մինչդեռ երթ
այր. զհանդերձս
իւրեանց տարա
ծանէին զճանա
պարհաւն։
մլդ Եւ իբրև այն ինչ
մերձ եղև զառ ի
վայր լերինն ձիթ
ենեաց. սկսան
ամենայն բազմ
ութի աշակերտ
ացն ուրախութ̅ե
աւրհնել զա̅ծ ի
ձայն մեծ. վասն
ամենայն եղելոց
զաւրութ̅եցն զոր
տեսին և ասէին.
աւրհնեալ որ գայ
թագաւորդ. յան
ուն տ̅ն. խաղաղ
ութիւն յերկինս
և փառք ի բարձունս։
մլե Եւ ոմանք ի փար
իսեցւոցն յամբ
ոխէ անտի ասեն
ցնա. վարդապետ.
սաստեա աշակեր
տացդ քոց։
Պատասխանի
ետ և ասէ. ասեմ
ձեզ. զի եթէ դ̅ք
լռեսցեն. քարինք

աղաղակեցին:
ՄԽԹ Եւ իբրեւ մերձեց
աւ․ տեսեալ զքաղ
աքն․ եղաց ի վերա
նորա եւ ասէ․ եթէ
գիտէիր դու գոնէ
յաւուրս յայսմիկ
զխաղաղութիւն
քո․ բայց այժմ ծա
ծկեցաւ յերեսաց քոց:
Զի եկեսցեն աւ
ուրք ի վերա քո:
եւ պատեսցեն
զքեզ թշնամիք քո
պատնէշ․ եւ պաշ
արեսցեն զքեզ․
եւ նեղեսցեն զքեզ
յամենայն կողմ
անց․ եւ յատակ
եսցեն զքեզ եւ զոր

դիս քո ի քեզ:
ՄԾ Եւ ոչ թողուցուն
քար ի քարի վերա
յամենայնի ի քեզ․
փոխանակ զի ոչ
ծանեար զժամանակն
այցելութեան քո:
ՄԾԱ Եւ մտեալ ի տա
ճարն, սկսաւ հան
ել զաղաւնեվա
ճառսն․ եւ զգնաւ
ղս․ եւ զսեղանս
հատավաճառ
ացն ցրուեաց: եւ
ասէ ցնոսա․ գրեալ է․
եւ եղիցի տուն իմ
տուն աղաւթից․
եւ դուք արարէք
զդա այր աւազ
ակաց ։

մխթ Եւ ուսուցանէր զնոսա հանապազ ի տաճարին։ Իսկ քահանայապետքն և դպիրքն և գլխաւորք ժողովրդեանն խնդրէին զնա կորուսանել։ և ոչ գտանէին թէ զինչ արասցեն. զի ժողովուրդն ամենայն կանխեալ կայր զնմանէ ի լսել։

ՂԲ մծ Եւ եղև ի միում աւուրցն յայնցանէ. մինչդեռ ուսուցանէր զժողովուրդն ի տաճարանն և աւետարանէր. հասին ի վերայ քահանայապետքն և դպիրքն ծերովքն հանդերձ և ասեն ցնա։ Ասա մեզ. որով իշխանութեամբ զայդ գործես, կամ ո՞վ է որ ետ քեզ զիշխանութիւնդ զայդ։ Պատասխանի ետ և ասէ ցնոսա. Հարցից և ես զձեզ բան մի և ասացէք ինձ. մկրտութիւն Յովհաննու յերկնից էր, եթէ ի մարդկանէ։ Եւ նոքա խորհ

եդին ի միտս իւր մտա
եանց և ասէին · եթէ
ասասցուք յերկնից ·
ասէ իսկ ընդէր
ոչ հաւատացէք
նմա : Եւ եթէ աս
ասցուք ի մարդկանէ ·
ամենայն ժողով
ուրդն քարկոծ
առնէ զմեզ : զի
հաստատեալ է ի
միտս զՅովհան
նէ թէ մարգարէ է :
Եւ պատասխա
նի ետուն չ գիտել
թէ ուստի իցէ :
Եւ Յիսուս ասէ ցնոսա :
և ոչ ես ասեմ ձեզ
որով իշխանութեամբ
առնեմ զայս :

Սկսաւ ասել
առ ժողովուրդն ՂԳ
զառակս զայս ·
Այր ոմն տնկ
եաց այգի · և ետ
զնա մշակաց · և
ինքն գնաց ճան
ապարհ ժաման
ակս բազումս :
Եւ ի ժամու · առ
աքեաց առ մշա
կսն ծառայ · զի ի
պտղոյ այգւոյն
տացեն նմա :
Եւ մշակքն գան
հարին զնա և ար
ձակեցին ունայն :
Եւ յաւել միւս ևս
ծառայ յղել :
Նոքա և զնա գան

հարին անարգեցին. և առաքեցին
ունայն։
Յաւել զերրորդն առաքել։
նոքա և զնա վիրաւորեցին. և հանին զնա
արտաքս։
Ասէ տէր այգւոյն.
զինչ արարից. առաքեցից զորդի իմ
սիրելի. թերևս ի
սմանէ պատկառեսցեն։
Եւ իբրև տեսին զնա
մշակքն. խորհեցան ընդ միմեանս
և ասեն. սա է ժառանգն. սպանցուք
զսա. զի մեր լինիցի

ժառանգութիւնն։
և հանին զնա արտաքս քան զայգին և սպանին զն(ա)։
Արդ զինչ արասցէ ընդ նոսա տէր
այգւոյն. ոչ ապաքէն գայցէ և կորուսանիցէ զմշակսն զայնոսիկ.
և տացէ զայգին
այլոց։
Իբրև լուան ասեն.
քաւ մի լիցի։
Իսկ նա հայեցեալ
ընդ նոսա ասէ. իսկ
զինչ իցէ այն որ
գրեալն է. Եթէ
վէմն զոր անարգեցին շինողք. նա

եղև գլուխ անկեան:
Ամենայն որ ընդ
հարցի ընդ վէմս
ընդ այս. խորտա
կեսցի. և յոյր վե
րայ անկցի հոս
եսցէ զնա:
ձկէ Եւ խնդրէին դպ
իրքն և քահանայ
ապետքն արկ
անել ի նա ձեռս
ի նմին ժամու. և
երկեան ի ժողով
րդենէն. զի գիտ
ացին թէ առ նոսա
ասաց զառակս զայս:
ձկզ Եւ սպաս նայ
եցին. և առաքեց
ին դաւաճանս
կեղծաւորեալս.
զանձինս առ ար
դարս ունել. զի
ըմբռնեսցեն զնա
բանիւք. առ ի
մատնել զնա իշխ
անութեան և իշխ
ութեան դատաւորին.
Հարցին զնա և
ասեն. վարդապետ.
գիտեմք եթէ ուղ
իղ խաւսիս և ուս
ուցանես: և ոչ
առնուս աչս. այլ
ճշմարտութեամբ
զճանապարհն
այ ուսուցանես:
արժան է մեզ կայս
եր հարկս տալ. թէ ոչ:
Եւ հայեցեալ ընդ
խորամանկութիւն նոցա
ասէ ցնոսա:

ցուցէք ինձ զդա
հեկանն :
ԳԴ
Եւ նոքա ցուցին·
Եւ ասէ· զո՞յր պա
տկեր ունի եւ գիր:
Պատասխանի ե
տուն եւ ասեն·
զկայսեր:
Եւ նա ասէ ցնոսա·
արդ երթայք տուք
զկայսերն կայսեր·
եւ զԱ(ստուծո)յն Ա(ստուծո)յ:
Եւ ոչ կարացին
զնա ըմբռնել բան
իւք առաջի ժողովր
դեանն· եւ զար
մացեալ ընդ պա
տասխանին նորա
լռեցին:

Մատուցեալ
ոմանք ի
սադուկեցւոցն·
որք հակառակէին
չլինել յարութ(եան)·
հարցին զնա եւ
ասեն· Վարդապետ·
Մովսէս գրեաց մեզ
եթէ ուրուք եղբ
այր· մեռանիցի
որոյ իցէ կին· եւ
նա անորդի իցէ·
զի առցէ եղբ
այրն նորա զկինն·
եւ յարուսցէ զաւ
ակ եղբաւր իւրում:
Արդ եւթն եղբ
արք էին· եւ առա
ջինն առեալ կին·
մեռաւ անորդի·

առ զնա և երկր
որդն : Մեռաւ և
նա անորդի : Առ
զնա և եր րորդն :
նոյնպէս և եօթ
անեքին. և ոչ
թողին որդիս :
Մեռաւ և կինն :
Արդ ի յարութեն
որոյ ի նոցանէ
լինիցի կին. զի
եւթանեքին կալ
ան զնա կին :
Պատասխանի ետ
նոցա յս և ասէ. որ
դիք աշխարհիս
այսորիկ կանայս
առնեն և արանց
լինին : Իսկ որ ար
ժանի լինիցին այնմ
աշխարհի հաս
անել. և յարու
թեանն որ ի մեռ
ելոց. ոչ կանայս
առնեն և ոչ ար
անց լինին. քան
զի և ոչ մեռանել
ևս կարեն. զի հաւ
ասար հրեշտակ
աց են. և որդիք այ:
քանզի յարութեն
որդիք են :
Իսկ զի յառնեն
մեռեալք. և մովսէս
ցուցանէր ի մոր
ենւոջն : որպէս ասէ
զտր ած աբրահամու.
և զած իսահակայ,
և զած յակոբայ. և
ած չէ մեռելոց. այլ կեն
դանեաց :

զի ամենեքին
նմա կենդանի են:
Պ ատասխանի
ետուն ոմանք ի
դպրացն եւ ասեն. մրկ
վարդապետ.
բարւոք ասացեր:
մտթ Եւ ոչ եւս ոք իշխէր
հարցանել զնա
եւ ոչ ինչ:
մտէ Ա սէ եւ առ նոսա:
զիարդ ասեն զՔս
թէ որդի է Դաւթի.
զի ինքն Դաւիթ
ասէ ի գիրս սաղմ
ոսաց. ասաց Տր
ցՏր իմ. նիստ ընդ
աջմէ իմմէ. մինչեւ
եդից զթշնամիս
քո պատուանդան

ոտից քոց: իսկ
արդ եւ Դաւիթ
զնա Տր կոչէ զի
արդ որդի նորա իցէ:
մրկ Ե ւ լու ի լու ա
մենայն ժողովրդ
եանն. ասէ ցաշա
կերտսն. զգուշ
լերուք ի դպրացն,
որ կամին պատ
ուճանաւք շրջ
ել. եւ սիրեն ողջ
ոյնս ի հրապար
ակս. եւ զնախաթ
ոռս ի ժողովուրդս,
եւ զբարձ եր եգս
ընթրիս:
մտէ Ո րուտեն զտու
նս այրեաց. եւ պա
տճառանաւք

յերկար են զաղօ
թս: Նոքա ընկալ
ցին աւելի դատ
աստան:
Եւ հայեցեալ
ետես զմեծատու մխ ը
նսն որ արկանէին
զպատարագս իւրեանց
ի գանձանակն:
ետես զկին ոմն
այրի աղքատ որ
արկանէր երկու
լումայս: Եւ ասէ:
Արդարեւ ասեմ ձեզ:
զի այրին այն աղք
ատ աւելի արկ քան
զամենեսին. ա
մենեքին նոքա ի մխա թ
մնացորդաց իւրեանց
արկին յընծայս

այ: Բայց նա ի կար
աւտութենէ իւր
մէ: զամենայն կեա
նս իւր զոր ունէր
արկ:

զէ

Եւ յասել ոմ
անց զտաճա
րէն՝ թէ գեղեց
իկ վիմաւք եւ նուի
րաւք զարդար
եալ է: ասէ: զայդ
ամենայն զոր տես
անէք: եկեսցեն
աւուրք յորս ոչ
թողցի այդր քարի
քարի վերայ որ ոչ
քակտեսցի:
Հարցին զնա եւ ասա
են. վարդապետ,
երբ լինիցի այդ: եւ

զինչ նշան իցէ
յորժամ այդ լինե
լոց իցէ ։
Եւ նա ասէ ։ զգոյշ
կացէք ։ մի խաբ
եսջիք ։ զի բազումք
եկեսցեն յանուն
իմ եւ ասասցեն թէ
ես եմ ։ եւ մերձ է
ժամանակ ։ մի
երթայցէք զհետ նոցա
Եւ յորժամ լսիցէք
պատերազմունս
եւ խռովութիւնս ։
մի զարհուրիցիք ։
զի պարտ է նախ
այդմ լինել ։ այլ ոչ
առժամայն կա
տարած ։
Յայնժամ ասէր ցնո
սա ։ յարիցէ ազգ
յազգի վերայ ։ եւ
թագաւորութիւն
ի թագաւորութեան
վերայ ։ եւ շարժմու
նք մեծամեծք ։
եւ ի տեղիս տեղիս
սովք եւ սրածու
թիւնք ։ եւ եղից
ին արհաւիրք եւ
նշանք մեծամեծք
յերկնից ։
Այլ յառաջ
քան զայս ամեն
այն ։ մխեսցեն
զձեռս իւրեանցի
ձեզ ։ եւ հալածես
ցեն ։ մատնեսցեն
ի ժողովուրդս եւ ի
բանտս ։ եւ տան

եցին առաջի դա
տաւորաց և թա
գաւորաց. վասն
անուան իմոյ։ և
լինիցի ձեզ այն ի
վկայութիւն.
մծա Արդ դիջիք ի մտս
ձեր մի յառաջ
ագոյն կրթել
տալ պատասխա
նի. զի ես տաց
ձեզ բերան և իմա
ստութիւն. որում
ոչ կարիցեն կալ
հակառակ կամ
տալ պատասխա
նի ամենայն հակ
առակորդքն ձեր։
Մատնեսջիք և ի մծբ
ծնողաց. և յեղբ

արց. և յազգակ
անաց. և ի բարե
կամաց. և սպան
անիցեն ի ձէնջ։
և եղիջիք ատեց
եալք յամենեցու
նց վասն անուան
իմոյ. և մազ մի ի
գլխոյ ձերմէ ոչ
կորիցէ. և համբ
երութեամբ ձերով ստ
ասջիք զոգիս ձեր.
մծբ Յորժամ տես
անիցէք շուրջ
պատեալ զաւր
աւք զեմ, յայն
ժամ գիտասջիք
թէ մերձ է աւերն նորա։
մծգ Յայնժամ որ ի Հր
էաստանի իցեն փա

փախիցեն ի լերինս:
Եւ որ ի միջի նորա
իցեն խուսեսցեն:
Եւ որ ի գաւառսն ից
են. մի մտցեն ի նա:
զի աւուրք վրէժ
խնդրութեան են այն
ոքիկ. առ ի կատա
րելոյ ամենայն գրոց:
մծդ Վ. այց վայ իցէ յղ
եաց և ստնտուաց
յաւուրսն յայնոսիկ:
մծե Զ ի եղիցի տագն
ապ մեծ ի վերայ եր
կրի. և բարկութիւն
ժողովրդեանս այսմիկ:
մծզ Ե. ւ անկցին ի սուր
սուսերի. և գերես
ցին յամենայն հե
թանոսաց. և Երուսաղէմ
եղիցի կոխան
յազգաց. մինչև
կատարեսցին ժա
մանակք հեթանոսաց:
մծէ Ե. ւ եղիցին նշ
անք յարեգական
և ի լուսին և յաս
տեղս. և յերկրի
տագնապ հեթա
նոսաց. ի յահ եղ
բարբառոյ իբրև
ծովու և խռովութեան:
յելանելոյ ոգւոց
մարդկան յերկիւղէ.
և ի կարծեաց եկել
ոց ի վերայ տիեզ
երաց: զի զօրու
թիւնք երկնից
շարժեսցին:
մծը Ե. ւ յայնժամ տեսանեն

ցեն զորդի մարդոյ
եկեալ ամպովք
զաւրութեամբ և փառ-
աւք բազմաւք:
Եւ յորժամ սկս-
անիցի այս լինել.
ամբարձջիք և
բարձրացուսջիք
զգլուխս ձեր. զի
մերձ է փրկութիւն
ձեր: Եւ ասաց
առակ մի նոցա:
տեսէք զթզենին
և զամենայն ծառս:
յորժամ ցուցանի-
ցեն զպտուղ իւր-
եանց. տեսանէք
և ի նոցանէ ճան-
աչէք թէ մերձ է
ամառն. նոյնպէս

և դուք յորժամ տե-
սանիցէք զայս ա-
մենայն եղեալ. գի-
տասջիք թէ մերձ է
արքայութիւն Այ:
Ամէն ասեմ ձեզ:
Թէ ոչ անցցէ ազգս
այս մինչև ամէն
այն այս լինիցի:
Երկինք և երկիր
անցցեն. և բանք
իմ ոչ անցանիցեն:
Զգոյշ լերուք ան-
ձանց. գուցէ ծանր
անայցեն սիրտք
ձեր շուայտութեամբ
և արբեցութեամբ
և հոգովք աշխարհ-
ականաւք. և յան
կարծակի հասան

իցէ ի վերայ ձեր աւրն
այն ։ զի իբրեւ զոր
ոգայթ հասանիցէ
ի վերայ ամենեցուն
որ բնակեալ են ընդ
ամենայն երեսս
գգ երկրի ։ Արթուն մկ
կացէք այսուհետեւ ։
և յամենայն ժամ
աղաւթս արարէք ։
զի արժանի լինիցիք մկա
զերծանել յայնմ
ամենայնէ որ լինե
լոցէ ։ և կալ առ
աջի որդւոյ մարդ
ոյ ։ Եւ էր ի տուէ ի
տաճարին ուսուց մկբ
անէր ։ և զգիշերս
ելեալ ագանէր ի լե
րինն որ կոչէր ձիթ

ենեաց ։ Եւ ամե
նայն ժողովուրդն
կանխէր ընդ առա
ւաւտս առ նա
ի տաճարն լսել ի
նմանէ ։

Եւ մերձ էր տօն
բաղարջա

կերացն որ կոչ
էր պասեքայ ։

Եւ խնդրէին քա
հանայապետքն
և դպիրք թէ որպէս
սպանանիցեն
զնա ։ բայց երկնչ
էին ի ժողովրդենէ
անտի ։ Եւ եմ
ուտ սատանայ ի յու
դայ ի կոչեցեալն
իսկարովտացի . որ

եր ի թուոյ երկո
տասանիցն:
մկգ Չոգաւ եղ բանս
ընդ քահանայա
պետսն եւ ընդ դպ
իրս եւ ընդ իշխանս
ժողովրդեանն. զի
մատնեսցէ զնա նոցա:
Եւ խնդացին. եւ
խոստացան տալ
նմա արծաթ. եւ
յանձն առ. եւ խնդ
րէր պատեհ մա
տնել զնա նոցա
մեկուսի յամբոխէն:
Եկն աւր բաղարջ
ակերացն յորում
արժան էր զենուլ
զպասեքն. եւ առ
աքեաց զպետրոս

եւ զյովհաննէս եւ
ասէ. երթայք պա
տրաստեցէք մեզ
զպասեքն զի կեր
իցուք:
Եւ նոքա ասեն.
ուր կամիս զի պա
տրաստեսցուք:
Եւ ասէ ցնոսա:
ահա ի մտանել
իցէք ի քաղաքն.
պատահեսցէ ձեզ
այր մի բարձեալ
սափոր ջրոյ. եր
թիջիք զհետ նորա
ի տունն յոր մտան իցէ:
եւ ասասջիք ցտան
ուտէր տանն. վար
դապետն ասէ քեզ.
ուր են վանքն իմ յորում

զպասէքն ուտից
եմ աշակերտաւքս
հանդերձ: և նա
ցուցցէ ձեզ վեր
նատուն մի մեծ զարդ-
արեալ. և անդ պատր
աստեսջիք: Եւ գնա
ցեալ գտին որպէս և
ասացն նոցա. և
պատրաստեցին
զպասէքն:
մկդ Եւ իբրև ժամ
եղև բազմեցաւ.
և երկոտասան
առաքեալքն ընդ
նմա: Եւ ասէ ցնոսա:
Ցանկալով ցան
կացայ զայս պա
սէք ուտել ընդ ձեզ
մինչ չև չարչարեալ
իցեմ:
Այց ասեմ ձեզ:
թէ ոչ ևս կերայց ի
սմանէ մինչև լց
ցի յարքայութեան Այ:
մկե Եւ ընկալեալ բա
ժակ գոհացաւ և
ասէ. առէք զայդ.
և բաժանեցէք ի
ձեզ: Ասեմ ձեզ:
թէ յայսմ հետէ
ոչ արբից ի բերոյ
որթոյ մինչև եկես
ցէ արքայութիւն Այ:
մկզ Եւ առեալ հաց
գոհացաւ. եբեկ.
և ետ նոցա և ասէ.
այս է մարմին իմ.
որ վասն բազմաց
տուեալ. զայս ար
ասջիք առ իմոյ

յիշատակի :

մկէ ոյնպէս և զբա
ժակն յետ ընթր
եացն և ասէ ·
այս բաժակ է նոր
ուխտ իմով արեա
մբ վասն ձեր հե
ղեալ :

մկը Բայց ահաւասիկ
ձեռն մա
տնչի իմոյ ընդ
իս ի սեղանս ·

և որդի մարդոյ
ըստ սահմանելոյն
երթայ · բայց վայ
մարդոյն այնմիկ
յորոյ ձեռն մատնեսցի :

մկթ Եւ նոքա սկսան
խնդրել ընդ միմ
եանս · թէ ով է ի
նոցանէ որ զայն
գործելոց իցէ :

մհ Եղև և հակառա
կութիւն ի մէջ
նոցա · թէ ով է ի նո
ցանէ համարիցի մեծ ·

Եւ նա ասէ ցնոսա ·
Թագաւորք ազգ
աց տիրեն նոցա ·
և որ իշխենն նոցա ·
բարերարք կոչին ·
այլ դուք ոչ այնպէս ·
այլ որ մեծն է ի ձեզ ·
եղիցի իբրև զկրտ
սերն · և առաջնոր
դն իբրև զսպասաւ որն ·

մհա Ով է մեծ · բազմ
եալն · եթէ սպասա
ւորն · ոչ ապաքէն
էն բազմեալն · բայց

եսեմ ի մէջ ձերում
իբր սպասաւոր:
Եւ դուք էք որ
ցանկ կացէք ընդ իս ի
փորձութիւնս իմ:
և ես ուխտեմ ձեզ
որպէս և հայր իմ
ուխտեաց ինձ
զարքայութիւն:
զի ուտիջիք և ըմ
պիջիք ի սեղանն
իմ յարքայութեան
մհբ իմում: Եւ նստից
ի վերայ երկոտասան
աթոռս դատել
զերկոտասան ազգն իսրայէլի:
մհգ Եւ ասէ տէր: սիմոն
սիմոն: ահա
սատանայ խնդր
եաց զձեզ խարբալել

իբրև զցորեան:
այլ ես աղաչեցի ի
վասն քո զի մի պա
կասեսցեն հաւա
մհդ տք քո: Եւ դու եր
բեմն դարձցիս. և
հաստատեսցես
զեղբարս քո:
մհե Եւ նա ասէ ցնա.
տէր. ընդ քեզ պատ
րաստ եմ ի բանտ
և ի մահ երթալ:
Եւ նա ասէ ցնա:
ասեմ քեզ պետրոս.
չիցէ այսաւր հաւ
ու խաւսեալ. մինչև
երիցս ուրասցիս
զիս չգիտել:
մհզ Եւ ասէ ցնոսա.
յորժամ առաքեցի

զձեզ առանց քսա
կի և մախաղի և
կաւշկաց · մի թէ
կարաւտացայք ·
իմիք · Ե · ւ նոքա
ասեն · և ոչ իմիք ·
Ասէ ցնոսա · այլ
այժմ որ ունիցի
քսակ · բարձցէ ·
նոյնպէս և մախ
աղ · և որ ոչն ունիցի
վաճառեսցէ զձո
րձս իւր · և գնեսցէ
իւր սուսեր ·
մհէ Ասեմ ձեզ ·
զի այս և որ գրեալ
է · պարտ է զի կա
տարեսցի յիս ·
թէ ընդ անաւրէնս
համարեցաւ · զի

որ վասն իմ ինչ է
վճարեալ է ·
մհը Ե · ւ նոքա ասեն ·
տէր · ահաւասիկ են
աստ երկու սուրք ·
Ե · ւ նա ասէ ցնոսա ·
բաւական են ·
մհթ Ե · ւ ելեալ գնաց
ըստ սովորութեան
ի լեառն ձիթեն
եաց · գնացին զհետ
նորա և աշակերտքն ·
մձ Ի · բրև եհաս ի տե
ղին · ասէ ցնոսա ·
յաղաւթս կացէք
չմտանել ի փորձութի ·
մձա Ե · ւ ինքն մեկնեցաւ
ի նոցանէ իբրև
քար ընկեց մի · եդ
ծունր · կայր յաղաւթս ·

և ասէր. հայր եթէ
կամիս՝ անցո զբա
ժակս զայս յինէն:
մձբ Բայց ոչ իմ կամք.
այլ քո լիցին
մձգ Եւ յարուցեալ յաղ
օթիցն եկն առ աշ
ակերտսն եգիտ
զնոսա ի քուն ի տր
մձդ տմութենէն: և
ասէ ցնոսա: զի
ննջէք. արիք կաց
էք յաղօթս. զի
մի մտանիցէք ի
փորձութիւն:
մձե Մինչդեռ խօսս
էր. ահաւասիկ ամ
բոխ: և որ կոչէրն
յուդա մի յերկո
տասանիցն առաջ

նորդէր նոցա.
մձզ Եւ մերձեցաւ
առ յս համբուրել
զնա: քանզի զայս
նշան տուեալ էր
նոցա: թէ ընդ որ
ում ես համբուր
եցից նա է. զնա ուն
իցէք: Ասէ ցնա յս.
յուդայ. համբուր
եաւ մատնես զոր
դի մարդոյ:
մձէ Եւ տեսին որ
զնովաւ էին որ
ինչ եղևն. ասեն ցնա.
տր. հարցուք զնոսա
սրով: Եւ եհար
միոմն ի նոցանէ
զքահանայապե
տին ծառայ. և ի

բաց եհան զաջոյ
ունկն նորա:
Պատասխանի ետ
յիսուս. թոյլ
տուք մինչև ցայդ
ՄՁԸ վայր. Եւ մատու-
ցեալ յունկն բժշ-
կեաց զնա:
ՄՁԹ Եւ ասէ ցեկեալսն
ի վերայ նորա ցքա-
հանայապետսն
և ցիշխանս տաճ-
արին և ցծերս:
իբրև ի վերայ աւ-
ազակի ելէք սուսե-
րաւք և բրաւք:
հանապազ ընդ
ձեզ էի ի տաճար-
ին. և ոչ ձգեցէք
ձեռս յիս. այլ այս է
ձեր ժամ և իշխան-
ութիւն խաւարի::
ՄՂ Եւ կալեալ զնա ա-
ծին. և մուծին ի տուն
քահանայապետին.
ՄՂԱ Եւ պետրոս երթ-
այր զկնի նորա հեռ-
աստին. և իբրև լու-
ցին կրակ ի մէջ գաւ- թին.
և նստան շուրջ.
նստաւ և պետրոս ի
մէջ նոցա:
Ետես զնա աղա-
խին ոմն զի նստէր
առ լոյսն. հայեցաւ
ընդ նա և ասէ. և սա
ընդ նոսա էր որ ընդ
նմայն էին:
Եւ նա պետրոս ուր-
ացաւ և ասէ. ոչ գիտ-
եմ զնա կին դու:

մ͞ջ Եւ յետ սակաւ
միոյ · այլ ոմն ետես
զնա և ասէ · և դու
ի նոցանէ ես ·
Եւ պետրոս ասէ ·
այր դու · ոչ եմ ի նոցանէ:
Եւ ի բաց լեալ ժամ մի
անց ի վերայ · այլ
ոմն պնդէր և ասէր
ստոյգ և սա ընդ
նմա էր · քանզի
գալիլեացի է ·
Ասէ պետրոս · այր
դու · ոչ գիտեմ զինչ
խօսիս ·
Եւ առժամայն
մինչդեռ նա զայն
ասէր · խօսեցաւ հաւ:
մ͞ջ Դարձաւ տէր և հայ
եցաւ ի պետրոս ·

Եւ յիշեաց պետրոս
զբանն տ͞ն զոր աս
աց ցնա · մինչև
հաւ ոչ խօսեսցէ
երիցս ուրաս
ցիս զիս:
Եւ ել ի բաց արտաքս
եւ լաց դառնապէս:
մ͞ջ Եւ արքն որ պա
հէին զնա · այպն
առնէին զնովաւ ·
և հարկանէին ·
ծածկէին զերեսս
նորա · և տանջէին ·
և հարցանէին
զնա և ասէին ·
մարգարէացիր · ո՞վ է
որ եհար զքեզ:
Եւ այլ բազում ինչ
հայհոյութեամբ
ընդ նմա:

մղե Եւ իբրեւ այգ
եղեւ ժողովե
ցան ծերակոյտ
ժողովրդեանն․
քահանայապետք
եւ դպիրք․ եւ հանին
ածին զնա յատ
եանն իւրեանց եւ
ասեն․ եթէ դու ես
քսն․ ասա մեզ։
մղզ Ասէ ցնոսա․ եթէ
ասացից ձեզ,
սակայն ոչ հաւ
ատայք․ եւ եթէ
հարցից ինչ զձեզ,
ոչ տայք ինձ պա
տասխանի կամ
արձակիցէք։
մղէ Բայց յայսմհե
տէ նստցի որդի
մարդոյ ընդ աջմէ
զաւրութեանն այ։
մղը Ասեն ամենեք
եան․ ուրեմն դու
ես որդին այ։
Նա ասէ ցնոսա․
դուք ասէք թէ ես
մղթ եմ։ Նոքա ասա
են, զինչ եւս պէտ
ս է մեզ վկայութե։
զի մեզ էն իսկ լու
այք ի բերանոյ դորա։
յ Յարուցեալ ամե
նայն բազմու
թիւնն նոցա․ ած
ին զնա առ պիղատ ոս։
յա Սկսան չարա
խաւսել զնմանէ
եւ ասել․ զսա գտաք
զի թիւրէր զազգս մեր։

և արգելոյր ի տալ
ոչ հարկս կայսեր:
և ասէր զանձնէ եթէ
քսն իցէ թագաւոր:
ՃԵ Իսկ պիղատոս
եհարց զնա և ասէ:
դու ես թագաւորն
հրէից: Յս պա
տասխանի ետ նմա
և ասէ: դու ասացեր:
ՃԶ Ասէ պիղատոս
ցքահանայապե
տսն և ժողովրդոցն:
ոչ գտանեմ ինչ վն
աս յառնդ յայդմիկ:
ՃԷ Եւ նոքա պնդէին
և ասէին, եթէ խռո
վէ զժողովուրդս:
ուսուցանէ ընդ ա
մենայն հրէաստան,

սկսեալ ի գալիլեէ
մինչև ցայսր:
Իսկ պիղատոս
իբրև լուաւ զգալ
իլեէ, եհարց եթէ
գալիլեացի իցէ
այրն: և իբրև գի
տաց եթէ յիշխ
անութենէ հեր
ովդէ է, ետ տան
ել զնա առ հերովդ
էս: քանզի և նա
յեմ էր յաւուրսն
յայնոսիկ:
Եւ հերովդէս
իբրև ետես զյս:
ուրախ եղև յոյժ:
զի ցանկայր ի
բազում ժամանակ
աց տեսանել

զնա ։ Քանզի լսէր
բազում անգամ
զնմանէ, և ակն
ունէր նշան ինչ
յէ լեալ տեսանել ի
նմանէ ։
Հարցանէր զնա
բանիւք բազում
աւք, և նա ոչ ինչ
ետ նմա պատաս
յե խանի ։ Կային
քահանայապետքն
և դպիրքն պնդա
գոյն չարախօ
սէին զնմանէ ։
յգ Արհամարհեաց
զնա և Հերովդէս
հանդերձ իւրովք
զաւրականաւքն ։
և այպն արարեալ

արկ զնովաւ հան
դերձս սպիտակս
ետ տանել անդր
էն առ Պիղատոս ։
յէ Եղեն բարե
կամք Պիղատոս և
Հերովդէս յաւուր
յայնմիկ ։ Քանզի
յառաջ թշնամիք
էին միմեանց ։
յը Կոչեաց Պիղատ
ոս զքահանայա
պետսն և զիշխանս,
և զժողովուրդն
և ասէ ցնոսա ։
ածէք մատուցէք
ինձ զայրս զայս իբրև
զխոտորեցուցիչ
ժողովրդեանն, և
ահաւասիկ առաջի

ձեր դատեցայ. և
վնաս ինչ ո՛չ գտի
յառնդ յայսմիկ.
զորոց դուքդ չարա
խաւսէքդ զդմանէ:
Այլ և ոչ հերովդէս.
քանզի ետու տան
ել զդա առ նա. և
ահա ո՛չինչ մահու
արժանի է գործ
եալ դորա. խրատ
եցից զդա և արձա
կեցից:
յթ Զի հարկ էր մի մի
ըստ տաւնի արձա
կել նոցա:
յժ Եւ նոքա աղաղա
կէին ամենայն բա
զմութեամբն ասէին.
բա՛րձ զդա. և ար
ձակեա մեզ զբար
աբբա: որ էր վասն
խռովութ[եան] իրիք
եղելո՛յ ի քաղաքին
և սպանութեան
մատնեալ ի բանդ:
յժա Դարձեալ պիղ
ատոս ձկսաւ խաւ
սել. քանզի կամ
էր արձակել զյս:
Եւ նոքա անդր
էն աղաղակէին
և ասէին. ի խաչ
հան զդա:
յժբ Նա երիցս ասէ
ցնոսա. զի՞նչ
չար արար սա:
ո՛չ ինչ վնաս մահու
գտի ի սմա. խրատ
եցից զդա և արձա
կեցից:

ՅԺԴ Եւ նոքա սաստկայե
ին մեծաձայն և
խնդրէին զնա ի
խաչ հանել։ և
զաւրանային էին բար
բառքն նոցա և
քահանայապետացն։
ՅԺԵ Եւ Պիղատոս հաւա
նեցաւ առնել
զհայցուածս նոցա։
Արձակեաց նոցա
զբանտարգեալն, զոր
վասն խռովու
թեան և սպանու
թեան արկեալ էր
ի բանտ. զոր և խնդ
րէինն իսկ։ և զՅիսուս
մատնեաց կամաց
ՅԺԶ նոցա։ Իբրև առին
գնացին զնա։ ըմբ
ռնեցին զՍիմոն մի
մոյն կիւրենացի
որ գայր յանդէ,
եդին ի վերայ նորա
զխաչն բերել զկնի Յիսուսի։
ՅԺԷ Եւ երթայր զհետ
նորա բազմութիւն
ժողովրդեան,
և կանանց որ կոծ
էին և աշխարէին զնա։
Դարձաւ Յիսուս և
ասէ ցնոսա։ Դստ
երք Երուսաղէմի։ մի լայք
ի վերայ իմ։ այլ
լացէք ի վերայ անձ
անց։ և ի վերայ որ
դւոց ձերոց։
Զի եկեսցեն աւ
ուրք յորս ասասցեն,
Երանի ամլոց և

որովայնից որոց
ծնան. և ստեա
նց որոց դիեցուցին:
Յայնժամ սկսան
իցեն ասել լերանց
թէ անկերուք ի
վերայ մեր. և բլրոց
թէ ծածկեցէք զմեզ:
Զի եթէ ընդ փայտ
դալար զայս առն
են. ընդ չորն զինչ
լինիցի:
յժէ Ածին և այլ երկուս
չարագործս սպա
նանել ընդ նմա
յժը Իբրև չոգան ի տե
ղին կոչեցեալ Գագ
աթն. անդ հանին
զնա ի խաչ:
յժթ Եւ զչարագործսն

զմին ընդ աջմէ,
և զմին ընդ ձախմէ
խաչեցին:
յի Եւ Յս ասէ. Հայր,
թող դոցա. զի ոչ
գիտեն. զինչ գործեն:
յիա Եւ ի բաժանել
զհանդերձս նորա
արկին վիճակս.
Եւ կայր ժողովուր
դն հայեցեալ:
յիբ Նախատէին զնա
իշխանքն հանդ
երձ նոքաւքն:
զայլս ապրեցոյց.
ապրեցուսցէ և
զանձն. եթէ դա է
Քս որդի Այ ընտրեալն:
յիգ Յանդիմանէին
զնա և զինուորքն:

եկեալ առաջի ։
մատուցանէին
նմա քացախ և
ասէին. եթէ դու
ես թագաւորն հր
էից. փրկեա̄ զան
ձն քո ։
ՅԻԴ Եւ էր գիր գրեալ
ի վերայ նորա յու
նարէն և դաղմատ
երէն և եբրայեց
երէն գրով. եթէ
սա̄ է արքայն հրէից ։
ՅԻԵ Եւ մի ոմն ի կա
խելոց չարագործ
ացն հայհոյէր
զնա և ասէր. ոչ
դու̄ ես ք̄ս̄ն. փրկեա̄
զանձն քո և զմեզ ։
ՅԻԶ Պատասխանի ի
ետ ընկերն սաստե
լով նմա և ասէ. չեր
կնչիս̄ դու յա̄յ. զի ի
նմին պատժի կաս.
և մեք յիրաւի. զի
արժանի որոց գոր
ծեցաքն առնումք
զհատուցումն ։
և սա ապիրատ
ինչ ոչ գործեաց ։
Եւ ասէ ցյս̄. յիշ
եա̄ զիս տ̄ր յորժամ
գայցես արքայութե̄ք քով ։
Եւ ասէ ցնա յս̄.
ամէն ասեմ քեզ.
այսաւր ընդ իս իցես
ի դրախտին ։
ՅԻԷ Եւ էր իբրև վեց
երորդ ժամ. և խաւ
ար եղև ի վերայ ամե

նայն երկրի մինչեւ
ցիններորդ ժամ:
Խաւարեցաւ արե-
ՅԻԸ գակն: Եւ հերձ-
աւ վարագոյր տա-
ճարին ընդ մէջ:
ՅԻԹ Եւ կարդացեալ ի
ձայն մեծ ասէ.
Հայր ի ձեռս քո աւ-
անդեմ զհոգի իմ:
Զայս իբրեւ ասաց
եհան զոգի:
ՅԼ Եւ տեսեալ հար-
իւրապետին զոր
ինչ եղեւն. փառ-
աւոր արար զած
եւ ասէ. արդարեւ
այրս այս արդար էր:
ՅԼԱ Եւ ամենայն ժողով-
ուրդքն որ եկ-
եալ էին եւ տեսան-
էին զտեսիլն զայն
եւ զգործս, բախէին
զկուրծս եւ դառնային:
Կային եւ ամենայն
ծանաւթք նորա ի
հեռաստանէ. եւ
կանայք որ եկեալ
էին զհետ նորա ի
Գալիլեէ. տեսան-
էին զայն:
ՅԼԲ Եւ ահա այր
մի անուն Յովս-
էփ որ էր նախարար,
այր բարեգործ եւ
արդար: Սա չէր միա-
բանեալ ընդ խոր-
հուրդս եւ ընդ գոր-
ծս նոցա. յԱրիմ-
աթեայ քաղաքէ

հրէից · որ և ինքն
իսկ ակն ունէր ար
քայու թեան այ̄ :
սա մատուցեալ
առ պիղատոս ·
խնդրեաց զմար
մինն յի̄ :
ՅԼԳ Եւ իջուցեալ զնա
պատեաց պաս
տառակալաւ · և
եդ ի կոածոյ գեր
եզմանի · ուր չէր
զոք բնաւ եդեալ :
ՅԼԴ Եւ աւրն էր ուրբ
աթ և շաբաթ լու
սանայր · և երթ
ային զհետ նորա
կանայք որ եկեալ
էին ընդ նմա ի գալ
իլեէ · տեսին զգեր

եզմանն · և որպէս
եդաւ մարմին նորա ·
ՅԼԵ Դարձան և պա
տրաստեցին խու
նկս և իւղս · և ի շա
բաթուն հանդար
տեցին վս̄ պատ
ուիրանին :
ՅԼԶ Բայց ի միաշաբ
աթուն վաղաքաջ
ընդ առաւաւտն ·
եկին ի գերեզմանն ·
բերին զխունկսն
զոր պատրաստեց
ին · և այլ կանայք
ընդ նոսա :
Եւ գտին զվէմն
թաւալեցուցեալ
ի գերեզմանէ անտի :
և մտեալ ի ներքս ոչ

վէր:

գտին զմարմինն տն

Եւ եղեւ ընդ հի
անալն նոցա վն
այնորիկ. եւ ահա
արք երկու հասին
առ նոսա ի հանդ
երձս լուսաւորս:

յլե Եւ իբրեւ զահի
հարան. եւ խոն
արհեցուցին զեր
եսս իւրեանց յեր
կիր. ասեն ցնոսա:
մարիամ զի խնդրէք զկեն
դանին ընդ մեռեալս:
չէ աստ, այլ յարեաւ:
Յիշեցէք որպէս
խօսեցաւ ընդ ձեզ
մինչ էրն ի գալիլեա,
եւ ասէր թէ պարտ է
որդւոյ մարդոյ

մատնել ի ձեռս
մարդոց մեղաւ
որաց. եւ ի խաչ հ
անել. եւ յերրորդ
աւուր յառնել:

Եւ յիշեցին զբա
նսն նորա:

յլզ Եւ դարձան պա
տմեցին զայս ամե
նայն. մետասան
ից. եւ այլոցն ա
մենեցունց:

յլէ Եւ էին մագդաղ
ենացի եւ յովհաննա
եւ մարիամ յակով
բայ. եւ այլք ընդ
նոսա, որ պատմ
եցին զայս առաք
ելոցն.. եւ երեւեցան
առաջի նոցա շաղ

զառասպելս թուի բանքն
նոցա և չհաւատ
ային նոցա։
Պետրոս յար
ուցեալ ընթաց
աւ ի գերեզմանն։
և հայեցեալ տես
անէ զկտաւսն միայն
զի կային։ և գնաց
ընդ միտս զարմ
ացեալ թէ զինչ
եղև։

ահա երկ
ու ի նոցանէ

Երթային ի նմին
աւուր ի գեաւղ մի
որ հեռի էր յԵրուսաղեմէ
հարիւր և վաթսուն
ուն ասպարիսաւ։
և անուն նորա

Էմմաւուս։
և նոքա խաւսէին
ընդ միմեանս վասն
ամենայն անցիցն
անցելոց
Եւ եղև ընդ խաւ
սելն նոցա և ընդ
վիճելն, և ինքն իսկ
յս մերձեցաւ և եր
թայր ընդ նոսա։
և նոցա աչք կալ
եալ էին առ ի չճան
աչելոյ զնա։
Եւ ասէ ցնոսա։
զինչ են բանքդ այդ
զորս վիճիք ընդ միմ
եանս, մինչ դ. երթ
այքդ. և տրտմեալ էք։
Պատասխանի ետ
մի ոմն ի նոցանէ որ

ում անուն էր կղէ
ովպաս և ասէ ցնա:
դու միայն կեաս
յէմ· որ ոչ գիտաց
եր զինչ գործեցաւ
ի նմա յաւուրսս յայսոսիկ:
Ասէ ցնոսա. զինչ:
Եւ նոքա ասեն զյսէ
նազովրեցւոյ· որ
էր այր մարգարէ,
հզաւր արդեամբք
և բանիւք առաջի
այ և ամենայն ժող
ովրդեանն. որպէս
մատնեցին զնա քահան
այապետքն և իշխա
նքն մեր ի դատա
ստան մահու, և
հանին զնա ի խաչ:
Մեք ակն ունէաք

եթէ նա է որ փրկ
ելոց էր զիէլ:
Այլ և հանդերձ
այսու ամենայնիւ.
այսօր երրորդ օր է
յորմէ հետէ այն
գործեցաւ:
Այլ և կանայք
ոմանք ի մէնջ զար
մացուցին զմեզ
որք կանխեալ ընդ
առաւօտն շրջան
ի գերեզմանն. և
ոչ գտին զմարմին
նորա. եկին և աս
են թէ և տեսիլս
հրեշտակաց տե
սին. որք ասէին
զնմանէ թէ կեն
դանի է:

Եւ գնացին ոմա
նք ի մէնջ ի գերեզ
մանն եւ գտին նոյնպէս
որպէս կանայքն աս
ացին։ բայց զնա
ոչ տեսին։
Եւ նա ասէ ցնոսա։
ո՜վ անմիտք եւ հեղ
գամիտք ի հաւա
տալ յամենայնի
զոր խաւսեցան
մարգարէքն։ ոչ
զնոյնս պարտ էր
չարչարել քի. եւ
մտանել ի փառս իւր։
Եւ սկսեալ ի մով
սէսէ եւ յամենայն
մարգարէից. մե
կնէր նոցա որ ինչ
յամենայն գիրս

գրեալ է զնմանէ։
Եւ մերձեցան
ի գեաւղն յոր երթ
ային. եւ նա պատ
ճառէր. հեռագոյն
եւս ուրեք երթալ։
Եւ բռնադատեց
ին զնա եւ ասեն. առ
մեզ ագիր զի ընդ
երեկս է եւ տարա
ժամեալ է աւուրս։
Եւ եմուտ ագան
ել ընդ նոսա։
Եւ եղեւ ի բազմելն
նորա ընդ նոսա.
առեալ զհացն աւր
հնեաց. եբեկ եւ ետ
նոցա։ Եւ նոցա բա
ցան աչք եւ ծանեան
զնա։ եւ եղեւ ի նոցանէ
աներեւոյթ։

Եւ ասեն ցմիմեա
նս. ոչ իսկ եւ սիրտք
մեր ջեռեալ էին ի մեզ:
մինչ խաւսէր ընդ
մեզ զճանապարհն:
եւ որպէս բանայր
մեզ զգիրս:
Եւ յարուցեալ
նոյն ժամայն դար
ձան յեմ. եւ գտին
ժողովեալ զմետ
ասանսն եւ զորս
ընդ նոսայն էին:
եւ ասէին. թէ արդ
արեւ յարեաւ տր:
եւ երեւեցաւ սիմ
ովնի: Եւ նոքա
պատմէին զայն
որ զճանապարհ
այնն. եւ թէ զիարդ
ետ ծանաւթս
նոցա ի բեկանել
հացին.
Մինչ դեռ զայն
խաւսէին.
Ինքն իսկ յս եկաց
ի մէջ նոցա եւ ասէ
ցնոսա: խաղաղ
ութիւն ընդ ձեզ:
եսեմ մի երկնչիք:
Եւ զարհուրեալ
երկնչէին եւ համ
արէին ոգի ինչ
տեսանել:
Եւ ասէ ցնոսա.
զի՞ խռովեալ էք եւ
ընդէ՞ր խորհուրդք
ելանեն ի սիրտս
ձեր: տեսէք զձեռս
իմ եւ զոտս. զի ես

նոյն եւ· շօշա
փեցէք զիս եւ տեսէք·
զի ոգի մարմին եւ
ոսկերս ոչ ունի·
որպէս զիս տես
անէք զի ունիմ·
եւ զայս ասացեալ·
եցոյց նոցա զձեռսն
եւ զոտս·

[illegible]

չհաւատային ի
խնդութենէն
եւ զարմացեալ
էին ասէ ցնոսա·
ունիք ինչ կերա
կուր աստ·
Եւ նոքա ետուն
նմա ձկան խորով
եղոյ մասն· եւ խորի
սխ մեղու·

Եւ առ եկեր առաջի
նոցա· եւ զմնացոր
դսն ետ նոցա·
Եւ ասէ· այս բանք
են զոր խաւսեցայ
ընդ ձեզ մինչ առ
ձեզն էի· Թէ պարտ է
լնուլ ամենայն գր
եցեալ յաւրէնսն
եւ ի մարգարէս· եւ ի
սաղմոսն վասն իմ·
Յայնժամ եբաց
զմիտս նոցա իմա
ալ զգիրս·
Եւ ասէ ցնոսա·
Թէ այսպէս պատ
եր չարչարել զՔս·
եւ յառնել ի մեռելոց
յաւուր եր րորդի եւ
քարոզել յանուն նո
րա

ապաշխարութ՟բ
և թողութ՟բ մեղաց.
յամենայն ազգս
սկսեալ յեր՟մէ:
և դուք էք վկայք
այսոցիկ:
Եւ ահա եսառա
քեմ զաւետիսհաւր
իմոյ ի ձեզ: և դուք
նստարուք ի քաղ
աքիս յեր՟մ. մինչև
զգենուցուք զաւր
ութ՟ն ի բարձանց.
Եւ հան զնոսա
մինչև ի բեթանիա:
և ամբարձեալ
զձեռս իւր աւրհն
եաց զնոսա:
Եւ եղև յաւրհնել՟
նորա զնոսա, մեկն

եցաւ ի նոցանէ.
և վերանայր յեր
կինս: Եւ նոքա
երկիր պագեալ նմա,
դարձան յեր՟մ
ուրախութեամբ
մեծաւ:
Եւ էին հանապա
զ՟ ի տաճարին.
գովէին և աւրհն
էին զա՟ծ:

Ցուցանէք աւետար

անխայ յոյժ հանճնու թէ

որ... ն գործ և մէջանց

եղիմեցե արամբեաւ տր.

ժը վրն հարսանեացն որ ի

կանայ գալիլեացւոց :

ժթ վրն աղաւնեվաճառացն :

իգ վրն նիկոդեմոսի :

իե վրն որբոյ թէ խնդիր :

իզ վրն սամարացի կնոջն :

իէ վրն թագաւորազինն :

իթ վրն . լը . ամեա հիւանդին :

լթ վրն . ե . նկանակացն . և . բ . ձկանց :

ծա վրն գնալոյն յի վերա ծովուն :

ծը վրն ասելոյն զկամս հաւր ...

կգ վրն ասելոյն թէ եւ ես եկեալ կէն ...

կե վրն շրջելոյն ի գալիլեա :

կը վրն զարմանալոյն ընդ վարդապետութիւնն :

ձա վրն ասելոյն յի թեղ ծնեալ ... :

ձգ վրն շնացեալ կնոջն . ի ...

որ չէքն գիտողն :

ձթ վրն հաւատացեալ հրէիցն :

ձժ վրն իծնէ կուրին :

ձթ վրն ղատասատան խաշխանց ... իգ :

ղ վրան քաջ հովուին :

ղա վրն նաւապատեացն որոնել յհմ :

ղգ վրն ղազարու բարեկամին քի :

ղէ վրն յաստեանն ժողովելոյ հրէիցն :

ղը վրն աւծանելոյ զտէրն իւղով :

ճ վրն առ մաւտ եկեղեացն :

ճա վրն եղելոյ հեթանոսաց :

ճբ վրն փառաւորելոյ հաւր զորդին :

ճգ վրն ի վերնատանն լուանալոյ զոտս աշակերտացն :

ճդ վրն ասելոյն թէ ոմն ի ձէնջ մատնելոց է զիս :

ճե վրն մխիթարութեան ... :

ճզ վրն կենսաբեր չարչարանացն և խաչելութեանն :

ճէ վրն պատուիրելոյ աշակերտացն :

ճը վրն հայր խաւսելոյ :

ճղզ Վ(աս)ն կուսերոյն զյիւ և զհարց
ապուռճ առներոյ:

ճղէ Վ(աս)ն տանեայն զյիւ խոսեալ
գողգոթայ:

ճղը Վասն ըմպելոյն յի լեղի և
քացախ.

ճղթ Վ(աս)ն խնդրոյն զմարմինն
յի ի պիղատոսէ:

ս Վ(աս)ն կանանցն ի գեր
եզմանն երթալոյ:

սա Վ(աս)ն գալոյն յի առ աշակ
երտսն դրանքն փակեալ
ոց:

սբ Վ(աս)ն յայտներոյն զինքն աշա
կերտացն:

սգ Վ(աս)ն ասելոյն թե սիմովն
որդի յովնանու սիր
ես զիս:

որ մէջ որ
որմ ի ա ա
նայ ...
որ որմ ի ի
... որ ...
...

... գնեցի
... ... ի կէ ...
... : կ: ...
... ...
...

և առանց նորա
եղև և ոչ ինչ որ
ինչ եղև :
Նովաւ կեանք էր։
և կեանքն էր լոյս
մարդկան. և լոյսն
ի խաւարի անդ լու-
սաւորէ. և խաւա-
րն նմա ոչ եղև
հասու :
Բ Եղև այր մի առաք
եալ յԱյ անուն ն
մա յովհաննէս։
սա եկն ի վկայու
թիւն. զի վկայես
ցէ վասն լուսոյն։
զի ամենեքին հաւ
ատասցեն նովաւ։
ոչ էր նա լոյսն. այլ
զի վկայ եսցէ վն
լուսոյն։

Գ Էր լոյսն ճշմար
իտ որ լուսաւորէ զ
ամենայն
մարդ որ գալոց է
յաշխարհ :
Յաշխարհի էր։
և աշխարհ նովաւ
եղև. և աշխարհ
զնա ոչ ծանեաւ։
Դ Յիւրսն եկն. և իւր
քն զնա ոչ ընկալան։
Իսկ որք ընկալան
զնա. ետ նոցա իշխ
անութիւն որդիս
այ լինել. որոց հաւ
ատասցեն յանուն
նորա : որք ոչ յար
ենէ. և ոչ ի կամաց
մարմնոյ. և ի
կամաց առն. այլ

յայ ծնան·
Ե Եւ բանն մարմին
եղև, և բնակեաց
ի մեզ:
Եւ տեսաք զփառս
նորա, զփառս
իբրև զմիածնի
առ ի հաւրէ, լի
շնորհաւք և ճշմ
արտութեամբ:
Զ Յովհաննէս վկ
այէ վասն նորա·
աղաղակեաց և
ասէ: սա էր զոր
մէ ասէի, որ զկնի
իմ գալոցն էր:
առաջի իմ եղև,
զի նախ քան զիս էր:
Է Զի ի լրութենէ
անտի նորա մեք

ամենեքին առաք·
շնորհս փոխանակ
շնորհաց:
Զի աւրէնքն ի
ձեռն մովսէսի
տուան: շնորհք
և ճշմարտութիւն
ի ձեռն յի քի
եղեն:

Ը ած ոչ ոք
ետես երբէք·
բայց միածինն որ
դի որ է ի ծոց հաւր·
նա պատմեաց:·
Թ Եւ այս է վկայու
թիւնն յովհաննու·
յորժամ առաքեց
ին առ նա հրեայքն
յեմէ քահանայս
և ղևտացիս· զի

հարցցեն ցնա եթէ
դու ո՞վ ես: Եւ խոստ
ովանեցաւ եւ ոչ
ուրացաւ, խոստ
ովանեցաւ եթէ
ես ոչ եմ Քսն:
Եւ հարցին ցնա:
Իսկ ո՞վ ես դու:
Եղիա՞յ ես:
Եւ ասէ. ոչ եմ:
Մարգարէ՞ն ես դու:
Պատասխանի
ետ. թէ ոչ:
Ասեն ցնա. դու
ո՞վ ես զի պատաս
խանի տացուք
որոց առաքեցինն
զմեզ: զի՞ ասես վն քո:
ժ Ասէ. ես, ձայն
բարբառոյ յան

ապատի. ուղիղ
արարէք զճանա
պարհ Տն որպէս
ասաց Եսայի մարգարէ.
ժա Եւ որք առաքեց
անին ի փարիսեցւոց
անտի էին: Հարց
ին ցնա եւ ասեն:
Իսկ զի՞ մկրտես եթէ
դու չես Քսն, եւ ոչ
Եղիայ, եւ ոչ մարգարէն:
ժբ Պատասխանի
ետ նոցա Յովհան
նէս եւ ասէ: Ես
մկրտեմ զձեզ ջրով:
ի միջի ձերում կայ
զոր դուք ոչ գիտէք:
Որ զկնի իմ գալոցն է,
որում ես ոչ եմ արժա
նի եթէ լուծից զխր

րա։
ացս կաւշկաց նո
ԺԳ Այս ի բեթաբար
այ եղեւ յայն կոյս
յորդանանու
ուր էր յովհան
նէս եւ մկրտէր։
ի վաղիւ անդր
տեսանէր
զյիսուս զի գայր առ
նա. եւ ասէ. ահա
ւասիկ գառն այ
որ բառնայ զմե
ղս աշխարհի։
ԺԴ Սա է վասն որոյ
ես ասացի. զկնի
իմ գայ այր. որ
առաջի իմ եղեւ։
զի յառաջն իսկ էր
քան զիս. եւ ես
ոչ գիտէի զնա.

այլ զի յայտնի ի
լինիցի իւլի։
վասն այնորիկ
եկի ես ջրով մկրտ
ԺԵ Վկայեաց յով
հաննէս եւ ասէ։ Թէ
տեսանէի զհոգ
ին զի իջանէր իբրեւ
զաղաւնի յերկնից.
եւ հանգչէր ի վերա
նորա. եւ ես ոչ
գիտէի զնա. այլ
որ առաքեացն զիս
մկրտել ջրով. նա
ասաց ցիս. յոյր
վերա տեսանից
ես զհոգին զի իջ
անիցէ եւ հանգչ
իցի ի վերա նորա.
նա է որ մկրտէ հոգւովն

եղ։
ազ

առ ժբ

սրբով։ և ես տեսեալ
և վկայեցի, եթէ
սա է որդին Այ։
Վաղիւն դարձ
եալ կայր
յովհաննէս և
յաշակերտաց
անտի նորա երկու։
և հայեցեալ ընդ
Յս զի գնայր ասէ,
ահաւասիկ գառն
գառնն Այ։
Լուան ի նմանէ
երկու աշակերտքն
զի խաւսէր, և գն
ացին զհետ Յի։
Դարձաւ Յս,
և ետես զնոսա զի
երթային զհետ
նորա, ասէ ցնոսա.

ժգ

զինչ խնդրեք։
Նոքա ասեն ցնա.
ռաբբի, որ թարգ
մանեալ կոչի
վարդապետ, ո՞ւր
եաւթեւանքդ։
Ասէ ցնոսա. եկ
այք և տեսէք։
Եկին և տեսին ուր էին
աւթեւանքն նորա.
և առ նմա ագան
այն աւուր. զի ժամ
էր իբրև տասներորդ։
Էր անդրէաս եղ
բայր սիմովնի պ
ետրոսի մի յերկուց
անտի որ լուեալն
ի յովհաննէ և գն
ացին զկնի նորա։
Գտանէ սա նախ

զեղբայր իւր զսի
մովն. և ասէ ցնա.
գտաք զմեսիայ.
որ թարգմանի քս.
Ած առ զնա առ յս.
Հայեցեալ ընդ
նա յս ասէ. դու
ես սիմովն որդի
յովնանու. դու
կոչեսցիս կեփաս.
որ թարգմանի ի
պետրոս։
ծը վաղիւ անդր
կամեցաւ
ելանել ի գալիլ
եա. գտանէ զփի
լիպպոս. և ասէ ցմն
յս. եկ զկնի իմ.
Էր փիլիպպոս
ի բեթսայիդայ ի

քաղաքէ անդրեայ
և պետրոսի։
Գտանէ փիլիպ
պոս զնաթանայէլ
և ասէ ցնա. զորմէ
գրեաց մովսէս ի
յաւրէնսն և մար
գարէքն. գտաք
զյսն զորդի յովսեփայ
ի նազարեթէ։
Ասէ ցնա նաթան
այէլ. իսկ ի նազար
եթէ մարթ ինչ իցէ
բարւոյ իմիք լինել
Ասէ ցնա փիլիպպոս.
եկ և տես։
Ետես յսն
զնաթանայէլ զի
գայր առ նա. ասէ
վասն նորա. ահա ճշ

արդարև իսրայէլացի
յորում նենգութիւն
ոչ գոյ :
Ասէ ցնա նաթ
անայէլ : ուստի
ճանաչես զիս ·
Պատասխանի
ետ յս և ասէ ցնա :
մինչչև էր փիլիպպ
ոսի կոչեց զք
եզ · զի էիր ի ներքոյ
թզենոյն տեսի զքեզ :
Պատասխանի ետ
նմա նաթանայէլ
և ասէ · ռաբբի ·
ազ դու ես որդի այ :
դու ես թագաւոր իէլի
Պատասխանի ետ
նմա յս և ասէ · փո
խանակ զի ասացի

քեզ · եթէ տեսի
ի ներքոյ թզենւ
ոյն հաւատաս ·
մեծամեծս ևս
քան զայս տեսցես :
Եւ ասէ ցնա · ամ
էն ամէն ասեմ ձեզ :
տեսանիցէք զեր
կինս բացեալ · և
զհրեշտակս այ զի
ելանիցեն և իջան
իցեն ի վերայ որդւոյ
մարդոյ :

յաւուր ուրբ
[illegible] ի

հարսանիք եղեն

ի կանայ գալիլեաց
ոց : և անդ էր մայ
րն յի · կոչեցան և յս
և աշակերտք նորա

ի հարսանիսն:
Եւ ի պակասել
գինւոյն. ասէ
մայրն յիսուսի. գինի
ոչ ունին:
Եւ ասէ ցնա յիսուս.
զի՞ կայ իմ եւ քո
կին դու. չեւ է
հասեալ ժամանակ
իմ: Ասէ մայրն
նորա ցպաշտօնեայ
սն. որ զինչ ասա
իցէ ձեզ արասջիք:
Անդ էին թակ
ոյկք կճեայք վեց
ըստ սրբութեան
հրէից. տանէին
մի մի ի նոցանէ
մե. երկուս կամ
երիս: Ասէ ցնոսա
յիսուս. լցէք զթակ
ոյկս ջուր:
Եւ լցին զնոսա
մինչեւ ի վեր:
Եւ ասէ ցնոսա.
արկէք այժմ եւ բեր
էք ճարտարապետին:
Եւ նոքա բերին:
Եւ իբրեւ ճաշակ
եաց ճարտարապետ
տն զջուրն գինի
եղեալ. եւ ոչ գիտ
էր ուստի իցէ:
բայց պաշտօնեայ
քն գիտէին որք
արկինն զջուրն:
Կոչէ զփես
այն ճարտարապ
ետն եւ ասէ. ամէն
այն մարդ զանոյշ

զգինին յառաջագ
ոյն պաշտէ, և յոր
ժամ արբենան.
յայնժամ զնուազն:
դու պահեցեր զան
ուշ գինիդ մինչև
ցայժմ:

Զայս արար սկի
զբն նշանացն յս ի
կանայ գալիլեացւոց.
և յայտնեաց զփառս
իւր. և հաւատաց
ին ի նա աշակերտքն
նորա:

ամէ ժե Յետ այսորիկ
էջ յս ի կա
փառնայում. ինքն
և մայր իւր. և եղ
բարք իւր. և անդ
լինէր ոչ բազում

ինչ աւուրս:

է Եւ մերձ էր զատ
իկն հրէից. և ել
ի յս յեմ: Եգիտ
ի տաճարինն զոր
վաճառէին զար
ջառս և զոչխարս
և զաղաւնիս. և
զլումայափոխսն որ
նստէին: Եւ արար
խարազան չուան
եայ, և եհան զամ
ենեսին ի տաճար
էն. զոչխարսն և
զարջառս. և
զպղինձ հատա
վաճառացն ցրու
եաց: և զսեղանսն
կործանեաց: Եւ որ
զաղաւնիսն վաճ

աճառէին ասէ ցնոսա:
առէք զայդ աստի·
և մի առնէք զտուն
հաւր իմոյ տուն
վաճառու ի:
ԺԷ պայ յիշեցին
աշակերտքն նորա
թէ գրեալ է. նա
խանձ տանն քո կեր
իցէ զիս:
ԺԸ Պատասխանի ե
տուն հրէայքն և
ասեն ցնա. զինչ
նշան ցուցանես
դու մեզ զի զայդ
առնես:
ԺԹ Պատասխանի ի
ետ յս և ասէ ցնոսա:
քակեցէք զտաճար
զայդ. և զերիս

աւուրս կանգնե
ցից զդա:
Ասեն ցնա հրէ
այքն. զքառասուն
և զվեց ամ շինեցաւ
տաճարս այս. և
դու զերիս աւուրս
կանգնես զդա:
Այլ նա ասէր
վասն տաճարի մար
մնոյն իւրոյ:
Իսկ յորժամ յար
եաւն ի մեռելոց.
յիշեցին աշակեր
տքն նորա թէ զայսէ
զորասացն: և
հաւատացին
գրոյն և բանին
զոր ասաց
յս:

Եւ իբրեւ էր
յԵմ ի զատ
կին ի տաւնի. բա
զումք հաւատացին
յանուն նորա: զի
տեսանեին զնշ
անսն զոր առնէր.
բայց ինքն յս ոչ
հաւատայր զանձն
նոցա: վասն զի
ինքն գիտէր զամե
նայն: եւ զի ոչ էր
պիտոյ եթէ ոք վկ
այեսցէ վասն մար
դոյ. զի ինքն իսկ
գիտէր զինչ կայր ի
մարդն

Եւ էր այր մի ի փար
իսեցւոցանտի նիկ
ոդեմոս անուն նորա
իշխան հրէից.
սա եկն առ նա
գիշերի եւ ասէ ցնա:
ռաբբի. գիտեմք
թէ յայ եկեալ ես
վարդապետ. զի
ոչ ոք կարէ զայդ
նշանս առնել զոր
դու առնես. եթէ
ոչ այ իցէ ընդ նմա:

Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ ցնա: ամ
էն ամէն ասեմ քեզ:
եթէ ոչ ոք ծնցի վեր
ստին, ոչ կարէ
տեսանել զարք
այութիւն. այ:

Ասէ ցնա նիկոդ
եմոս: զիարդ կարէ
մարդ ծնանել որ

ծերն իցէ ։ միթէ
մարթ իցէ անդրէ
էն յորովայն մօր
իւրոյ կրկին մտ
անել և ծնանել ։
Պատասխանի ետ
յիսուս. ամէն
ամէն ասեմ քեզ.
եթէ ոչ ոք ծնցի ի
ջրոյ և ի հոգւոյ. ոչ
կարէ մտանել յար
քայութիւն այ ։
Ի ծնեալն ի մար
մնոյ մարմին է. և
ծնեալն ի հոգւոյ հոգի է
Մ ու մի զարման
ար թէ ասացի քեզ
պարտ է ձեզ ծնա
նել վերստին. զի
հողմն ուր կամի

շնչէ. և զձայն նորա
լսես. այլ ոչ գիտ
ես ուստի գայ կամ
յո երթայ. նոյնպէս
և ամենայն ծնեա
լն ի հոգւոյ ։
Պատասխանի ետ
նիկոդեմոս և ասէ
ցնա. զիարդ մար
թ է այդ լինել ։
Պատասխանի ետ
յս և ասէ ցնա. դու
ես վարդապետ իղի.
և զայդ ոչ գիտես ։
Ամէն ասեմ քեզ.
զի զոր ինչ գիտեմք
խօսիմք. և զոր
տեսաք վկայեմք.
և զվկայութիւն
մեր ոչ ընդունիք ։

Իսկ արդ եթէ զեր
կրաւորս ասացից
ձեզ. և ոչ հաւատա
այք. զիարդ եթէ
զերկնաւորսն
ասացից հաւ
ատայց էք:

ԻԹ Ու ոչ ոք ել
յերկինս. եթէ
ոչ որ էջն յերկնից.
որդի մարդոյ որ
էն յերկինս:

Ու որպէս մովսէս
բարձրացոյց զաւ
ձն յանապատի.
նոյնպէս բարձրան
ալ պարտէ որդւոյ
մարդոյ. զի ամե
նայն որ հաւատայ
ի նա, ընկալցի զկե
անսն յաւիտենականս:

Զի այնպէս սիր
եաց ած զաշխարհ.
մինչև զորդին իւր
միածին ետ. զի ամ
ենայն որ հաւատա
այ ի նա. մի կորիցէ.
այլ ընկալցի զկե
անսն յաւիտենականս:

Զի ոչ առաքեաց
ած զորդի իւր յաշ
խարհ թէ դատ
եսցի զաշխարհ.
այլ զի փրկեսցի աշ
խարհ նովաւ:

Որ հաւատայ ի
նա, ոչ դատապար
տեսցի. և որ ոչ
հաւատայ ի նա,
արդէն իսկ դատա

պարտեալ է․ զի
ո՛չ հաւատաց յան
ուն միածնի որ
դւոյն այ ։
ւ այս իսկ է դա
տաստան․ զի լոյս
եկն յաշխարհ․
և սիրեցին մարդ
իկ զխաւար առ
աւել քան զլոյս․
զի էին գործք իւր
եանց չարութեն․
զի ամենայն որ
զչար գործէ, ատ
եա զլոյս․ և ոչ գայ
առ լոյսն, զի մի
յանդիմանեսցին
գործք նորա․ իսկ
որ առնէ զճշմար
տութիւն, գայ
առ լոյսն․ զի յայ
տնի լինիցին գոր
ծք նորա թէ այ
գործեցեալ են․
իե ետ այսորիկ
եկն յիսուս
աշակերտքն նորա
յերկիրն հրէաստա
նի․ և անդ շրջէր
նոքաւք հանդերձ
և մկրտէր ։
կրտէր և յով
աննէս ի յա էն
ովն մերձ առ սաղ
իմ․ զի ջուրք բազ
ում էին անդ․ և
գային և մկրտէին։
իզ ի չև ևս էր արկ
եալ զյովհաննէս
ի բանդ ։

բգ

ԻԵ Եւ եղև ի խնդիր
յաշակերտացն
յովհաննու ընդ
հրէի վասն սրբ
ութեան: եկին
առ յովհաննէս և
ասեն ցնա: ռաբբի:
որ էրն ընդ քեզ
յայն կոյս յորդան
անու: որում դու
վկայեցեր: ահա
անիկ նա մկրտէ:
և ամենեքին
գան առ նա:
Պատասխանի
ետ յովհաննէս և
ասէ: ոչ կարէ մա
րդ առնուլ յան
ձնէ և ոչինչ: եթէ
ոչ իցէ տուեալ նմա
յերկնից ի վերուստ:
ԻԸ Դուք ձեզէն վկ
այէք ինձ: զի աս
ացի ձեզ եթէ չեմ
ես քրիստոս: այլ եթէ
առաքեալ եմ առ
աջի նորա:
ԻԹ Որ ունի հարսն
նա է փեսայ: իսկ
բարեկամ փեսա
յին որ կայ և լսէ
նմա: ուրախու
թեամբ ուրախ
լինի վասն ձայնի
փեսային:
Արդ այս ուրա
խութիւն որ իմս է,
լցեալ է: նմա
պարտ է աճել և
ինձ մեղմանալ:

Որ ի վերուստ
գայ. ի վերոյ է
քան զամենայն.
որ յերկրէ աստի
է. յերկրէ է, և
յերկրէ խօսի.
Որ յերկնից
գայ զոր ինչ ետես
և զոր լուաւ, վկա
յէ. և զվկայու
թիւն նորա ո͞չ ոք
ընդունի.
Որ ընդունի զվկա
յութիւն նորա,
կնքեաց. թէ ա͞ծ
ճշմարիտ է. զի
զոր ա͞ծ առաքեաց
զբանս ա͞յ խօսի.
զի ո͞չ եթէ չափով
տայ ա͞ծ զՀոգին.

ԼԵ Հայր սիրէ զՈրդի,
և զամենայն ինչ
ետ ի ձեռս նորա.
ԼԶ Որ հաւատայ յՈրդի՝
ընդունի զկեանսն
յաւիտենակ անս.
և որ ոչ հնազանդի
Որդւոյ. ո͞չ տես
ցէ զկեանս. այլ
բարկութի ա͞յ
մնայ ի վերայ նորա.
Իբրև գիտաց ԲԴ
Տ͞ր. եթէ լուան
փարիսեցիքն
եթէ յ͞ս բազում
աշակերտս առնէ
և մկրտէ. քան
զՅովհաննէս. քան
զի ո͞չ եթէ յ͞ս ինքն
ինքն մկրտէր. այլ աշա
կերտքն նորա.

ԻԲ Ե թող զհրեաստ
ան երկիր. և եկն
միւսանգամ ի յաւ
ԻԳ իլեա։ Եւ էր նմա
անցանել ընդ սամ
արիա։ Գա նա ի
քաղաք մի սամար
ացւոց որում ան
ուն էր սիքար։
մերձ ի գեաւղն զոր
ետ յակոբ որդւոյ
իւրում յովսեփայ։
և անդ էր աղբեւր մի
յակոբայ։
Եւ յս վաստակ
եալ ի ճանապար
հէն. նստէր ի վերայ
աղբերն. և էր ժամ
իբրև վեց երորդ։
Գայ կին մի ի սամ
արիայ հանել ջուր։
Ասէ ցնա յս. տուր
ինձ ըմպել։
Զի աշակերտքն
նորա երթեալ էին
ի քաղաք անդր
զի կերակուրս գն
եսցեն։ Ասէ ցնա
կինն սամարացի.
դու որ հրեայդ ես.
զիա՞րդ յինէն ըմպ
ել խնդրես ի կնոջէ
սամարացւոյ։
Զի ոչ երբէք խառ
նակին հրեայքն ընդ
սամարացիս։
Պատասխանի
ետ նմա յս և ասէ։
եթէ գիտէիր դու
զպարգևսն այ. և

ովէ որ ասէ ցքեզ
Թէ տուր ինձ ըմպ
ել· դու արդ եաւք
խնդրէիր ի նմանէ
եւ տայր քեզ ջուր
կենդանի ·
Ասէ ցնա կինն·
տէր· դու քանզի եւ
դոյլ իսկ ոչ ունիս,
եւ ջրհորս խոր է,
իսկ արդ ուստի
ունիցիս զջուրն
կենդանի· մի թէ
դու մեծ ինչ ոք ից
ես քան զհայրն մեր
յակովբ, որ զայս
ջրհոր ետ մեզ· եւ
ինք աստի արբ· եւ
որդիք նորա եւ խա
շինք նորա :

Պատասխանի ետ
նմա յս եւ ասէ· ա
մենայն որ ըմպէ ի
ջրոյ այդմանէ,
միւսանգամ ծար
աւէ· բայց որ ըմ
պէ ի ջրոյն զոր ես
տաց նմա· մի ծար
աւեսցէ յաւիտեան:
այլ ջուրն զոր ես
տաց նմա, եղիցի ի
նմա աղբեր ջրոյ
բղխելոյ ի կեանս
յաւիտենականս :
Ասէ ցնա կինն·
տէր· տուր ինձ զջուրդ
զայդ զի մի ծարաւ
եցից· եւ մի եկից
այսր հանել ջուր :
Ասէ ցնա յս· երթ

կոչեա զայր քո
և եկ այսր ։
Պատասխանի
ետ նմա կինն և
ասէ. չիք իմ այր.
Ասէ ցնա յս. բա
րւոք ասացեր թէ
չիք իմ այր. զի
հինգ այր փոխ
եալ է քո. և զոր
այժմ ունիս չէ քո
այր. զայդ արդար
ասացեր ։
Ասէ ցնա կինն.
տէր, թուի ինձ թէ
մարգարէ իցես դու.
Հարքն մեր ի լեր
ինս յայսմիկ երկիր
պագին. և դուք
ասէք թէ յեմ և

է տեղի ուր
արժան իցէ երկիր
պագանել ։
Ասէ ցնա յս. կին
դու հաւատայ ինձ.
զի եկեսցէ ժամա
նակ յորժամ ոչ ի
լերինս յայսմիկ
և ոչ յեմ երկիր
պագանիցէք հաւր.
Դուք երկիր պա
գանէք որում ոչն
գիտէք. մեք երկիր
պագանեմք որում
գիտեմքն. զի փրկ
ութիւն ի հրէից է ։
Այլ եկեսցէ ժամ
անակ, և այժմ իսկ է.
յորժամ ճշմարիտք
երկրպագուք քն

226

կիր պագանիցեն
հաւր հոգւով և
ճշմարտութեամբ:
քանզի և հայր
այնպիսի երկրպա
գուս իւր խն
դրէ:

ողորմեա.
Եւ կրպագու
ացն նորա հոգւով և
ճշմարտութեամբ
պարտ է երկիր
պագանել:
ասէ ցնա կինն:
գիտեմ զի մեսիայ
գայ անուանեալն
քս: յորժամ եկ
եսցէ. նա պատմ
եսցէ մեզ զամենայն:
ասէ ցնա յս: ես

եմ որ խաւսիմս
ընդ քեզ:
ու յայն բանին եկ
ին աշակերտքն
նորա: և զարմ
անային զի ընդ կնոջն
խաւսէր: բայց
ոչ ոք ասաց թէ նոց,
ասէ թէ զինչ խնդ
րես կամ զինչ խաւ
սիս ընդ դմա:
Թող կինն զսա
փորն իւր. և չոգաւ
ի քաղաքն. և ասէ
ցմարդիկն. եկայք
տեսէք զայր մի որ
ասաց ինձ զամէն
այն որ ինչ իմ գործ
եալ է. միթէ նա
իցէ քսն:

բե

Ելին ի քաղաքէն
եւ գային առ նա:
Եւ մինչ չեւ եկ
եալ էին նոքա
աղաչէին զնա աշ
ակերտքն եւ ասէին.
ռաբբի, հաց կեր:
Նա ասէ ցնոսա:
ես կերակուր ունիմ
ուտել զոր դուքն
ոչ գիտէք:
Ասէին աշակեր
տքն ընդ միմեանս:
մի թէ եբեր ինչ ոք
դմա ուտել:
Ասէ ցնոսա յս:
իմ կերակուր այն է
զի արարից զկամս
այնորիկ որ առաք
եացն զիս: եւ կատա
րեցից զգործ նորա:
Ոչ դուք ասէք
եթէ այլ եւս չորք
ամիսք են. եւ հունձք
գան: ահաւասիկ
ես ասեմ ձեզ: ամբ
արձէք զաչս ձեր.
եւ տեսէք զարտոր
այդ զի սպիտակ
ացեալ են եւ ի հունձ
ս հասեալ: եւ որ
հնձէն վարձս առն
ու: եւ ժողովէ զպտ
ուղ ի կեանսն յաւ
իտենականս: զի
որ սերմանէն եւ որ
հնձէ, հասարակ
ցնծասցեն:
Յայսմ իսկ է բանն
ճշմարիտ: զի այլ է

որ սերմանէ, և
այլ որ հնձէ:
Ես առաքեցի զձ
եզ հնձել. զոր ոչ
դուք վաստակեց
էք: այլք վաստ
ակեցին. և դուք ի
վաստակս նոցա
մտէք.
Եւ ի քաղաքէն
յայնմանէ սամար
ացւոց. բազումք
հաւատացին ի նա
վասն բանի կնոջն.
վկայելոյ եթէ աս
աց ինձ զամենայն
որ ինչ իմ գործեալ էր:
Իբրև եկին
առ նա սամարացիքն.
աղաչէին զնա լին

ել առ նոսա: և
եկաց անդ աւուրս երկ ուս:
Եւ առաւել բազումք
հաւատացին ի նա
վասն բանին նորա:
և կնոջն ասէին
թէ ոչ այսուհետև
վասն քո խաւսիցդ
հաւատամք: զի
մեք ինքնին լուաք
ի դմանէ. և գիտ
եմք եթէ դա է ճշմ
արիտ փրկիչ աշ
խարհի աց:

ւ յետ երկուց
աւուրցն
ել անտի և գնաց ի
գալիլեա:
Զի ինքն յիսուս վկ
այեաց. եթէ մարգ

արէ յիւրում գաւ
առի պատիւ ոչ ունի:
ԼԴ Այլ յորժամ եկն
նա ի գալիլեա, ըն
կալան զնա գալիլ
եացիքն. զի տես
եալ էր զամէն
այն նշանսն զոր
արար յերուսաղէմ.
քանզի և նոքա եկ
եալ էին ի տօնն:
Եկն դարձեալ ի
կանայ գալիլեաց
ւոց ուր արար զջուր
ըն գինի:
ԼԵ Եւ անդ էր. թագ
աւորազն մի. որոյ
որդի նորա հիւանդ
կայր ի կափառնաում:
Նա իբրև լուաւ
եթէ յս եկեալ է ի
հրէաստանէ ի
գալիլեա, եկն առ
նա: և աղաչէր զի
իջցէ և բժշկեսցէ
զորդի նորա. քան
զի մերձ էր ի մեռան
ել: Ասէ ցնա յս.
եթէ ոչ նշանս ինչ
և արուեստս տես
անէք. ոչ հաւատայք:
Ասէ ցնա թագ
աւորազնն. տէր էջ
մինչ չև մեռեալ
իցէ մանուկն իմ:
Ասէ ցնա յս.
երթ. որդին քո կեն
դանի է:
Եւ հաւատաց այրն
բանին զոր ասացն յս

յս. և գնաց։
Եւ մինչ դեռ իջա
նէր. ընդ առաջ
եղեն նմա ծառա
այք նորա։ աւե
տիս ետուն և ասէն.
թէ մանուկն քո
կենդանի է։
Հարցանէր ցնոսա
զժամն յորում
ապաքինեաց։
Եւ ասեն ցնա. երէկ
յեւթն երորդ ժամ
ու եթող զնա ջերմն։
Գիտաց հայրն նորա
թէ յայնմ ժամու
յորում ասացն
ցնա յս եթէ որդին
քո կենդանի է։ և
հաւատաց ինքն և
ամենայն տունն իւր։
Զայս դարձեալ
երկրորդ նշանս ար
ար յս եկեալ ի
հրէաստանէ ի
գալիլեա։

ԺԵ

Յետ այսորիկ
տաւն էր
հրէից. և ել յս յեմ։
Եւ էր յեմ ի պրո
բատիկէ աւազ
անին որ կոչէր եբր
այեցերէն բեթհեզ
դայ. հինգ սրահ։
յորս անկեալ դնէր
բազմութիւն յոյժ
հիւանդաց. կուր
աց. կաղաց. գօս
ացելոց. որ ակն
ունէին ջրոյն յուզ
ելոյ։

Եւ անդ էր այր
մի որոյ երեսուն
եւ ութ ամ էր ի հիւ
անդութեան իւրում.
զնա իբրեւ ետես
յս զի անկեալ դնէր
եւ գիտաց թէ բա
զում ժամանակք
են այնու հետեւ,
ասէ ցնա · կամիս
ողջ լինել :
Պատասխանի ի
ետ նմա հիւանդն :
տր · ոչ զոք ունիմ.
թէ յորժամ ջուր
քն · յուզեսցին արկցէ
զիս յաւազանն :
մինչ ես դանդաղիմ,
այլ ոք քան զիս
յառաջագոյն իջանէ :

Ասէ ցնա յս ·
արի առ զմահիճս·
քո · եւ գնայ :
Եւ ողջացաւ այրն :
եւ յարեաւ առ զմա
հիճս իւր եւ շրջէր :
Եւ էր շաբաթ յաւ
ուրն յայնմիկ :
Ասէին հրեայքն
ցբժշկեալն · շաբ
աթ է · եւ ոչ է արժ
ան առնուլ քեզ
զմահիճս քո :
ԽԹ Պատասխանի ետ
նոցա եւ ասէ · որ
բժշկեացն զիս ·
նա ասաց ցիս առ
զմահիճս քո ·
գնայ :
Հարցին ցնա եւ ասեն :

ով է այրն որ աս
աց ցքեզ առ
զմահիճս քո եւ
շրջեաց :
Եւ բժշկեալն ոչ
գիտէր թէ ով իցէ :
քանզի յս̅ խոյս
ետ վասն ամբոխին
ի տեղւոջն անդր :
Յետ այսորիկ
գտանէ զնա յս̅ ի
տաճարին եւ ասէ
ցնա : ահաւասիկ
ողջացար . մի եւս
մեղանչեր . զի մի
չար եւս ինչ լինիցի քեզ :
Գնաց այրն . եւ
պատմեաց հրէ
ից . եթէ յս̅ էր որ
բժշկեաց զնա :
Եւ վասն այնոր
իկ հալածէին զյս̅
հրեայքն . զի զայն
առնէր ի շաբաթու :
Եւ յս̅ պատաս
խանի ետ նոցա :
հայր իմ . մինչեւ
ցայժմ գործէ . եւ
ես գործեմ .
Վասն այսորիկ
առաւել խնդրէ
ին հրեայքն սպ
անանել զնա . զի
ոչ միայն լուծան
էր զշաբաթս . այլ
եւ հայր իւր կոչէր
զա̅ծ . եւ հաւասա
ր առնէր զան
ձն ա̅յ :

առաւսխ
անի եօհնու

Ասէ ցնոսա։
Ամէն ամէն աս
եմ ձեզ. ոչ կարէ
որդի մարդոյ առ-
նել յանձնէ և
ոչինչ. եթէ ոչ տես
անիցէ զհայրն զի
առնէ. զի զոր
նայն առնէ, զնոյն
և որդի նմին նմ
ան գործէ։
Զի հայր սիրէ
զորդի, և զամէն
այն ինչ ցուցանէ
նմա զոր ինքն առնէ։
Եւ մեծամեծս
քան զայսոսիկ ցու-
ցանէ նմա զգոր
ծս ընդ որ դուք
զարմանայք։
Զի որպէս հայր
յարուցանէ զմեռ-
եալս և կենդանի
առնէ, նոյնպէս
և որդի զորս կամի
կենդանի առնէ։
Եւ ոչ եթէ հայր
դատի զոք. այլ
զամենայն դատ
աստանն ետ որդ-
ւոյ իւրոյ. զի ամէն
եքեան պատուես
ցէն զորդին որպէս
պատուեն զհայրն։
խ Որ ոչ պատուէ զոր
դին. ոչ պատուէ
զհայր զառաքիչն
նոր ա։

խա Ամէն ամէնաս
եմ ձեզ. զի որ
զբանն իմ լսէ և
հաւատայ այնմ
որ առաքեացն զիս.
ընդունի զկեանսն
յաւիտենականս.
և ի դատաստան
ոչ մտանէ. այլ
փոխեցաւ ի մահ
ուանէ ի կեանս:

Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ. զի գայ ժամ
անակ. և արդ են
իսկ. յորժամ
մեռեալք լսիցեն
ձայնի որդւոյն այ:
և որք լսիցեն.
կեցցեն:

Զի որպէս հայր
ունի կեանս յան
ձին իւրում. նոյն
պէս ետ և որդւոյ
ունել կեանս յան
ձին իւրում:

Եւ իշխանութիւն
ետ նմա դատաս
տան առնել. և զի
որդի մարդոյ է.
ընդ այն զի՞ զարմ
անայք. զի եկես
ցէ ժամանակ. յոր
ում ամենեքին որ
ի գերեզմանս կայց
են լուիցեն ձայնի
նորա. և ելցեն
արտաքս. որոց
բարիս գործեալ
իցէ. ի յարութիւն
կենաց. և որոց զչար

արարեալ ի յար
ութ(իւ)ն դատաս
տանաց ։
Ոչ կարեմ ես յան
ձնէ առնել ւոչինչ ։
այլ որպէս լսեմ
դատիմ և դատա
ստանն իմ արդարէ ։
խէ Զի ոչ խնդրեմ
զկամս իմ․ այլ
զկամս այնորիկ
որ առաքեացն
զիս ։
խգ
Գէ Եթէ ես վկայ
եմ վասն իմ․ վկ
այութիւն իմ չէ
ճշմարիտ․ այլ է
որ վկայէ վասն իմ․
և դուք գիտէք
եթէ ճշմարիտ է

վկայութիւնն
զոր վկայեաց վասն իմ ։
Դուք առաքեցէք
էք առ յովհաննէ
ս, և վկայեաց ճշ
մարտութեանն ։
այլ ես ոչ եթէ ի
մարդկանէ առն
ում վկայութիւն․
այլ զայս ասեմ,
զի դուք ապրեսջիք ։
Նա էր ճրագն որ
լուցեալ էր և ծագ
էր․ և դուք կամէ
ցարուք ցնծալ առ
ժամանակ մի ի
լոյս նորա ։
Այլ ես ունիմ վկ
այութիւն մեծ քա
ն զյովհաննու ։

զգործն զոր ետ
ցես Հայր զի կա
տարեցից զնոսա.
նոքին իսկ գործքն
զոր գործեմ վկայ
են վասն իմ եթէ
Հայր առաքեաց զիս:
Եւ որ առաքեացն
զիս Հայր. նա վկ
այեաց վասն իմ:
Դուք ոչ զձայն
նորա երբէք լու
արուք. եւ ոչ զտե
սիլ նորա տեսէք:
Եւ ոչ զբանն նորա
ունիք ի ձեզ բնա
կեալ. զի զոր նա
առաքեաց. դուք
նմա ոչ հաւատայք:
Քննեցէք զգիրս.

զի դուք համարիք
նոքօք ունիցիք զկե
անսն յաւիտենակ
անս. եւ նոքին իսկ
են որ վկայեն վասն իմ
որով դուք համարիքն
ունել կեանս: եւ
դուք ոչ կամիք գալ
առ իս. զի զկեանսն
ունիցիք:
Փառս ի մար
դկանէ ոչ առնում:
այլ ծանեայ զձեզ
թէ զսէրն Այ ոչ ուն
իք յանձինս:
Ես եկի յանուն
հաւր իմոյ. եւ ոչ
ընդունիք զիս.
եթէ այլ ոք եկեսցէ
յիւրում անուն. զնա
ընդունիցիք:

Զիարդ կարէք
դուք հաւատալ
զի փառս ի մի մեա
նց առնուք․ և
գգ զփառս զառ ի մի
ոյն ոչ խնդրէք
Մի համարիք եթէ
ես չարախաւս ինչ
իցեմ զձէնջ առ
հաւր․ գոյ որչափ
ախաւսն կայ զձէ
նջ․ մովսէս յոր
դուքն յուսացեալ
էք․ զի եթէ հաւ
ատայիք դուք
մովսէսի․ հաւա
տայիք արդեաք
և ինձ․ զի նա վն
իմ իսկ գրեաց․
Զի եթէ նորա գրոցն

ոչ հաւատայք․
զիարդ իմոցս բան
իցս հաւատա
յցէք։
խզ Յետ այսոր
իկ գնաց յս
յայնկոյս ծովուն
գալիլեացւոց
տիբերեա․ և զհետ
երթայր նորա
ժողովուրդ բազ
ում․ զի տեսանէ
ին զնշանսն զոր
առնէր ի վերա
հիւանդաց․
խէ Ել ի լեառն յս․
և անդ նստէր աշ
ակերտաւքն հան
խը դերձ․ Եւ էր մերձ
զատիկ տաւնն

ւթ հրէից։ Բարձի
մեր զաչս իւր յս։
և ետես զի ժողով
ուրդ բազում գայր
առ նա։ ասէ
ցփիլիպպոս։ ու
ստի գնեսցուք
հաց զի կերիցեն
դոքա ։
Զայս ասեր փոր
ձելով զնա։ այլ
գիտէր զինչ առ
նելոցն էր ինքն։
Պատասխանի
ետ նմա փիլիպպոս։
երկերիւր դահե
կանի հաց չէ
դոցա բաւական։
թէպէտ և իւրա
քանչիւր ոք սակաւ
ինչ առնուցու։
Ասէ ցնա մի
յաշակերտացն
նորա, անդրէաս
եղբայր սիմովնի պետրոսի։
Է աստ պատան
եակ մի որ ունի
հինգ նկանակ գար
եղէնս, և երկուս
ձկունս։ այլ այն
զինչ է առ այդչափ
մարդիկ։
Ասէ յս բազմ
եցուցէք զմարդիկդ։
Եւ էր խոտ յոյժ
ի տեղւոջն։ և բազ
մեցան մարդիկն
թուով իբրև
հինգ հազար։
Էառ զհացն յս։

և գոհացաւ ։ և
բաշխեաց բազմ
ականացն ։ նոյն
պէս և ի ձկանցն
ԳԴ որչափ և կամեցան ։
Եւ իբրև յագեցան.
ասէ ցաշակերտսն.
Ժողովեցէք զնշխ
արս աւելորդս,
զի մի ինչ կորիցէ ։
Ժողովեցին և լց
ին երկոտասան
սակառ ի զկոտ
որոց ի հինգ գար
եղէն նկանակէ
անտի որ յաւելաւ
ի կերողացն ։
ԾԲ Իսկ մարդիկն
իբրև տեսին զնշ
անսն զոր արար.

ասէին. սա է ճշ
մարիտ մարգար
էն որ գալոցն էր
յաշխարհ.
Իբրև գիտ
աց Յս թէ գալ
ոց են յափշտակ
ել զնա զի արասցեն զն
թագաւոր ։
ԾԱ Գնաց դարձեալ
ի լեառնն միայն ։
Իբրև երեկոյ
եղև , իջին աշակ
երտքն նորա ի ծով
եզրն , և մտեալ ի
նաւ , գային յայն
կոյս ծովուն ի կա
փառնայում ։ և
իբրև նսեմացաւ
և չև ևս եկեալ էր

233

առնոսայն · և
ծովն ի սաստիկ
հողմոյն շնչելոյ
յուզէր ։
Եւ վարեալ իբրև
ասպարէզս քսան
և հինգ կամ երեսու
ուն · տեսանեն զյն
զի գայր ի վերայ
ծովուն · և մերձ էր
ի նաւն · զարհուր
եցան յոյժ ։
Նա ասէ ցնոսա ·
Ես եմ · մի երկնչիք ·
Եւ կամէին զնա առնուլ
ի նաւն · և վաղ
վաղակի եհաս նաւն
յերկիրն յոր երթային ·

ԿԷ վաղիւ անդր
Ժողովուրդն
որ կայր յայնկոյս

ծովուն · տեսանէր
թէ այլ նաւ ոչ գոյր
անդ · բայց միայն
միոյն · յորում էին
աշակերտքն յն ·
և զի ոչ էր մտեալ յն
ընդ աշակերտսն
իւր · ի նաւն · բայց
միայն աշակերտքն
նորա գնացին · իսկ
այլ նաւք գային ի
տիբերիա մօտ ի
յայնտեղի ուր զհա
ցն կերան ·
Իսկ իբրև ետես
ժողովուրդն · եթէ յն
ոչ է անդ · և ոչ աշա
կերտքն նորա · առ
ին նոքա զնաւսն · և ԴԷ
եկին ի կափառնայում
խնդրել զյն ։

Եւ իբրև գտին
զնա յայնկոյս
ծովուն. ասեն ցնա.
ռաբբի. երբ եկիր
այսր: Պատասխ
անի ետ նոցա յս
և ասէ. ամէն ամէն
ասեմ ձեզ. խնդր
էք զիս. իբրև
ոչ եթէ զի նշանս
ինչ տեսանէք.
այլ զի կերայք ի ծդ
հացէ անտի և
յագեցարուք:
Երթայք գործեց
էք. մի զկորստակ
ան կերակուրն. ծե
այլ զկերակուրն
որ մնայ ի կեանսն
յաւիտենականս.
զոր որդին մարդոյ
տացէ ձեզ. զսա
զի զնա հայր կնքե
աց ած:
Ասեն ցնա. զինչ
առնիցեմք զի զգո
րծսն այ գործեսցուք:
Պատասխանի
ետ յս և ասէ ցնոա
այս է գործն այ.
զի հաւատասջիք
յայն որ առաքեացն
զիս: Ասեն ցնա.
զինչ նշան առնիս
դու. զի տեսցուք
և հաւատասցուք.
զինչ գործիցես:
Հարքն մեր կեր
ան զմանանայն
յանապատին.
որպէս և գրեալ է.
հաց յերկնից ետ

նոցա ուրախ:

Ասէ ցնոսա յիս. ամենայն ամէն աս եմ ձեզ. եթէ ոչ մովսէս ետ ձեզ զհացն յերկնից. այլ հայրն իմ տայ ձեզ զհացն յերկնից զճշմարիտ. զի հացն այն է որ իջանէ յերկնից և կենդանութիւն տայ աշխարհի:

Ասեն ցնա. տէր յամենայն ժամ տուր մեզ զհացն զայն:

Ասէ ցնոսա յիս. ես եմ հացն կենաց:

Որ գայ առ իս ոչ քաղցիցէ. և որ հաւատայ յիս. ոչ երբէք ծարաւեսցի:

Այլ ասացի ձեզ. թէ տեսէք զիս և ոչ հաւատայք:

Զամենայն զոր տայ ինձ հայր. առ իս եկեսցէ. և զոր գայ առ իս ոչ հանից արտաքս:

Զի իջի ես յերկնից ոչ զի զկամս իմ արարից. այլ զկամս այնորիկ որ առաքեացն զիս:

Սա է կամք հօր իմոյ որ առաքեացն զիս. զի զամենայն զոր ետ ցիս հայր ոչ կորուսից ի նմանէ: այլ յարուցից զնա յաւուրն յետնում:

այս էն կամք հաւր
իմոյ. զի ամենայն
որ տեսանիցէ
զորդի և հաւատա
ասցէ ի նա. ընդ
ալցի զկեանս յ
յաւիտենականս:
և ես յարուցից զնա
յաւուրն յետնում:
ԾԹ Տ րտնջէին զնմ
անէ հրէայքն. զի
ասաց թէ ես եմ
հացն իջեալ յերկնից,
և ասէին. ոչ սա է
որդին յովսեփայ.
զորոյ մեք գիտեմք
զհայրն. իսկ արդ
զիա՞րդ ասէ եթէ ես
յերկնից իջի:
Կ Պ ատասխանի ետ
յիս և ասէ ցնոսա:

մի տրտնջէք ընդ
միմեանս. ոչ ոք կարէ
գալ առ իս. եթէ ոչ
հայրն որ զիս առ
աքեաց ձգեսցէ զնա:
և ես յարուցից
զնա յաւուրն յետնում:
Գ րեալ է ի մարգ
արէս. և եղիցին
ամենեքեան ուս
եալք յայ. ամեն
այն որ լուէ ի հաւրէ
և ուսանի գայ առ իս:
ԿԱ Ո չ եթէ զհայր
ուրուք տեսեալ
իցէ. եթէ ոչ որ էն
յայ. նա ետես զհայր.
ԿԲ Ա մէն ամէն ասեմ
ձեզ. զի որ հաւատ
այ ընդունի զկեան
սն յաւիտենականս:

ԽԸ Ես եմ հացն կենաց:
ԽԹ Հարքն ձեր կերան զմանանայն յանապատին և մեռան:
Այս է հացն որ յերկնից իջեալ է. զի որ ուտիցէ ի սմանէ, մի մեռանիցի:
ԾԱ Ես եմ հացն կենդանի, որ յերկնից իջեալ: եթէ ոք ուտիցէ ի հացէ յայսմանէ, կեցցէ ի յաւիտեան:
Եւ հացն զոր ես տաց մարմին իմ է զոր ես տաց վասն կենաց աշխարհի:
ԾԲ Մարտնչէին ընդ միմեանս հրեայքն և ասէին. զիարդ կարէ սա տալ մեզ զմարմին իւր յուտել: ԾԳ:
Ասէ ցնոսա յիսուս. ամէն ամէն ասեմ ձեզ. եթէ ոչ կերիջիք զմարմին որդւոյ մարդոյ, և արբջիք զարիւն նորա, ոչ ունիջիք կեանս յանձինս:
Որ ուտէ զմարմին իմ, և ըմպէ զարիւն իմ, ունի զկեանսն յաւիտենականս: և ես յարուցից զնա յաւուրն յետնում:
ԾԵ Զի մարմին իմ ճշմարիտ կերակուր է: և արիւն իմ ճշմարիտ ըմպելի է:

կը Որուտէ զմարմին
իմ. և ըմպէ զար
իւն իմ. յիս բնակ
եսցէ. և ես ի նմա:
Որպէս առաքեաց
զիս կենդանին ն
հայր. և ես կենդ
անի եմ վասն հաւր:
և որ ուտէն զիս. և
նա կեցցէ վն̃ իմ:
Այս է հացն որ
յերկնից իջեալ:
Ոչ որպէս կերան
հարքն ձեր զման
անայն և մեռան.
որ ուտէ զհացս
զայս կեցցէ յաւիտ եան:
Զայս ասաց ի ժող
ովրդեանն յուս
ուցանելն ի կափ
առնայում:

Եւ բազումք ի
յաշակերտացն
իբրև լուան ասեն.
Խիստ է բանդ այդ:
ով կարէ լսել դմա:
Իբրև գիտաց յս̃
յանձն իւր եթէ
տրտնջեն վասն
այնորիկ աշակեր
տքն նորա. ասէ
ցնոսա: այդ գայթ
ակղեցուցանէ զձեզ:
կթ Իսկ արդ եթէ տե
սանիցէք զորդի
մարդոյ. զի ելան
իցէ ուր էր զառա
հ ջինն: Հոգին է կեն
դանարար. մար
մին ինչ ոչ̃ աւգնէ:
հա Զբանս զոր ես
խաւսեցայ ընդ ձեզ

հոգի է և կենդանիք:

Այլ են ոմանք ի
ձէնջ որ ոչ հաւատան:
հբ Քանզի գիտէր յս
ի սկզբանէ ովքէն
այնք էին որ ոչն
հաւատային. և ով
այն էր որ մատնել
ոցն էր զնա:
հգ Եւ ասէր. վասն
այնորիկ ասացի
ձեզ. եթէ ոչ ոք կարէ
գալ առ իս

եթէ ոչ իցէ տու
եալ ի հաւրէ իմմէ:
Յայսմանէ բազ
ումք յաշակերտ
աց նորա չոգան
յետս. և ոչ ևս շր
ջէին ընդ նմա:

Ասէ յս ցերկո
տասանսն աշակեր
տացն. մի թէ և դուք
կամիք երթալ:
հդ Պատասխանի
ետ նմա սիմոն
պետրոս. տր. առ
ո՞վ երթիցուք.
բանս կենաց յաւի
տենականացուն
ունիս. և մեք հաւատ
ացաք և ծանեաք.
թէ դու ես քս որդին այ:
հե Պատասխանի ետ
նոցա յս. ոչ ես զձեզ
զերկոտասանսդ
ընտրեցի. և մի ի
ձէնջ սատանայ է.
Եւ ասէր զյուդայ
նմանէ յուդայէ սկ
արովտացւոյ. զի նա

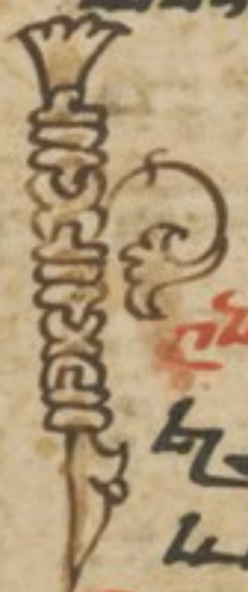
ի մատնելոց էր·
զնա ։ և մի էր յեր
կոտասանիցն։

ւ յետ այս
որիկ շրջէր յս
ի գալիլեա ։ քանզի
ոչ կամէր ի հրէաս
տանի շրջել։ զի
խնդրէին զնա հր
էայքն սպանանել։
Եւ էր մերձ տաւնն
հրէից տաղաւար
ահարաց ։
Ասեն ցնա եղբ
արքն նորա ։ գնա
աստի և երթ ի հրէ
աստան ։ զի և աշ
ակերտքն քո տես
ցեն զգործսքո
զոր գործես ։ զի
ոչ ոք է որ ի ծածուկ
ինչ գործէ, և խն
դրէ ինքն համար
ձակ լինել ։ եթէ
զայդ գործես յայ
տնեա զանձն քո
աշխարհի ։
Քանզի և եղբար
քն իւր չէին հաւ
ատացեալ ի նա ։
Ասէ ցնոսա յս ։
ժամանակ իմ չև
է հասեալ ։ բայց
ձեր ժամանակ
յամենայն ժամ
պատրաստ է ։ ոչ
կարէ աշխարհս
ատել զձեզ ։
բայց զիս ատեայ
զի ես վկայեմ վն
նորա ։ եթէ գոր
ծքն իւր չարութե

էն. դուք երթայք
ի տաւնն յայն. ես
ոչ երթամ ի տաւնս
յայն. զի իմ ժամ
անակ չէ լցեալ.

Զայս իբրև ասաց
ինքն մնաց անդէն
ի գալիլեա. իբրև
ելին եղբարքն նորա.
ապա և ինքն ել ի
տաւնն. ոչ յայտ
նի. այլ իբրև ի ծա
ծուկ. Եւ հրեայ
քն խնդրէին զնա
ի տաւնին. և
ասէին. ուր իցէ նա.
Եւ քրթմնջիւն
էր զնմանէ ի ժող
ովրդեանն.
Կէսքն ասէին թէ
բարի է.

Այլքն ասէին
ոչ. այլ մոլորեց
ուցանէ զժողովուր դն.
Եւ ոչ ոք համար
ձակ խաւսէր զնմ
անէ վասն երկեղ
ին հրէից.

բր և տաւնն
ընդ մէջ եղաւ.
ել յիս ի տաճարն
և ուսուցանէր.

Զարմանային ին
հրեայքն և ասէին.
զիարդ գիտէ սա գի
րս. զի ոչ ուս
եալ բնաւ չիք.
Պատասխանի
ետ նոցա յիս և ասէ.
իմ վարդապետու
թիւնս չէ իմ. այլ
այնորիկ որ առաք
եացն զիս.

եթէ ոք կամի զկամս
նորա առնել. գի
տասցէ վասն վար
դապետութեանս.
յԱյ իցէ արդեւք.
եթէ ես ինչ յանձ
նէ իմմէ խօսիմ.
Որ յանձնէ իւր
մէ խօսի. զփառս
անձին իւրում խն
դրէ. իսկ որ խնդ
րէ զփառս այնոր
իկ որ առաքեացն
զնա. նա ճշմար
իտ է. եւ անիրաւու
թիւն ո՛չ գոյ ի նմա.
Ոչ մովսէս ետ ձեզ
զաւրէնսն. եւ ո՛չ
ոք ի ձէնջ առնէ
զաւրէնս. զի խնդ
րէք զիս սպանանել.

Պատասխանի ետ
ժողովուրդն եւ աս
են. դեւ գոյ ի քեզ.
ո՞վ խնդրէ զքեզ
սպանանել.
Պատասխանի
ետ նոցա յս եւ ասէ.
գործ մի գործեցի
եւ ամենեքին
զարմացեալ էք.
վասն այսորիկ
մովսէս ետ ձեզ
թլփատութիւն.
զի ոչ եթէ ի մովսէ
սէ էր. այլ ի հարց
անտի. եւ ի շաբա
թու թլփատէք
զմարդ. իսկ արդ
եթէ թլփատու
թիւն առնու մարդ
ի շաբաթու. զի

մի աւրէնքն մով
սեսի լուծցին. ընդ
իս ցասուցեալ էք.
զի ողջոյն իսկ մարդ
բժշկեցի ի շաբ
աթու ։
Մ իրաւ աչաց դա
տիք. այլ ու
ղիղ դատաստան
արարէք ։
ասէին ոմանք
յԵմացւոց անտի.
ոչ նա է սա զոր խն
դրէին սպանան
ել. և ահաւասիկ
յայտնապէս խաւ
սի. և չասեն ինչ
ընդ նմա. գուցէ
արդեօք և իշխա
նքն գիտացին թէ
սա իցէ քսն ։

Այլ զսա գիտեմք
ուստի է. իսկ քս
յորժամ գայցէ, ոչ
ոք գիտէ ուստի է։
Աղաղակեաց յս ի
տաճարին ուսու
ցանէր և ասէր դբ
հզ Եւ զիս գիտէք
և ուստի եմ գիտէք։
և յանձնէ իմմէ ոչ
եմ եկեալ. այլ է ճշ
մարիտ որ առաքեա
ց զիս. զոր դուք
ոչ գիտէք. ես գիտ
եմ զնա. զի ի նմանէ
իսկ եմ. և նա առաքեաց զիս ։
հէ Խնդրէին զնա ու
նել. և ել ի ձեռաց նոցա ։
և ոչ ոք արկ ի նա
ձեռն զի չև էր հաս
եալ ժամն նորա ։

ՀԸ Եւ բազումք ի ժողո Ճա
վրդենէն հաւ
ատացին ի նա. եւ
ասէին. քրիստոսն յորժ
ամ գայցէ, միթէ
աւելի ինչ նշանս
առնիցէ, քան զոր
այս առնէ։
ՀԹ Եւ լուան փարի
սեցիքն զտրտունջ
ժողովրդեանն զնմ
անէ։ Եւ առաքեցին
քահանայապետքն
եւ փարիսեցիքն սպ
ասաւորս զի կալ
ցին զնա։
Ձ Ասէ յս. միւս
եւս ժամանակ մի ընդ
ձեզ եմ. եւ երթամ
առ այն որ առաք
եացն զիս։

Խնդրեցէք զիս
եւ ոչ գտանիցէք.
եւ ուր եսն երթամ
դուք ոչ կարէք գալ։
Ասեն հրեայքն
ընդ միմեանս. իսկ
յո՞ երթայցէ դայ
զի մեք ոչ գտանից
եմք զդա։ միթէ ի
սփիւռս հեթան
ոսաց երթայցէ եւ
ուսուցանիցէ զհե
թանոսս. զինչ է
բանն այն զոր ասաց.
խնդրեցէք զիս եւ
ոչ գտանիցէք, եւ
ուր եսն երթամ դուք
ոչ կարիցէք գալ։

Վերջին սուրբ աւ
ուր մեծի տօնա
ին. կայր յս աղաղ

աղաղակէր եւ ասէր. եթէ
ոք ծարաւի իցէ. ճգ
եկեսցէ եւ արբցէ.
որ հաւատայ յիս
որպէս եւ ասեն
գիրք. գետք յոր
ովայնէ նորա բղ
խեսցեն ջրոց կե
նդանութեան
Զայս ասէր վն
հոգւոյն զոր ընդ ճդ
ունելոց էին որ
հաւատային ի
նա. զի չեւ էր հո
գի. քանզի յս չեւ ճե
էր փառաւորեալ.
Բազումք ի ժողովրդ
ենէն իբրեւ լու
էին զբանս զայս ճզ
ասէին. սա է ճշմ

արիտ մարգարէն.
Այլքն ասէին.
սա է քսն. առ իս
Եւ կէսքն ասէ
ին. մի թէ ի գալ
իլէէ գալոց իցէ քսն.
ոչ գիրք ասեն թէ
ի զաւակէ դաւթի.
եւ ի բեթղեհէմ գեղ
ջէ ուր դաւիթն էր
գալոց է քս.
Եւ եղեն հերձու
ածք ի մէջ ժողով
րդեանն վն նորա.
Եւ ոմանք ի նոց
անէ կամէին
ունել զնա. այլ ոչ
ոք մխեաց ի նա ձե ռն.
Եւ եկին անդրէն
սպասաւորքն առ

քահանայապետ
տսն և փարիսեցին։
և ասեն սոքա
ցնոսա.
ընդէ՞ր ոչ ածէք
զնա այսր ։
Պատասխանի
ետուն սպասաւ-
որքն և ասեն. ոչ
երբէք այնպէս
խաւսեցաւ մարդ.
որպէս այրն այն։
Պատասխանի ե-
տուն փարիսեցիքն
և ասեն. միթէ և
դուք մոլոր եցար
ուք։ միթէ ոք յիշխ
անացն հաւատ
աց ի նա. կամ ի
փարիսեցւոց։
այլ այն խաժա
մուժ ամբոխ որ ոչ
գիտէ զաւրէնս.
և նզովեալ են քեն.
Ասէ նիկոդիմ
ոս ցնոսա։ որ եկ
եալն էր առ նա գիշ
երին յառաջագ
ոյն և մի էր ի նոց
անէ։ միթէ աւր
էնքն մեր դատին
զմարդ եթէ ոչ լու
են ինչ նախ ի նմ
անէ կամ գիտեն
զինչ գործէ։
Պատասխանի
ետուն նմա և ասեն։
միթէ և դու ի
գալիլեացի ես. քննեա

եւ տես. զի մարգ
արէ ի գալիլէէ.
ոչ յառնէ:

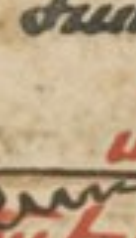
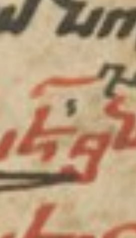
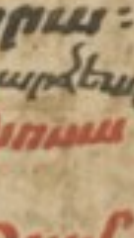
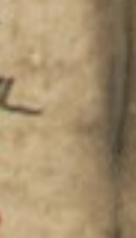
Դարձեալ
խաւսեցաւ ընդ
նոսա յիս եւ ասէ:

Ես եմ լոյս աշխ
արհի. ուր գայ զհետ
իմ ընդ խաւարամի
գնասցէ. այլ ըն
կալցի զլոյսն կենաց:
Ասեն ցնա փա
րիսեցիքն. դու վն
անձին քո վկայ
ես. եւ վկայութիւնք
քո չէ ճշմարիտ:
Պատասխանի
ետ յիս եւ ասէ ցնոս:
Թէպէտեւ ես վկա
յեմ վասն անձ
ին իմոյ. վկայու
թիւն իմ ճշմարիտ է.

զի գիտեմ ուստի
եկի եւ ուր երթամ:
Բայց դուք ոչ գի
տէք ուստի գամ
կամ յո երթամ:
Դուք ըստ մար
մնոյ դատիք. ես
ոչ դատիմ եւ ոչ
զոք: Թէպէտ եւ
դատիմ ես զոք:
դատաստանն իմ
ճշմարիտ է:
զի չեմ միայն այլ
ես եւ որ առաքեացն
զիս հայր:
Եւ յաւրէնսն ձեր

ձեր գրեալ է. թէ
երկուց մարդկանց
վկայութիւն ճշ
մարիտ է. ես եմ
որ վկայեմ վասն իմ.
և վկայէ վասն իմ
որ առաքեացն
զիս հայր:
Ասէին ցնա:
ուր է հայրն քո:
ձէ Պատասխանի ի
ետ յս և ասէ ցնոսա:
ոչ զիս գիտէք. և ոչ
զհայրն իմ: եթէ
զիս գիտէիք և
զհայրն իմ թերևս
գիտէիք:
ձը Զայս բանս խօսե
ցաւ ի գանձա
նակին յորժամ ու
սուցանէր ի տա
ճարին. և ոչ
ոք կալաւ զնա.
զի չև ևս հասեալ էր
ժամ նորա:
դարձեալ
ձթ ասէ ցնոսա
յս ես երթամ
և խնդրեսջիք զիս.
և ի մեղս ձեր մեռ
անիջիք: զի ուր
ես երթամ
դուք ոչ կարէք գալ:
Ասէին հրեայքն
մի թէ զիւրովին
երթայցէ. զի
ասէ թէ ուր ես
երթամ դուք ոչ
կարէք գալ:

Եւ ասէր ցնոսա.
դուք ի ներքուստ
աստի էք. և ես
ի վերուստ անտի
եմ. դուք յաշխ
արհէ աստի էք.
ես չեմ յայսմ աշ
խարհէ. բայց
ասացի ձեզ թէ
ի մեղս ձեր մեռան
իցիք. զի թէ ոչ
հաւատայց էք
թէ ես եմ մեռան
իցէք ի մեղս ձեր.
Ասէին ցնա. դու
ո՞վ ես. Ասէ ցնոսա
յս. նախ զի և խօս
իմս իսկ ընդ ձեզ.
Բազում ինչ ունիմ

վասն ձեր խօսել
և դատել. այլ որ
առաքեացն զիս
ճշմարիտ է.
Եւ ես զոր լուայն
ի նմանէ, զայն
խօսիմ յաշխար հի։
Եւ ոչ գիտացին
եթէ զհայրն ա
սէր ցնոսա.
Ասէ ցնոսա յս.
յորժամ բարձր
ացուցանիցէք
զորդի մարդոյ.
յայնժամ գիտաս
ջիք՝ թէ ես եմ.
և յանձնէ իմմէ
ինչ ոչ առնիցեմ.
այլ որպէս ուսոյց

զիս հայրն իմ :
զայն խաւսիմ :
և որ առաքեացն
զիս ընդ իմ է : ոչ
եթող զիս միայն :
զի ես զհաճոյս
նորա առնեմ հա
նապազ :
Իբրև զայս խաւ
սեցաւ բազումք
հաւատացին ի նա :
Ասէր յս
առ հրեայսն
հաւատացեալս :
եթէ դուք կացջ
իք ի բանի իմում :
ճշմարիտ աշակե
րտք իմ էք : և ծանի
ջիք զճշմարտութի :
և ճշմարտութիւն
ազատեսցէ զձեզ :
Պատասխանի
ետուն նմա և ասեն :
զաւակ աբրահա
մու եմք : և ոչ ում
եք երբեք ծառայ
եցաք : զիարդ աս
ես թէ ազատք լի
նիջիք : Պատաս
խանի ետ նոցա յս :
ամէն ամէն ասեմ
ձեզ : թէ ամենայն
որ առնէ զմեղս :
ծառայ է մեղաց :
Եւ ծառայն ոչ
յաւիտեան կայ ի
տան : Որդ
ին ի յաւիտեան կայ

իս կատարող եթէ որ
դին զձեզ ազատ
եցուսցէ, ճշմար
իտ ազատք լինիցիք։
Գիտեմ զի զաւ
ակ աբրահամու
էք. այլ խնդրէք
սպանանել զիս։
զի բանին իմոյ
չէք տեղի ի ձեզ։
Ես զոր տեսի առ
հաւր իմում. խաւս
իմ։ և դուք զոր
լուարուք ի հաւ
րէն ձերմէ, առնէք։
Պատասխանի
ետուն նմա և աս
են. հայր մեր
աբրահամ է։

Ասէ ցնոսա յս։
եթէ որդիք էք աբրա
մու էիք. զգործսն
աբրահամու գոր
ծէիք։ այլ այժմիկ
խնդրէք սպան
անել զիս։ զայր մի
որ ձեզ զճշմարտ
ութիւնն խաւսեցայ։
զոր լուայ ի հաւրէ
իմմէ։ զայդ աբր
ահամ ոչ արար։
դուք առնէք զգոր
ծս հաւրն ձերոյ։
Ասեն ցնա. մեք
ի պոռնկութենէ
չեմք ծնեալ. մի է
հայր մեր. այ։
Ասէ ցնոսա յս։

եթէ Ած էր հայր ձեր.
սիրէիք արդեւք
զիս. զի ես յԱյ ելի
եւ եկի. եւ ոչ եթէ
յանձնէ իմնէ եկի.
այլ նա առաքեաց զիս.
Ընդէ՞ր զխաւսս
իմ ոչ գիտէք դուք.
վասն զի ոչ կարէք
լսել զբանն իմ.
Դուք ի հաւրէ
սատանայէ էք. եւ
զցանկութիւնս
հաւրն ձերոյ կա
միք առնել. զի
նա մարդասպան
էր ի սկզբանէ.
Եւ ի ճշմարտութե
ոչ եկաց. զի ոչ գոյ
ճշմարտութիւն ի նմա.

Յորժամ խաւսիցի
սուտ. յիւրոցան
տի խաւսի. զի
սուտ է եւ հայր նորա.
Այլ ես զի զճշմ
արտութիւն խաւսիմ
ոչ հաւատայք ինձ.
Ո՞ ի ձէնջ յանդ
իմանէ զիս վասն
մեղաց. եթէ զճշմ
արտութիւն ասեմ.
ընդէ՞ր ոչ հաւա
տայք ինձ.
Որ յԱյ է. զբանս
Այ լսէ. եւ դուք
վասն այնորիկ ոչ
լսէք. զի ոչ էք յԱյ.
Պատասխանի
ետուն Հրեայքն
եւ ասեն ցնա.

ոչ բարւոք ասեմք
մեք եթէ սամար
ացի ես դու եւ դեւ
գոյ ի քեզ:
Պատասխանի
ետ յիսուս եւ ասէ. ես
դեւ ոչ գոյ. այլ պա
տուեմ զհայր իմ.
եւ դուք անարգէք
զիս. ես ոչ խնդր
եմ զփառս իմ. է որ
խնդրէ եւ դատի.
Ամէն ամէն աս
եմ ձեզ. եթէ ոք
զբանս իմ պահես
ցէ. զմահ մի տեսցէ
յաւիտեան:
Ասեն ցնա հրեա
յքն. արդ գիտ
ացաք թէ դեւ գոյ ի
քեզ:

Աբրահամ մեռ
աւ եւ մարգարէքն.
եւ դու ասես եթէ
ոք զբանս իմ պահ
եսցէ. մի ճաշակ
եսցէ զմահ յաւիտ եան:
Միթէ դու մեծ
իցես քան
զհայրն մեր աբրահամ
որ մեռաւ. եւ մար
գարէքն մեռան:
արդ դու զո՞վ առն
ես զքեզ:
Պատասխանի
ետ յիսուս. եթէ փառա
ւորեմ զանձն իմ.
փառքն իմ ոչինչ են:
է հայր որ փառաւ
որէ զիս զորմէ դուքդ
ասէք թէ աստուած մեր է:

և ոչ ճանաչէք զնա։
Այլ ես գիտեմ
զնա. և թէ ասեմ
թէ ոչ գիտեմ զնա,
ձեզ նման ստախօս եմ։
այլ գիտեմ զնա.
և զբանն նորա պահեմ։
Աբրահամ հայր
ձեր ցանկացաւ
տեսանել զաւր իմ.
ետես և ուրախ եղև։
Ասեն ցնա հրէ
այքն. յիսուն ամ
չև եղեր. և զա
բրահամ տեսեր։
Ասէ ցնոսա յս.
ամէն ամէն ասեմ
ձեզ. յառաջ քան
զլինելն աբրահամ
ու եմ ես։

Վերցին քարինս զի
արկցեն ի վերայ
նորա. և յս թաքեաւ
և ել ի
տաճարէն։
Եւ մինչդեռ ան
ցանէր, ետես
այր մի կոյր ի
ծնէ. և հարցին
զնա աշակերտքն
նորա և ասեն.
ռաբբի, ով մեղաւ
սա, սորա, թէ
հաւր և մաւր իւր
ոյ զի կոյր ծնցի։
Պատասխանի
ետ յս. ոչ դորա
մեղաւ, և ոչ հաւր
և մաւր իւրոյ. այլ
զի յայտնի լիցին

գործքն այնի դմա։
և ինձ պարտ է
գործել զգործս
այնորիկ որ առ
աքեացն զիս.
մինչ աւուր կայ.
գայ գիշեր յոր
ժամ ոչ ոք կարէ
գործել։ մինչ դեռ
յաշխարհի եմ,
լոյս եմ աշխարհի։
Զայս իբրև աս
աց. եթուք ի գետ
ին, և արար կաւ
ի թքոյն. և օծեա
ց զկաւն ի վերա
աչաց կուրին և
ասէ ցնա. երթ
լուա յաւազան
ին սիլովամայ.

որ թարգմանի
առաքեալ։
Չոգաւ լուացաւ
եկն և տեսանէր։
Իսկ դրացիքն և
որոց տեսեալ էր
զնա յառաջագոյն
թէ մուրացիկ էր.
ասէին. ոչ սա՞ էր
որ նստէրն և մուր
անայր։ Այլք
ասէին. նա՛ է. այլքն
ասէին ոչ է։ այլ նմ
ան է նմա։
Նա ինքն ասէր թէ
ես եմ։ Ասէին ցնա.
Իսկ զիա՞րդ բացան
աչք քո։ Նա ետ
պատասխանի.
այր մի որում յիսն

ասեն · կաւ արար
եւ ծեփեաց զաչս իմ ·
եւ ասէ ցիս · երթ ի
սիլովամ եւ լուա ·
չոգայ լուացայ եւ
տեսանեմ ·
Ասեն ցնա · ո՞ւր է
նա · ասէ ցնոսա ·
ոչ գիտեմ ·
ծին առ փարի
սեցիսն զնա որ եր
բեմն կոյրն էր ·
ւ էր շաբաթ յոր
ժամ զկաւն արար
յս · եւ եբաց զաչս
կուրին ·
արձեալ հարց
անէին զնա եւ փար
իսեցիքն · թէ զի
արդ տեսանես ·

ւ նա ասէ ցնոսա ·
կաւ եդ ի վերայ աչ
աց իմոց · եւ լուա
ցայ եւ տեսանեմ ·
սեն ոմանք ի
փարիսեցւոցն · ոչ
է այրն այն յայ ·
զի զշաբաթ ոչ
պահէ ·
եւ այլքն ասէին ·
իսկ զիարդ կարէ
մարդ մեղաւոր
այսպիսի նշանս առնել ·
ւ էին հերձու
ածք ի մէջ նոցա ·
սեն դարձեալ
ցկոյրն · դու զի՞
ասես վասն նորա ·
զի եբաց զաչս քո ·
ւ նա ասէ թէ

մարգարէ է ։
Եւ ո՟չ հաւատաց
ին հրեայքն զնմ
անէ. թէ կոյր էր և
բացաւ, մինչև
կոչեցին զծնաւղս
բացելոյն ։
Հարցին ցնոսա
և ասէն. սա՟ է որդ
ին ձեր զոր մեդուքն
ասէք եթէ կոյր
ծնաւ, արդ զիա՟րդ
տեսանէ ։
Պատասխանի
ետուն ծնաւղքն
նորա և ասէն. գի
տեմք զի սա՟ է որ
դին մեր. և զի կոյր
ծնաւ. բայց զի
արդ այժմդ տեսա
նէ, ո՟չ գիտեմք ։
կամ թէ ո՟վ եբաց
զաչս դորա, մեք
ո՟չ գիտեմք ։ ցդա՟
իսկ հարցէք ։ ինքն
ին ի չափ հասեալ է,
ինքն իսկ խաւսես
ցի վասն իւր ։
Զայս ասացին ծն
աւղքն նորա, զի
երկնչէին ի հրէիցն ։
քանզի ուխտ եդ
եալ էր հրէից, եթէ
ոք խոստովանեսցէ
զնա քս՟, ի բա՟ց կաց
ցէ ի ժողովրդենէն ։
վասն այնորիկ աս
ացին ծնաւղքն
նորա. թէ ինքն ի՟ն
ի չափ հասեալ է
ցնա՟ իսկ հարցէք ։

Դարձեալ կոչին
անգամ կոչեցին
զայրն որ կոյրն էր.
և ասեն ցնա. տուր
փառս այ՟. մեք գի
տեմք զի այրն այն
մեղաւոր է

Եւ նա ասէ. թէ
մեղաւոր իցէ ես ոչ
գիտեմ. բայց զայս
գիտեմ. զի կոյր էի.
և արդ տեսանեմ.

Դարձեալ ասեն
ցնա. զի՞նչ արար
քեզ. զիա՞րդ եբաց
զաչս քո.

Պատասխանի ետ
նոցա. այժմ ասացի
ձեզ. և ոչ լուարուք.
զի՞ կամիք միւսան
գամ լսել. միթէ
և դուք կամիք աշ
ակերտել նմա.

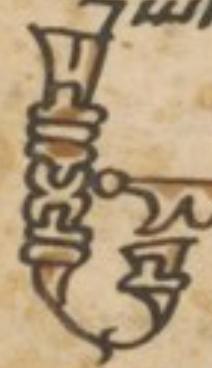
Նոքա հայհոյեցին
զնա և ասեն. դու
լիջիր նորա աշա
կերտ. մեք մովսի
սի աշակերտք եմք.
մեք գիտեմք զի ընդ
մովսէսի խաւսե
ցաւ ած՟. զսա ոչ
գիտեմք ուստի իցէ.

Պատասխանի
ետ այրն և ասէ ցնո
սա. այդ իսկ են
զարմանչելիք. զի դուք
ոչ գիտէք ուստի
իցէ. և զիմ զաչս
եբաց. գիտեմք զի
ած՟ մեղաւորաց

ոչ լսէ․ բայց եթէ
ածապաշտ ոք իցէ․
և զկամս նորա առ-
նիցէ․ նմա լսէ․
Յաւիտենից ոչ
է լուեալ եթէ եբ-
աց ոք զաչս կուրի․
ի ծնէ կոյր ծնելոյ․
եթէ ոչ յայ էր այրն այն․
ոչ կարէր առնել ինչ․
Պատասխանի ե-
տուն և ասեն
ցնա․ ի մեղս իսկ
ծնեալ ես ամենևի-
ին և դու վարդա-
պետես լինիս մեզ․
Եւ հանին զնա ար-
տաքս․ Լուաւ յս
եթէ հանին զնա
արտաքս․ և գտեալ

եգիտ զնա․ ասէ
ցնա․ դու հաւա-
տաս յորդի այ․
Պատասխանի
ետ և ասէ․ տր․ ո՞վ է
զի հաւատացից ի նա․
Ասէ ցնա յս․ և
տեսեր զնա․ և որ
խաւսիդ ընդ քեզ
նա է․ Եւ նա ասէ․
հաւատամ տր․ և եր
կիր եպագ նմա․

Եւ ասէ յս
ի դատաստան
եկի յաշխարհս
յայս․ զի որ ոչն տես
անեն տեսցեն․ և
որք տեսանենն
կուրասցին․
Լուան ոմանք ի

փարիսեցւոցն որք ընդ նմա էին. և ասեն ցնա. միթէ և մեք կոյրք իցեմք։

Ասէ ցնոսա յս. եթէ կոյրք էիք. ոչ էր ձեր մեղ. բայց արդ ասէք. թէ տեսանեմք, և մեղքն ձեր ի ձեզ հաստատեալ են ։

Ամէն ամէն ասեմ ձեզ. որ ոչ մտանէ ընդ դուռն գաւիթ ոչխարաց. այլ ընդ այլ ելանէ նա գող է և աւազակ։

Իսկ որ մտանէ ընդ դուռն, հովիւ է ոչխարաց. Նմա դռնապանն բանայ. և ոչխարքն զձայնն նորա լսեն. և զիւր ոչխարսն կոչէ յանուանէ, և հանէ զնոսա ։

Յորժամ զիւրն զամենայն հանիցէ. առաջի նոցա երթա. և ոչխարքն զհետ նորա երթան. զի ճանաչեն զձայն նորա. զաւտարի զհետ ոչ երթիցեն. այլ փախիցեն ի նմանէ. զի ոչ ճանաչեն զձայն աւտարաց։ Զայս առակ ասաց նոցա յս. և նոքա ոչ գիտէին.

եթէ զինչ էր որ
խաւսեցին ընդ նմա:
Դարձեալ ասէ
ցնոսա յիսուս· ամէն
ամէն ասեմ ձեզ·
զի ես եմ դուռն
ոչխարաց:
Ամենեքեան որ
յառաջ քան զիս
եկին· գողք էին
և աւազակք· այլ
ոչ լուան նոցա
ոչխարքն:
Ես եմ դուռն· ընդ
իս թէ ոք մտանիցէ·
կեցցէ· մտցէ, և
ելցէ. և ճարակ գտցէ:
Գողն ոչ գայ, եթէ
ոչ զի գողասցի և
սպանցէ. և կորու-
սցէ: Ես եկի զի
զկեանս ունիցին
և առաւել եւս
ունիցին:

Ես եմ հովիւն
քաջ· հովիւն
քաջ զանձն իւր
դնէ ի վերայ ոչխ
արաց: Իսկ վարձ
կանն որ ոչ է հովիւ,
որոյ ոչ իւրեան ոչխ
արքն· իբրև տեսա
նէ զգայլն զի գայ,
թողու զոչխարսն
և փախչի· և գայլն
յափշտակէ զնոսա
և ցրուէ: Քանզի վար
ձկան է, և ոչ է փոյթ
նմա վասն ոչխարացն:
Ես եմ հովիւն քաջ

և ճանաչեմ զիմսն
և ճանաչիմ յիմոցն։
ԺԵ Որպէս գիտէ զիս
հայր. գիտեմ և ես
զհայրն։
ԺԶ Եւ զանձն իմ դնեմ
ի վերայ ոչխարաց։
ԺԷ Եւ այլ ևս ոչխ
արք են իմ որ ոչ են
յայսմ գաւթէ. և
զայն ևս պարտ է
ինձ ածել այսր. և
ձայնի իմում լուից
են. և եղիցին մի
հաւտ. և մի հովիւ։
Վասն այնորիկ
սիրէ զիս հայր իմ.
զի ես դնեմ զանձն
իմ. զի միւսանգամ
առից զնա։

Ոչ ոք հանէ զնա յինէն։
այլ ես դնեմ զնա ան
ձամբ իմով։
Իշխանութիւն
ունիմ դնել զնա.
և իշխանութիւն
ունիմ միւսանգ
ամ առնուլ զնա.
զայս պատուէր
առի ի հաւրէ իմմէ։
Դարձեալ հերձու
ած լինէր ի մէջ հր
էից վասն բանիցս
այսոցիկ։
Եւ ասէին բազում
ք ի նոցանէ. դև
գոյ ի նմա և մոլեգնի.
զի՞ բնաւ լսէք նմա։
Եւ այլք ասէին այս
պիսի բանք ոչ դիւ

ահաւրի էն. մի թէ
դև կարէ զաչս կու
րի բանալ:
Եղեն յայն
ժամ նաւակ
ատիքն յեմ. և
ձմեռն էր:

ւ շրջէր յս ի տա
ճարին ի սրահին
սողոմոնի:
Շուրջ եկին զնո
վաւ հրեայքն և
ասեն. մինչև յերբ
թափես զոգիս մեր.
եթէ դու ես քս.
ասա մեզ համարձ
ակ.
Պատասխանի
ետ նոցա յս.
ասացի ձեզ և ոչ
հաւատայք ինձ:

Զգործսն զոր ես
գործեմ յանուն
հաւր իմոյ. նոքա են
վկայեն վասն իմ.
այլ դուք ոչ հաւա
տայք. զի ոչ էք յոչ
խարաց անտի իմոց.
Ոչխարքն իմ. ձայնի
իմում լսեն. և ես
ճանաչեմ զնոսա:
և գան զկնի իմ. և
ես տամ նոցա զկեա
նս յաւիտենակա նս.
և մի կորիցեն յաւ
իտեան: և մի ոք յա
փշտակեսցէ զնոսա
ի ձեռաց իմոց.
Հայրն իմ որ ետ
ինձ զնոսա. մեծ է
քան զամենայն. և

ոչ ոք կարէ յափ
շտակել ի ձեռաց
հաւր իմոյ։ ես և
հայր իմ մի եմք։
Վերստին հրէ
այքն զի քարկոծ
արասցեն զնա
Պատասխանի ետ
նոցա յս․ բազում
գործս բարիս ցու
ցի ձեզ ի հաւրէ
իմմէ․ վասն որոյ
գործոյ ի նոցանէ
քարկոծ առնէք զիս։
Պատասխանի
ետուն նմա հրէա
յքն․ վասն բարւոյ
գործոյ ոչ առնեմք
զքեզ քարկոծ։

այլ վն հայհոյութե։
և զի դու մարդ ես․
և զանձն քո այ
առնես։
Պատասխանի
ետ նոցա յս։ ոչ
յաւրէնսն ձեր գր
եալ․ ես ասացի թէ
այք իցէք։ իսկ
եթէ զնոսա այս
ասէ առ որս բանն
այ եղև․ և չէ մարթ
եղծանել գրոյն։
իսկ զոր հայր սրբ
եաց և առաքեաց
յաշխարհ․ դուք
ասէք թէ հայհոյ
ես զի ասացի թէ
որդի այ եմ։
Եթէ ոչ գործեմ

զգործս հաւր իմոյ,
մի՛ հաւատայք
ինձ. ապա թէ գոր
ծեմ. թէ և ինձ ոչ
հաւատայք. "աւ
այն գործոցն հաւ
ատացէ՛ք. զի գի
տասջիք և ծանիջ
իք եթէ հայր յիս
և ես ի հայր:
ճթ Դ արձեալ խնդր
էին զնա ունել. և
ել ի ձեռաց նոցա:
Եւ գնաց միւս
անգամ յայն կոյս
յորդանանու. ի
տեղին ուր էր յով
հաննէս զառաջ
ինն և մկրտէր. և
անդ լինէր:

ճժ Ե. կին բազումք առ
նա և ասէին. զի յով
հաննէս նշան
ինչ ոչ արար. բայց
զամենայն զոր ասա
աց յովհաննէս.
վասն սորա ճշմար
իտ էր. և բազումք
հաւատացին ի նա
անդ.

Էր ոմն հիւ
անդ ղազարոս

Ի բեթանիայ ի գեղջէ
մարեմայ և մարթ
այի քեռ նորա.
այս այն մարիամ էր
որ աւծ զտէր իւղով.
և ջնջեաց զոտս նորա
հերով իւրով. որոյ
եղբայրն ղազարոս
հիւանդ էր.

Առաքեցին առ
նա քորքն նորա և
ասեն · տէր · ահաւ
ասիկ զոր դու սիր
եիր հիւանդացեալ է:
Իբրև լուաւ յս̃
ասէ · այն հիւանդ
ութիւն չէ ի մահ:
այլ վասն փառացն
այ̃ · զի փառաւոր
լիցի որդի այ̃ այնուիկ:
Սիրէր յս̃ զմար
թայ և զմարթայ
զքոյր նորա · և զղա
զար: Իբրև լուաւ
թէ հիւանդաց
եալ է · զտեղին կալաւ
անդէն ուր էրն
աւուրս երկուս:
Ապա յետ այնորիկ
ասէ ցնոսա · եկ
այք երթիցուք
միւսանգամ ի հրէ
աստան :
Ասեն ցնա աշա
կերտքն · ռաբբի ·
այժմ ևս խնդրէին
զքեզ հրեայքն
քարկոծ առնել
և դարձեալ երթ
աս անդրէն :
Պատասխանի
ետ յս̃ · ոչ երկոտա
սան ժամ է յաւուր·
եթէ ոք գնա ի տու
ընջեան · ոչ գայթ
ագղի · զի զլոյս
աշխարհի այսոր
իկ տեսանէ · ապա
թէ ոք գնա գիշերի·

գայթագղի· զի
լոյս ոչ գոյ ընդ նմա:
Զայս իբրև ասաց·
յետ այսորիկ ասէ
ցնոսա· Ղազարոս
բարեկամ մեր ննջ
եաց· այլ երթամ
զի զարթուցից զնա:
Ասեն ցնա աշակ
երտքն· Տէր· եթէ
ննջեաց· ապա
ապրի:
Այլ Յիսուս վասն մա
հուն նորա ասէր·
նոքա այսպէս թու
եցաւ թէ վասն ննջ
ելոյ քնոյ ասէ:
Յայնժամ ասէ
ցնոսա Յիսուս յայտնա
պէս· Ղազարոս մեռ
աւ· և ուրախ
եմ վասն ձեր· զի
դուք հաւատասջ
իք ինձ· զի ես չէի
անդ· բայց արդ եկ
այք երթիցուք առ նա:
Ասէ Թովմաս
անուանեալն Երկո
րորեակ ցաշակեր
տակիցսն· աւն
եկայք և մեք զի ընդ
նմա մեռցուք:
Եկն Յիսուս եգիտ զնա
չորեքաւուրեայ ի գեր
եզմանի:
Եւ էր Բեթանիայ
մերձ յԵրուսաղէմ իբրև աս
պարիսաւ հնգե
տասանն:
Բազումք ի Հրէից

անմոտի· Եկեալ էին
առ Մարթայ և Մար
իամ· զի մխիթար
եսցեն զնոսա վն
եղբաւր ըն :

Մարթայ իբրև
լուաւ թէ յս գայ·
ընդառաջ ել գնաց
նորա· բայց Մարի
ամ նստէր անդէն
ի տան :

Ասէ Մարթայ ցյս·
տր· եթէ աստ լինեալ
էիր, եղբայրն իմ
չէր մեռեալ· այլ և
արդ գիտեմ, եթէ
զոր ինչ խնդրեսցես
յայ· տացէ քեզ ած·

Ասէ ցնա յս :
յարիցէ եղբայրն քո·

Ասէ ցնա Մարթայ·
գիտեմ զի յարիցէ
ի յարութեան յաւ
ուրն յետնում :

Ասէ ցնա յս· Ես եմ
յարութիւն և կեա
նք· որ հաւատայ
յիս· թէպէտ և մեռ
անի· կեցցէ· և ա
մենայն որ կենդա
նի է և հաւատայ յիս·
մի մեռցի յաւիտ
եան· հաւատաս
այսոմ իկ :

Ասէ ցնա· այո տր·
ես հաւատացի եթէ
դու ես քսն որդի այ
որ յաշխարհ գալոցն էր·
Եւ զայս իբրև ասաց
գնաց և կոչեաց զՄար

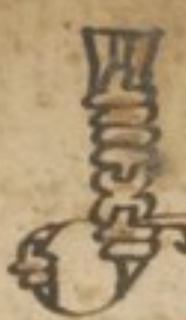
իամ զքոյր իւր լռ
ելեայն եւ ասէ : վար
դապետն եկեալ է եւ
կոչէ զքեզ :
Նա իբրեւ լուա·
յարեաւ վաղվաղ
ակի · եւ եկն առնա :
Չեւ եւս էր եկեալ
յս ի գեւղն : այլ
էր անդէն ի տեղւոջ
ուր ընդառաջ եղեւ
նմա մարթայ :
Իսկ հրեայքն որ
էին ընդ նմա ի տա
անդ · եւ մխիթար
էին զնա · իբրեւ
տեսին զմարիամ
թէ յարեաւ վաղ
վաղակի եւ գնաց ·
գնացին եւ նոքա
զհետ նորա ·

համարեցին թէի
գերեզմանն երթ
այ զի լացցէ անդ ·
Իսկ մարիամ իբրեւ
եկն ուր էրն յս ·
եւ ետես զնա · ան
կաւ առ ոտս նորա
եւ ասէ ·· տր · եթէ
աստ էիր դու իկեալ
ոչ էր մեռեալ եղբ
այրն իմ :
Յս իբրեւ ետես
զնա զի լայր · եւ որ
ընդ նմայ էին հրէ
այքն լային · խռ
ովեցաւ յոգի իւր
իբրեւ զայրացեալ ·
եւ ասէ · ուր եդիք զնա :
Ասեն ցնա · տր ·
եկ եւ տես · եւ արտ
ասուեաց յս :

Ասէին հրեշտակքն
տեսանէք որ չար
սիրելոյ զնա ·
Եւ ոմք ի նոցանէ
ասէին· ոչ կարէր
սա որ եբաց զաչս
կուրին· առնել զի
և սա մի մեռցի ·
Յս դարձեալ զայր
ացեալ ընդ միտս
իւր· գայ ի գերեզմանն:
Եւ էր այր մի և վէմ
մի եդեալ ի վերայ նորա:
Եւ ասէ յս· ի բաց
արարէք զվէմդ ·
Ասէ ցնա մարթա
այ քոյր մեռելոյն ·
տր· արդ հոտեալ
իցէ · քանզի չոր
եքօրեայ է ·
Ասէ ցնա յս· ոչ

ասացի քեզ եթէ
հաւատասցես·
տեսցես զփառսն այ:
Եւ ի բարձ ի վեր
առին զվէմն· յս
ամբարձ զաչս
իւր ի վեր և ասէ ·
հայր· գոհանամ
զքէն զի լուար
ինձ: և ես գիտէի
զի յամենայն ժամ
լսես ինձ: այլ վն
ժողովրդեանս որ
շուրջ կան առնեմ.
զի հաւատասց
են թէ դու առաք
եցեր զիս :
Զայս իբրև ասաց·
ի ձայն մեծ աղաղ
ակեաց և ասէ ·
ղազարէ· արի·

եկ արտաքս:
Եւ ել մեռեալն
ոտիւք կապելովք.
և ձեռաւքն երի
զա պնդաւք. և
երեսաւքն վարշա
մակա պատաւք:
Ասէ ցնոսա յս:
լուծէք զդա. և
թողէք երթալ:
Բազումք ի հրէ
իցն որ եկեալ էին
առ մարեմ անա
իբրև տեսին զոր
արարն հաւա
տացին ի նա:
Եւ ոմանք ի նոց
անէ գնացին առ
փարիսեցիսն. և
պատմեցին
նոցա զոր արար յս:

ժողովեցին

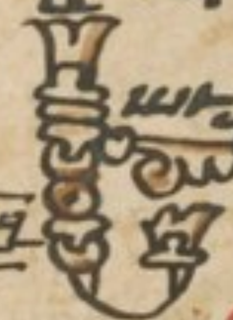

քահանայա
պետքն և փարիս
եցիքն ատեան.
և ասէին. զինչ
արասցուք զի
այրն այն բազում
նշանս առնէ.
եթէ թողումք
զնա այնպէս. ա
մենեքին հաւա
տան ի նա. և
գայցեն հոռոմք.
և բառնայցեն
զազգս մեր. և զտեղի:
Մի ոմն ի նոցանէ
անուն կայիափայ.
որ քահանայա
պետ էր տարոյն
այնորիկ. ասէ
ցնոսա. դուք ոչինչ

զիտէք· եւ ոչ քմ
աւ խորհեցիք· ճե
թէ լաւ է մեզ զի
այրսի մեռանիցի
ի վերա ժողովրդ
եանս. եւ մի ամեն
այն ազգս կորիցէ·

Զ այսոչ յանձնէ
ինչ ասաց· այլ զի
քահանայապետ
էր տարոյն այնորիկ
մարգարեացաւ
թէ մեռանել ոցէր ճզ
յս ի վերա ազգին·
եւ ոչ ի վերա ազգին ճէ
միայն այլ զի եւ զոր
դիսն այ զ ցրու
եալսն ժողովեսցէ
ի մի ։ Ա պա յայնմ
աւուրէ խորհուրդ
արարին. զի սպ
անցեն զնա ։
Ի ւ յսն այնուհետեւ
ոչ եւս համարձ
ակ շրջէր ի մէջ
հրէիցն. այլ գնաց
անտի յերկիր մի·
որ մերձ էր յանա
պատ· ի քաղաք
մի որ կոչանիւր
եփրայիմ· եւ անդ
լինէր աշակերտօ

աւքն հանդերձ։
ւ էր մերձ
զատիկն հրէ
ից։ Ե ւբազումքն
ին յերուսաղէմ
անտի յառաջ
քան զատիկն.
զի սրբեսցեն զան
ձինս իւրեանց։
Խնդրէին զյսն

ասէին ընդ միմ-
եանս մինչ կայրին
ի տաճարին ։
զի՞ արդ թուի ձեզ՝
եթէ ոչ գայցէ ի
տօն այսր ։
Պատուէր տու-
եալ էր քահանայ-
ապետացն և փար-
իսեցւոց ։ զի թէ
ոք գիտիցէ թէ
ուր է ։ ցուշակե-
ցէ զնմանէ զի
կալցին զնա ։
Իսկ յ̅ս վեց աւ-
ուրբ յառաջ քան
զատիկն եկն ի
բեթանիայ ուր էր
ղազար մեռեալն
զոր յարոյցն ի
մեռելոց ։

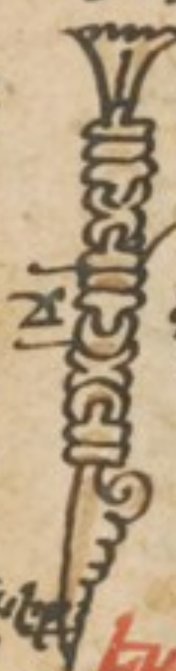
ղ̅ը̅ Արարին անդ-
նմա ընթրիս ։ և մ-
սպասաւոր կայր մար-
թայ ։ և ղազարոսն
էր ի բազմելոց ընդ նմա ։
Իսկ մարիամ
առեալ լիտր մի
իւղոյ ։ նարդեան
ազնուի մեծագնոյ ։
օծ զոտսն յի̅ ։ և
հերովք իւրովք վարսք
էր զոտս նորա ։
և տունն լի եղև ի
հոտոյ իւղոյն ։
Ասէ մի ոմն յաշ-
ակերտացն նորա
յուդայ սկարիովտ-
ացի որ մատնելոց
էր զնա ։ ընդէ՞ր ոչ
իւղս այդ վաճառ-
եցաւ երեք հարիւր

դենաւորի եւ տու
աւ աղքատաց:
Զայս ասաց: ոչ
զի զաղքատաց
ինչ փոյթ էր նմա:
այլ զի գող էր: և
զարկղն ինքն ունէ
ր: և որ ինչ անկ
անէր նա կրէր:

Ասէ յս̃: Թոյլ տուք
դմա: զի յաւուրն
պատանաց իմոց
պահեսցէ զայդ:
Զաղքատս յամե
նայն ժամ ընդ ձեզ ունիք:
զիս ոչ հանապազ
ընդ ձեզ ընդունիք:
ՂԹ Իբրև գիտաց ամբ
ոխ բազում
ի հրէիցն. թէ անդ է:
եկին ոչ միայն վասն յի̃.

այլ զի և զղազար
տեսցեն զոր յար
ոյցն ի մեռելոց:
Խորհուրդ արար
ին քահանայապ
ետքն զի և զղազ
արոս սպանցեն:
քանզի բազումք
ի հրէից երթային
և հաւատային
ի յս̃:

վաղիւ անդր
ժողովուրդ
բազում որ եկ
եալ էր ի տօն,
իբրև լուան թէ
գայ յս̃ յերուսաղ
էմ. առին ոստս
արմաւենեաց,
և ելին ընդ առաջ
նորա. աղաղակ

ղէին եւ ասէին.
Ովսաննայ. աւր
հնեալ որ գալոց
յանուն տն թա
գաւորդ իէլի.
Եւ գտեալ յս էշ
մի նստաւ ի վերա
յ նորա. որպէս եւ
գրեալ է. մի երկն
չիր դուստր սիով
նի. ահաւասիկ
թագաւոր քո
գայ նստեալ ի
վերայ յաւանակի
իշոյ.
Զայս ինչ ոչ
գիտացին աշա
կերտքն նորա
զառաջինն.
Այլ յորժամ փառ
աւորեցաւ յս.

յայնժամ յիշեց
ին թէ այն էր որ
գրեալ էր վասն
նորա. եւ զայն ար
արին նմա.
Եւ ժողովուրդն
վկայէր որ էր ընդ
նմա, թէ զղազար
կոչեաց եւ ի գեր
եզմանէն. եւ յար
ոյց զնա ի մեռելոց.
Եւ վասն այնորիկ
ընդ առաջ եղեւ
նմա ժողովուրդն.
զի լուան եթէ զայն
նշան արարեալ
էր նորա.
Իսկ փարիսեցիքն
ասէին ընդ միմ
եանս. տեսանէք
զի ոչ ինչ աւգտէք.

ահաւասիկ աշ
խարհ ամենայն
զկնի նորա գնաց։
Էին անդ ոմանք
և հեթանոսք յել
ելոցն անդր։ զի
երկիր պագանից
էն ի տաւնին։
Նոքա մատեան
առ Փիլիպպոս որ
ի Բեթսայիդայ Գալ
իլեացւոցն էր. աղ
աչէին զնա և ասէին
Տէր կամիմք
զՅս տեսանել։
Գայ Փիլիպպոս
և ասէ ցԱնդրէաս
Անդրէաս և Փիլ
իպպոս ասեն ցՅս։
Եւ Յս պատասխանի

ետ նոցա և
ասէ։ Եկեալ է ժամ
զի փառաւորեսցի
որդի մարդոյ։
Ամէն ամէն
ասեմ
ձեզ։ եթէ ոչ
հատն ցորենոյ
անկեալ յերկիր
մեռանիցի ինքն
միայն կայ։
Ապ եթէ մեռ
անիցի բազում
արդիւնս առնէ։
ծե Որ սիրէ զանձն
իւր կորուսանէ զնա։
և որ ատեայ զանձն
իւր յաշխարհիս
յայսմիկ։ ի
կեանսն յաւիտե

զնա։
նականս պահեսցէ

ԺԶ Թէ ոք զիս պաշ
տիցէ. զհետ իմ
եկեսցէ. և ուր ես
եմ. անդ և պաշտ
օնեայն իմ եղիցի։
Թէ ոք զիս պաշ
տիցէ պատուեսցէ
զնա Հայրն իմ։

ԺԷ Արդ այժմ
անձն իմ
խռովեալ է։
և զինչ. ասացից
Թէ Հայր ապրեցո
զիս ի ժամանակէ
աստի յայսմանէ։

ԺԸ Այլ վասն այնոր
իկ եկի ի ժամս յայս։
Հայր փառաւոր
եա զանուն քո։

Եկն բարբառ յեր
կնից. փառաւոր
արարի. և դարձ
եալ փառաւորարա րեց։
Եւ ժողովուրդն
որ կայր և լսէր. աս
էին որոտումն լին
ել։ Այլքն ասէին
հրեշտակ խօսեա
ցաւ ընդ նմա։

Պատասխանի
ետ յիսուս. ոչ
վասն իմ եկն բար
բառս այս. այլ
վասն ձեր։
Այժմիկ դատաս
տան է աշխարհիս
այսոր իկ։
Այժմիկ իշխան աշ
խարհիս այսորիկ

զորղե

ընկեսցի արտաքս.
և ես յորժամ բարձր
ացայց յերկրէ. զա
մենեսին ձգեցից
առ իս.
Զայս ասէր նշան
ակել թէ որով
մահու մեռանելոց
իցէ: Պատասխանի
ետ նմա ժողովուրդն:
մեք լուաք յաւրին
աց եթէ քս յաւ
իտեան կայ. և դու
զիարդ ասես թէ
պարտ է բարձր
անալ որդւոյ մար
դոյ. ով է այն որդ
ին մարդոյ.
Ասէ ցնոսա յս.
փոքր մի ևս ժամ
անակ լոյս ընդ
ձեզ է. գնացէք մին
չդեռ զլոյսն ունիք.
զի մի խաւար զձեզ
հասցէ. զի որ գն
այ ի խաւարի ոչ
գիտէ յո երթայ:
մինչդեռ զլոյս ընդ
ձեզ ունիք. հաւա
տացէք ի լոյսն. զի
որդիք լուսոյ եղիջիք:
Զայս խաւսեցաւ
յս. և չոգաւ թաքե
աւ ի նոցանէ:
Այսչափ նշանս
արարեալ էր առ
աջի նոցա. և նոքա
ոչ հաւատային նմա:
զի լցցի բանն եսայ
եա մարգարէին զոր

· սասացն· տէր· ո
· հաւատացէ լրոյ
· մեր· և բազուկ տն
· ում յայտնեցաւ·
ՃԹ Վասն այնորիկ
ոչ կարէին հաւա
տալ· զի միւսանգ
ամ ասէ եսայի· թէ
· կուրացոյց զաչս
· նոցա· և ապշեցոյց
· զսիրտս նոցա· զի
· մի տեսցեն աչաւք·
· և իմասցին սրտիւք·
· և դարձցին և բժշկ
եցից զնոսա·
ՃԺ Զայս ասաց եսայի
զի ետես զփառս նր և
խաւսեցաւ վն նր·
Բայց սակայն և
յիշխանաց անտի·

բազումք հաւատա
ցին ի նա· այլ վսն
փարիսեցւոցն· ոչ
յայտնէին· զի մի ի
ժողովրդենէն ել
անիցեն· քան զի
սիրեցին զփառս
մարդկան առաւ
ել քան զփառսն
այ·

ՃԺԱ
ս աղաղակ
եր և ասէր· որ
հաւատայ յիս·
ոչ հաւատայ յիս·
այլ յայն որ առաք
եացն զիս· և որ
տեսանէ զիս· զայն
տեսանէ որ առաք
եացն զիս·
ՃԺԲ Ես լոյս յաշխարհ

եկի. զի ամենայն
որ հաւատայ յիս.
ի խաւարի մի մն
ասցէ: Եւ եթէ
ոք լուիցէ բանից
իմոց. եւ ոչ պահես
ցէ. ես ոչ դատիմ
զնա. քանզի ոչ
եկի թէ դատեցայց
զաշխարհ. այլ
զի փրկեցից զաշխ
արհ: Որ անարգէ

զիս. եւ ոչ ընդունի
զբանս իմ. գոյ որ
դատի զնա. բանն
զոր խաւսեցայ. նա
դատի զնա յաւ
ուրն յետնում:
զի ես յանձնէ իմմէ
ոչ խաւսեցայ:
այլ որ առաքեացն
զիս հայր. նա ետ
ինձ պատուէր
զինչ ասացից եւ
զինչ խաւսեցայց:
Եւ գիտեմ եթէ
պատուէրն այն
կեանքն են յաւի
տենականք: արդ
զոր ես խաւսիմ
որպէս ասաց ինձ
հայր այնպէս
խաւսիմ:

առաջագ
ոյն քան զտ
աւնն զատկին.
գիտաց յս թէ հաս
եալ է ժամ նորա.
զի փոխեսցի յաշխ
արհէ աստի առ

հայր. սիրեաց
զիւրս որ յաշխար
հի աստ էին. ի
սպառ սիրեացզնոսա:
ճծգ Եւ ի լինել ընթր
եացն. սատան
այի խոկ արկեալ
էր ի սիրտ զի մա
տնեսցէ զնա յու
դայ սիմովնի իսկ
արիովտացւոյ:
ճծդ Գ. իտաց յս զի
զամենայն ինչ ետ
հայր ի ձեռս նորա:
ճծե Ե ւ թէ յայ ել եւ
առ ած երթայ:
Յառնէ յընթր
եացանէ. եդնէ
զհանդերձսն. եւ
առեալ ղենջակ
մի սփածանէր. եւ
ապա առեալ ջուր
արկ ի կոնքն: եւ
սկսաւ լուանալ
զոտս աշակերտ
ացն. եւ սրբէր ղեն
ջակաւն զոր սփ
ածեալ էր:
Գ այ առ սիմոն պետրոս:
Ա սէ ցնա.
տր. դու զիմ ոտս
լուանաս:
Պ ատասխանի
ետ նմա յս եւ ասէ:
զոր ինչ ես գործեմ.
դու այժմ ոչ գիտես:
բայց ապա գիտասջիր:
Ա սէ ցնա պետ
րոս. ոչ լուասցես
զոտս իմ յաւիտեան:

Պատասխանի
ետ յս· եթէ ոչ լու
ացից զքեզ· ոչ ու
նիս ընդ իս մասն։
Ասէ ցնա սիմոն
պետրոս։ տր· մի
միայն զոտս իմ·
այլ և զձեռս և զգլուխ։ ճժգ
Ասէ ցնա յս· լու
ացելոյն չէ ինչ պի
տոյ· բայց զի զոտ
սն լուանայցէ ։
քանզի· ամենևին ճժդ
սբ է· և դուք սբ
էք· այլ ոչ ամենեքին։
Զի գիտէր զայն
որ մատնելոցն էր
զնա ։ վասն այնոր
իկ ասաց եթէ ոչ
ամենեքեան սբ էք։

Եւ յորժամ լու
աց զոտս նոցա·
առ զհանդերձս
իւր· և դարձեալ
բազմեցաւ· և
ասէ ցնոսա· գիտ
էք զինչ արարի
ձեզ։ Դուք կոչէք
զիս վարդապետ
և տր· և բարւոք
ասէք· քանզի
եմ իսկ ։
Իսկ արդ եթէ ես
լուացից զոտս ձեր
տրս և վարդապե
տս· և դուք պար
տիք զմիմեանց
ոտս լուանալ։
զի աւրինակ մի
ետու ձեզ· զի որպ

էս ես ձեզ արարի·
եւ դու՟ք առնի
ջիք:
ճիը Ամէն ամէն
ասեմ ձեզ:
ոչ է ծառայ մեծ
քան զտէրն իւր· եւ ոչ
առաքեալ մեծ քան
զայն որ առաքեաց
զնա: Եթէ զայս
գիտէք երանելի է
ք եթէ առնից
էք զայս:
ճիթ Ոչ վասն ամէն
եցուն ձեր ասեմ:
զի ես գիտեմ զորս
ընտրեցի: այլ
զի լցցի գիրն: Թէ
՚որ ուտէր ընդ իս
՚հաց արար ինձ
՚խաբէութիւն
Յայսմ հետէ իսկ
ասեմ ձեզ մինչչև
եղեալ զի յորժամ
լինիցի հաւատա
սջիք թէ ես եմ·
ճլ Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ· որ ընդունի
զոր ոք ես առաքեցից·
զիս ընդունի: և
որ զիս ընդունի·
ընդունի զայն որ
առաքեացն զիս·
ճլա Զայս իբրեւ ասաց
յս· խռովեցաւ յոգի
իւր: վկայեաց և
ասէ· ամէն ամէն
ասեմ ձեզ· զի մի
ոմն ի ձէնջ մատն
ճլբ եսցէ զիս: Հայէին

ընդ միմեանս աշ
ակերտքն նորա
կռուեալք թէ
զով մեծ ասիցէ։
ծիգ Եւ էր միումն յաշակ
երտացն բազմեալ
առ յիւր զոր սիր
էրն յս։ ակն արկեր
նմա սիմովն պետր
ոս հարցանել՝ ով
իցէ վասն որոյ ասէն։
ծիդ Եւ նա անկեալ
զլանջաւքն յի՛
ասէ ցնա։ տէր. ով է։
Պատասխանի ետ
յս եւ ասէ։ այն է
որում ես թացից
զպատառն եւ տաց։
ծիե Եւ թացեալ զպա
տառն տայ յուդ
այի սկարիովտ
ացւոյ։ եւ յետ պա
տառոյն ապա եմ
ուտ ի նա սատանայ։
ծիզ Եւ ասէ ցնա յս։
արդ զոր ինչ առն
ելոց ես, արա վաղ
վաղակի։
Եւ զայս ոչ ոք
իմացաւ ի բազմա
կանաց անտի թէ
առ ինչ ասաց ցնա։
զի ոմանք համ
արէին թէ զի զար
կղն ունէր յուդայ՝
ասաց նմա յս գն
եա ինչ որ պիտոյ
իցէ մեզ ի տաւնին։
եւ կամ զի աղքատ
աց ինչ տացէ։

Ի՛ սկնորա առ-
եալ զպատուարան
եղարտմքս փառ
փառակի, և եր
գիշեր :

Իբրև ել
ասէ յ͞ս· այժմ
փառաւորեցաւ
որդի մարդոյ·
և ա͞ծ փառաւոր
եցաւ ի նմա :

Եւ եթէ ա͞ծ փառ-
աւորեցաւ ի նմա,
և ա͞ծ փառաւոր
եսցէ զնա յանձն
իւր : և վաղ վաղ
ակի փառաւոր
եսցէ զնա :

Որդեակք իմ,
փոքր ինչ ժաման
ակ ընդ ձեզ եմ·
խնդրեսջիք զիս·
և որպէս ասացի
ցհրէայսն եթէ
ուր ես երթամ
դուք ոչ կարէք գալ,
և առ ձեզ ասեմ:

Պատուիրան նոր
տամ ձեզ· զի սիր
իցէք զմիմեանս·
որպէս սիրեցի ես
զձեզ· զի և դուք
սիրեսջիք զմիմե անս:

Յայսմ գիտասց
են ամենեքեան
եթէ իմ աշակերտք
էք, եթէ սիրեցէք
զմիմեանս :

Ասէ ցնա սիմոն
պետրոս· տ͞ր յո՞ւ եր թաս:

Պատասխանի ետ
յս. ուր եսն երթամ.
դու ոչ կարես այժմ
գալ զկնի իմ. բայց
ապա եկեսցես զկնի
իմ: Ասէ ցնա պետ
րոս. տր. ընդէ՞ր
ոչ կարիցեմ գալ
այժմ զկնի քո. ար
դէն զանձն իմ իսկ
եդից ի վերայ քո:
Պատասխանի ետ
յս. զանձն քո դիցե՞ս
ի վերայ իմ: Ամէն
ամէն ասեմ քեզ.
չեւ իցէ հաւու խաւ
սեալ. մինչ դու եր
իցս ուրասցիս զիս:
ծիե Մի խռովեսցին
սիրտք ձեր. այլ հաւ
ատացէք յած.
և յիս հաւատաց
էք. ի տան հաւր
իմոյ աւթեւանք
բազումն են. ապա
թէ ոչ ասացեալ էր
իմ ձեզ. թէ երթամ
պատրաստել ձեզ
տեղի. դարձեալ
գամ. և առնում
զձեզ առ իս. զի
ուր եսն իցեմ. և
դուք անդ իցէք.
և ուր երթամն գի
տիցէք. և զճան
ապարհն գիտիցէք:
Ասէ ցնա Թովմաս:
տր. ոչ գիտեմք յորում
երթաս. և զիարդ
զճանապարհն

կարասցուք գիտել:
Ասէ ցնա յս. ես
եմ ճանապարհն
եւ ճշմարտութն
եւ կեանք. ոչ ոք գայ
առ հայր. եթէ ոչ ինեւ:
Ե. թէ զիս գիտէիք
ապա եւ զհայրն
իմ գիտէիք. եւ այս
ուհետեւ գիտասջ
ջիք զնա: Ասէ ցնա
փիլիպպոս. տէր
ցոյց մեզ զհայր.
եւ շատ է մեզ:
Ասէ ցնա յս. այս
չափ ժամանակս
ընդ ձեզ եմ. եւ ոչ
ծանեար զիս փիլիպ
պէ. որ ետեսն
զիս. ետես զհայրն:

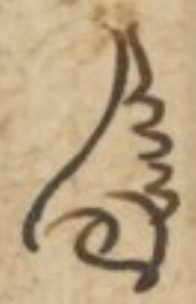
եւ դու զիարդ ասես
եթէ ցոյց մեզ զհայր:
Ոչ հաւատաս եթէ ես
ի հայր. եւ հայր յիս է.
Զբանս զոր ես
խաւսիմ ընդ ձեզ.
ոչ եթէ յանձնէ
ինչ խաւսիմ. այլ
հայրն որ յիս բնա
կեալ է. նա զոր
ծէ զգործսն:
Հաւատացէք ինձ
եթէ ես ի հայր. եւ
հայր յիս. ապա թէ
ոչ. գոնեայ վասն գոր
ծոցն հաւատացէք ինձ:
Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ. թէ որ հաւա
տայն յիս. զգործս
զոր ես գործեմ նա

գործեսցէ ։ և
մեծամեծս և քան
զնոյն գործեսցէ · զի ես
առ հայր երթամ ։
ձիբ Եւ զոր ինչ խնդ-
րիցէք յանուն իմ
արարից զայն ·
զի փառաւորեսցի
հայր յորդի ։

54

Եթէ սիրէք
զիս՝ զպատ
ուիրանս իմ պահես
ջիք ։ և ես աղաչեց
ից զհայր · և այլ
մխիթարիչ տացէ
ձեզ · զի ընդ ձեզ
բնակեսցէ յաւի
տեան · զհոգին
ճշմարտութեան ·
զոր աշխարհս ոչ
կարէ ընդունել ։
զի ոչ տեսանէ զնա ։
և ոչ ճանաչէ զնա ։
Բայց դուք ճան
աչէք զնա · զի առ
ձեզ բնակեսցէ և
ընդ ձեզ եղիցի ։
Ոչ թողից զձեզ
որբս ։ գամ առ ձեզ ։
փոքր մի ևս, և
աշխարհս ոչ ևս
տեսանէ զիս ։ բայց
դուք տեսանիցէք
զիս ։ զի ես կենդ
անի եմ, և դուք
կենդանի լինելոց
էք ։ Յայնմ աւուր
գիտասջիք դուք
զի ես ի հայր իմ,
և դուք յիս, և ես ի
ձեզ ։

Որ ունի զպատ
ուիրանս իմ և պա
հէ զնոսա, նա է
որ սիրէ զիս։
ճլթ Եւ որ սիրէն զիս·
սիրեսցի ի հաւրէ
իմմէ. և ես սիրեց
ից զնա· և երևեց
ուցից նմա զիս·
ճխ Ասէ ցնա յուդայ
ոչ սկարիովտաց
ին ։ տր· զինեղև զի
մեզ յայտնելոց ես
զքեզ և ոչ աշխարհի·
Պատասխանի
ետ և ասէ ցնա ։ եթէ
ոք սիրէ զիս զբանս
իմ պահեսցէ · և
հայր իմ սիրեսցէ
զնա ։ և առ նա եկ
եսցուք և աւթե
վանս առ նմա ար
ասցուք ։
Եւ որոչն սիրէ
զիս · զբանս իմ ոչ
պահէ ·
ճխա Եւ բանն իմ զոր
լուայք ոչ է իմ · այլ
հաւրն որ առաքե
ացն զիս ·

ճխբ Զայս խաւսեցայ
ընդ ձեզ մինչ առ
ձեզ եմ · իսկ միսի
թարիչն հոգին սբ
զոր առաքեսցէ
հայր յանուն իմ ·
նա ուսուսցէ ձեզ
զամենայն · որինչ
ասացի ձեզ և յիշ
եցուսցէ ձեզ ։

Խաղաղութիւն
թողում ձեզ ։
զխաղաղութիւն
զիմ տամ ձեզ ։ ոչ
որպէս աշխարհ
տայ տամ ես ձեզ ։
Մի խռովեսցին
սիրտք ձեր ։ և մի
զանգիտեսցեն ։
Լուարուք զի ասա
ցի ես ձեզ ։ թէ երթ
ամ և գամ առ ձեզ ։
և թէ սիրէիք զիս ։
ապա ուրախ լի
նէիք թէ ես
առ հայր երթամ ։
զի հայրիմ մեծ է
քան զիս ։ և այժմ
ասացի ձեզ մինչ
չև եղեալ ։ զի յոր

ժամ լինիցի ։ հա
ւատասջիք ։
Ոչ ևս այլ շատ
խաւսեցայ ընդ
ձեզ ։ գայ իշխան
աշխարհիս այս
որիկ ։ և յիս ինչ ոչ
գտանէ ։ այլ զի
ծանիցէ աշխարհ
թէ սիրեմ զհայր ։
և որպէս պատու
իրեաց ինձ հայրն ։
այնպէս առնեմ ։
Արիք գնասցուք
աստի ։

Ես եմ որթն
ճշմարիտ ։ և
հայրիմ մշակ է ։
ամենայն ուռ որ
յիս է և ոչ բերէ պտ

ուղ. կտրէ զնա:
և ամենայն ուռ որ բե
պտուղ սրբէ զնա:
զի առաւել պտ
ուղ բերիցէ:
Դ. ուք արդէն իսկ
սբ էք վն բանին
զոր խաւսեցայ
ընդ ձեզ:
Կ. ացէք յիս և ես
ի ձեզ. որպէս ուռն
ոչ կարէ պտուղ
բերել յանձնէ
իւրմէ. եթէ ոչ իցէ
հաստատեալ յոր
թն. նոյնպէս և
դուք եթէ ոչ յիս
հաստատեալ իցէք:
Ե. ս եմ որթ. դուք
ուռ. որ հաստատ
եալ է յիս. և ես ի նմա:
նա բերէ զպտուղ
յոլով: զի առանց
իմ ոչ ինչ կարէք
առնել:
Ե. թէ ոչ ոք հաս
տատեալ յիս. ընկե
նու արտաքս իբրև
զուռն և ցամաքէ
ցին: և ժողովեն
զնա. և ի հուր ար
կանեն. և այրի:
ճզ Ե. թէ կայցէք յիս.
և բանք իմ ի ձեզ
կայցեն. որ ինչ
կամիցիք խնդրես
ջիք: և լիցի ձեզ:
ճէ Յ. այսմիկ փառաւոր
եղև Հայր իմ
զի պտուղ յոլով բեր

իցէք. և եղիջիք
իմ աշակերտք:
Որպէս սիրեաց
զիս. հայրն. և ես
սիրեցի զձեզ: հաս
տատուն կացէք ի
սէր իմ: եթէ պահ
եցէք զպատուիր
անս իմ. կացէք ի
սէր իմ. որպէս ես
զպատուիրանս
հաւր իմոյ պահեցի.
և կամ ի սէր նորա:
այս խաւսեցա
յ ընդ ձեզ:
զի ուրախութիւնն
իմ ի ձեզ իցէ. և ձեր
ուրախութիւնն
լցեալ եղիցի:
Այս է պատուիրան
իմ. զի սիրեսջիք
զմիմեանս. որպէս
և ես զձեզ սիրեցի:
ճլէ Մեծ ևս քան զայս
սէր ոչ ոք ունի.
եթէ զանձն իւր
դնիցէ ի վերայ բար
եկամաց իւրոց:
ճլը Դուք բարեկամք
էք իմ եթէ առնի
ցէք զոր ես պատ
ուիրեմ ձեզ: ոչ
ևս կոչեմ զձեզ
ծառայս. զի ծառ
այն ոչ գիտէ զինչ
գործէ տէրն նորա:
այլ կոչեցի զձեզ
բարեկամս: զի
զամենայն զոր լու
այ ի հաւրէ իմմէ
ծանուցի ձեզ:

263

Ոչ եթէ դուք ըն
տրեցէք զիս, այլ
ես ընտրեցի զձեզ։
և եդի զձեզ զի
դուք երթայցէք
և պտղաբերէք ևբեր
ցէք։ և պտուղն
ձեր կայցէ։

ճիը Զի զոր ինչ խնդ
րեսջիք ի հաւրէ
իմմէ յանուն իմ
տացէ ձեզ։

Զայս պատուիր
եմ զի սիրեսջիք
զմիմեանս։

Եթէ աշխարհ
զձեզ ատէ, գիտ
ասջիք զի նախ
զիս ատեաց։

Եթէ յաշխարհէ էիք
աստի էիք՝ աշխ
արհ զիւրսն սիր
էր. արդ եաւք։

Բայց զի չէք յաշ
խարհէ, այլ ես
ընտրեցի զձեզ
յաշխարհէ։ Վասն
այնորիկ ատէ
զձեզ աշխարհ։

Յիշեցէք զբանն
զոր ասացի ձեզ.
եթէ ոչ է ծառայ մեծ
քան զտէր իւր։

Եթէ զիս հալած
եցին, ապա և զձեզ
հալածեսցեն։
եթէ զբանն իմ պա
հեցին, ապա և զձերն
պահեսցեն։

Այլ զայս ամենայն

ցեն ընդ ձեզ վասն
անուան իմոյ:
ճխբ Զի ոչ գիտեն զայն
որ առաքեացն զիս:
ճխգ Եթէ ոչ էր եկեալ
և խաւսեցեալ ընդ
նոսա. մեղ ինչ ոչ
գոյր նոցա. բայց
արդ ոչ իք պատճառք
վասն մեղաց իւրեանց:
ճխդ Որ զիս ատէ. և
զհայրն իմ ատէ.
ճխե Եթէ զգործն ոչ էր
գործեալ ի նոսա
զոր ոչ այլ ոք գոր
ծեաց մեղ ինչ ոչ
գոյր նոցա. բայց
արդ տեսին և ատ
եցին և զիս և զհայ
րն իմ. այլ զի լցցի
բանն որ յաւրէնս
նոցա գրեալ է
թէ ատեցին զիս ի
տարապարտուց:
Այլ յորժամ
եկեսցէ.
մխիթարիչն
զոր ես առաքեց
ից ձեզ ի հաւրէ,
զհոգին ճշմարտ
ութեան որ ի հաւրէ
ելանէ. նա վկայ
եսցէ վասն իմ. և
դուք վկայէք. զի
իսկզբանէ ընդ իս էք:
Զայս խաւսեցայ
ընդ ձեզ. զի մի
գայթագղեսջիք:
Ի ժողովրդոց իւր
եանց հանիցեն
զձեզ:

Այլ եկեսցէ ժամ ճնէ
անուսկ զի ամէն
այն որ սպանան
իցէ զձեզ՝ համար
եսցի պաշտօն
մատուցանել այ։
Եւ զայն արասցեն
ընդ ձեզ․ քանզի
ոչ ծանեան զհայր
և ոչ զիս։
ճնզ Այլ զայս խօսե
ցայ ընդ ձեզ զի
յորժամ եկեսցէ
ժամանակ յիշե
ցջիք թէ ես ասացի
ձեզ։ Զայս ի սկզբ
զբանէ ոչ ասացի
ձեզ։ քանզի
ընդ ձեզ
էի։

Եւ արդ եր
թամ ես
առ առաքիչն
իմ․ և ոչ ոք ի ձէնջ
հարցանէ զիս թէ
յո երթաս։ Այլ
զայս խօսեցայ
ընդ ձեզ՝ տրտմու
թիւն լցեալ զսիրտս
ձեր։ Այլ ես զճշմ
արիտն ասեմ ձեզ։
լաւ է ձեզ եթէ ես
երթամ․ զի եթէ ես
ոչ երթայց՝ մխիթ
արիչն ոչ եկեսցէ
առ ձեզ։ Ապա եթէ
երթամ՝ առաքեց
ից զնա առ ձեզ։
Եւ նա եկեալ յան
դիմանեսցէ զաշխ

առ հ վասն մեղաց.
և վասն արդարու
թեան, և վասն
դատաստանի:
Վասն մեղաց զի ոչ
հաւատան յիս:
Վասն արդարու
թեան, զի առ հայր
երթամ, և ոչ ևս
տեսանէք զիս:
Վասն դատաստա
նի, զի իշխան
աշխարհիս այսոր
իկ դատապարտե
ալ է: Եւ ես բազում ևս
ինչ ունիմ ասել ձեզ
այլ ոչ կարէք հան
դուրժել այժմիկ:
յորժամ եկեսցէ
նա հոգին ճշմարտ

ութե, առաջնորդ
եսցէ ձեզ ամենայն
ճշմարտութե:
զի ոչ եթէ յանձնէ
ինչ խաւսեսցի, այլ
զոր լուիցէ խաւս
եսցի, և զգալոցն
պատմեսցէ ձեզ:
Նա զիս փառաւ
որեսցէ, զի յիմմէ
անտի առնուցու
և պատմեսցէ ձեզ:
Զամենայն ինչ
զոր ունի հայր իմ է:
Վասն այնորիկ
ասացի ձեզ թէ
յիմմէ անտի առ
նու և պատմէ ձեզ:
Փոքր մի և ոչ ևս
տեսանէք զիս:

Եւ ապա սակաւ
իկ մի · և տեսանի
ցէք զիս ։ և ես եր
թամ առ հայր ։
Ասէին ոմանք
յաշակերտաց
անտի ցմիմեանս ։
զինչ է այս զոր
ասէ ցմեզ · թէ
փոքր մի և ոչ տես
անէք զիս · և դար
ձեալ սակաւ իկ մի
և տեսանիցէք զիս ·
և եթէ ես առ հայր
իմ երթամ ։ ասէին
զինչ է այն փոքր
միւս ևսն ։ ոչ գիտ
եմք զինչ խաւսի ։
Գիտաց յիս եթէ
կամէին ցնա հարց
անել ։

Եւ ասէ ցնոսա ·
վասն այդորիկ
խնդրէք ընդ միմ
եանս ։ զի ասացի
թէ փոքր մի և ոչ
տեսանէք զիս ։ և
դարձեալ սակաւ
իկ միւս ևս տես
անիցէք զիս ։
Ամէն ամէն աս
եմ ձեզ · զի լայցէք
և ողբասջիք դուք ·
և աշխարհ խնդ
ասցէ ։ դուք տրտ
մեսջիք · այլ տրտմ
ութիւն ձեր յուր
ախութիւն եղիցի ·
Կին յորժամ ծն
անիցի տրտմու
թիւն է նմա · զի

հասանէ ժամ
նորա. այլ յորժամ
ծնցի զմանուկն.
ոչ ևս յիշէ զնեղու-
թիւնն վասն խնդ-
ութեանն. զի ծն
աւ մարդ յաշխարհ.
Եւ դուք այժմ տր
տմութիւն ունիք.
այլ դարձեալ տես
ից զձեզ. և ուրախ
լինիցին սիրտք
ձեր. և զուրախու-
թիւն ձեր ոչ ոք
հանիցէ ի ձէնջ.
Եւ յայնմ աւուր
զիս ինչ ոչ հարց
անիցէք.
Ամէն ամէն ասեմ
ձեզ. զի զոր ինչ խն
դրիցէք ի հաւրէ
իմմէ յանուն իմ
տացէ ձեզ. մինչև
ցայժմ ոչ ինչ խնդր
եցէք յանուն իմ.
խնդրեցէք և առ-
նուցուք. զի ուր
ախութիւն ձեր
լցեալ իցէ.
Զայս առակաւք
խաւսեցայ ընդ
ձեզ. եկեսցէ ժամ
անակ յոր ժամ ոչ
առակաւք խաւս
եցայց ընդ ձեզ.
այլ յայտնապէս
զհաւրէ պատմեց
ից ձեզ. Յայնմ
աւուր խնդրեսջիք
յանուն իմ. և ոչ

ասեմ ձեզ եթէ ես
հարցից զհայր
վասն ձեր· զի նա
ինքն հայր սիրէ
զձեզ· զի դուք զիս
սիրեցէք և հաւ
ատացէք եթէ ես
յայ ելի· Ելի ի հաւ
րէ· և եկի յաշխ
արհ· դարձեալ
թողում զաշխարհ·
և երթամ առ հայր:
Ասեն ցնա աշակ
երտքն· ահաւասիկ
յայտնապէս խաւ
սիս· և առակ և ոչ
մի ինչ ասես· այժ
միկ գիտեմք եթէ
գիտես զամեն
այն· և ոչ ինչ պիտ
ոյէ եթէ ոք հարց
անիցէ զքեզ· յայս
միկ հաւատամք
եթէ յայ ելեր·
Պատասխանի
ետ նոցա յս և ասէ·
այժմիկ հաւատա
յք· ահա եկեսցէ
ժամ· և եկեալ իսկ է·
զի ցրուեսջիք յիւր
աքանչիւր տեղիս·
և զիս միայն թող
ուցուք· և չեմ միայն·
զի հայր ընդ իս է·
Զայս խաւսեցայ
ընդ ձեզ· զի ընդ իս
խաղաղութիւն
ունիցիք· յաշխար
հի նեղութիւն
ունիցիք· այլ քաջա

ջերեցարուք զի ես
յաղթեցի աշխարհի:
Զայս իբրև խաւ-
սեցաւ յս, ամբարձ
զաչս իւր յերկինս
ևասէ: Հայր հաս
եալ է ժամ, փառաւ-
որեա զորդի քո:
զի և որդի քո փառա-
ւորեսցէ զքեզ:
որպէս ետուր նմա
իշխանութիւն
ամենայն մարմնոյ:
զի զամենայն զոր
ետուր նմա, տացէ
զկեանսն յաւի
տենականս:
Այս են յաւիտե-
նական կեանք· զի
ծանիցեն զքեզ
միայն ճշմարիտ
ած և զոր առաք-
եցեր զյս քս:
Ես զքեզ փառաւ-
որեցի յերկրի:
զգործն կատար
եցի զոր ետուր ինձ
զի արարից:
Եւ այժմ փառաւ-
որեա զիս Հայր
առ ի քեն փառ-
աւքն զոր ունէի
յառաջ քան
զլինելն աշխարհի
առ ի քեն:
Յայտնեցի զան
ուն քո մարդկան·
զոր ետուր ինձ յաշ
խարհէ· քո էին
և ինձ ետուր զնոսա:

և զբանն քո պա
հեցին․ արդ գի
տացին եթէ զամ
ենայն ինչ զոր ետ
ուր ինձ․ ետուր
նոցա․ և նոքա
ընկալան և ծան
եան ճշմարտու
թեամբ թէ առ ի
քէն ելի․ և հաւ
ատացին եթէ դու
առաքեցեր զիս․
Արդ ես վն նոցա
աղաչեմ, և ոչ վն
աշխարհի աղաչեմ։
այլ վասն նոցա զ
զորս ետուրն ինձ։
զի քո են․ և որ
ինչ իմ է․ ամենայն
քո է․ և որ ինչ քո է․

այն իմ է․ և փառա
ւորեալ եմ ի նոսա ա:
Եւ ոչ ևս եմ
յաշխարհի․ և
նոքա յաշխարհի
են․ և ես առ քեզ գամ․
Հայր․ սբ պահ
եա զնոսա յանուն
քո․ զորս ետուր ինձ․
զի եղիցին մի որպ
էս և մեք մի եմք․
Մինչ էի յաշխ
արհի ընդ նոսա,
ես պահէի զնոսա
յանուն քո զորս
ետուրն ինձ․ և
պահեցի․ և ոչ ոք
ի նոցանէ կորեաւ
բայց որդին կորստ
եան․ զի գիրն
լցցի։

Բայց արդ առ քեզ
գամ: Եւ զայս խօ
սիմ յաշխարհի
զի ունիցին զուր
ախութիւն իմ լցեալ
յանձինս իւրեանց:
Ես ետու նոցա
զբանն քո. եւ աշ
խարհն ատեաց
զնոսա. զի չեն
յաշխարհէ որպէս
եւ ես չեմ յաշխարհէ:
Ոչ զայս աղաչեմ
զի բարձցես զնո
սա յաշխարհէ:
այլ զի պահեսցես
զնոսա ի չարէ.
Յաշխարհէ աս
տի չեն որպէս եւ
ես չեմ յաշխարհէ.

Սուրբ արա զնո
սա ճշմարտու
թեամբ քով: զի
քո բանդ ճշմ
արտութիւն է:
Որպէս զիս առ
աքեցեր յաշխարհ.
եւ ես առաքեցի
զնոսա յաշխարհ.
եւ ի վերայ նոցա
ես սբ̄ առնեմ զան
ձն իմ. զի եղիցին
եւ նոքա սրբեալք
ճշմարտութ̄ե:
Ոչ վն̄ նոցա
միայն աղաչեմ.
այլ վասն ամէն
այն հաւատացել
ոց բանիւ նոցա
յիս: զի ամենեքին

մի իցեն. որպէս
դու հայր յիս. և
ես ի քեզ. զի և
նոքա ի մեզ իցեն.
զի և աշխարհս
հաւատասցէ.
թէ դու առաքեց
եր զիս. և ես զփառ
սն զոր ետուրն ինձ.
ետու նոցա. զի իցե
ն մի որպէս և
մեք մի եմք. ես ի
նոսա և դու յիս
զի եղիցին կատար
եալք ի մի. և գիտ
ասցէ աշխարհ
եթէ դու առաքեց
եր զիս. և սիրեցի
զնոսա որպէս և
դու զիս սիրեցեր.

Հայր. զորս ետ
ուր ինձ կամիմ զի
ուր եմ ես և նոքա
իցեն ընդ իս. զի
տեսանիցեն զփառ
սն իմ զոր ետուրն
ինձ. զի սիրեցեր զիս
յառաջ քան զլին
ելն աշխարհի.
Հայր արդար. և
աշխարհս զքեզ ոչ
ծանեաւ. այլ ես
զքեզ ծանեայ.
Եւ նոքա ծանեան
եթէ դու առաք
եցեր զիս. և ծան
ուցի նոցա զանուն
քո. և ծանուցից.
զի սէրն զոր սիրեց
եր զիս ի նոսա իցէ.
և ես ի նոսա.

ճծզ Զայս իբրև ասա
ց Յս՟. ել աշակեր
տաւքն հանդերձ
յայն կոյս ձորոյն
կեդրոնի. ուր էր
պարտէզ. յորս եմ
ուտ ինքն և աշա
կերտքն իւր:

ճծէ Գիտէր և Յուդա
որ զնայն մատ
նելոցէր զտեղին:
զի բազում ան
գամ ժողովեալ էր
անդ Յս՟ աշակ
երտաւքն հան
դերձ:

ճծը Եւ Յուդայի առ
եալ ընդ իւր զգուն
դն և ի քահանայ
ապետիցն և ի փար
իսեցւոց սպասաւ
որս. գայ անդր
ջահիւք և լապ
տերաւք և զինուք:

ճծթ Իսկ Յս՟ իբրև ետ
ես զայն ամենայն
եկեալս ի վերայ նորա.
ել և ասէ ցնոսա.
զո՞ խնդրէք:
Պատասխանի
ետուն նմա՝ զՅս՟
նազովրեցի:
ասէ ցնոսա Յս՟. ես եմ:
Կայր ընդ նոսա և
Յուդայ որ մատն
էրն զնա. Իբրև
ասաց թէ ես եմ.
յետս յետս չոգան.
և զարկան զգետնի:
Դարձեալ հարց

զնոսա․ զո՞ խնդրէք։
Եւ նոքա ասեն․
զյս նազովրեցի։
Պատասխանի
ետ նոցա յս․ աս
ացի ձեզ թէ ես եմ։
Արդ եթէ զիս
խնդրէք թոյլ
տուք դոցա երթ
ալ։ Զի լցցի բանն
զոր ասաց․ թէ
զորս ետուր ցիս․
ոչ կորուսի ի նո
ցանէ և ոչ զմի։
ճկ Իսկ սիմոն պետր
ոս քանզի ունէր
սուր ձգեաց զնա
և եհար զքահան
այապետին ծառայ
և ի բաց հատ զունկն
նորա զաջոյ․ և
էր անուն ծառայ
ին մաղքոս․
Ասէ յս ցպետր
ոս․ արկ զսուրդ
անդրէն ի պատ
եանն իւր ։
ճկա Զբաժակն զոր ետ
ինձ հայր ոչ ըմպ
իցեմ զնա ․
ճկբ Իսկ զօրականն և
հազարապետն և
սպասաւորք հրէ
իցն կալան զյս և
կապեցին ․
ճկգ Եւ ածին զնա նախ
առ աննայ որ էր
աներ կայիափայի․
որ քահանայապետ
էր տարւոյն այն
որիկ։

Այայն կայիա
փայէր որ խրատն
ետ հրէից եթէ լա՛ւ
է առն մի մեռ
անել ի վերայ ժող
ովրդեանն ։
ճկդ Ե. ւ երթայր զհետ
յի սիմոն պետրոս
և միւս ևս աշակերտ
ճկե տն։ Ե. ւ աշակերտն
այն քանզի ծան
օթ էր քահանա
պետին․ եմուտ ընդ
յի ի գաւիթ քահ
անայապետին ։
ճկզ Ե. ւ պետրոս կայր առ
դրանն արտաքոյ ։
ճկէ Ե. ել միւս աշակերտն
որ էր ծանօթ քա
հանայապետին

և ասաց ցդռնա
պանն և եմոյծ ի
ներքս զպետրոս ։
ճկը Ասէ աղախինն
դռնապանն էր
ցպետրոս ։ մի թէ
և դու յաշակերտ
աց առն այնորիկ
իցես ։ Ե. ւ նա ասէ ոչ եմ։
ճկթ Կային անդ ծառ
այքն և սպասա
ւորք խարոյկ
արկեալ քանզի
ցուրտ էր և ջեռնու
ին ։ կայր ընդ նոսա
և պետրոս և ջեռնոյր ։
Ե. ւ քահանայա
պետն եհարց զյի
վն աշակերտացն
և վն վարդապետու
թեանն ։

ճկ Պատասխանի
ետ նմա յս. ես յա
յտնապէս խաւս
եցայ յաշխարհի:
ես յամենայն ժամ
ուսուցի ի ժողովր
դեանն: եւ ի տա
ճարի անդ ուր ա
մենայն հրեայք
ժողովեալ էին եւ ի
ծածուկ ինչ ոչ խաւ
ճկա սեցայ: Զի հար
ցանես զիս. հարց
զայնոսիկ որ լու
անն եթէ զինչ
խաւսեցայ ընդ
նոսա. ահաւասիկ
նոքա :
գիտեն զինչ ասացի
ճկբ ես: Իբրեւ նա զայն
ասաց մի ոմն ի
սպասաւորացն
որ անդ կային. ած
ապտակ յի եւ ասէ.
այդպէս պատաս
խանի տաս քահ
անայապետին:
ճկգ Եւ յս ասէ ցնա.
եթէ չար ինչ խաւ
սեցայ վկայեա վսն
չարին. իսկ եթէ
բարւոք. ընդէր հար
կանես զիս:
ճկդ Եւ առաքեաց զնա
աննայ կապեալ
առ կայիափայ քա
հանայապետ:
ճկե Եւ սիմոն պետրոս
կայր անդր եւ ջեռն
ոյր. ասեն ցնա:

մի թէ եւ դու յաշ
ակերտաց անտի
նորա իցես:
Նա ուրացաւ եւ
ասէ. թէ չեմ:
Եւ ասէ մի ոմն ի
ծառայից քահան
այապետին ազգ
ական այնորիկ
զորոյ զունկն եհ
ատ պետրոս. ոչ
ես իսկ տեսի զքեզ
ի պարտիզին ընդ
նմա: դարձեալ
ուրացաւ պետրոս
եւ վաղվաղակի հաւ
ճհզ խաւսեցաւ:
Եւածին զյիս
վանացն կայի
ափայ յապարանսն
դատաւորին. եւ
էր այգուց:
ճհէ Եւ նոքա ոչ մտին
յապարանսն զի
մի պղծեսցին. այլ
զի ուտիցեն զպատ
իկն: Ել առնոսա
պիղատոս արտ
աքս եւ ասէ. զինչ
չարախաւսութիւն
մատուցանէք
զառնէն զայնմանէ:
Պատասխանի ետ
ուն եւ ասեն ցնա.
եթէ չէր չարա
գործ այրն այն:
ապա ոչ մատնէ
աք զնա քեզ:
Ասէ ցնոսա պիղ
ատոս. առէք զնա

դուք եւ ըստ օր
ինաց ձերոց դատ
եցարուք:
ճհը Ասեն ցնա հրէ
այքն մեզ ոչ է արժ
ան սպանանել զ
զոք: զի լցցի բանն
յի զոր ասաց նշ
անակեալ թէ որ
ով մահու մեռա
նելոց իցէ: Եմուտ
միւսանգամ յապ
արանսն պիղա
տոս: կոչեաց զյս.
եւ ասէ ցնա: դու ես
արքայն հրէից:
Պատասխանի ետ
յս. իւքեն ասես զայդ.
եթէ այլք ասացին
քեզ զինէն:

Պատասխանի ետ
պիղատոս: միթէ
ես հրեա՞յ իցեմ:
ազգն քո եւ քահան
այապետքն մատ
նեցին զքեզ ինձ:
զինչ գործ գործ
եալ է քո:
ճհթ Պատասխանի
ետ յս. իմ արքայ
ութիւն չէ յայսմ
աշխարհէ: եթէ
յաշխարհէ աստի
էր արքայութիւն
իմ. սպասաւորքն
մարտնչէին արդ
եւք զի մի մատնեց
այց հրէից: բայց
արդ թագաւորու
թիւն իմ չէ աստի:

Ասէ ցնա պիղա
տոս ։ ապա թէ
այդ պէս իցէ թա
գաւոր ոմն ես դու ։
Պատասխանի
ետ յս ։ դու ասես
թէ թագաւոր իցեմ ։
Բայց ես յայդ իսկ
ծնեալ եմ ։ եւ ի դոյն
իսկ եկեալ եմ յաշխ
արհ ։ զի վկայեցից
ճշմարտութեանն ։
ամենայն որ ի ճշ
մարտութենէ է
լսէ բարբառոյ իմոյ ։
Ասէ ցնա պիղատ
ոս ։ զինչ է ճշմար
տութիւնն ։
Զայս իբրեւ ասաց ։
դարձեալ ել առ
հրէայսն եւ ասէ
ցնոսա ։ ես եւ ոչ
մի ինչ պատճառս
գտանեմ ի նմա ։
Բայց է ձեր սովոր
ութիւն զի զմի ոք
արձակեցից ձեզ
ի զատկիս ։
արդ կամիք զի
արձակեցից ձեզ
զթագաւորն հրէից ։
Աղաղակեցին ա
մենեքեան եւ ասէին
մի զդա այլ զբար
աբբայ ։ Եւ էր
բարաբբայն այն
աւազակ ։
Յայնժամ առ պիղ
ատոս եւ գան եհար ։
Եւ զինուորացն

արարեալ պսակ
ի փշոց · եդին ի ճձե
գլուխ նորա · և
զգեցուցին նմա
հանդերձ ծիրա
նի · գային առ նա
և ասէին · ողջ եր
արքայ հրէից ·
և հանին նմա ա
պտակս ·
ճձզ Ելդարձեալ պիղ
ատոս արտաքս
և ասէ ցնոսա · ահա
ածեմ զնա արտ
աքս առ ձեզ զի
գիտասջիք թէ
ես վնաս ինչ ի նմա
ոչ գտանեմ ·
ճձէ Ել յիսուս արտաքս և
ունէր պսակ ի փշոց ·
և հանդերձ ծիր
անի · Եւ ասէ ցնոսա
ահա այրդ ցձեզ ·
Իբրև տեսին
զնա քահանայա
պետքն և սպաս
աւորք · աղաղակէին
բարձ ին և ասէին ·
ի խաչ հան · ի խաչ
հան զդա ·
ճձը Ասէ ցնոսա պիղ
ատոս · առէք զդա
ի ձեզ և ձեզ էն
հանէք ի խաչ ·
ճղ Զի ես ի դմա վնաս
ինչ ոչ գտանեմ ·
ճղա Պատասխանի
ետուն նմա հրէ
այքն · մեք աւրէնս
ունիմք · և ըստ աւր

ինաց մերոց պար
տի մեռանել։ զի
զանձն իւր որդի
այ արար ։
ճղբ Իբրեւ լուաւ զբա
նս զայս պիղատոս,
առաւել երկեաւ։
եմուտ դարձեալ
անդրէն յապար
անս եւ ասէ ցյս․
Ուստի ես դու։
Եւ յս ոչ ետ նմա
պատասխանի ։
Ասէ ցնա պիղատոս
ընդ իս ոչ խաւսիս։
ոչ գիտես եթէ իշ
խանութիւն ունի
իմ հանել զքեզ
ի խաչ․ եւ իշխանու
թիւն ունիմ արձ
ակել զքեզ ։
Պատասխանի
ետ յս ․ ոչ ունէիր
դու իշխանութի
ի վերա իմ եւ ոչ մի․
եթէ ոչ էր տուեալ
քեզ ի վերուստ։
վասն այսորիկ
որ մատնեացն զիս
քեզ նմա մեծ մեղք են։
Եւ յայնմանէ
պիղատոս խնդր
էր արձակել զնա։
Եւ հրէայքն աղ
աղակէին եւ ասէ
ին․ եթէ զդա ար
ձակես․ չես բարե
կամ կայսեր․ ա
մենայն ոք որ թա
գաւոր կոչէ զան

ձեռնուր հակառա-
կէ կայսեր ։ ձղբ
ձղբ Իսկ պիղատոս
իբրեւ լուաւ զբա
նս զայսոսիկ ։ ած
զյս արտաքս եւ
նստաւ ի վերայ
բեմին ի տեղւոջն
որ կոչէր քարա
յատակ ։ եւ եբր
այեցերէն կապա ձղբ
պաթայ ։ էր ուր
բաթն զատկի ։
եւ էր ժամ իբրեւ ձղբ
վեց երորդ ։ եւ ասէ
ցհրէայսն ։ ահա
թագաւորդ ձեր
ձղբ ցձեզ ։ Եւ նոքա
աղաղակէին ։
բարձ ի միջոյ ։ եւ
բարձ ի միջոյ ։

հանգղա ի խաչ ։
Ասէ ցնոսա պիղա
տոս ։ եւ զ թագաւ
որդ ձեր ի խաչ
հանիցեմ ։
Պատասխանի ետուն
քահանայա
պետքն ։ չիք մեր
թագաւոր բայց
ի կայսերէ ։
Յայնժամ ետ զնա
ի ձեռս նոցա զի
խաչ ելանիցէ ։

Եւ նոքա առ
եալ տանէին
զնա ։ եւ բարձեալ էր
ինքնին զխաչա
փայտն ։ ելանէր
ի տեղին որ անուան
...էր գագաթն ։

Ու կոչի եբրայ
եցերէն գողգոթ
այ։ ուր եւ ի խաչ
իսկ հանին զնա։
ճղը Եւ ընդ նմա երկ
ուս այլս աստի եւ
անտի. եւ ի մէջն զյս։
ճղթ Գրեաց եւ տախտ
ակ մի պիղատոս
եւ եդ ի վերայ խաչ
ին։ եւ էր գրեալ
յս նազովրեցի թա
գաւոր հրէից։
ս Զայն տախտակն
ընթերցան բազ
ումք ի հրէից զի
մաւտ էր ի քաղ
աքանուր տեղին
ուր խաչեցաւ յս։
եւ էր գրեալ եբրայ
եցերէն. դաղմա
տերէն եւ յունարէն։
Ասէին ցպիղատ
ոս քահանայա
պետքն հրէից։
մի գրեր թագաւոր
հրէից։ այլ թէ
նա ասաց թագ
աւոր եմ հրէից։
Պատասխանի ի
ետ պիղատոս զոր
ինչ գրեցի՝ գրեցի։
սա Իսկ զինուորքն
իբրեւ հանին ի խաչ
զյս. առին զհան
դերձս նորա եւ ար
արին չորս մասունս։
իւրաքանչիւր զին
ուորի մասն։ իսկ
զպատմուճանն

քանզի երաստանց
կարանն ի վերուստ
ձորանկեալ ամե
նեւ ին։
Ասեն ցմիմեանս.
մի պատառեսցուք
զայդ. այլ արկցուք
վիճակս ի
վերայ դորա ում ե
լցէ. Զի լցցի գիրն
որ ասէ. բաժանե
ցին զհանդերձս
իմ յիւրեանս. եւ ի
վերայ պատմուճ
անի իմոյ վիճակ
արկանէին։ ճգ
Զինուորքն զայս
ինչ գործեցին։
ճդ Եւ կային առ խա
չին յի մայր նորա

եւ քոյր մաւր նորա.
մարիամ կղէոպայ.
եւ մարիամ մագ
դաղենացի։
Յ իբրեւ ետես
զմայրն եւ զաշակ
երտն զոր սիրէր յս
զի կայր մաւտ. ասէ
ցմայրն. կին դու
ահա որդի քո. ապա
ասէ ցաշակերտն
ահա մայր քո։
Եւ յայնմ ժամ
անակէ ան աշա
կերտն զնա իւր։
Յետ այսորիկ գի
տաց յս եթէ ահա
ամենայն ինչ կատ
արեալ է. զի կատար
եսցի գիրն. ասէ ծար
աւի եմ։

Եւ անդ կայր աման
ինչ լի քացախ
ով։ Նոցա սպու
նգ լցեալ քացախ
ով ընդ եղեգն. շու
րջ եդեալ զմշ տ
կաւ զոպայի։ մա
տուցին ի բերան
նորա. Իբրև առ
Յս զքացախն հան
դերձ լեղովն, ասէ.
ամենայն ինչ
կատարեալ է։
մէ Եւ խոնարհեց
ուցեալ զգլուխ ա
ւանդեաց զոգին։
մը Իսկ հրեայքն
քանզի ուրբաթ էր
զի մի անդէն ի խաչ
ին ագանիցին մար
մինքն մինչև ցշա
բաթն զի էր աւր
մեծ շաբաթուն
այնորիկ. աղաչե
ցին զպիղատոս։ զի
խորտակեսցեն
զբարձս նոցա. և
բարձցեն։
Եկին զինուորքն
և զառաջնոյն խոր
տակեցին զբարձս.
նոյնպէս և զմիւս
ոյն որ ընդ նմա ի
խաչն եղեալ էր։
Բայց իբրև եկին առ
Յս և տեսին զի այն
ինչ մեռեալ էր. ոչ
խորտակեցին զբար
ձս նորա։ այլ մի ոմն
ի զինուորացն տիգ

ւոր խոցեաց զկո ժզ
ղս նորա. եւ վաղ
վաղակի էջ արիւն
եւ ջուր:
Եւ որ եսոյն վկ
այեաց. եւ ճշմար
իտ է վկայութիւն
նորա. եւ նա գիտէ
թէ ճշմարիտ ասէ:
զի եւ դուք հաւա
տասջիք:
Այս եղեւ զի լցցի
գիրն եթէ ոսկր
նորա մի փշրեսցի:
Եւ դարձեալ միւս
գիր ասէ եթէ
հայեսցին ի նա
յոր խոց
եցին:

Ետ այսորիկ
աղաչեաց
զպիղատոս յովս
էփ որ յարիմաթ
եայ էր աշակերտ
յի. ի ծածուկ վն
ահին հրէից. զի
բարձցէ զմարմ
ինն յի:
ժէ Եւ հրամայեաց
պիղատոս:
Եկին եւ բարձին զնա.
Եկն եւ նիկոդեմ
ոս որ եկեալ էր առ
յս ի գիշերի զառ
աջինն. եւ եբեր
զմուռս խառն
ընդ հալուէ իբրեւ
լտերս հարիւր.
ժը Առին զմարմինն յի.

և պատեցին զնա
խնծղաւք խնկաւք
հանդերձ որպէս
աւրէնք էր հրէից
պատել․

Եւ էր ի տեղւոջն
յորում խաչեցաւ
պարտէզ․ և ի
պարտիզի անդ
գերեզման նոր
յորում ոչ ոք երբէք
էր եդեալ․

Անդ վասն ուր
բաթուն հրէից զի
մաւտ էր գերեզմ
անն եդին զյս

յթ Եւ ի միաշաբա
թուն մարիամ
մագդաղենացի․
գայ առաւաւտուն
ընդ արշալուշն
ի գերեզմանն անդր․
և տեսանէ զվէմն
բարձեալ ի դրրաց
գերեզմանէն․

յծ Ապա ընթանայ
և գայ առ սիմոն
պետրոս և առ միւս
աշակերտն զոր
սիրէր յս․ և ասէ
ցնոսա բարձին
զտր ի գերեզմ
անէ անտի․ և ոչ
գիտեմք ուր եդին
զնա։ Ել պետրոս
և միւս աշակերտն
և գային ի գերեզ
մանն․ ընթանայ
ին երկոքեան ի
միասին․

Եւ միւսն աշակեր
տն յառաջեաց
ընթացաւ վաղվա
ղակի քան զպետր
ոս. եւ եկն նախ ի
գերեզմանն. եւ
խոնարհեալ տես
անէ զի կային
անդ կտաւքն.
բայց ի ներքս ոչ
եմուտ :
Եկն եւ սիմոն
պետրոս որ գայրն
զկնի նորա. եւ եմ
ուտ ի գերեզմանն.
եւ տեսանէ զկտ
աւսն զի կային
անդ. եւ զվարշամ
ակն որ էր ի գլուխ
նորա. ոչ ընդ այլ
կտաւսն կայր.
այլ որոշ ծալ
եալ ի մի կողմն.
Յայնժամ եմուտ
եւ միւս աշակերտն
որ եկեալ էր յառ
աջագոյն ի գերեզ
մանն. ետես եւ
հաւատաց. զի
չեւ եւս գիտէին
զգիրս. թէ պարտ է
նմա ի մեռելոց
յառնել:
Չոգան դարձեալ
առ միմեանս աշ
ակերտքն:
Բայց մարիամ
կայր արտաքոյ
գերեզմանին լայր.
Եւ մինչդեռ լայր

խոնարհեցաւ ի
գերեզմանն, և
ատեանն է երկուս
հրեշտակս ի սպ
իտակս զի նստէ
ին մի ի սնարից և
մի յանոտից ուր
կայր մարմինն յի̃
մ̃թ̃ Եւ նոքա ասեն
ցնա· կենդու· զի լաս·
Ասէ ցնոսա· զի
քարոզին զտ̃րն իմ
ի գերեզմանէ ասա
տի և ոչ գիտեմ
ուր եդին զնա :
Զայս իբրև ասաց·
դարձաւ ի թիկ
ունս կոյս : և տես
անէ զյ̃ս զի կայր,
և ոչ գիտէր թէ

յս̃ իցէ ·
Ասէ ցնա յս̃· կին
դու զի լաս· զո
խնդրես :
Նմա այսպես
թուեցաւ թէ
պարտիզպանն
իցէ · ասէ ցնա·
տ̃ր եթէ դու բար
ձեր զնա· ասա
ինձ ուր եդեր զնա·
զի ես առից զնա:
Ասէ ցնա յս̃·
մարիամ :
Եւ նա դարձաւ
և ասէ եբրայեց
երէն· ռաբունի·
որ թարգմանի
վարդապետ:
Ասէ ցնա յս̃ մի

մերձենար յիս·
զի չեւ եւս ելեալ
եմ առ հայր իմ·
այլ երթ դու առ
եղբարսն իմ եւ
ասա ցնոսա· ել
անեմ ես առ
հայր իմ եւ առ
հայր ձեր· եւ ածն
իմ եւ ած ձեր·
Գայ մարիամ մթ
մագդաղենացի
եւ պատմէ աշա
կերտացն· եթէ
ետես նա զտէր եւ
զայս ինչ ասաց
ցնա·
մթգ [illegible] երեկոյն
միաշաբաթոյն
աւուրն· եւ դրունքն
փակեալք ուր էին
աշակերտքն ժող
ովեալ վասն ահ
ին հրէից· եկն յս եւ
եկաց ի մէջ նոցա·
եւ ասէ ցնոսա· ողջ
ոյն ընդ ձեզ:
Իբրեւ զայս ասաց·
եցոյց նոցա զձեռս
եւ զկողս իւր:
Եւ խնդացին աշ
ակերտքն իբրեւ
տեսին զտէր:
Ասէ ցնոսա դար
ձեալ ողջոյն ընդ
ձեզ· որպէս առաք
եաց զիս հայր իմ եւ
ես առաքեմ զձեզ·
Եւ զայս իբրեւ
ասաց· փչեաց ի նոսա.

ասէ: առէք հոգի սբ:

մժե Եթէ ումեք թող
ուցուք զմեղս.
թողեալ լիցին նոցա.
եթէ զորուք ունից
իք կալեալ լիցի:
մժզ Իսկ թովմաս մի
յերկոտասանիցն
անուանեալն եր
կուորեակ. ոչ էր
ընդ նոսա յորժամ
եկն յս: ասէին ցնա
այլ աշակերտքն.
եթէ տեսաք զտր:
Եւ նա ասէ ցնոսա:
եթէ ոչ տեսից ի ձե
ռս նորա զնշան
բեւեռ ացն և
արկից զմատունս
իմ ի տեղիս բևեռ
ացն. և մխեցից
զձեռս իմ ի կողս
նորա ոչ հաւ
ատամ:
մժէ Եւ յետ ութ
աւուր դարձեալ
էին ի ներքս աշա
կերտքն. և թովմ
աս ընդ նոսա: գայ
յս դրանքն փակ
եղեալ. և եկաց ի
մէջ և ասէ. ողջ
ոյն ընդ ձեզ:
Ապա ասէ ցթովմ
աս. բեր զմատ
ունս քո և տես
այսր. և տես զձե
ռս իմ. և բեր
զձեռն քո և մխեա
ի կողս իմ. և մի լին

իր անհաւատ։
այլ հաւատացեալ։
Մծ. Պատասխանի
ետ Թովմաս եւ ասէ
ցնա. տր իմ եւ ած իմ.
Ասէ ցնա յս. այդ
զի տեսեր զիս եւ
հաւատացե՞ր. եր
անի որոց ոչ իցէ
տեսեալ եւ հաւ
ատասցեն ։
Բազում եւ այլ նշ
անս արար յս առ
աջի աշակերտացն
իւրոց. որ ոչ են գր
եալ ի գիրս յայսմ
իկ. այլ այս այն
չափ գրեցաւ. զի
հաւատայցէք
եթէ յս քս է որդի այ։

եւ զի հաւատայց
էք եւ զկեանսն
յաւիտենականս
ընդունիցիք յան
ուն նորա ։

Մծ. ետ այսոր
իկ դարձեալ
յայտնեաց զանձն
իւր յս աշակերտացն
իւրոց առ ծովեզերբն
տիբերեայ. եւ յայտ
նեաց այսպէս ։

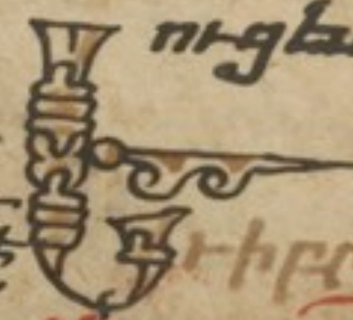
Էին ի միասին սի
մոն պետրոս եւ թով
մաս անուանեալն
երկուորեակ. եւ
նաթանայէլ որ ի
կանայ գալիլեացւ
ոց եւ որդիքն զեբ
եդեայ եւ այլք յաշակ

երտաց անտի երկու:
Ասէ ցնոսա սիմ
ոն պետրոս· երթ
ամ ձուկն որսալ:
Ասեն ցնա գամք
և մեք ընդ քեզ·
Գնացին և մտին
ի նաւ· և յայնմ
գիշերի կալան և
ոչինչ: Ի բռն այգ
ուն կայր յս յեզեր
ծովուն· բայց ոչ
ծանեան աշակեր
տքն թէ յս իցէ·
Ասէ ցնոսա յս·
մանկունք· միթէ
ունիք ինչ ուտելոյ·
Պատասխանի ետ
ուն և ասեն ցնա· ոչ:
Ասէ ցնոսա արկ

էք յաջակողմ
նաւին զուռն
կանդ և գտանիցէք:
Արկին և ոչ կար
էին ձգել ի բազ
մութենէ անտի
ձկանցն :
ճէ Ասէ աշակերտն
այն զոր սիրէրն
յս ցպետրոս տրնէ
այն: Սիմոն պե
տրոս իբրև լուաւ
թէ տրն է· արկաւ
զիւրեաւ զփած
անելին· քանզի
մերկ էր· և ընկէց
զինքն ի ծովն: և
այլ աշակերտքն
նաւամբն եկին·
քանզի ոչ էին հեռի

ի ցամաքէ․ այլ
իբրև երկերիւր
կանգն․ և քար
շէին զգործին
հանդերձ ձկամբն։
սլա Իբրև ելին ի ցա
մաք․ տեսանեն
կրակ եռեալ կայծ
ականց․ և ձուկ
մի ի վերա և հաց։
Ասէ ցնոսա յս․
բերէք ի ձկանց
այտի զոր դուք
կալարուք այժմիկ։
սլբ Ել․ սիմովն պե
տրոս և ձգեր
զգործին ի ցամաք
լի մեծամեծ ձկ
ամբք հարիւր
յիսուն և երիւք։

և այնչափ ինչ կայր
և ոչ պատառեց
աւ գործին․
սլգ Ասէ ցնոսա յս․
Եկայք ճաշեցէք։
սլդ Եւ ոչ ոք յաշակեր
տացն իշխէր հար
ցանել թէ դու ով
ես․ գիտէին թէ
տէրն է․
սլե Գայ յս և առնու
զհացն․ և տայ նո
ցա․ նոյնպէս և զձուկն կն․
սլզ Զայս երիցս անգ
ամ երևեցաւ յս
աշակերտացն յար
ուցեալ ի մեռ
ելոց։

սլէ ւ իբրև ճաշեց
ին․ ասէ ցսիմոնպե

տրոս յս։ սիմոն
յովհաննու սիրես
զիս առաւել քան
զսոսա ։
Ասէ ցնա․ այո տր։
և դու գիտես զի
սիրեմ զքեզ։
Ասէ ցնա․ արա
ծեա զգառինս իմ։
ՄԻԸ Դարձեալ ասէ ցնա
սիմոն յովհաննու
սիրես զիս ։
Ասէ ցնա․ այո տր
և դու գիտես զի
սիրեմ զքեզ։
Ասէ ցնա արած
եա զոչխարս իմ։
ՄԻԹ Ասէ ցնա երիցս
անգամ․ սիմոն
յովհաննու սիրես
զիս։

ՄԻԷ Տրտմեցաւ պետ
րոս․ զի ասաց ցնա
երիցս թէ սիրես
զիս․ և ասէ ցնա։
տր դու զամէն
այն գիտես․ և
զամէնայն ճան
աչես․ և եթէ
սիրեմ զքեզ։
ՄԼ Ասէ ցնա յս ար
ածեա զոչխարս իմ։
ՄԼԱ Ամէն ամէն աս
եմ քեզ․ զի մինչ
մանուկն էիր
անձամբ անձին
գաւտի ածէիր․
և երթայիր յո
ւր կամէիր․ և յոր
ժամ ծերանացիս
ձեռսն ի վեր կալցես

և այլք ածցեն
քեզ գաւտի և
տարցին ուր ոչ
կամիցիս:
Զայսասաց նշ
անակեալ թէ որ
ով մահու փառա
որ առնիցէ զա՛ծ:
ւզայս իբրև
ասաց. ասէ ցնա.
եկ զկնի իմ:

Դարձաւ պե
տրոս և տե
սանէ զաշակ
երտն զոր սիրէր
յս՛ զի երթայր
զկնի. որ և անկաւ
զլանջաւքն նորա՛
եասէ. տր՛ ով է որ
մատնելոցն է զքեզ:

Զնա տեսեալ պետ
րոսի ասէ ցյս՛.
տր՛. իսկ սա զի՞:
Ասէ ցնա յս՛. եթէ
կամիմ զի կացցէ
դայ մինչև եկեսցամ:
քեզ զի՞ փոյթ է.
դու եկ զկնի իմ:
Ել բանս այս յեղբ
արս. և համարեց
ան թէ աշակերտն
այն ոչ մեռանիցի:
և ոչ ասաց նմա յս՛
եթէ ոչ մեռանիցի.
այլ թէ կամիմ եւ
թէ կացցէ դայ մին
չև եկեսցամ:
Սյա աշակերտէ
որ վկայէ վասն այս
ոցիկ. որ և գրեաց

իսկ զայսոսիկ·
և գիտեմք եթէ
ճշմարիտ է վկայ
ութիւն նորա:

այցէ և այլ ինչ
բազում գործս ար
ար յս̃· զոր եթէ
գրեալ էր մի ըստ
միոջէ· կարծեմ
թէ և ոչ աշխար
հս բաւական էր
տանել զգիրսն
որ թէ գրեալ էին:

վախճան կնքին
շնացեղբ:

նացինիւր
աքս...իորդէի
տեղի իւր:
սկյնփնացի լէ
առնմի թենեաց·

և ընդ առաւաւ
տն դարձեալ եկն
ի տաճարն· և
գայր առ նա ամե
նայն ժողովուրդն·
և ուսուցանէր
զնոսա: ածին քա
հանայապետքն·
և փարիսեցիքն
կին մի ըմբռնեալ
ի շնու թեան·
և կացուցեալ առ
աջի ասեն: վարդ
ապետ կին այս
ըմբռնեալ է ինքն
յայտնապէս շն
ացեալ է, յաւրէն
նան մովսէս մեզ
պատուիրեաց·
զայսպիսին քարկոծել:

արդ. դու զինչ աս
ես վասն նորա.
զայս ասէին փոր
ձելով զնա. զի
ունիցին ամբաստ
անութիւն ինչ
զնմանէ.

Իսկ յս ի խոնարհ
նայելով գրէր
մատամբն յերկրի.
իսկ իբր և ստէպ
եցին հարցանել
ով զնա. համբ
առ ի վեր ասէ ցնո
սա. որ անմեղն իցէ ի ձէնջ.
նախ ընկեսցէ
քար ի վերայ դորա.

Եւ. դարձեալ ի
խոնարհ նայեց
եալ. գրէր յերկրի.

և լուեալ ելանէին
մի ըստ միոջէ սկս
եալ յառաջնոցն
մինչև ցվերջինսն.
և մնաց յս միայն.
և կինն կայր առա
ջի նորա.

Պատասխանի
ետ յս և ասէ ցնա.
կին ուր են. ոչ
ոք զքեզ դատապար
տեաց. և ասէ ոչ ոք
տր. և ասէ յս և ոչ
ես դատապարտեմ
զքեզ. երթ յայսմ
հետէ մի մեղանչեր.

[illegible]

Յովհաննէս աւետ
արանիչն ի կոչ
մանէ փրկչին երթ

աւրով զհետ նորա:
որ եւ ականատես
իսկ էր սքանչել
եացն քի տն մերոյ
եւ վարդապետու
թեան նորա: Գր
եաց զիւր աւետարան
անն յեփեսոս քաղ
աքին: յետ եւթան
ասուն ամի վերա
նալոյն քի: որ ունի
թիւք: մլբ: աւե
տարան գլխաւորք.
ծե:

Փառք ամենա
սբ երրորդութեանն
եւ մի ածութեանն
հաւր եւ որդւոյ եւ
հոգւոյն սրբոյ ամէն:

Որով մեք վիճակ
իցք հաւատով
յուսով եւ սիրով:
Գրեցաւ լուսա
պայծառ եւ սբ
աւետարանս այս.
Ձեռամբ մեղապա
րտ գծողի ներսէս ի.
սուտանուն քեղ
այի. ի մեծ քաղաքս
եմի. ընդ հովան
եաւ սբ տնաւրին
ականացն քի այ
մերոյ փրկչի. եւ սբ
հրեշտակապետ
աց միքայելի եւ
գաբրիելի եւ ռափ
այի. ի թագաւորութեան
հայոց լեւոնի որդւոյ
աւշինի թագաւորի.

[illegible]

Եւ ի հայրապետ
ութեան տն̄ կոստ
անդին որ կոչի դր
ազրկցի. և ի յաթ
ոռակալութեա
նմէ տն̄ վարդանի:
Արդ աղաչեմ
զամենեսեան որ
հանդիպիք ի
սմա ընթերցման
բանի և սղալ ի հա
դուք ուղղեցէք
սիրով և մի եպեր
եղի զի ի վշտալից
ժամս գր եցի:
յորժամ անպարէն
ազգն մամետի
յարեան ի վերա եր
կրին կիլիկեցի և
աւեր արարին և

բազումք գերի վար
եցին. և զմ̄նքն եկեղ
եցիան մերուսատ ի
վայր տապալեցին
որ էջ միածին անուն
կոչի և զայլսն.
Դարձեալ աղաչեմ
անմեղադիր լինել
խոշորութե զի կար
մերա̄յսեր: այլ զի
ցանկայի իմ̄ք աւետարան̄.
և վ̄ն չունևորութե
համարձակեցայ գր
ել զսբ̄ աւետարանս
ի վայելումն ինքն և
յիշատակ հոգւոյ իմոյ
և ծնողաց իմոց աստ
արշահի և շնհքորի
և մեծմայրկան իմոյ
մենտիկնայ. և քեռեկանն

իմոյ յուղանկխնոր
կրաւկցի կոչի և մաւր
քաւըրորդոյն իմոյ
կոստանդինաբ
եղայրի· Գրեցաւ
ի յնատիր աւրինակէ
որ չորկցի կոչի·
ի թուաբերութեն
հայոց· ի· ՉԿ
ի փառաւաքինայ մերոյ
որէ աւր հնեալ
յաւիտեանս յաւի
տենից· Քսաւորհն
եալէ յաւիտեան
ամենամէն· ու ամէն:
Ծաբանմէ յովհն
նեսզիսզներուես մեղ
աւքպէապէս· խնդրեա
մաքրէ յախտից տղմ
ես· քումովնոր էնն ի
քերովբէս·

Յերեսս անէկ
եալ աղաչեմ զմբ
մանկունս եկեղեցւոյ
եւնեսրաեւ գծողմբ
աւետարանիս· որ
անարժանու թբ
հոգւով և մարմնով·
շարագրեցի զաւհ
արկու և զսարսա
փեղէս հրեշտակաց
և մարդկան· և զոր
ինչ գրեալ կայի սա
պաստու էր ամծային
ամենաաըբ բերանոյն
և ծառայից նորա
սրբոց առաքելոցն
և մարգարէիցն·
ամենայնին յանցաւ
որգուտաւ եղկ էլեան
ձնիմ· և խոստովանիմ

ի սուրբ հոգւոյն բանին
և գործով. կամաւոր և
ակամայ. գիտութեամբ
և անգիտութեամբ. զոր
այլով իմ զհնարաւոր
ին խաբէութեամբ միշտ
և յարաժամ. բայց
հաւատովս և յուսա
ովս և սիրովս զոր ըն
կալայ աւազանաւն
և ծննդեան. և հաւա
տացի և հաւատամ
և խոստովանիմ և
դաւանեմ զամենա
սուրբ երրորդութիւնն
միաստուածութի. և երիս
անձնաւորութիւնն.
ոչ որոշեալ աստուածութեամբ,
և ոչ միաւորեալ ան
ձամբ. այլ միաւորեալ.

բնութեամբ և աստուածութեամբ.
և որոշեալ անձնաւ
որութեամբ. և անուամբք
հայր և որդի և հոգի սուրբ.
և զինչ որ յերիս ժողովսն
աստուածային սահմանեցաւ
և յաստուածացեղոց անձանցն,
նիկիայն. կոստանդին
ու պաւլսին. և եփեսո
ոսին. զնոյնն հա
ստատեմ և խոստովանի
իմ և դաւանեմ. որպէս
ամենասուրբ երրորդու
թիւն և միաստուածութիւն
սահմանեցաւ. և ատ
մարդեղութիւնն յիսուսի քրիստոսի
արարչին ամենայն
արարածոց. և զոր
ինչ ի տնօրէնութեան
նորա և ի սքանչելիսն

ա̃ծագործ․ և զորինչ
առ խաչն և առ թաղ
ումն և յարութիւն․ և
համբարձումն․ և միւս
անգամ գալուստն․ և ի
դատաստանն արդար․
և յաւիտենական։ բար̃
գործացն անեղծական
բարութի̅ և հանգիստ
և պսակ ընդ ք̅ի ։ և
չարագործացն․ տան
ջանք․ և գեհեն․ և որդն․
և խաւար արտաքին․
անվախճան և յաւի
տենական ։ ընդ որս և
ինչ երկեղի անձինս
պատրաստեալ կայ
տանջանք յաւիտենից․
զի ես ինձէն գրեալ և խոս
տովանիմ արժանի եղէ․․
տանջանաց վ̅ն արդար

դատաստանին իմ̃ոյ։
և վ̅ն չար և անուղղայ
վարուց և գործոց իմոց․
Բայց ես առաւել
աղաչեմ․ զա̃ծացեղ
ոգ̃ անձինս․ ողորմ
եցարու̃ք ողորմելոյս
և աղաւթեցէք սրտի
մտաւք․ և հայցեցէք
յողորմածէն ա̅յ․ զն
որ հեղ թողութիւն
բազմամեղիս․ և
գրե̅ղ զանուն իմ ի
գիրն կենաց ընտ
րբոց ապաշխար
ողացն որք հաճոյք
գտանին ա̅յ և ո̃չ ամ
աչեցեալք․ և ի սուրբ
ալի բաշխումն մար
մնոյ և արեանն փրկ
չին մերոյ ա̅յ յ̅ի ք̅ի

արտապատուագոյն
ձայնիւ պաղատանաց
նշխարացն սրբոց և
տէրնտէրանց և ար
արքին արարածոց
զի ողորմեսցի մեղաւ-
որ խա ըստ մեծի ող
որմութեան իւրում
և բժշկեսցէ զախտս
հոգւոյ և մարմնոյ
իմոյ. և յաւմաւ թար
ասցէ զբանսարկուն
սատանայ. և զամե
նայն զաւրութիւն. և ուր
ախութին արասցէ
զաւրացն երկնայնոց.
ի գիւտ կորուսելոյս և
անսաստակիս. և որչափ
ցէք և խնդրէք յայն
հաւրէ և յորդւոյ նորա
միածնէ և ի հոգւոյն սրբ
ոյ.

կենդանատուին զխաչկենսագոր
ծել և ի թիւ սրբոցն գրել:
զտոր խաւարութն հազարս
պատուական ընկալցին յայժմ
ուս և յապագայն: և որ
եղծանէ զգիրս կամ զթու-
ղթս. մի լիցի նորա թող
ութիւն յայս յաւիտեան. ամէն.
Յերեսս անկեալ խնդրեմ
մեծաւ եռատարան բարի. ի ծու-
նաւիջեալ քրտաւ ալին զմեղք:
առջեղ տարածեցի աջխիմ
ի չքեղ մեղտ կոյ հայրի. ընծ
իւք զաւետարանս յաւրինեցի
հոգւով զսա շարագրեցի զի
սա կարդացողաց մխիթար
լիցի. և աղաւթք և սփոփիչ
միանձնանց լիցի և մերկ
եցէ զամենեսեան ի փորձ
ութենէ որ խաս ապաւինեն-
եալ աւետարանս յուսոյն. մեղաւորք
յաւ[illegible]

այ նմանէր ծա
ռայար հանդերձս:
եւ պահէ զսա
տըր խրամանորս
եւ զէրատումն, եւ
զդատաստանն:
եւ զվկայութեան
զգործելոյն յա
ռաջնոյն մարմնոյ ի:
զի իմէ աստանորէն
զորատամն իցէ
ըստ ամենայնի

եա [illegible] որս

ւորոգման ։ Ի

լսել զձայն անձ

ային փողոյն ։

ընդ առաջ եղա

նել քեզ փառ

աց ։ զի կայ

ցէ առաջի քո

զոր առ Թեր եա

նաւայ ծառ ։

զայ ցուե

գելեղ յետոյ Ի

եա [illegible] ղ [illegible] տոհ:
[illegible]
ձորոզ [illegible] զմեն [illegible] ին խա
լսել զ [illegible] այս կամնուն կամ
այլոն [illegible] ըէ : ամ : իէ : կց.
ընդ առ միրեցի զպայ [illegible]
նել գ Ընթերցուած յե:
առ գ որդ Թագաւորաց
ցէ ա Ես մերձեց
զոր [illegible] ստուր գ [illegible]
[illegible] Թէ մեռան
[illegible] պաստառ եր
զմեղ [illegible] րոյ լոր

Clifton Springs. N. Y.
July 22. 1891.

Dr. H. Foster,

Dear Sir;

I have been examining with much interest the ancient copy of the Gospels in classic Armenian, presented you by Miss Bush.

It is in a dead language. though all the ritual of the Gregorian, or Armenian church is in the same tongue. None of the common people understand it and not all

of the priests, even.

This volume is not divided into chapters or verses corresponding to ours.

So far as I have examined it the contents are like our Gospels except that the story of the woman in the 8th of John is omitted there and placed at the close of the book together with the preface, as it would be called in a modern book.

This preface, if I may so call it, names the transcriber Nerses, mentions the Armenian ~~ruler~~ King Leo, son of Avash, under whom the work was done.

Nerses makes confession of his unworthiness for this task, professes faith in the doctrines formulated by the Councils of Nice, Constantinople and Ephesus, (expressly avowing himself a monophysite) and bewails the Moslem depredations then going on in the province of Cilicia.

From the form of the letters and the corrections interlined it is evident the work is manuscript not printed.

The date cannot be later than the 14th century as there ~~were~~ was no Armenian kingdom after that

time.

Leo V. the Armenian Emperor of the East died A.D. 820.

The absence of allusion to the Virgin Mary or to the Saints mark the transcriber as one of uncorrupted faith. Such an one was Nerses of Klah, in the 12th cent.

Very respectfully yours,
Mary P. Wright.

P.S.

At one point in their service the Armenian priest stands & hold forth the Holy Book while the congregation press forward to kiss the silver cross upon its cover. We see the outlines of the cross which has been removed, upon this volume.

M. P. W.

Dr. Henry Foster.

Sanitarium.

Armenian manuscript -- No.4

Armenian manuscript covering the Gospels written by the monk Nerses in the year 1322, during the reign of King Levon V,(1320-1341) of Cilicia.

17 cm.leather-bound,572 p.(upper front cover damaged).

Armenian manuscript - No.4

The Gospels

Presented to Presbyterian
Missionary Library
by
Mr Henry Foster
and
Mrs Mary E. Foster
Clifton Springs N. Y.

